ב' אייר תשל"ז, 20.4.77 שנה 41 מספר 2068

60 עמודים

המחיר: 8.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

מקורות ההכנסה של הטוען לראשות הממשלה

פרשת ידין

עיסקי הסרטים של ייגאל ידין

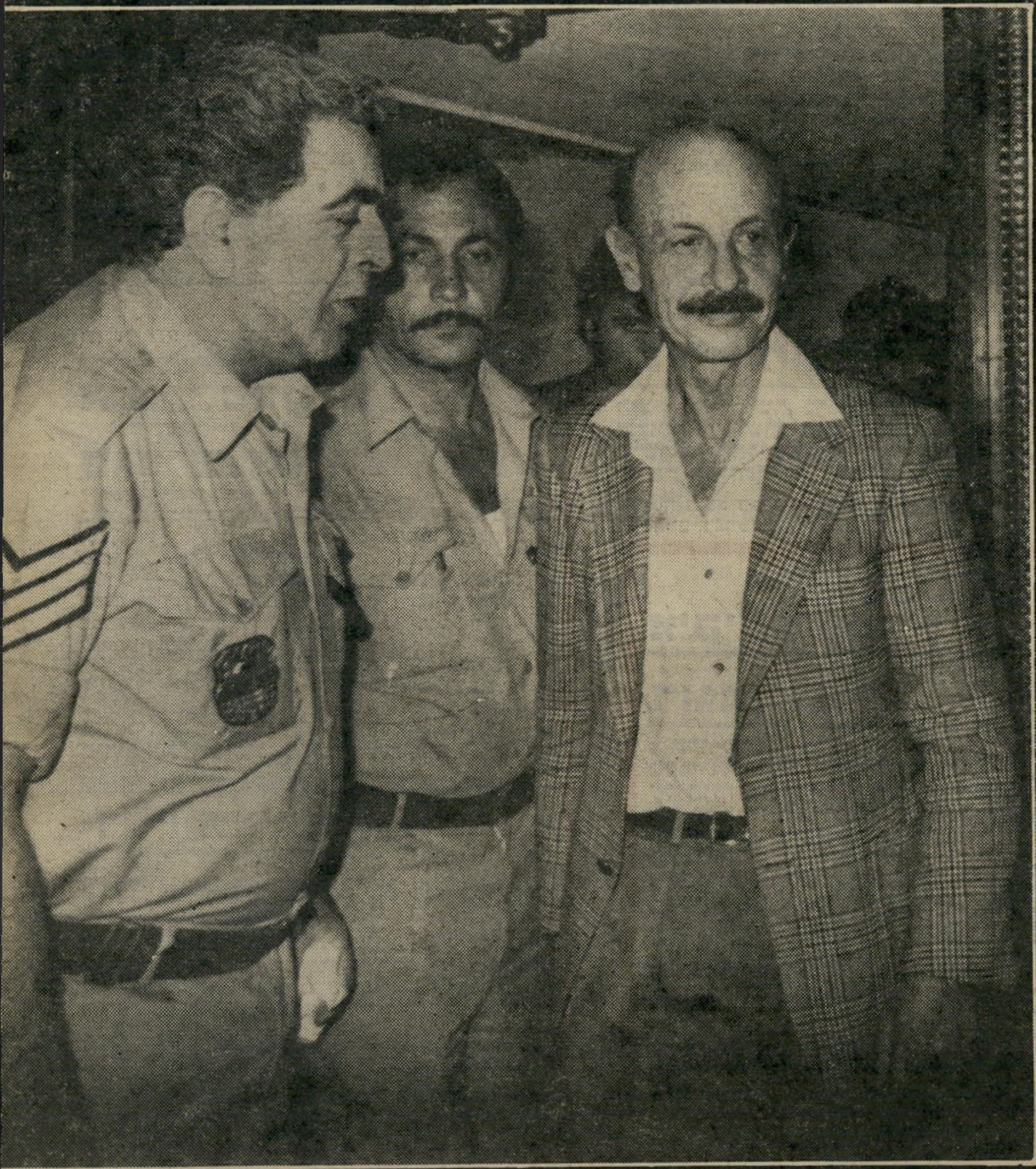

פרופ' ייגאל ידין יוצא מאולם בית־המשפט אחרי הדיון בקובלנתו נגד "העולם הזה"

תשקיף

שמועה באירופה:
האמריקאים הפילו
את רבין!

בבירות אירופה מתהלכת שמועה, שקנתה לה מהלכים גם בחוגים רציניים: שסוכנות־הביון האמריקאית, הסי־איי־אי, היא שהביאה לגילוי חשבונות־הבנק של מישפחת רבין, במטרה להעלות את שימעון פרס לשילטון.

לפי שמועה זו, נואשו האמריקאים מרצונו ומיכולתו של יצחק רבין להתקדם לקראת שלום, הן ביגלל חולשת הנהגתו והן ביגלל אי־נכונותו לזוז בעניין הפלסטיני. שימעון פרס, לעומת זאת, שיכנע את האמריקאים בנכונותו וביכולתו להזיז את העניינים בכיוון הרצוי להם, ועל־כן הועלה לשילטון.

ארנס מועמד לרשת
את בגין

החשש כי מנהיג הליכוד, מנחם בגין, יצטרך להגביל בעתיד את פעילותו הציבורית בעיקבות התקף־הלב שעבר עליו, אם לא לפרוש לגמרי, כבר גרם לעריכת בירורים פנימיים בתוך תנועת החרות, לגבי מציאת מועמד מוסכם שיוכל למלא את תפקידו של בגין בראשות התנועה.

למרות שמיספר שניים ברשימת חרות הוא אלוף (מיל.) עזר וייצמן, אין רואים בו מנהיג המקובל על הכל.

מסתבר כי הפרופסור משה ארנס, יו״ר סניף מרחב תל־אביב של התנועה, זוכה בתמיכה רחבה ביותר והוא העשוי להחליף את בגין במיקרה של פרישה.

ארנס מקובל על מרבית הדמויות המרכזיות בחרות, וכן על ראשי החטיבות האחרות המרכיבות את הליכוד.

תומכי פרס -
סגני־שרים

בחוג מקורביו של שימעון פרס כבר החלו מחלקים את עוגת השילטון, וכבר מייעדים אנשים לתפקידים בממשלה החדשה שתוקם — על־ידי המערך, כך הם מקווים — אחרי הבחירות. שניים מן הפעילים ביותר במטה לבחירת פרס כמועמד מיפלגת העבודה לראשות הממשלה, הח״כים מיכה חריש ויוסי שריד, צפויים להתמנות כסגני־שרים.

למיכה חריש יש חזקה על תפקיד סגן־שר לענייני אנרגיה, תיק חדש שפרס רוצה להקים בממשלתו, ואילו יוסי שריד רוצה בתפקיד סגן־השר לענייני־רווחה, שירכז בידיו את הטיפול בעיירות־הפיתוח.

ידלין מאיים
להישאר בכלא

אשר ידלין העביר באמצעות סניגורו, עורך־הדין שלמה תוסיה־כהן, הודעה לפרקליטות־המדינה, כי אין בכוונתו לשלם את הקנס שהושת עליו בבית־המישפט המחוזי, אם לא יתקבל עירעורו בבית־המישפט העליון על גזר־הדין.

מלבד חמש שנות המאסר הטיל בית־המישפט־המחוזי על אשר ידלין גם קנס של רבע־מיליון ל״י או שנת־מאסר אחת תמורתם. ידלין הבהיר שהוא מעדיף לשבת בכלא מאשר לשלם את הקנס.

הליכוד מתכנן שינוי
ברשות־השידור

מיסמך סודי שהוכן על־ידי ציוותי „העברת הממשל״ של הליכוד, כולל תוכניות והמלצות לשינויים מרחיקי־לכת במיבנה רשות־השידור. מצד אחד מציעים אנשי הליכוד שינוי חוק־רשות־השידור בכיוון של הגברת

חברי מערכת „העולם הזה״

משתתפים באבלו של חנוך מרמרי,

במות עליו

אמו ז״ל

ומצרפים את תנחומיהם למשפחה

העולם הזה

הפיקוח הממשלתי על אמצעי־השידור הממלכתיים — הרדיו והטלוויזיה — תוך החלפת מרבית אנשי הוועד־המנהל של רשות־השידור.

אולם בצד הרדיו והטלוויזיה, שיהפכו על־פי התוכנית לממשלתיים, מוצע להתיר הקמת תחנות־שידור פרטיות, לרדיו ולטלוויזיה גם יחד.

גם אם לא יעלה הליכוד לשילטון, נראה כי בכוונתו להחליף את נציג חרות בוועד־המנהל של רשות השידור, הד״ר אליהו תבין. גורמים שונים בליכוד סבורים כי הוא אינו תקיף די הצורך בהצגת עמדות האופוזיציה.

הערבים הורחקו
מראשות ר״צ

משהו מוזר קרה לרשימת ר״צ, בדרך אל הכנסת. אחד החברים הערביים של ר״צ, מוסטפה ררה, אירגן מיספר גדול של אוהדים אישיים מן הכפרים הערביים, הביא אותם במקובץ לבחירות הפנימיות. הוא זכה בנקל במקום השני, ויכול היה גם להדיח את שולמית אלוני מהמקום הראשון.

אולם אלוני פשוט פסלה את הקולות הערביים, וכך הבטיחה לנאמנה האישי, בועז מואב, את המקום השני. ררה, שטען כי זכויותיו נפגעו, פרש מן התנועה לזכויות האזרח.

ספר על
נפילת רבין

ריצ׳ארד סלייטר, מי שהיה בשעתו כתב שבועון החדשות האמריקאי „טיים״ בישראל, החל בכתיבת ספר שיתאר את פרשת נפילתו של יצחק רבין.

סלייטר נמצא בארץ, וכבר עוסק באיסוף כל הפרטים הקשורים בפרשה.

מיקי ברקוביץ' -
דוגמן־צמרת

כדורסלנה המצטיין של קבוצת מכבי תל־אביב, מיקי ברקוביץ׳, חתם על חוזה בילעדי עם הסניף הישראלי של חברת־התמרוקים „לון־פאברז׳ה״, וישמש דוגמן־צילום במודעות־הפירסומת למוצריה הגבריים של החברה. „לון־פאברז׳ה״ נוהגת לגייס ספורטאים נודעים בכל רחבי העולם כדי לפרסם את מוצריה. בין השאר גייסה, בשעתו, גם את כוכב־הכדורגל הברזילאי פלה, כדוגמן בילעדי בשירותה.

החברה סרבה לנקוב בסכום שאותו יקבל מיקי ברקוביץ׳ תמורת שירותי הדוגמנות שלו, אולם מעריכים כי זהו סכום בן חמש ספרות.

ד״ש מנסה לג״ס
קולות ערבים

בתנועה הדמוקרטית לשינוי חוששים, כי הופעתו של מאיר זורע בצמרת הרשימה עלולה לפגוע בתמיכת הרחוב הערבי בתנועה. מאיר זורע עמד בראש מינהל־מקרקעי־ישראל, והוא מזוהה ברחוב הערבי עם מאורעות יום־האדמה לפני שנה.

במאמץ לרכוש קולות גם בקרב ערביי ישראל, אחרי שהתבססה ד״ש בכמה מכפרי הדרוזים, מנסים עתה פעיליה להעביר לשורותיהם עסקני־בחירות ערבים ממיפלגות אחרות.

אחד מראשי הפעילים בד״ש נפגש לפני שבוע עם אחד האישים רבי־ההשפעה במשולש, והציע לו לפעול בבחירות למען ד״ש — זאת, חרף העובדה שאותו אדם הוא מועמד לכנסת ברשימה של מיפלגת אחרת.

תביעת־דיבה
נגד „הארץ״

סוחר המכוניות מוניה שפירא הגיש, באמצעות עורך־הדין רם כספי, תביעת־נזיקין על הוצאת־דיבה על סך 50 אלף ל״י, נגד עיתון הארץ. שפירא טוען, כי במאמר בשם „עיסקי הספורט של מוניה שפירא״ שהתפרסם לא־מכבר בהארץ, הוצאה עליו דיבה כאשר נכתב כי „המכירים את מוניה שפירא מקרוב, מתקופת עברו הסוער וקשריו עם אישי־מפתח בעיסקי הפשע המאורגן בישראל, אינם מתפלאים על קשיחותו בניהול עסקיו.״ לדיברי כתב־התביעה, משתמע מקטע זה כאילו קשור מוניה שפירא עם אנשי־מפתח בעיסקי הפשע המאורגן בישראל.

במקביל עומד עורך־הדין רם כספי להגיש בשם שפירא תביעת־נזיקין דומה, על הוצאת לשון־הרע, גם בבית־מישפט בניו־יורק. סכום התביעה שם יגיע ל־100 אלף דולר.

שפירא יטען, כי מכיוון שהארץ מופץ גם בניו־יורק, הוא יכול לתבוע לדין את העיתון גם שם ללא קשר לתביעה בישראל. הליכי השפיטה בתביעות מסוג זה בניו־יורק הם מהירים יותר.

צפוי פיחות גדול
אחרי הבחירות

בחוגים כלכליים מסבירים את פשר ההתנפלות על שוק־המניות בבורסה, ואת העלייה המהירה במחירי הנת״ד והדולרים השחורים, כידיעות שהסתננו מחוגי האוצר על כוונה לבצע פיחות גדול, זמן קצר אחרי הבחירות.

על־פי ידיעות אלה לא יהיה מנוס מעריכת פיחות כזה, נוסף על הפיחותים הזוחלים, ולו רק כדי להתגבר על הנזק שגרמו העיסקות־השכר הסיטוניות והדפסות־הכספים המואצות של האוצר.

על־פי ההערכה עשוי שער הלירה, אחרי ביצוע הפיחות, לעמוד על 13—15 ל״י לדולר.

ניצב־מישנה בוכנר -
לארצות־הברית

ראש המחלקה־לתפקידים־מיוחדים במטה־הארצי של המישטרה, ניצב־מישנה מיכאל בוכנר, עומד לצאת בשליחות המישטרה כדי לכהן שלוש שנים בתפקיד הנציג המיוחד של מישטרת־ישראל בניו־יורק. בוכנר, שהוא איש־מודיעין מעולה, עסק בשלוש השנים האחרונות בשיקום מחלקת־המודיעין של המישטרה, במיוחד במחוז תל־אביב.

עקב ריבוי הישראלים בניו־יורק החליטה מישטרת ישראל, ככל הנראה, להקים אירגון מודיעיני שיעקוב אחר פעילותם שם.

כדי לזכות במינוי זה ויתר בוכנר על העלאה לדרגת תת־ניצב, שכן זוהי דרגה שמעל לתקן של שליחי המישטרה לחו״ל.

שוקולַב-יוצא מן הכלל!

שוקולַב – שוקולד לבן של עלית, צופן בחובו המון הפתעות
קודם כל, השוקולד לבן וזה נחמד
והטעם-צפיחית בדבש.
מי שמקבל שוקולד לבן של עלית (ולא רק ילדים)
שמח באמת, כי זה שוקולד שאוכלים בחיוך.
שוקולַב יוצא מן הכלל
בטעמו, במראהו, בצבעו ובכלל...

טוב לי עם שוקולד עלית

זה היה העולם הזה שהיה

„העולם הזה" 755
תאריך: 15.4.52

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנים בדיוק, הציג לקוראים במדור „קורא יקר" שינויים שנערכו במערכת השבועון, והתבטאו בפתיחת 2 סניפים למערכת השבועון, בירושלים ובחיפה. בראש הסניף הירושלמי, הוצב צלם המערכת דויד רובינגר *, בראש הסניף החיפאי, הועמד נתן ריבון **. את מקומו של דויד רובינגר כצלם המערכת תפס, צלם העיתונות פאול גולדמן. חבר נוסף במערכת היה צבי שש, שעלה ממצרים, אחר 25 שנים בצמרת העיתונות המצרית, שם התפרסם בראיונות שערך עם מאהטמה גאנדי, ג'ורג' ברנאהרד שו, אנדרה מרואה ואחרים. צבי שש, נתמנה כעורך מדור „במרחב".

בגליון „העולם הזה" לפני 25 שנים, הובאה כתבת־תחקיר, על המתרחש באגם החולה המתייבש ***, כתבה שהקיפה את אורח־חייהם של דייגי יסוד־המעלה, וקיבוץ חולתא. המדור „במרחב" המשיך להתמקד בבעיות הפנים של תוניסיה. מאמר נוסף בכותרת „עזה — כלא אחד" ציטט העיתונאי המצרי הצעיר, חסנין הייכל, אז ראש מערכת השבועון המצרי „אכבאר אל־יום" שתיאר את רשמי ביקורו בעזה, במילים: „איזור הכיבוש (עזה) אינו אלא כלא אחד גדול: מצפון יושבים היהודים, ממערב הים, ממזרח שוב היהודים ואילו מדרום — המצרים".

בשער הגליון: ליאונה קרמו, אקרובטית בת 18, אחת המשתתפות במופעי ה„זירהטרון" שאמרה לכתב „העולם הזה" אחרי שצולמה בכלוב האריות: „אני מוכנה להלך יחפה על חוט תפירה דקיק מעל לפיסגת המונבלן בהרי האלפים, ובלבד שלא להיקלע לממלכת־היער".

חסנין הייכל על המצב ברצועת עזה ✶ הגדה של פסח עם „יונת השלום" של פאבלו פיקאסו ✶ מהפיכה בקובה ✶ סטאלין־מט ✶ אלפיים הפגישות של חיים וייצמן ✶

העם

לשווא הוריקו הרים

כל בעלי המכוניות בערים החליטו לחוג את ליל־הסדר בבתי זולתם. או כך, לפחות, היה נדמה לאדם שיצא לרחובות בשעה 11 לפני חצות, וראה את אלפי המכוניות, וביניהן מוניות, מצטופפות כנף אל כנף.

במדינה, בה פוחתת השפעת הדת, נותר טכס ליל הסדר איתן וחזק. למאות ולאלפים מעלה הוא את חזיונות הילדות, הנראים משום מה בדמיון מאושרים משהיו במציאות. אפילו הכופרים הקיצוניים ביותר לא יכלו לסתום את החלל, ונאלצו להמציא טכס־תחליף. הדוגמה הבולטת: הגדת הפסח של הקיבוץ הארצי (השומר הצעיר) מצוירת לפי מיטב כללי הציור החדשני ויונת השלום המפורסמת של פאבלו פיקאסו („היונה העושה בום"), המתאמת את מסורת הדורות לתעמולה הפוליטית, ומסתכמת בפסוק: „שים שלום ופרוש סוכת שלום על ישראל ועל העולם כולו".

ואילו מסורת אחרת, מתגוונת. ביום הראשון של פסח, היום המסורתי של הטיולים, שקטו כבישי הארץ, מעטה התנועה גם בכבישי עמק יזרעאל. רוחות השמים, שהביאו עמהם עננים אפורים אשר הסתירו את השמש כל כמה דקות ועשו יד אחת עם ממשלת ישראל, כאשר בייקרה את מחירי הדלק הפכה גם טיול קטן להוצאה רבתי. וייתכן שפעלה גם סיבה נפשית עמוקה יותר: לא הוותיקים ולא העולים החדשים, שהפכו לפני חודש רוב במדינה, לא גילו עוד עניין בהרים המוריקים ובגאיות שופעי הפרחים של ישראל, שהם יפים בחודש ניסן יותר מאשר בכל עונה אחרת בשנה.

קובה

תמרון. רק תמרון

טנק אחד דהר עד לרחבת ארמון הנשיא בהוואנה, ירה צרור בודד למען הרושם. שני השומרים של הארמון צנחו ארצה, הרוגים. היה זה סימן כי המישחק החברתי הנקרא בקובה (כבשאר ארצות אמריקה הלטינית) בשם „הפיכה" עבר סיבוב נוסף.

הבשורה השמחה עברה במהרה בבירה. אלפי תושבים, שרצו לראות במחזה, נהרו אל עבר רחבת הארמון, והתבוננו בשתי שורות החיילים בעלי הרובים המכודנים, שהקיפו את הבניין. לא עלה על דעתו של איש מבין האזרחים להתערב בעניין. הם ידעו את כללי המישחק, והם ידעו שהדבר אינו נוגע להם לכאורה.

ותיק במקצוע. ואכן, ההפיכה התנהלה כסידרה, בהתאם לתוכנית. לפי הכללים מותר להרוג שומר אחד או שניים, אך אסור לפגוע בנשיא שסולק. זהו כלל בדוק של שמירה עצמית — מעין „אל תהרוג אותי, ולא אהרוג אותך". שהרי איש אינו יכול לתפוס את השילטון בקובה, ולדעת בביטחון כמה זמן יחזיק בו.

האדם שניצח על המלאכה ידע, כמובן, את כל הכללים בעל־פה. הוא לא היה חובב במקצועו. ליהפך, הגנראל פולגנציו באטיסטה אי זאלדיבאר *, בן ה־51, הוא ותיק מאוד במקצוע. הוא הפך את הפיכתו הראשונה ב־1933, כאשר היה סרג'נט פשוט (ונתמנה מיד לראש המטה הכללי). משך השנים סילק שלושה נשיאים, מינה שני נשיאים, וגם היה נשיא בעצמו. בימי כהונתו הרגיש את עצמו בטוח יתר על המידה, החל משתעשע ברעיונות דימוקראטיים, חוקק כמה חוקים מתקדמים. אולם סופו היה דימוקראטי מדי, והוא נוצח בבחירות שנערכו בשנת 1944.

הצלת הריפובליקה. אך באטיסטה לא נואש. הוא ידע שקריאת העם בוא תבוא. כדי להיות בטוח לגמרי, ניהל תעמולה בין קציני הצבא והמשטרה, שהנשיא פריאו לא נשא חן בעיניהם. לבסוף (אחרי שהמישרות המתאימות הובטחו לקצינים המתאימים) היה ברור לגמרי שהעם היה מוכן להפיכה. כמקובל נשלחה הודעה מוקדמת לנשיא, שהסתלק בחשיכת לילה, והותיר את שומריו להריגה.

„הצבא חולל את ההפיכה" הודיע מפקד המשטרה החדש, רפאל סאלאס. „באנו אל הגנראל באטיסטה וביקשנוהו להציל את הריפובליקה". הפניה לא הייתה לשווא: „הגנראל, שהיה תמיד ער לאחריות, ונטל את הפיקוד לידיו".

עתיד בטוח. אותה שעה כבר ישב הנשיא־לשעבר באחוזתו, אחר שהצטייד בסכום כסף מספיק, עבר ממדינת האי (הגדולה פי חמישה וחצי משטח ישראל) לעיר מקסיקו. אולם שם לא היה לו מנוח: כשהופיעו בבית־המלון המפואר, בו התגורר, כמה אנשים מזויינים. הנשיא־לשעבר הבין את הרמז, עבר לפלורידה שטופת השמש שבארצות־הברית, שם השתקע והקדיש את חלומותיו לשיחרור מולדתו מעול העריץ, ואת זמנו למנוחה. לא היו לו כל דאגות לעתיד: שתי אחוזותיו בקובה מבטיחות את פרנסתו ברווחה. כי בקובה אין מהפכן מפקיע את רכוש קודמו — פן יטע רעיון מסוכן מדי בראש המהפכן העלול לרשת את מקומו.

* משטרו של באטיסטה הופל ע"י פידאל קאסטרו וצ'ה גווארה, שלחמו משך שנתיים במלחמת גרילה עקובת־דמים, עד להשתלטותם על הוואנה, ב־1 לינואר 1959.

„ים" החולה

הים שבתמונה אינו נמצא כבר על מפת הארץ, אבל לפני 25 שנה הוא שימש זירה לקרב ימי אדיר על זכויות דייג בין שני ישובים שלחופין: קיבוץ חולתא והמושבה יסוד־המעלה. הכוונה היא כמובן לאגם החולה שיובש בינתיים. לפני 25 שנה התפרנסו משלל הדגה שלו דייגים רבים, כמו אלה הנראים בתמונה משליכים רשת למימיו. גיליון **העולם הזה 755**, שיצא לאור בחודש אפריל 1952 עסק בקרב הימי שהיה נטוש אז בין דייגי שני המחנות על זכויות הדייג באגם.

שחמט

המלכה היא סטאלין

משנודע לכתב העת אנקווייר שאלופי השחמת הסובייטי הגיעו למסקנה גורלית, בה חרצו את דינו של לוח השחמת לטמיעה פוליטית, גילה העיתון את מזימתם: ביטול השמות הקפיטליסטיים של „המלך", ו„המלכה" והחלפתם בשמות סוציאליסטיים. אחריהם החלו השחמתאים הסובייטים בחיפושים בלשניים. כתב העת האמריקאי החליט לגלות יוזמה שיתופית מערב־מזרחית, הציע שמות תחליף ליתר הכלים.

הוסיף עורך כתב־העת במאמרו הראשי: „כדי לבטא את מישטר המישחקים הפוליטיים של ברית־המועצות יש לכנות את „החיילים" „עבדים"; את ה„פרש האביר" — „טובאריש"; ואילו ה„צריח" יקרא ה„קרמלין". ל„מלך" הציע העיתון האמריקאי את השם האידיאלי „קומיסאר".

לבסוף תהה העיתון: כיצד תיקרא המלכה, אשר תפקידה בקרב המתנהל על הלוח המשובץ הוא החזק ורב ההשפעה ביותר? והסיק העיתון: אין ברירה, ה„מלכה" הנשית תיאלץ לוותר על מינה, כי השם היחיד ההולם את מעמדה, הוא „סטאלין".

אנשים

● חברת הפירסומים הפילוסופיים בניו־יורק עומדת להוציא כרך מאמרים חדש, מתורגם מעברית. המחבר: **דויד בן־גוריון**. המאמרים: מיבחר נאומים שנישאו על־ידי ראש־ממשלת ישראל מאז הקמתה.

● ספר אחר שיופיע בחודש הבא בניו־יורק הוא סיפרו של יועצה הכלכלי של הממשלה, **דויד (דולק) הורביץ** בשליחות מדינה נולדת. סיבת העיכוב להופעת הספר בתרגומו האנגלי אחר ששתי מהדורותיו העבריות אזלו: הצפת השוק האמריקאי בספרים אודות ישראל.

● ספר לימוד לתורת הדיפלומאטיה שהופיע השבוע בהוצאת בית־הספר הלונדוני לכלכלה הביא דוגמה משכנעת להצלחת הדיפלומאטיה האישית, המנוהלת בעיקרה על־ידי ראיונות, שיחות ומיכתבים. הדוגמה: **ד"ר חיים וייצמן**, שגילה למחבר הספר כי ערך לפחות 2000 מיפגשים עם אנשי מדינה רמי־מעלה בטרם אושרה הצהרת בלפור סופית.

● מפורסם שייכי הנגב **סולימאן אל־הוזייל**, החליט לקשט את המדאיפה (בית האורחים) שלו, ותלה על כותלו הדרומי ארבע תמונות גדולות, נתונות במסגרות זכוכית. בעלי התמונות: **ד"ר זאב הרצל, ד"ר חיים וייצמן, דויד בן־גוריון וסולימאן אל־הוזייל.**

* כיום צלם טיים בישראל.

** כיום כתב הארץ בירושלים.

*** 20 שנה לאחר ייבוש אגם החולה, גילה צוות מומחים אמריקאי, כי במקום בו ניצב בעבר אגם החולה, יש ליצור אגם של מים.

יש אנשים שאוהבים חתיכות.

יש אנשים שפשוט אינם יכולים להיות בלי חתיכות. עסיסיות ומהנות. רעננות וטעימות. חתיכות אמיתיות. חתיכות הפרי בשווֶפּס גולדן אורנג׳ ובשווֶפּס ביטר למון. חתיכות שעושות טוב על הנשמה. הן נותנות את הטעם האמיתי שאין באף משקה תוסס אחר. הטעם המיוחד של שווֶפּס—ההבדל הגדול. גולדן אורנג׳, ביטר לימון, קולה, לימון ליים, שכולית, מי־סודה, ג׳ינג׳ר־אל, מי־טוניק.

Schweppes ההבדל הגדול

חני לבינסון איילון עיצוב: זנדהאוז־איזנשטיין

למעלה מ-80% מהצלמים בעולם המערבי מצלמים ב"קודאק"

למרות שסרטי "קודאק" עולים קצת יותר, מעדיפים רב הצלמים בעולם לצלם בהם. יש לכך בוודאי סיבה טובה. כאשר צלם משקיע מכספו, מזמנו ומכשרונו בצילום, הוא אינו מוכן להתפשר על התוצאה. איכות הסרט של "קודאק", הצבעים שרק הטבע עצמו יכול להתחרות בהם, הדיוק ואורך החיים של התמונה, מצדיקים בהחלט את ההבדל במחיר. ההבדל מתבטא ב־22 אגורות לתמונה!!!
אך איכות הסרט היא מחצית הדרך להצלחה. כדי להגיע לתוצאה מושלמת דרוש פיתוח של "קודאק". למעבדות "דלתה קולור", של "קודאק", מיכשור חדיש ומתוחכם, עובדים שאומנו במיוחד ע"י "קודאק". הפיתוח נעשה ע"י שמוש בכימיקלים מעולים של "קודאק" ונייר ההדפסה המשובח של "קודאק". דבר המבטיח את איכות הצילום ואורך החיים של התמונה. לכן, כשהמדובר בצילום — טוב ש"קודאק" בתמונה.

טוב ש"קודאק" בתמונה

CAMERAS Kodak FILM

Delta Color דלתה קולור

חגי לבינסון איילון עיצוב:זנדהאוז-איזנשטיין

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר.

בגיליון ערב־שבת של „מעריב" לפני שבועיים, פירסם הסופר חנוך ברטוב מאמר־שיטנה כנגד „העולם הזה". המאמר, שנכתב בצורת מיכתב־גלוי אל ח"כ לובה אליאב, ראש מחנה שלי, מסתמך בטיעוניו על דברים שהתפרסמו במדור הספרותי של „העולם הזה", „נמר של נייר", שכוונו כלפי ברטוב. כתגובה ביקש עורכו של המדור, דן עומר, להפנות מיכתב־תשובה־גלוי אל חנוך ברטוב.

להלן מיכתבו של דן עומר:

מיכתב זה מתייחס למאמרך „מארץ הצבי אל העולם הזה" שפורסם במדורך הפרט הקטן שהוצג כ„מיכתב גלוי אל לובה אליאב וכמה מחבריו" ועסק ברובו בכמה מרשימותי, ולא באליאב וכמה מחבריו.

כמיטב המסורת הסיפרותית הרכאנית של סופרי „דור בארץ" * אתה כורך במיכתבך מין בשאינו מינו, וזאת תוך נימה ז'דאנוביסטית מצטדקת, הנעזרת בסיגנון „הפנייה האישית". כך אתה מנצל בציניות את ההזדמנות שבה התכנסה קבוצת אנשים בעלי קירבה פוליטית, וייסדה מחנת פוליטי חדש בשם „שלי" על־מנת להגן על ערך מניותיך בבורסת הסיפרות העיברית. לא מפליא הדבר שאינך מתדיין, ולו אף במילה אחת, במצע המדיני־חברתי של „שלי", או ברקע המשותף של מייסדיו, מזה מספר שנים, בפעילות־מדינית במיסגרת המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני.

הטיעון האחד והיחידי שלך מופנה לעברו של ח"כ לובה אליאב, על שבחר לו כעמית פוליטי את עורכו הראשי של השבועון שבו אני מועסק, ואתה מנצל במתק־שפתיים ובהסתת־הדעת התאגדות פוליטית זו, על־מנת להגן על חלקתך הקטנה. כך שבמקום לעסוק במצעה החברתי־מדיני של תנועת „שלי" מרבית מיכתבך הגלוי „אל לובה אליאב וכמה מחבריו" עוסק, משום מה, במדור נמר של נייר המתפרסם בהעולם הזה, בעריכתי האישית ובאחריותי — תוך הבעת דיעותי.

במיכתבך, אינך מסתיר כלל את העובדה כי לנגד עיניך עומדת אך־ורק טובתו של פרט אחד — של חנוך ברטוב — ודאגתך נתונה, רובה־ככולה, לחברת־המניות הסיפרותית שאתה הוא מנהלה, מחזיק־המניות הבילעדי שלה, המעריך, השמאי, בוחן הלב והכליות שלה.

את דבריך אתה פותח במלל דמאגוגי מובחק, תוך שאתה מאשים בעטיי אנשים בתהליך התקרנפות, בוסח יוג'ין יונסקו במחזהו הקרנפים, ומתעלם מהעובדה שיונסקו דן במחזהו בהתחכמות של חברה, בפאשיזציה העוברת עליה, תהליך שבהמשך מיכתבי זה אליך, אשתדל לנמק את חלקך במהדורה הישראלית שלו.

■ ■ ■

אתה מפנה את מיכתבך אל לובה אליאב מתוך הזווית הקטנה שלך, כאשר טיעונך היסודי הוא שהעולם הזה מפרסם עליך שקרים ועלילות שמטרתם אחת: לבזות ולהשפיל אותך. גם אינך מהסס להגדיר זאת במילים ראוותניות כמו: „לרצוח משהו לא רק סביבי, כי אם בתוכי".

אם להתעלם מאותה עיסה תפלה שבה אתה כורך את לובה אליאב, התאבדותו של השר אברהם עופר ועמדות־מוסר לא־מאוזנות, הרי אתה קופץ באותה נשימה אל המים הדלוחים והמעופשים של הסיפרות העיברית ומספר על „כמה מילידי וחברי —

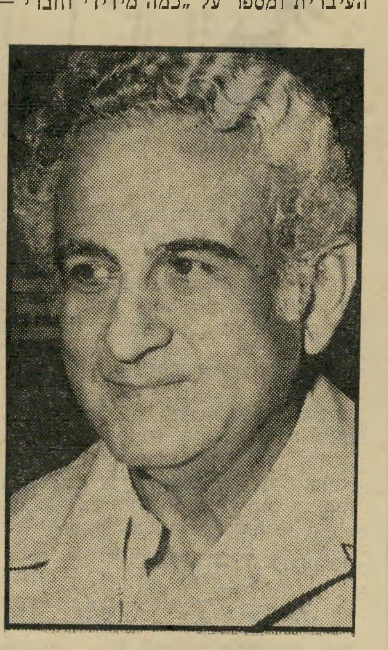

סופר ברטוב
— זווית קטנה

סופרים ומשוררים — שמתנהלת נגדם מערכה שיטתית באותו שבועון."

אולי כאן המקום לציין, שבכמה ממאמרי במדור נמר של נייר יצאתי נגד קבוצה של סופרים ומשוררים, ואיני מתכוון לשמור את מניעי לעצמי. הסיבה לכך נעוצה בימים שאחרי מילחמת יום־הכיפורים, שבהם הייתי מצוי בגדה המערבית של הסואץ. באותם ימים הטילו הכל את האשם באלוף זה או באלוף אחר — שעה שאני מצאתי את האשם העיקרי בתרבות שהתבססה בישראל — תרבות שאתה וחבריך המשוררים וסופרים הייתם מעצביה.

כוונתי לתרבות של 25 שנות המדינה הראשונות. תרבות שטיפחה ורוממה מעם את דמות ה„סופרמן" של הצבר. אותו דיוקן בהיר־שיער, גבוה, שחצן, המתיימר לדעת ולהבין את הכל, החושב על עצמו ובז לזולת. כוונתי לאותו דיוקן שנועד לשמש בריקנותו אנטי־תיזה לדמות ה„יהודון" הגלותי, המשכיל, החכם והחלש. דמות שכל דימיון בינה לבין ילידי־הארץ מיקרי בהחלט, דמות שאתה וחבריך פעלתם בכל יכולתכם הסיפרותית על־מנת לרוממה מעם. ביצירת דמות זו, תרמתם את חלקה של התרבות־הישראלית ליצירת „המחדל". כך שאותה „מערכה שיטתית" כלפי המשוררים והסופרים הללו, הנערכת ב„אותו שבועון", אינה מתנהלת על מישור אישי, כפי שאתה מציג זאת.

זוהי מערכה רעיונית שהיא מעניינו של הציבור הרחב.

דרך־אגב, במיכתבך אתה מציג את עמדותי הסיפרותיות כעמדות העולם הזה דבר שהוא מפליא עד למאד, מתוך כמה סיבות: הראשונה בהן היא ששמי מתנוסס מתחת להן; ושנית, איני מניח שעמדותיך שלך, כפי שהן מתפרסמות במעריב וחתימתך מתנוססת מתחתן, מהוות את דיעותיו של הצהרון שבו אתה מועסק ומייצגות את דעת עורכיו או החברים האחרים.

אם מדובר בהבעת־דיעות, הרי בעוד שחברך לדרך־חיים־סיפרותית, משה שמיר, שערך את מדור־הסיפרות של מעריב, מנע משך שנים השמעת דיעותיהם של אנשי־סיפרות שדרכם הפוליטית שונה משלו הרי שב„אותו שבועון" ובאותו מדור שאני עורך אותו קיימת גישה שונה.

כאשר בזמנו התפרסם „מונולוג" של עמוס קינן, שבו הוא תקף את בני־דורך, ובעיקר את חיים גורי, הרי „אותו שבועון" נעתר, ללא־היסוס, לבקשתו של גורי, והעניק לו את זכות התשובה. באותה מידה שמורה לך זכות זו, למרות הכל. מערכת העולם הזה אחראית פורמאלית לתוכן הדברים המתפרסמים במדור נמר של נייר:

מבקר עומר
— מול דיעה אישית

יחד עם זאת עלי לציין, כי מאז ראשיתו של המדור לא הוכתבה לי דיעה, ולו גם אחת, מטעמה של מערכת השבועון, על־מנת לשרת רעיון פוליטי זה או אחר, כפי שאתה רומז במיכתבך הגלוי.

■ ■ ■

במיכתבך אתה טוען כי „תיזה חביבה על ,העולם הזה' היא זו של עסקני־הסיפרות שהיו לניספחי־תרבות בלונדון, ואילו עסקתי במחקר האקדמאי לא הייתי מתקשה להתחקות אחר המקורות שהזינו בתיזה הזאת את ,העולם הזה'..."

צר לי לאכזב אותך, ואשמח עד מאד אם היית מתחקה אחר המקורות ש„הזינו בתיזה הזאת את העולם הזה." פשוט, לא היו דברים מעולם. ועל נושא מישרת ניספח־התרבות של ישראל בלונדון, ובמקומות אחרים, אני שומר לעצמי את הזכות לשאול, ושוב לחזור ולשאול, כיצד קרה הדבר שקבוצת אנשים מצומצמת העוסקת בסיפרות, שאנשיה מעודם לא הגיעו לדרגת ההישגים חבולטים ביותר בסיפרות העיברית, והקשורים בקשר עמוק של שנים רבות, מצליחים לאייש, בזה אחר זה, אותה המישרה.

שאלה נוספת המציקה לי, ומביאה אותי לכתוב על נושא זה לפרקים, היא: האם היית רואה בעין יפה את מינויו של אברהם („בומחי") שביט כניספח לענייני מיסחר ותעשייה בלונדון, או בכל בירה אחרת? האם אתה מאמין שהיה בכוחו להפריד בין עיסוקיו — לבין התעסוקה הזמנית והחוזית הזאת בשירות־המדינה? מישרד המיסחר והתעשייה מכשיר מדי שנה בוגרים מצטיינים מהאוניברסיטאות למילוי מישרות של ניספחים כלכליים, ואינו מעניק מישרות אלה כפרס ליצואנים מצטיינים.

הבאתי דוגמה זאת, על־מנת להמחיש בפניך כי ביקורתי עליך, ועל חבריך הסופרים המשמשים במישרות של ניספחי־תרבות, היא ביקורת עניינית, הנובעת מתוך מה שנראה לי כפגם אסתטי.

באשר לטענה שהצגתי באחד ממאמרי, כי בעת מילוי מישרת ניספח־התרבות בלונדון, פעלת למען הוצאתו־לאור של סיפרך פיצעי בגרות שם; הרי אני מקבל את העובדות שהעלית במאמרך וחוזר בי מקביעתי המוטעית הנ"ל, שנגרמה בשל סמיכות התאריכים. * אני מצרף את התנצלותי.

יחד עם זאת איני חוזר מדיעות אחרות שהבעתי במדור זה, על שסיפריך המתורגמים, ויצירות אחרות של בני־דורך, ראו־אור בחסד ולא בזכות, על־ידי אירגונים יהודיים ו ל א על־ידי שוק־המו"לים הפתוח. גם אתה, במיכתבך, כאשר תיארת את השתלשלות הוצאתו־לאור של פיצעי־בגרות (הבריגדה), פירטת את חלקם של ארתור כהן והג'ואיש פאבליקיישן סוסייטי ** בהוצאתו־לאור.

■ ■ ■

בהמשך מיכתבך אתה מתייחס לרשימתי הברטוב, הרע והמכוער (בעולם הזה 2051), שדן בחלקו בסיפרך הראשון, החשבון והנפש, ואתה טוען שהבאתי „שיברי ציטוטים" מתוך מטרה להכפיש ולרמוס את שמך הטוב. בנקודה זו אתה שוב פונה אל לובה אליאב, ומנמק בפניו: „לא בסיפרות אנחנו עוסקים, לובה יקר, כי אם ברצח אופי," ועל־מנת להסביר ללובה אליאב מה פישרו של רצח־אופי זה, אתה מפרש: „מתוך קטע אחר של הספר, שעניינו הוא התייצבותו־מחדש של הגיבור מול זהותו האמיתית, תלש מחבר כתב־פלסתר כמה שורות שלפני המונולוג הפנימי שבו עושה משה וולף את חשבון עולמו. אבל מה כותב השבועון שעם עורכו אתה הולך לכנסת ומבקש להושיע את ישראל, על סיפרו הראשון של סופר ישראלי צעיר: „החשבון והנפש אוצר בקירבו כמה מפניני הסיפרות הגזענית, שביכולת הצגתם הסיפרותית מגיע ברטוב למיצוי, שבארצות מסויימות היה זוכה עבורן לפני כמה עשרות שנים בכיבודים רבים." ואם לא הבינותם את הרמז: „פלאגיאט הלקוח מתוך פירסום כלשהו מעשה־ידי אחד מכתבלביו של גבלס הגרמני. ואם לא די בזה, הרי לכם עוד: דמותו של הכורדי, מי שהיה חברו־לנשק של הגיבור, זהה בתיאורו „לקאריקטורות היהודי ב,דר שטירמר' הנאצי" ואם בזה לא די, מסיים „העולם הזה" בנבואה. את סיפרי הבא אקרא „מילחמתי", לא פחות מזה!"

כך אתה מצטט במיכתבך ללובה אליאב קטעים מתוך רשימתי. זהו ציטוט מוזר, מפליא וצבוע. אישית, אני אחראי על כל מילה שכתבתי באותו מאמר, כולל הדברים שציטטת. ויותר מזה, לשבח מערכת השבועון שאותה אתה תוקף ייאמר, כי כתבתי ברשימה במקור מיין קאמפף ולא מילחמתי והדבר שונה תוך הסכמתי, וזאת מתוך מגמה לרכך את הרשימה. נדמה לי כי תצלום הקטע ב„הברטוב, הרע והמכוער" במלואו, אותו קטע שאתה מעלים במיכתבך ללובה אליאב, הינו בבחינת אליה ללא־קוץ. עוד תרגיל קטן בצביעות ובהתחסדות. וכוונתי לציטוט ארוך שלקחתי מתוך סיפרך החשבון והנפש, קטע שהינו בעל כל הסממנים הגזעניים השאולים מתורת־הגזע.

■ ■ ■

לקראת סיום מיכתבך/פנייתך ללובה אליאב, אתה מתייחס ל„אקולוגיה חברתית ול„אלימות רוחנית". האמת ניתנת להיאמר, שלפחות בנקודה זו — משוות דיעותינו. ומן הסתם שנינו חושבים איש את רעהו כמיפגעים תרבותיים. רק העתיד יקבע מי מאתנו מהווה „מיפגע תרבותי".

מאחר ובמיכתבך ללובה אליאב הנחת על קודקודך איצטלה של קדוש מעונה, שנרדף על לא עוול בכפו, רק על־ידי העולם הזה, הרי בלתי־נמנע להזכיר לך, ולקוראים, רשימה שפירסם הפרופסור דן מירון על אודות סיפרך האחרון, הבדאי, במוסף־הסיפרות של ידיעות אחרונות, כאשר כינה את הספר: רומאן ממוסחר־מפוברק ותוסיף וקבע: „בעוד הוא (חנוך ברטוב) כותב את מישפטיו העיבריים, קורץ הוא בכל שני ושלישי שבהם למתרגם האנגלי והצרפתי, למו"ל שפרנסתו על סיפרות „תחנות הרכבת" (הספרים הנקנים

---

* כינוי שבו כונו סופרי דור מילחמת השיחרור.

* ברטוב נכנס לתפקיד נספח־התרבות באוגוסט 1966. תרגום ספרו הופיע באוגוסט 1967, אולם החוזה על הופעת הספר, כך מתברר עכשיו, נחתם עוד באפריל 1966.

** חברת המו"לות היהודית.

(המשך מעמוד 7)
לשם קריאה קלה במשך נסיעה משעממת ונזנחים לאחר־מכן על המושב שפונה) ושדות־התעופה של לונדון, ניו־יורק, פא־ריס, פרנקפורט ורומא.

הוא (ברטוב) מציע סחורה מו־כרת ובדוקה: מיסתורין ומתח באווירה אירופית בינלאומית. קורט מרמץ השואה (אוי, מה היה עולה בגורלם של הרומאנים והסרטים הממוסחרים אילמלא באה השו־אה לעולם?), רזיסטאנס *, העפלה בספי־נות נוסח „אכסודוס", נאצים שחזרו לחיים פוליטיים, גרמנים „טובים" מוכי־מצפון, גרמניות יפהפיות הנכונות להרפתקה קט־נה, דיפלומטים צרפתיים אריסטוקרטיים, פונדקים צרפתיים, בעלי כיכוב מספיק ב„מישלין" **, סוכני־חרש ישראליים אמי־צים ומסורים, ולבסוף, כן, כמובן, מילחמה ממילחמות ישראל, שבה מוצא הגיבור את מותו (אוי, מה היו הרומניסטים הממוסחרים שלנו עושים בלי מילחמות ישראל? כיצד היו מסיימים את סיפוריהם ופותרים את בעיות גיבוריהם פיתרון של דאוס־אכס־מאשין־גאן?)...

בהמשך הערכתו הספרותית של הפרופ־סור דן מירון את הבדאי הוא מדגיש: הרי חנוך ברטוב כותב לאנשים, שאינם מחפשים בטכסט הכתוב דבר זולת איזה שטף עיתונאי, קלות ודיגדוג — פה ושם — של מילה לועזית, בתנאי שזו מוכרת להם, ואינה עליהם, חלילה, בהרגשה של נחיתות. המימיות והאפרוריות של הלשון ב„הבדאי" הן מוחלטות. אומנם, ברטוב לא הצטיין מעולם ברגישות ללשון ולאפ־שרויותיה. תמיד הגיש לקוראיו בעלי הר־גישות הלשונית גושי לחם שחור גס ותפל...

מאמרו של הפרופסור דן מירון ראה אור בידיעות אחרונות. תמוה בעיני מדוע לא פירסמת „מיכתב גלוי" לחיים גורי — או אישים אחרים המקורבים בהשקפותיהם אליך, מדוע הם מסכימים להמשיך ולכתוב בעיתון המפרסם אודותיך דברים אלה?

■ ■ ■

אין מדובר כאן בעניין אישי. בניגוד למיכתבך ללובה אליאב, שבו נמגעת במת־כוון — או שלא במתכוון — מהבעת דיי־עותיך הפוליטיות, אינני מתכוון למנוע עצ־מי מכך, תוך ניסיון להסביר לך את המ־ניעים שהביאו אותי לכתוב את שתי הר־שימות הנוגעות בך, שהביאו אותך לפ־נות פנייה פומבית ללובה אליאב.

ברשימתי הראשונה, „הברטוב, הרע וה־מכוער", התייחסתי להשתתפותך בכנס „אנשי בית־השיטה" באשדוד. המניע לכ־תיבת הרשימה היה פשוט למדי: אתה, וכמה מחבריך, התחלתם לחוש בקרקע הנשמטת מתחת לרגליכם, בעיקר מבחי־נת תלותכם התרבותית והייצוגית במימ־סד הקיים, המפרנס את המימסד התרבו־תי הקיים, שאתה וחבריך מהווים אחת מאבני־היסוד שלו. בבית־השיטה, ציפיתם לייסד תנועה המונית שתתפשט ותשנה את המימסד מבפנים. ונכשלתם. פועלי אשדוד מחר, צעירים, ופריפריה של תנועה כזאת מאידך, חשו במניעים הצבועים של מאר־גני כנס „בית־השיטה", ועל כן הם לא היטו שכם לשאת אתכם על כתפיים.

ארץ־ישראל השתנתה. היום כבר לא קונים חתול פוליטי בשק. היום שואלים כל אחד: מה עשית? איפה היית? היכן לחמת? כיצד? איך? ולמה? ולכל השא־לות הללו, לא היו לכם תשובות משכ־נעות. לא היו לכם תשובות, מן הטעם הפשוט ביותר שבמשך קרוב לשלושים שנה לא זו בלבד שאתה וחבריך המשור־רים והסופרים הייתם לב־ליבו של המימ־סד שהשחית את עצמו ואת החברה הסו־בבת אותו, אלא שחלקכם באותו תהליך של השחתה אינו מבוטל כלל. האמת היא כי הטריטוריות של ארץ־הצביעות, שבה חיי יחד עם חבריך במשך שנים כה רבות מידלדלות ונמוגות להן.

זכותך לקבוע שהמאמרים בנמר של נייר אינם נראים לך. אבל הם אינם קשורים קשר כלשהו לקוסיגין, או לנשיא קארטר, גם לא לסאדאת או למלך חוסיין. הם אפי־לו אינם מייצגים את דעת מערכת העולם הזה, אלא את דעתי־שלי בלבד. ואם יש לך טענות כלפי דיעותי, אל תערב מין בשאינו מינו.

דן עומר

* כינוי לתנועת ההתנגדות לכיבוש הגרמני בצרפת, במילחמת־העולם השנייה.
** מדריך־המיסעדות הצרפתי.

בסיפרו החשבון והנפש שראה אור ב־1953, והתיימר להציג הצגה אופנתית, חיצונית ושדופה, את לבטיו של דור תש"ח, וזאת מבלי לעורר כעס כלשהו מטעם המגמות השלטוניות־ריכוזיות של אותה עת.

החשבון והנפש אוצר בקירבו כמה מפניני הסיפרות הגזענית, שביכולת הצגתם הסיפרותית מגיע ברטוב למיי־צוי, שבארצות מסויימות היה זוכה עבורן לפני כמה עש־רות שנים בכיבודים רבים.

אחד מגיבורי ברטוב, השב מיואש, באורח־חיובי, מ־מלחמת־השיחרור, ומעלה החוצה את הגיגיו משוחח עם אביו: ...ואתה לך נהל מדינה! — התווה ברוך תנועת־יאוש בידו האדומה — אני לא יודע לאן נגיע: מצד אחד סטודנטים שחושבים שעל הכול הם צריכים להחליט בעצמם ומצד אחד מארוקנים מסריחים.

איך אתה מעיז לדבר על יוצאי צפון־אפרי־קה, נתרתח האב, על אנשים שאתה מפקדם.

אבא, כל הכבוד לרגש הציוני שלך, אמר נעמן, אבל אינני יודע מה היית אומר אילו ניתן לך לנהל גדוד של ברנשים כאלה.

לא טוב, לא טוב, נאנח האב... (4־203).

מקטע זה ניתן ללמוד, בין השאר, כי המילחמה מאח־דת את העם הזה והסיפרות מפצלת אותו. וש„ציונות" זה לקרוא למארוקאים „יוצאי צפון־אפריקה", ו„דור־המייסדים" (הציוני) לא נתנסה בחווייה „לנהל גדוד של ברנשים כאלה..."

בניגוד לזרם קיים בסיפרות העברית, המתמסר ברובו לתיאורים גזעניים של ערבים, הרי סיפרו זה של ברטוב, עוסק בתיאורים גזעניים של יהודים שלא נולדו ביערות פולין או בערבות אוקראינה.

הקטע מרשימתו של דן עומר, „נמר של נייר", „העולם הזה" 2051
„ציטוט מוזר, מפליא וצבוע"

מכתבים

אח, איפה הן, הבחורות ההן?

היו ימים שנשות המנהיגים היו סמל ו־דוגמה לצניעות בארץ. הן הלכו אחר ה־בעל־המנהיג בדרך־תחתחתים, עבדו בכל עבודה, חיו בצריף או בדירה הצנועה, ו־התרחקו מהזוהר ומהזרקורים. לאה רבין מסמלת, יותר מכל דבר אחר, את העובדה שדור הנשים הזה הלך לו. לא עוד רחל ינאית בן־צבי ופולה בן־גוריון. כעת, ה־מעמד הפוליטי הוא רק אמצעי בדרך אל הדירה המרווחת ואל המיטבח עם מכשירי־החשמל האמריקאיים המשוכללים שהשררה מביאה לאשת המנהיג. איפה נקברו הער־כים, איפה?

אריה דנון, תל־אביב

דבריו של יצחק רבין בנאום־הסיום המר שלו, שיקפו ברורות את הלך־המחשבה של ההנהגה בישראל, המרימה את חוטמה גבוה

מעל העם במדינה. היה זה גילוי טראגי, של אדם גדול, אשר הפך לפתע כה קטן ומיסכן כשנתפס בקלקלתו. באומרו: „אני מצטער כי רק „גורם מישני" הביא את החלטתי זו להסיר את מועמדותי," גילה רבין את גישתו האמיתית. אוי לעם, ש־האמת והיושר אצל מנהיגיו הם במקום מישני.

שמואל איילון, תל־אביב

„מאחורי כל גבר מצליח עומדת אשה." אימרה ידועה נושנה זו היתה טובה שנים רבות, עד שבאה לאה רבין ולימדה אותנו, שאותה אשה צריכה אומנם לעמוד מאחורי הגבר, אך כשהיא מתגלה לעיתים תכופות מדי — הסוף הוא מר, לשניהם.

דורון לזרוביץ, באר־שבע

ללמוד מג'ימי קארטר

אי־אפשר שלא להתפעל ממקוריותו של קארטר ומן התנופה שהעניק לעידוד ה־העסקה של שחורים ונשים בתפקידי־ייצוג נכבדים, בזרועות השונות של המימשל.

כאשר אתה מנסה להשוות זאת למתרחש במדינת ישראל, אינך יכול שלא להיות מדוכא. הייצוג הנמוך של הספרדים ובני עדות־המזרח הן בממשלה, הן בכנסת והן בפקידות הבכירה — הוא ממש תעודת־חרפה לחברה הישראלית.

הרשימות החדשות של המועמדים לכנ־סת אינן מבשרות שינוי לטובה. מוזר ש־דווקא לדרוזים ולערבים מובטח ייצוג הרבה יותר הולם (ולמעלה מזה!). יש ל־טפח בצורה מעשית מדיניות של „העדפה הפוכה", הן במישרות ציבוריות והן בעי־דוד ההשכלה הנמוכה והגבוהה של הציבור הספרדי. יש לשים דגש על מענקים של המחלקה־לאמנות במישרד־החינוך, הזונחת לחלוטין עידוד יוצרים „ספרדיים".

האם אנו חותרים לקיבוץ־גלויות באמת־ובתמים — או שמא נמשיך לשקר לעצמנו עד „מרד העבדים"?

גיא קרוני, ירושלים

דיינו

כמה מעלות טובות לרבין עלינו: אילו נתן לנו את המטוסים בשבת, אך לא שיתף את פרס בטכס — דיינו. אילו נתן את המטוסים בשבת ולא גרם לפיטורי שרי ה־מפד"ל — דיינו. אילו גרם לפיטורי ה־מפד"ל ולא זמם את הקדמת הבחירות (מתוך אינטרסים אישיים) — דיינו. אילו הקדים הבחירות ולא הכניע את פרס — דיינו. אילו הכניע את פרס ולא החזיר את דיין ל„עבודה" — דיינו. אילו החזיר את דיין ולא המיר דולרים ללירות — דיינו. אילו המיר דולרים ולא הסתלק מהזירה — דיינו. אילו הסתלק ולא השאיר את פרס ואלון מתקוטטים — דיינו. על אחת כמה וכמה, שנתן את המטוסים ב־שבת... וכו' וכו' — לכפר על כל עוונו־תינו.

יורם זקס, בת־ים

מילחמות ד"ש

כקורא קבוע של העולם הזה, נתגנבו ל־ליבי מספר הירהורים נוגים בקשר למגמו־תיו ושיטותיו של השבועון. כוונתי למער־כת־התעמולה האדירה שאתם מפעילים נגד ד"ש. כדי שלא להיחשד באינטרסנטיות, אני אומר מייד: אינני נמנה עם תומכיה הנלהבים של תנועה זו. הייתי מכבד יותר את העולם הזה אילו התייצב למילחמת־בחירות המושתתת על ויכוח רעיוני מכובד נגד מצעה ודרכה של התנועה החדשה, אבל לצערי, בחר העולם הזה בדרך מתוח־כמת יותר. אורי אבנרי מעדיף להכות את יריביו מתחת לחגורה, על־ידי חקירות פרטיות (מעלה זיכרונות מסידרת־הטלווי־זיה בית ארמה), הפרחת האשמות והשע־רות, יצירת מחול־שדים וזריעת מבוכה. האם אתם חושבים שמישהו מאמין לכם כאשר אתם טוענים שכל קשר בין פירסום הכתבות, על עבירותיו הפליליות של ידין ומערכת־הבחירות — מיקרי בהחלט? האם החליט העולם הזה לפנות אל הרגש והיצר של קוראיו, במקום אל הצד האינטלק־טואלי שלהם?

לדעתי, יורד העולם הזה מדרגה של עיתון ביקורתי עצמאי, הלוחם „ללא מו־רא, ללא משוא פנים", לרמה של עיתון רודף שערוריות וסנסציות.

במגמה להבין את מניעיו של שבועון המייצג כיום את מחנה השלום, ישבתי ו־תהיתי כיצד זה לא פורסמה ולו כתבה אחת, נגד יריבו הפוליטי העיקרי — הלי־

(המשך בעמוד 10)

הסיפור על שני הכיסים

היה היה פעם, שגריר של מדינה, הידועה היטב לכולנו, שהיה עליו לגייס תרומות למען ארצו (כפי שעשו זאת כל שגרירי אותה הארץ).

את הכסף שאסף הניח בכיסו הימני, ובכיסו השמאלי הניח את כספי ההו־צאות שלו (אספרסו, מוניות, שירותים ציבוריים). כשחזר הביתה, הניח את מיכנסיו והלך לישון. באה אשתו, ש־אינה מבחינה בין ימינה לשמאלה, ורוקנה את כיסיו. בבוקר היא מיהרה להפקיד את הכסף בבנק הלאומי של וושינגטון.

שנים אחדות מאוחר יותר, ביקר הזוג שוב בוושינגטון. האשה הזמינה מכונית של מישרד־החוץ האמריקאי, שתסיעה לבנק הלאומי (נשות גנרלים אינן נוסעות בתחבורה הציבורית, הן רגילות לנהגים הצבאיים המסיעים או־תן, בארצן, לכל מקום). כשחזרה, הפ־גין השוער חשדנות וביקש ממנה להז־דהות. היא נבהלה, וסיפרה את האמת: „הלכתי לבדוק את חשבון מטבע־החוץ שלי." השוער סיפר זאת לכתב עתון, והלה דיווח לארצו.

„מה עשית במבונית הרישמית בבנק בוושינגטון?" שאל הבעל. „נסעתי למשוך 2000 דולר מהכיס השמאלי של מיכנסיך," ענתה האשה. „או, אנחנו בצרות!" זעק הבעל, „כמה משכת מכיסי הימני?" „בערך 18,000," באה התשובה. „אוי," ייבב הבעל, „אני אכתים את שמה הטוב של מיפ־לגתי." „אבל למה?" הקשתה האשה. „כי במהלך מישפטך יתחילו הבוחרים לשאול שאלות על שני הכיסים..."

מוסר־השכל: לעולם אסור להניח לנשים לרוקן את כיסי מיכנסיו של הבעל, ובמיוחד כשהבעל הוא ראש־ממשלה.

יוסף שריק, תל־אביב

נימרוד מציגה את
"אופנת המראה הזרוק"

אם הג'ינס יושבות עליך טוב,
אם חזיה לגביך היא אביזר השייך להיסטוריה,
אם הגבר שלך, משום מה, אינו מצליח להזכר בכתובת של הספר,
אם שניכם אוהבים נורא ביחד
אבל גם כל אחד לחוד...
"אופנת המראה הזרוק" של נימרוד
ממש נולדה עבורכם.
לנימרוד יש השנה
מבחר גדול של סנדלים
בהמון צבעים ודגמים
(וגם על עקב) ממספר 22
(כן! לילדים, ואם אין לכם אז לאחים הקטנים)
ועד מספר 48.
רכשו לעצמכם את סנדלי נימרוד
ותרגישו את המשמעות העמוקה של
"ללכת עם, להרגיש בלי..". ולא להתלכלך.

נימרוד nimrod
אומנות בעור

נימרוד NIMROD

תל אביב, דיזנגוף 185 · ירושלים, אצל "מאוטנר" בן יהודה 9 · אילת, מרכז תירות חדש.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)
כוד. לא מצאתי לכך תשובה. לאורי אבנרי — פיתרונים!

איתן רז, ירושלים

● אין כל קשר בין חקירתו העיתונאית של יגאל לביב נגד הפרופסור ידין לבין מערכת הבחירות, המתנהלת במישור ה־פוליטי.

ידין יהיה מבוקש?

אינני רוצה להתערב בוויכוח ביניכם ל־בין יגאל ידין, אם העברת העתיקות לידי הבנק ההוליוודי היתה עבירה על החוק או לא. בית־המישפט ודאי יכריע בעניין זה. אולם דבר אחד ברור מפרשה זו: ידין סייע לאנשי הבנק האמריקאי להערים על שילטונות מס־ההכנסה ישם. הוא מכר להם עתיקות שתמורתם הם שילמו לו ב„תרו־מה", שאותה ניתן לנכות מחשבון מס־ההכנסה. ייתכן שמבחינת החוק האמריקאי הונו מנהלי הבנק בכך גם את בעלי־המניות שלהם.

אם אומנם כך הדבר, הרי ייתכן שמבחי־נת החוק הישראלי לא עבר ידין כל עבי־רה, אבל מבחינת החוק האמריקאי הוא עלול להיות מוגדר כמי שסייע למנהלי הבנק להוליך שולל את בעלי־המניות שלהם. יהיה מעניין אם ידין ייבחר כראש־ממשלה אבל לא יוכל לבקר בארצות־הברית, מפני שאולי יהיה מבוקש שם.

נתן מנחם, הרצליה

שינוי בהעתקה

באחרונה מפרסמת התנועה הדמוקרטית לשינוי מודעה בעיתונות, שבה נראה כיצד תקים מחדש את בניין הדמוקרטיה הישרא־לית. המודעה נראתה לי מוכרת מאיזה

המודעה של ד"ש
— שינוי

מקום. ואומנם, אחרי עיון קצר בסיפרות המקצועית הסתבר לי, שהיא אינה אלא העתק של מודעת חברת־הביטוח האמריק־אית מארש ומק־לין, שהתפרסמה בשבו־עון־העסקים האמריקאי ביזנס־וויק. אנשי ד"ש פשוט העתיקו את המודעה, ושינו או־תה בהתאם לצרכיהם.

האם כך הם מתכוונים לשנות גם בשאר

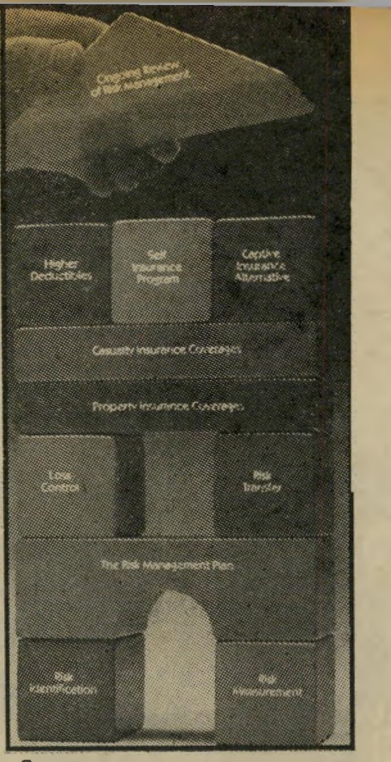

המודעה של „מארש ומק־לין"
— בלתי דמוקרטי

השטחים? והאם השינוי הזה הוא דמוקר־טי?

יצחק גובסייב, תל־אביב

השלום במונחים צבאיים

בגליון העולם הזה (2064) כותב בנימין עמידרור על בעיות המישמעת בצה"ל („מי אחראי לטירטור"), שאותן הוא מקווה לפ־תור באמצעים פרוסיים־כפייתיים. הטירון נתפש אצלו כתת־אדם, יצור שלילי ואלמ־נט בלתי־יעיל מטיבעו, ומכאן שיש לנקוט נגדו אמצעים שאותם מכנה הפרשן „גסות־טוטאלית־יחסית". טירון שמעז ברוב חוצפ־תו לעשן, באחד מאותם מיסדרים אין־ספור שהוא עובר בשירותו, שרידי טיכסיות צב־אית מנוונת מהעבר — עובר, לדעת ה־פרשן, את גבול ההפקרות. יש להעניש כיד הדימיון הטובה על המ"כים — עבדים שזה־עתה עלו לגדולה.

נשגב מבינתי, כיצד מעסיק מי שמטיף למישטר הומאני באותו גליון („יותר גדול, יותר חזק"), מעלי־גרה מסוגו של הפרשן עמידרור. זוהי קריקאטורה־עצמית מרוש־עת, לדעתי.

אגב, באותו גיליון, בכתבה על מחנה־השלום שהתלכד (במדור „בחירות 77"), מתאר אורי אבנרי את תנועת של"י במי־לים: „צירפנו את חטיבתנו לאוגדה, בעלת כושר־לחימה גדול הרבה יותר. נקווה כי בהמשך הדרך תהפוך האוגדה לארמיה..." שימוש זה במושגים צבאיים לתיאור ה־שלום, בתוספת הפרשנות הצבאית, מוכיח שאבנרי לא עמד על הניואנסים הדקים ש־בהבדלים בין המושגים ארמיות, חטיבות, מילחמה ושלום. אנשי השלום צריכים ל־חפש את החברים שלהם הרחק מטווח ה־חטיבות והגדודים הדימיוניים שפורש לפני־הם אבנרי.

אבי שיבי, ירושלים

מוטה וה„שיטה"

קראתי בכאב עמוק את מאמרו של הפר־שן הצבאי, בנימין עמידרור, על מה ש־נעשה — ולא נעשה — בשלוש שנות פיקודו של רב־אלוף גור בצה"ל (העולם

לשכת הפרסום הממשלתיר

מכתבים

הזה 2066, „מוטה והשיטה"). לאן נגיע אם שלוש שנות פיקוד אלה מוכיחות, קבל עם ועדה, שצה"ל של 1977 אינו טוב יותר מצה"ל של 1973? איך ייתכן שבמשך ארבע השנים מאז המילחמה לא חלה שום תזוזה וצה"ל נוהג באדישות שכזו? במצב דברים זה יהיה זה אסון, לדעתי, להשאיר את מוטה גור כרמטכ"ל במשך תקופת־זמן שמעבר למקובל.

דויד צדקה, רמת־גן

עוד מירוץ אחד

ברוח הספורטיבית השוררת בארץ, עם כל המירוצים והתחרויות (גביע אירופה...), אין פלא ש־23 רשימות של ספורטאים־בדימוס רצות לכנסת התשיעית. זאת, למרות העובדה שזהו מירוץ קצת יקר יותר

מהאחרים. מה שכן מפליא הוא, שוועדת־הבחירות־המרכזית נסחפה גם היא באווירה הכללית של „לא מקבלים צ'קים", אווירה השולטת בשוק המיסחר והקניות בארץ.

מוטי רובין, נתניה

ליבי, ליבי לח"כ מרדכי בן־פורת. הוא עלה על הגג עם משה דיין. ומשה דיין אמר: „אחת, שתיים, שלוש... קופצים!" ובן־פורת קפץ מהגג.

נחום קציר, תל־אביב

העוול של יהורם גאון

דבריו של השופט העליון יואל זוסמן, בעת הדיון בבקשתו של יהורם גאון לשאת לאשה את בחירת־ליבו, לימדו עד כמה יכולים אנשים מכובדים, העוטים עליהם איצטלה של קדושה בבתי־המישפט, להיות אטומים לנעשה סביבם. השופט זוסמן טען, באותו מעמד, כי מעולם לא שמע על יהורם גאון. יש לו, כך הוא הסביר, שני בנים, ורק בערב שקדם לדיון הם סיפרו לו מיהו אותו זמר. חז"ל כבר אמרו: „אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו." אדם יכול להיות בצמרת, להיות בעל־ממון ונכסים — ובכל־זאת עצוב ובודד. אך כשהאהבה מתגלה לו לאחר שנים ארוכות, מונעים ממנו להקדים את אושרו ועוד מעירים: „יהורם גאון חיכה 38 שנים, הוא יכול לחכות עוד חודשיים."

בארצות מוצאם של מרבית יהודי ישראל, נהוג היה להינשא בגיל צעיר. זו היתה מיצווה, ולא עבירה, ואילו על גניבה קיצצו את האצבעות. כאן, בישראל של ימינו, על גניבה מקבלים עונשים קלים, אך להינשא לא נותנים לצעירים — זו עבירה. איפה הצדק?

משה פרסקי, נתניה

איך הוא הצליח לעבוד עליכם? בעוד שאצלכם בכתבה מספר יהורם גאון שאורנה, חברתו, היא בת שמונה עשרה וחצי (העולם הזה 2064, „את מי מעניין שאני מתחתן?"), הנה, בבית־המישפט מתברר, באותו שבוע עצמו, שהילדה היא „רק" בת 16 וכמה חודשים. אולי הוא עבד עליכם בעוד כמה פרטים מישניים שהעלים!?

שלומית חכם, חיפה

הביזיון האמיתי

הפסל יגאל תומרקין טוען, במיכתב למערכת העולם הזה (2065), שהוא בוש

(המשך בעמוד 12)

פל-תורס
נסיעות
תיירות
מטען

הם יודעים שהמוניטין שלנו מחייב אותנו להיות הטובים ביותר
...ולכן הם באים

הם באים בחליפות עם תיקי ג'יימס בונד
לתכנן את סיור העסקים בחו"ל
הם יודעים שלפל-תורס יש סניפים בעולם

הם באים מספסל הלימודים ולאחר השירות הצבאי
להתענן בטיולי קמפינג ורכבות באירופה

הם באים עם תוכנית מוגדרת
כדי להיות משרות יעיל ומעשי

הם באים פתוחים לרעיונות
כדי לקבל יעוץ מקיף ומפות

הם באים
כי הם יודעים

הקניה הטובה ביותר 1977

הכנס לסניף
פל-תורס הקרוב אליך
ותקבל מידע מקיף
על האפשרויות
שיש לך בפל-תורס

תל-אביב, משרד ראשי: רחוב אחד העם 28 טלפון 50851

תל-אביב, רחוב בן-יהודה 49, טלפון 221226
תל-אביב, הילטון תל-אביב, טלפון 246832
ירושלים, רחוב שלומציון המלכה 2, טלפון 234318
ירושלים, מלון הילטון ירושלים, טלפון 534097
ירושלים, מלון „פלאזה" ירושלים, טלפון 224622
חיפה, דרך העצמאות 82, טלפון 660981
חדרה, סמטת הרברט סמואל 66, טלפון 22927
רחובות, רחוב הרצל 167, טלפון 951080
נתניה, רחוב דיזנגוף 33, טלפון 22724
הרצליה, מלון שרון, טלפון 938777

פל-תורס מארגנת - אתה נהנה!

לב שרותי פרסום בע

בעל קוקר ספניאל
(COCKER SPANIEL)
חמוד בן 4 חודשים
שבילה ביער בן-שמן
בשבת 9.4.77
אנא התקשרו **דחוף**
למשפ' פרס, 02-32283

מבחר גדול של תמונות ופלקטים של גדולי הציור המודרני והקלאסי — הדבקה מקצועית של פלקטים ו־תמונות

„לוטוס", ת״א, רח' אלנבי 101
(מול בית־הכנסת הגדול)

קבלת מודעות לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

הורוס קופ

אם תפקח עין ותתבונן היטב באנשים ובאירועים הסובבים אותך, צפויים סיכויים לרומן נעים, או לקידום הקריירה והמעמד החברתי. משא־ומתן שהתחלת בו לפני זמן מה, ושנראה לך בשלביו הראשונים כהרפתקה פזיזה, עשוי להתגלות השבוע כצעד נבון מאד, מלהיב ומרתק. מה שחשוב עוד יותר — הוא יישא רווחים גדולים בעתיד. נסה לפתור כבר עכשיו את הבעייה המישפחתית המציקה לך.

* * *

שבוע שקט יחסית, שיאפשר לך לנוח מבחינה רגשית ולאגור כוח לקראת אתגרים גדולים שיוצבו לפניך בעתיד הקרוב ביותר. אתה יכול, אמנם, לפתוח במאמצים ולקצור הישגים נאים כבר עתה, אך מאחר שכושר שיפוטך רחוק משיאו, והאינטואיציה שלך בוגדת בך לעיתים קרובות, טוב תעשה אם תימנע מלנקוט יוזמה בשלב הנוכחי. כדאי שתנצלי את נטייתך הדרמתית. התגברי על ביישנותך.

* * *

הימים הקרובים יתנו לך אפשרות נדירה להתקדם מבחינה מיקצועית, חברתית וכספית גם יחד. ימי אמצע השבוע יזמנו לך סיכויים רבים ליזום מיפנה חיובי גם במישור המישפחתי, ואם תחמיץ את ההזדמנות, תעשה בכך עוול גדול לנפשות הקרובות מאד לליבך. היומיים האחרונים של השבוע צופנים סיכוי להתעוררות רומנטית מהירה ומלהיבה, שתוצאותיה יורגשו היטב לטווח רחוק.

* * *

השבוע יצוצו בפניך כמה אתגרים חשובים ורבי עניין. יש מקום לצפות כי אתגרים אלה יהיו קשורים בנסיעות ממושכות, ובעקיפין גם בהתפתחות רומנטית. תוכל להצליח לעמוד בהם אם אדם קרוב אליך ובעל השפעה רבה לא יכשיל אותך. השתדל, איפוא, להיות חביב וידידותי בצורה יוצאת דופן לכל האנשים הסובבים אותך. את מנסה להפיל אחרים — בפח — בו את עלולה ליפול בעצמך.

* * *

במחצית השנייה של השבוע צפויים בחייך כמה שינויים, ולאו דווקא לטובה. שמור בקפדנות על בריאותך, כי היא עלולה להיות הראשונה שתיפגע בימים רגישים אלה. דחף פנימי, שסיבותיו לא תהיינה ברורות לך די צרכן, ידרבן אותך לבזבז הרבה מרץ, זמן וכוח על עניינים בעלי חשיבות מישנית. רסן את עצמך ותשמור את כוחותיך לשבוע הקרוב. צפויים לך הפסדים מסחריים.

* * *

לאחר הפסקה ממושכת, חזרת להיות עצמך. נצל את השלווה היחסית ממנה אתה נהנה כדי לקדם את מעמדך בעבודה, לשפר את היחסים במישפחה. פקח עין על שותפיך ועל הכפופים לך, ואל תתרשם מדברי חנופה. בת בתולה — אם תניחי לו לרכב עלייך תגרמי סבל לעצמך, ואת היחסים לא תשפרי במאום. אל תפחדי להיות תקיפה, בתנאי שתהיי צודקת, הוא לא יזדרז לברוח. השבוע יצוצו בפניך אתגרים חשובים. הימנעי מנסיעות ארוכות־טווח.

* * *

פרשה מסויימת שאתה שומר בסוד תיוודע השבוע לאדם הלא נכון, ועלולה לגרום לך עוגמת נפש גדולה. אין טעם שתכחיש את העובדות כאשר האדם יטיח אותן בפניך. השתדל להיות אוהד אליו. כי אחרי הכל, הרי הוא זה שסבל מכל העניין. השתדל לכלכל את מעשיך ביתר זהירות.

* * *

למרות האהדה וההבנה שהאנשים הקרובים אליך מגלים כלפיך, תיאלץ לפתור את הבעייה המציקה לך בכוחות עצמך. ניסיונותיהם לעזור לך ייכשלו, ויוסיפו מתח מיותר למצב שהוא גרוע בלאו הכי. הפתעה נעימה צפוייה לך לקראת סוף השבוע, וכן אפשרות לגמול טובה תחת טובה לידיד.

* * *

מצפה לך שבוע נפלא מבחינה רומנטית. סוף־סוף תפוצה על עוגמת־הנפש והכאב שנגרמו לך בפרשת האהבה הגדולה שנסתיימה לא מזמן. נסה לכבוש את נטייתך לנקום בבן־הזוג החדש על כל מה שהישן עולל לך, והתנהג אליו כמו שמגיע לו. נסיעה קצרה תגלה לך עובדה מפתיעה ביותר.

* * *

יהיה זה אחד השבועות הנעימים והמרתקים ביותר שידעת זה שנים. קשריך עם בן זוגך יתהדקו במהירות בגלל נסיעה משותפת, או בילוי משותף, שבסופם תמצאו או עצמכם מאושרים וקרובים זה אל זה יותר משהייתם אי־פעם. בקרב המישפחה, יהיו ימי אמצע השבוע מאושרים מאד.

* * *

היומיים הראשונים של השבוע מתאימים לעריכת חשבון נפש ולהבהרת מטרות לטווח ארוך. דאג לכך שתימצא בחברתם של ידידים מהימנים וריאליסטיים, שיוכלו להדריכך ולסייע לך בקבלת החלטות חשובות. היה זהיר בכל הנוגע להוצאות כספיות שתקבענה את עתידך מבחינה חומרית.

* * *

אחת מתוכניותיך לשבוע תתקלקל, אך לא נורא, מפני שבמקומה תבוא אחרת, מוצלחת לא פחות. ידיד ותיק, אותו לא פגשת זמן רב, יביא עימו הפתעה נעימה. בת דגים — השבוע תפגשי אותו, סוף־סוף. אם תתנהגי כשורה, תכבשי את ליבו. חישבי היטב על כל מה שאת עושה או אומרת, זה ישתלם לך.

מכתבים

(המשך מעמוד 11)

ונכלם בהופעתם של ראש־הממשלה ושריו, בסירטו של מנחם גולן, מיבצע יונתן. הוא מטיח בראש־הממשלה ובשרים האחרים עלבונות, על שהתבזו בצילומים לסרט.

יגאל תומרקין אינו הראשון שמעורר פרשה זו. הוא לא גילה את אמריקה. אבל חבל שכאמן בעל עין חדה לא הבחין בין אלה משרי הממשלה שהסכימו להצטלם כשחקנים עבור הסרט, לבין אלה שצולמו בצילומי־תעודה אותנטיים.

ככל הזכור לי, והדבר פורסם בעיתונות וגם ניתן לראותו בסרט עצמו, לא הסכים ראש־הממשלה יצחק רבין לשחק בסירטו של גולן. לעומת זאת, הוא נתן את הסכמתו שישלבו צילומים שלו בכנסת בסרט. לעומתו, השרים שמעון פרס, גד יעקובי ויגאל אלון השתתפו בסרט כשחקנים, כשהם ממלאים את הוראות הבמאי. וזהו הביזיון האמיתי. חבל שתומרקין החיל דין אחד על כולם.

אלון הנדאו, חולון

יותר „שבע יפהפיות!"

אנו מצטרפים בזה למבקרי ושוחרי

שירלי סטולר בסירטה של לינה ורטמילר
„רעל חברתי מסוכן"?

קולנוע רבים נוספים, בפנייתם לצנזורה (המועצה־לביקורת־סרטים־ומחזות), ומבקשים להתיר את הקרנת הסרט שבע יפהפיות של הבמאית לינה ורטמילר. זאת, מתוך הכרה ברורה באיכותו האמנותית הגבוהה של הסרט (היה מועמד לפרסי אוסקר עבור הסרט, הבמאי והשחקן הטובים ביותר, וזכה בשבחים מפי מבקריי קולנוע רבים בעולם).

כמו כן תמהים אנו על הסבריה המעורפלים של הצנזורה לפסילתה זו. הסרט הוכר כבעל ערך רעיוני חשוב וכסאטירה חריפה — אך בהחלט לא מזיקה לציבור ולא פוגעת במוסר ובכבוד האדם. שוב גרמה כאן הצנזורה עוגמת־נפש לציבור רחב, בשרירות־לב (או אולי מחוסר־הבנה ?). שוב החליטה הצנזורה מה מותר לציבור ה„עמך" לראות ומה לא, אלא שהפעם זה נעשה באופן מגוחך מתמיד — ללא הנימוקים הרגילים (עודף אלימות ומין). הפעם מצאו חכמינו שבצנזורה תירוץ חדש — הסרט מכיל, כך אמרו, „רעל חברתי מסוכן ופוגע בכבוד האדם," פסלו ולא יספו.

בקשתנו הצנועה היא שחברי הצנזורה ינמקו ויפרטו, מהם בדיוק הדברים שאותם ראו בסרט כפוגעים בכבוד האדם. אם לא יוכלו לעשות כן, הרי אנו מצפים שהסרט יותר להקרנה. נשמח ליטול חלק במסע ציבורי לטובת עניין זה.

יאיר זב ואנדריאה ורטלאונה, רמת־השרון

קללות בטלוויזיה

כולנו זוכרים את התנהגותה המחפירה של הזמרת עליזה קאשי בטלוויזיה הישראלית כאשר, לפני שלוש שנים, אחרי המילחמה, התפרצה בקללות כלפי הערבים: „כוס־אמק הערבים!" והנה, לפני שבועיים הופיעה הזמרת ה„מפורסמת" בתוכנית־הטלוויזיה „תשע בריבוע" — כאילו לא קרה דבר. לתומי חשבתי, שאחרי אותה התפרצות מבישה ופוגעת לא תדרוך כף־רגלה של עליזה קאשי בין כותלי רשות־השידור. לצערי, טעיתי.

אליעזר פומרנץ, נהריה

ההגזמה שבפנטסיה

אני חושב שהפעם הם ליכלכו, אוהדי מכבי ושאר חובבי־הספורט. הפכו את הניצחון לאירוע שעלה על הכרזת המדינה, על יום־העצמאות ועל חגיגות לאומיות אמיתיות. דחילק, חבר'ה, יש גבול לכל דבר — זה בסך־הכל כדור־סל, עגול, מגומי!

יעקב חליפה, רמת־גן

לפעמים פשוט קשה לעכל מראה־עיניים. כוונתי לפנטסיה שאחרי נצחון מכבי על מוביל־ג'ירג'י. שוטר שנסע ופילס דרכו לאיטו בכיוון רחוב דיזנגוף, בשיא ההילולה, כמעט שנמעך כאשר שקע גג הניידת מעומס האוהדים, שעלו לחגוג על גג הפז'ו המישטרתית.

מעניין על מה יחשוב נהג ניידת כאשר נזכה להיות אלופי־עולם בשטח ספורטיבי כלשהו, והאהודים הנלהבים יעמיסו אותו, יחד עם הניידת, על כיתפיהם ויצאו במחול הורה סוערת — „הורה מישטרה."

נוח כהן, רמת־גן

תמיד ליגלגנו על ההיסטריה ההמונית הלבנטינית של הערבים, שנאומי־הסתה של מנהיגיהם מוציאים אותם מכליהם. תראו מה אנחנו! מישחק ספורטיבי הצליח להביא המון מטורף לידי גרימת נזק בקנה־מידה של פוגרום לאיזור כיכר־דיזנגוף. מאות בקבוקים נופצו, לשם תענוג, דוכני־עיתונים המשמשים לפרנסה נפרצו ותוכנם פוזר, נהגי־אוטובוס כמעט שהיו לקורבנות של לינץ' מאורגן, שלא לדבר על ההרס שנגרם לאוטובוסים עצמם. נו, אז תגידו בעצמכם, מי כאן יותר שפוי?

אבי יקימובסקי, הרצליה

למרות הכל — הסבל נמשך

ברצוני להביע בשמי, ובשם בני־מישפחתי, את תודתי העמוקה לעורך ולאנשי־המערכת, על המתנה שהעבירו אלי לכבוד חג־הפסח. מי יתן וירבו מעשים כאלה בישראל. הצליחו בדרככם.

ברצוני להבהיר, כי עד עתה לא נעשה מאומה למעני ולמען בעיות המישפחה. כל בקשותי לקבל חנות קטנה ליד הבית, כדי להתפרנס ממנה בכבוד — נידחו על־ידי עיריית חדרה.

אברהם זעפרן, גבעת אולגה

● סיפורה של מישפחת זעפרן התפרסם בגיליון **„העולם הזה" (2045)**, וסופר בו על מחדלי מוסדות הסעד בעיריית חדרה לגבי שיקום ועזרה למישפחה, המונה תשע נפשות שבהן שלושה ילדים משותקים. ביוזמת שני קוראים של העיתון, מוסה פלוטניק ובני דני מתל־אביב, פתח **העולם הזה** חשבון־בנק לזכות משיפחת זעפרן, ובערב חג־הפסח הועבר סכום של 2000 ל"י לידי אבי־המישפחה.

KINGS MEN®
SHAKE WELL BEFORE USE
קינגס מן
קצף הגילוח הנמכר ביותר בישראל
פורום/סטודיו גל/מיקי קורן

פתח אותו ותפוס מחסה.

ה־RQ 548 של נשיונל אינו
יודע חוכמות.
אם לא תכוון את
כפתור העוצמה
שלו לדרגה
מתקבלת
על הדעת,
הוא ירעיש
את אוזניך
בעוצמה
אדירה של
3.5 וו׳ (RMS)!
- וזה עלול להיות לא נעים.

אבל ה־RQ 548 יודע גם
להיות נחמד.
יש בו רדיו AM/FM משובח,
טייפ קסטות משוכלל עם מנגנון
עצירה אוטומטי, מיקרופון פנימי,

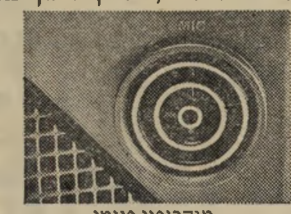
מיקרופון פנימי.

רמקול ענק בקוטר 18 ס"מ ועוד
שכלולים ופעלולים.

אם מתחשק לך להתידד אתו,
בוא לאולם התצוגה של נשיונל,
ברח' אבן־גבירול 18 ת"א,
או לאחת החנויות המובחרות.

ה־RQ 548 ידבר אליך, יאזין
לך וישעשע אותך.
ועם תכונות אנושיות כאלה,
אל תתפלא אם הוא עוד יגרום לך
להתאהב בו.

National

צעד קדימה אל המחר.

National Panasonic and Technics are the brandnames of Matsusnita Electric.

תמונה מפחידה

הכנסת התשיעית עומדת להיות מידבר־שממה.

החלוקה המדוייקת של המנדאטים עדיין אינה ידועה, כמובן, בשעה זו. יש הערכות שונות לגבי ההישגים והכישלונות הצפויים לכל אחת מן הרשימות. אך בין המומחים הרציניים של כל המחנות קיימת תמימות־דעים די רבה לגבי הערכות אלה. הרכב הכנסת כבר מסתמן באופק, בקווים כלליים.

עתה הוגשו גם רשימות־המועמדים. אם משלבים את תצפיות ההישגים של הרשימות עם הרשימות השמיות, ניתן לאתר כבר עתה את 150—140 השמות, שמתוכם יזכו 120 בכיסאות הנכספים.

זהו הנוף של הכנסת הבאה. הוא שדוף עד־להחריד.

■ ■ ■

הרבה מילים יפות נאמרו על תמורה, ריענון, רוטציה, מתן הזדמנויות לכוחות חדשים.

עתה ברור כי דיבורים אלה שימשו מכשיר להדחת האריות הזקנים על־ידי השועלים הצעירים.

הוותיקים הודחו בסיטונות. הגיליוטינות המיפלגתיות עבדו בקצב מזורז.

אולם במקום הקשישים הערופים לא באו צעירים מבריקים, ולא מומחים למישפטים, לכלכלה, לצבא, לאיכות־הסביבה. כימעט כל הצעירים שפלשו בהצלחה אל המקומות הריאליים הם עסקני־מיפלגות מיקצועיים, מומחים לתורת המנגנון, אפאראטצ'יקים.

■ ■ ■

כמה דוגמאות:

במיפלגת הל"ע הודח יהודה שערי, שהיה ח"כ ענייני, בעל־ידע ושקדן, אדם שהשמיע דברים נבונים על כמה וכמה נושאים. במקומו בא אברהם חסון, עסקן הסיעה של ל"ע בהסתדרות, הידוע בעיקר בזכות קול־הבאריטון העמוק שלו.

בחטיבה הליברלית בליכוד הודח יוסף תמיר, פרלמנטר ותיק שאינו איש אהוד ביותר, אך שטיפח במשך שנים בהתמדה ובהצלחה את נושא איכות־הסביבה. במקומו באו עסקנים.

במיפלגת העבודה נעלם יצחק בן־אהרון, אדם בעל מישקל וצבע, ובמקומו באו דמויות אפרפרות מסוג יהודה חשאי, עסקן מובהק.

נדמה כי חטיבת־חרות בליכוד היא היחידה ששיפרה את ההרכב האישי שלה, שהיה ירוד ביותר. ההרכב של ד"ש חלש ביותר. הוא כולל ג'וקר כמו עקיבא נוף ואדם כמו אסף יגורי, שכרטיס־הביקור היחידי שלו הוא התואר „השבוי בעל הדרגה הגבוהה ביותר במילחמת יום־הכיפורים". נפילה בשבי אינה בושה, אך קשה להבין במה היא מכשירה לכהונה פרלמנטרית.

מבחינה אינטלקטואלית, תהיה זאת כנסת אפסית אף יותר מקודמתיה. מועדון־עסקנים זה לא יוכל להתמודד עם שום אתגר רעיוני, עם שום בעייה אשר פיתרונה יחייב מאמץ של דימיון יוצר.

קומץ האנשים הרציניים, שיסתננו לכנסת יהווה בה אי בודד ומצומק.

■ ■ ■

אך הרמה האנושית חשובה, בסופו של דבר, פחות מאשר ההרכב הפוליטי. מקומה של הכנסת התשיעית בהיסטוריה ייקבע, בסופו של דבר, על־פי יחסה לבעיות הגדולות של המדינה, ובראש־ובראשונה על־פי ההכרעה הגורלית בין מילחמה ושלום.

מבחינה זו מצטיירת עתה תמונה עגומה. שלא לומר: מבהילה.

מילחמת יום־הכיפורים פרצה למעשה ביום שבו נבחרה הכנסת השביעית, בסוף 1969. ברגע שהסתכלתי סביבי באולם המליאה, בישיבה הראשונה של אותה כנסת, גבר בליבי החשש שכנסת זו תוביל למילחמה. מבחינת הרכבה האישי והפוליטי, לא היתה אותה כנסת מסוגלת למנוע את ההידרדרות אל התהום.

אותו חשש מתגנב לליבי עתה, בהביטי בשמות 150 המועמדים הריאליים לכנסת התשיעית.

כימעט כ ל המיפלגות זזו לעבר הפאתוס הלאומני, הקיפאון והסיפוח.

כימעט ב כ ל מיפלגה גדל קן הניצים, וקטן שובך היונים.

■ ■ ■

הבה נתבונן בשתי מיפלגות, שהיו עד כה השותפות המסורתיות של תנועת־העבודה בממשלה: הל"ע והמפד"ל.

עם קום המדינה היתה מיפלגת הל"ע (בגילגולה הקודם, ה„פרוגרסיבי") המיפלגה המתונה ביותר בזירה המדינית. בראשה עמד פינחס רוזן, שהביא למיפלגה קבוצה גדולה של ייקים שוחרי־שלום, הגונים והומאניסטיים.

כאשר מסר רוזן את השרביט למשה קול, לא נותר דבר מן ההגינות וההומאניזם, מילבד התדמית החיצונית. הל"ע הפכו מיפלגתי־מימסד מיסחרית, מסואבת ומושחתת, כמו מפא"י. היא היתה מעין מפא"י־זוטא, מפא"י־במהדורת־כיס. העסקים פרחו, וגם העסקנים.

אבל משה קול היה, לפחות, יונה. אומנם — יונה־בערבון־מוגבל. יונה שדגרה על הרבה ביצים סיפוחיסטיות, אשר מהן בקעו התנחלויות בשטחים הכבושים. הרבה מן ההתנחלויות, המהוות כיום מוקשים בדרך לשלום, נושאות הכתובת „תוצרת ל"ע".

אך בסך־הכל, בהכרעות בממשלה, היה מובטח שקול יצביע עם היונים. כזה האיש.

גידעון האוזנר הוא סיפור אחר.

מבחינת הפאתוס הלאומני, מפריד בין מנחם בגין וגידעון האוזנר רק הכישרון. האיש בנה את הקאריירה שלו על מישפט־אייכמן, ומאז הוא רוכב על השואה. מאז

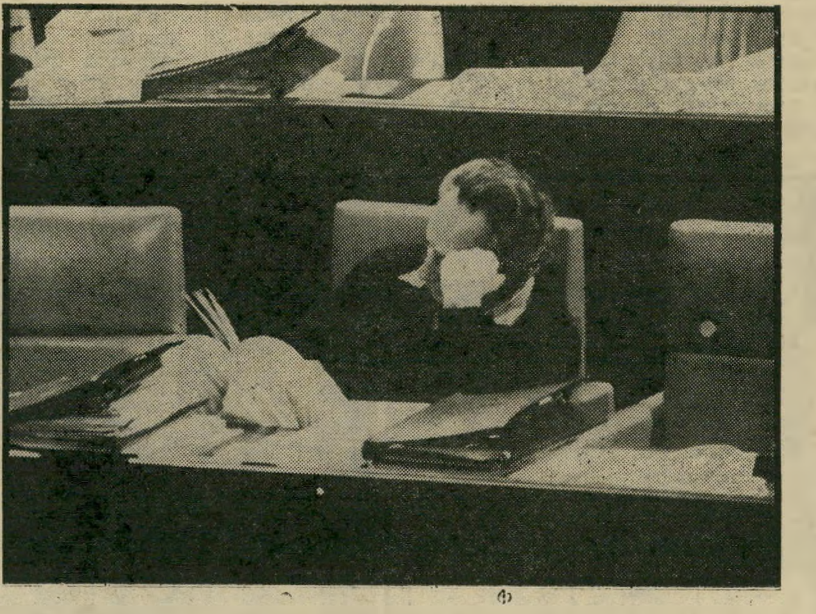

שימעון פרס בכנסת: בתוך מידבר־שממה

מילחמת ששת־הימים נשא שורה ארוכה של נאומים צורמניים, בעלי סיגנון ניצי.

אם תעבור מיפלגת הל"ע את אחוז־החסימה, תהיה סיעתה בכנסת הבאה גם קטנה וגם ניצית עוד יותר מקודמתה.

■ ■ ■

אצל המפד"ל, השינוי דרמאתי עוד יותר.

אומנם, יוסף בורג נשאר בראש הרשימה אך הוא הולך כאנוס, הכפות בידיו וברגליו. אין הוא מהווה אלא שלט, שמאחריו מתארגנים כוחות אחרים.

לא קל לזכור כיום כי המפד"ל היתה, בראשית ימי המדינה, (בגילגולה הקודם, „המיזרחי" ו„הפועל המיזרחי") מיפלגה מתונה ביותר.

זהירות: סיבוב ימני מסוכן!

משה שפירא, מנהיג הפועל המיזרחי, התחרה בפינחס רוזן בגישתו המתונה. יחד עם משה שרת היוו שניים אלה את המשולש הבולם, שעצר את האקטיביזם של דויד בן־גוריון, משה דיין ושימעון פרס.

כל זה נשכח מזמן. עם מות שפירא נפלה המיפלגה בידי שני הציניקאים חובבי־הנוחיות — יוסף בורג ויצחק רפאל — שדאגתם העיקרית היתה להישאר בצמרת. בעוד אלה משחקים במישחקי דת ומדינה, גדלו במפד"ל גידולי־הפרא של הצעירים וגוש־אמונים, והפכו גידול ממאיר.

עתה סולק רפאל, ובורג נאחז אך בקושי בקרני־המיזבח. ימיו בצמרת המיפלגה ספורים.

המהפכה מתבטאת בהצבת הרב חיים דרוקמן במקום השני ברשימת המועמדים. דרוקמן הוא איש גוש־אמונים, נאמנו של הרב קוק, קנאי לאומני־דתי קיצוני אף מזבולון המר.

כשאיש כזה תופס עמדת־מפתח בראשות ה[illegible]מה, כסמכות רעיונית ודתית, ברור כי סיעת המפד"ל בכנסת הבאה תהיה סיעה ניצית מובהקת. היא מועמדת טיבעית לקואליציה עם הליכוד. אם תצטרף לקואליציה עם המערך, היא תחזק בממשלה את האגף הניצי ביותר.

■ ■ ■

המערך עצמו זז ימינה, מכל הבחינות.

הדבר מתבטא, קודם כל, בדמותו של שימעון פרס. מס' 1 ברשימת־המערך אינו אחד מרבים, וגם לא ראשון בין שווים.

בניגוד ליצחק רבין, אמון פרס על העבודה המיפלגתית. תוך זמן קצר יבצר לעצמו רוב מיפלגתי מוצק, שיהפוך אותו לשליט־יחיד במיפלגה. אם אלון או אבן סבורים אחרת, הם חיים על הירח.

הדיבורים על פרס המתון, היונה־החדשה, הם דיבורי־הבל. פרס הביטחוניסט, איש הקנונייה של 1956, יצרן־הבדים מדימונה, סוחר־הנשק המדופלם, תלמידו ושותפו של משה דיין, חי וקיים. הוא יכול לשחק במטבעות יוניות מזוייפות.

אך לא יכול להיות שמץ של ספק בכך ששימעון פרס מביט ימינה, ולא שמאלה; שהוא ינצל כל סדק וכל נקיק וכל הזדמנות חולפת כדי לקדם את ההתנחלות והסיפוח, להיאחז בשטחים הכבושים ולסכל משא־ומתן רציני לשלום הכרוך בנסיגה.

ובאין שלום, תפרוץ מילחמה.

■ ■ ■

הרשימה של המערך ניצית יותר מכפי שהיתה אי־פעם.

בעשיריה הראשונה יש לפחות ארבעה ניצים מובהקים: פרס, שלמה הילל, משה דיין ושושנה ארבלי־אלמוזלינו. הרשימה כולה מתחלקת לשלושה חלקים כימעט־שווים: ניצים, יונים וציפורי־כדאי.

גם תמונה זו מטעה, שהרי היונים של מיפלגת־העבודה אינם יונים אמיתיות, אלא יונצים — חצאי־ניצים הרוצים בחצי־סיפוח, נוסח תוכנית־אלון — תוכנית שאין ערבי אחד בעולם המוכן לקבלה, ושאף האמריקאים דוחים אותה מכל וכל.

נעלם יצחק בן־אהרון, ונעלם גם חביב שימעוני, בחור פשוט ועיקבי שדגל בעקשנות בדיעותיו היוניות.

במפ"ם סולקה היונה המובהקת, אליעזר רונן, והתרבו היונצים.

המערך כולו ניצי יותר מכפי שהיה אי־פעם. ובשוליו נמצאת קבוצתם של משה דיין, בן־דודו עמוס הדר וחבריהם. מה מונע מהם לפרוש מחר מסיעת המערך, ולתת יד לממשלה של הליכוד, המפד"ל וד"ש?

כל מי שמצביע בעד המערך מצביע, כמובן, גם בעד דיין ושות' — והוא עשוי לגלות, בבוא היום, שנתן את קולו לליכוד לאומי גדול או קטן.

■ ■ ■

מהי ד"ש? מה תהיה דמות סיעתה בכנסת הבאה?

אם נניח שד"ש תזכה בעשרה מנדאטים (וייתכן שמיספר זה מתחיל להיראות מוגזם), הרי יהיו בה ארבעה אנשי המרכז החופשי ו/או פורשי חרות — שמואל תמיר, עקיבא נוף, אסף יגורי ובנימין הלוי. יהיה בה סיפוחיסט קיצוני, מאיר זורע. יהיה בה איש ימני בעל־הכרה, אמנון רובינשטיין, שיחתור לקואליציה ימנית, וכמוהו עמיתו, סטף ורטהיימר.

ברור כי בסיעה זו יהיו יותר ניצים מאשר יונים, וכי המגמה להתחבר עם הליכוד תהיה בה הרבה יותר חזקה מאשר המגמה להתחבר עם המערך.

ייגאל ידין עצמו יהיה דמות מישנית במישחק זה, מין מוחמד נגיב, המשמש מכשיר בידי עבד־אל־תמיר. מאיר עמית התמים יהיה בטל שם בשישים.

הופעת סיעה חדשה זו בכנסת הבאה תחזק את מחנה הניצים יותר מאשר את מחנה היונים.

■ ■ ■

אולי כדאי להזכיר, בהקשר זה, גם את רק"ח.

רוב המומחים מניחים כי סיעת רק"ח תגדל בכנסת הבאה — לא ביגלל תרגילי־הסרק שלה ברחוב היהודי, אלא ביגלל הגידול המתמיד שלה ברחוב הערבי.

אולם באופן פאראדוכסלי, גידול זה יחזק עוד יותר את המגמה הניצית.

כי על־פי הכללים הנהוגים בכנסת, המנדאטים של רק"ח פשוט „יוצאים מן המישחק". אם יהיו לרק"ח שישה מנדאטים, יפלו כל ההכרעות בכנסת בין 114 חברי־הכנסת האחרים. שום ממשלה ישראלית לא תרצה להיות תלוייה, ולו לשעה אחת, בקולות הכפופים למוסקבה.

■ ■ ■

תמונה עגומה. תמונה מסוכנת. תמונה מפחידה.

כדאי לחשוב עליה ל פ נ י הבחירות, כל עוד ניתן לשנות מציאות צפוייה זו.

אבי בן־אברהם, הפרופסור בן ה־18, הציע
את עצמו למנחם בגין לכהונת שר־החוץ בממשלת הליכוד

■ הידיד הראשון שבא לבקר אצל ראש־הממשלה הפורש, **יצחק רבין**, מייד אחרי הודעתו הדרמאתית על פרישתו, ביום החמישי לפני שבועיים, היה יועצו־לשעבר לעניני מילחמה בטרור, האלוף (מיל.) **רחבעם** („גאנדי") **זאבי**. למרות רוחו הנכאה של רבין הצליח גאנדי להעלות חיוך על שפתיו, כאשר אמר לו: „עשית מעשה חמור — קבעת סטנדרטים חדשים של נאמנות לאשה, שאף אחד לא יוכל לעמוד בהם!"

■ כשנשאל ראש־הממשלה יצחק רבין מה הוא מתכוון לעשות בתקופת חופשתו, השיב: „לפני חודשיים נולדה לי נכדה. הגיע הזמן שהיא תכיר אותי."

■ ח"כ **מנחם בגין** עדיין שהה בבית החולים, שם החלים מהתקף־הלב הקשה שבו לקה, כאשר נמסר לו שיש לו שיחת־טלפון דחופה ממילאנו. מעברו האחר של הקו בקע קול צעיר, שבעליו זיהה את עצמו כפרופסור **אבי בן־אברהם**, בן ה־18, הצעיר השנוי־במחלוקת שעלילותיו פורסמו בשעתן בהרחבה מעל עמודי העולם הזה. בן־אברהם הודיע שהוא מוכן לכהן כשר־החוץ בממשלתו הבאה של בגין, ולשם כך ביקש להכלילו ברשימת־המועמדים של הליכוד לכנסת. בין השאר הציע לבגין להיוועץ בעניין זה בפטרון שלו, הפרופסור האיטלקי הקשיש המכהן גם כחבר הסנאט ברומא, שגרם לכך שהוא יהיה הרופא והפרופסור הצעיר ביותר בעולם. אחרי כמה וכמה שיחות־טלפון דחופות מסוג זה, מהן אחדות ביום אחד, הציע בגין לבן־שיחו באדיבות שיבוא ארצה וישוחח עם **עזר וייצמן**, ואז יוחלט מה לעשות. בן־אברהם, שהציג את עצמו בטלפון כ„גאון צעיר", לא הגיע.

גילה אלמגור מועמדת מחנה שלי (מקום 115) לכנסת, היתה המנחה בעצרת־היסוד של שלי שנערכה השבוע בתל־אביב. נילווה אליה בעלה, יעקב אגמון, ובתה הקטנה, הגר, הנראית בתמונה יושבת על ברכיה (מימין, הסופר א.ב. יהושע). בתום העצרת נערכה התרמה ואגמון תרם המחאה שמנה. „זוהי הפעם הראשונה בחיי שאני לא רק מופיעה חינם, אלא אפילו משלמת כסף בשביל ההופעה," טענה גילה. הגר, שראתה את אמה בהזדמנות זו בפעם הראשונה על הבמה, קראה אליה במשך הערב קריאות־ביניים, ואמה השיבה לה מעל הבמה.

■ בעת שישבה הוועדה המכינה של רשימת המועמדים של המערך לכנסת, ניסה שר־החוץ **יגאל אלון** למכור את **דני רוזוליו**, מזכיר הקיבוץ המאוחד, כבן העדה הספרדית, במיסגרת השיריון השמור לבני עדה זו. התערב שר־המישטרה, **שלמה הילל**: „עבדתי עם אחיו של דני, מי שהיה מפכ"ל מישטרת ישראל, **שאול רוזוליו**, במשך ארבע שנים, והוא אף פעם לא רמז לי על כך שהוא פרענק." מישפחת רוזוליו באה מגרמניה, שם בילתה כמה מאות שנים מאז גירוש ספרד.

■ ראש־הממשלה לשעבר, **גולדה מאיר**, התוודתה השבוע על חטאיה: „יש מיפלגה קטנה מאד, שבשמה לא אנקוב, שיש לה ארבעה חברי־כנסת. ששניים מהם ממש התחננו להיות שרים. אני מתוודה היום שהייתי זקוקה לקולותיהם כדי להרכיב קואליציה, אולם היה זה ללא ספק חטאי הגדול כראש־ממשלה."

■ באותה הזדמנות הזכירה גולדה את דיברי ראש־ממשלתה החדש של הודו, שטען כי נשים לא תצלחנה לתפקיד ראש־ממשלה: „אני לא מבינה למה אני צריכה לסבול בגלל **אינדירה**." גולדה זכתה בהערצת הנוכחים בשל הלצותיה, אך צלם־עיתונות נודע שנכח במקום לא התרשם, טען כי את שתי החוכמות גם־יחד סיפרה גולדה כבר שבוע קודם־לכן, בחגיגת יום־הולדתו ה־80 של **מאיר יערי**, שהתקיימה בקיבוצו, מרחביה.

■ הזמר **דני ליטאני** היה בצרות. הוא התכוון להשמיע כמה שירים בעצרת מחנה שלי. אולם בצהרי היום פנתה ח"כ **שולמית אלוני** באופן בהול אל יו"ר ועדת־הבחירות המרכזית, התלוננה על כך שהופעתו של ליטאני מהווה הפרת חוק־הבחירות, האוסר הופעת אמנים במיסגרת תעמולת־בחירות. יו"ר הוועדה התקשר עם נציג שלי, וכאשר הסתבר לו כי ליטאני אינו מופיע כאמן אלא כחבר־תנועה, הסכים שמותר לו להופיע, בתנאי שינצח על שירה בציבור, אך לא יופיע בקטעי־זימרה סולו. ליטאני הודיע על כך בעלותו על הבמה, הפציר בקהל להשתתף עימו בשירה, כדי להימנע מהפרת־חוק. „תעצמו את העיניים, ותחשבו שאני **אפי נצר**," הציע.

■ הזמרת **יפה ירקוני** נרגשת. שמה הופיע בעמוד הראשון של הראלד טריביון הפאריסי, והיא צויינה כבדרנית־הצמרת של ישראל. אלא שהכתבה לא התייחסה אליה ישירות, אלא אל שר־הביטחון, **שימעון פרס**, מועמד מיפלגת העבודה לראשות־הממשלה. בעל הכתבה ציין כי פרס הוא פיזמונאי־חובב, וכי הזמ־

אליאור ייני היה אורח־הכבוד בתערוכת־הציורים של אשתו, אביבה אורשלום, ושל אמה. השתיים ערכו את התערוכה במשותף. לכבוד המאורע תפרו האם והבת שמלות מבד זהה ואילו אליאור, כדרכו, הופיע לבוש בבגדים לבנים, צבע הטוהר והאהבה, שהם סימלו מאז נשא את אביבה לאשה.

לילי ואנט שרון, נשותיהם של סמי שרון ואריק שרון, נפגשו בביתה של אנט והחליפו ביניהן רשמים מפעילותן הפוליטית. השתיים עובדות בשיטה אמריקאית, מלוות את בעליהן לכל מקום בתיקווה שזה יעזור להם להיבחר. עד עתה לא יכלו לדבר ביניהן, אולם באחרונה למדה אנט עברית.

לאנשים הנכונים!
777
הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

רת יפה ירקוני מבצעת את שירו „שיבחי קאליה".

■ העיתונאי הוותיק **שמ־עון סאמט**, אבי עורכו ה־אחראי של הארץ **גידעון סאמט**, זכה השבוע בהוקרה מיוחדת על פעילותו העיתו־נאית במשך 50 שנה. סאמט בן ה־73 הכשיר את עצמו ב־ארץ־מולדתו, פולין, להיות חקלאי כשיעלה לארץ, ואף עסק בחינוך נוער. אולם זמן קצר אחרי שעלה לארץ, בש־נת 1926, והיה בהכשרה ב־פתח־תיקווה, החל עובד כעי־תונאי בדבר. משם עבר בשנת 1931 לעבוד כרפורטר בהארץ, שם המשיך בתפקיד זה עד ש־פרש לגימלאות. השבוע זכה בתואר „יקיר העיר תל־אביב."

■ בדיחה נוספת בעקבות התפטרות רבין מספרת: השר המנוח **אברהם עופר** הופיע בחלומו של יצחק רבין ואמר לו: „אני, אברהם עופר, מא־מין לך שאתה חף־מפשע!"

■ ספן השלום **אייבי נתן** עומד להכין בשבוע הבא הפ־תעה לידידיו. הוא עומד לע־רוך במקום סודי מסיבת־הפת־עה לכמה מאות מהם, לרגל מלאות לו 18,268 יום. מי ש־ירצה לדעת כמה שנים זה בדיוק, יצטרך לעשות בעצמו את החישוב. בהזדמנות ששיגר לידידיו היתרה בהם אייבי ו־הזהירם: „שמי אייבי נתן ולא אייבי לקח — לכן, נא לא להביא מתנות שלא אקח."

■ אפתעה ציפתה למנתח־הלב הצעיר, הד"ר **דני גור**. בליל־שבת נתבקש על־ידי אחותו, **אילנה**, לבוא לביתה ביפו. דני לבש מכנסי־ג'ינס ומעיל־רוח, נכנס לביתה ומצא את עצמו, לתדהמתו, בלב מ־סיבת־אפתעה שנערכה לכבו־דו, לרגל קבלתו את התואר פרופסור. במקום נכחו הצמרת הרפואית של בית־החולים תל־השומר, שבו הוא משמש מנ־הל־מחלקה, עמיתו מביילינסון, מנתח הלב ד"ר **מוריס לוי**, **חיים יבין** ורבים מחבריו, שהתדיינו בעליצות איך לקרוא לו מעתה. צורת־הפנייה שע־ליה הוחלט: „פרופסור דני".

■ כתב הארץ, **דן מרג־לית**, שזכה בסקופ של חייו כאשר גילה את חשבון־הבנק האמריקאי של **לאה רבין**, יצא מופסד מכל העניין. הוא קיבל מהמערכת שלו פרס־הו־קרה בסך 300 לירות, שהן כ־28 דולר. אולם במהלך החקי־רה הוא השקיע 50 דולר, ש־אותם הפקיד בחשבונה של לאה, כדי לוודא את קיומו. הפסד נקי: 22 דולר.

■ אגב, בדיחת השבוע ב־הקשר זה טוענת: מה ההבדל בין יצחק רבין **לאולסי פרי**? התשובה: אולסי פרי יצא מ־המישחק אחרי חמש עבירות — רבין אחרי עבירה אחת.

■ השחקן הג'ינג'י **יאיר** („קויה") **רובין**, שבשבוע ה־בא עומד לצאת אל האקרנים הסרט מסע האלונקות, שבו הוא מככב לצידו של **גידי גוב**, מצא לעצמו עיסוק חדש. קויה, מי שהיה בעלה של עו־רכת־הדין **טלי לבני**, ידידתו של **אשר ידלין** והוא אבי בנה בן ה־10 **גיורא**, עסק ב־אחרונה במכירת מוצרי־ניקוי מדלת אל דלת. אולם העבודה שיעממה אותו. קויה עוסק עתה בניקוי חדרי־מדרגות ב־איזור רמת־אביב וצהלה.

■ ביום־עיון שהתקיים ב־חיפה על דו"ח ועדת ראש־הממשלה לנוער במצוקה, טען יו"ר הוועדה, ד"ר **ישראל כץ**, כי כיום קיימים לא רק ילדים טעוני־טיפוח, כי אם גם מורים טעוני־טיפוח. התפרץ נגדו מנכ"ל מישרד־החינוך־ו־התרבות, **אליעזר שמואלי**: „תפסיק עם הדמגוגיה הזו! אתה רוצה שמה שאמרת עכ־שיו יהפוך לנכס־צאן־ברזל ב־שפת־הרחוב הישראלית?"

■ באותה פגישה נשאל שמואלי מדוע רמת המורים בעיירות־הפיתוח ובמקומות־היישוב הנידחים, כה נמוכה. תשובתו: „אני לא רמטכ"ל, אני לא יכול להגיד למורים שרמתם גבוהה: קדימה צעד לרוחמה או לבית־שאן."

מייק בורשטיין

מככב עתה בסרט „הרשלה", יצא לווינה יחד עם המפיק יצחק קול, הבמאי יואל זילברג והצלם דויד גורפינקל (הנראים עימו בתמונה), כדי לצלם סצנה על רקע שלג. אולם בווינה נאמר להם כי בתקופה זו של השנה לא יורדים שם שלגים, וכי בעונה זו יש שלגים רק באינסברוק, המרוחקת כאלף קילומטרים מווינה. הצוות תיכנן לנסוע בעיקבות השלג, אולם כשקמו למחרת בבוקר, גילו כי וינה מכוסה בשלג. „עשינו קופרודוקציה עם אלוהים," אמר מייק.

הם אומרים

חיי־השררה המדומים

המשוררת, הסופרת והמסאית שולמית הן־אבן, במאמר בשם „השררה והחומר" העוסק בניתוח הבעיות המוסריות והפילוסופיות של פרשת לאה ויצחק רבין:

„כסף הוא כוח; ייתכן בהחלט שאותן אמ־ביציות המביאות אדם אל צמרת השררה, הן הגורמות לו גם לאהוב את הכוח שהכסף מעניק. צריך כנראה אופי מיוחד־במינו, כדי שיידע אדם שהשררה היא פיקדון בידו ואילו הכסף — שכל־כך קל לו להרבות תוך כדי השררה — כל כולו טובת־הנאה אישית.

„אבל אם ביחס לבעלי־תפקידים אין לנו נור־מות, עוד פחות נורמות הצבנו ביחס לנשי בעלי־התפקידים. ההיסטוריה של כל העמים כימעט מלמדת אותנו, שלהיות ,אשתו של...' — אין זה מצב של אושר דווקא. יש כנראה משהו מן ההפרעה המוכרחת בעצם המצב שבו אדם נושא בתואר ואינו נושא בשום אחריות, לא להחלטה ולא לביצוע. המעיין בביוגראפיות ה־שונות ימצא, שחיי־השררה המדומים של נשי בעלי השררה — ובמיקרה שלהן זוהי תמיד שררה מדומה — עמדו בסתירה גמורה לרצונן־שלהן, וגרמו להן לא פעם לפצות את עצמן בצורות שונות ומשונות. ככל שהאשה עצמאית יותר ומבקשת יותר מן החיים ומעצמה, כך נעשים חייה בלתי־אפשריים יותר ויותר, כמישׂ־רה־לא־מישרה שעליה למלא." (מעריב)

מנעלי־הבית אל השחורות הגבוהות

במאמר־תגובה על הודעת צעירי מפ"ם, בת־גובה להחלטת מיפלגתם להישאר במערך, כי ייכנסו מעתה לנעלי־בית, כותב המחזאי יהושע סובול, ברשימה הנושאת את הכותרת „שעתן היפה של נעלי־בית":

„אם חשיפת החשבונות של מישפחת רבין נח־שפה, כידוע, שני החשבונות האחרונים במטבע־זר שאזרחים ישראליים החזיקו אי־פעם, ועדיין מחזיקים, בבנקים זרים. אין יותר תעשיינים, אין יותר יבואנים ואין יותר ח"כים שיש להם חשבונות חשאיים בבנקים שווייציים או אמרי־קאיים או ואדוזיים.

„סוחרי־עתיקות למיניהם, שודדי־קברים לסו־גיהם, וסתם מדינאים־לשעבר שהסתובבו ברחבי התפוצות והירצו הרצאות תמורת חמשת־אלפים דולאר להופעה, גמרו להחזיר ארצה באופן הגלוי והחזוי ביותר את הסנטים האחרונים שהרוויחו בדרכים אלה, ואם למישהו יש ספק בכך, ואם יש מישהו שבמוחו מתרוצץ החשד כי עדיין נותרו כמה פרסונות שטרם החזירו ארצה את הדולר האחרון או את המארק או הפראנק ה־שווייצי האחרון שלהם — אם יש מישהו כזה, אז שיתבייש לו במחשבותיו הרעות.

„נכון שבעיתונות מסויימת הופיעו מדי־פעם סיפורים על גנראל לשעבר, שעסק באופן בלתי־חוקי בשוד עתיקות ובמכירתן בלוויית חותמת שהעידה כי המציאה לקוחה מאוספו הפרטי, מה שהעלה את מחירה כל־כך מונים, ונכון שבעיתונות מסויימת הופיעו סיפורים אודות מאן־דהוא שהסתובב לו ברחבי ארצות־הברית ולחץ רבע מיליון דולר מהרצאות, ואם יש מישהו ששואל מדוע היועץ המישפטי דאז או דעכשיו טרם התלבש על אותם אישים וטרם הלך לבדוק אם יש עילה לתביעה נגדם, ואם יש מישהו כזה — אז שיתבייש לו בשאלה שהוא שואל.

„וכל מי שחושב שהירידה על רבין היתה מין אקציה סלקטיבית של האמת בשירות הפולי־טיקה — מעיד על עצמו שיש לו מוח עקום, חולני, איכפה של מח, פאחסס..."

„...שום רקע פוליטי ושום משמעות פוליטית אין לאי־הדחתו של רבין, ומה שקרה במיפלגת העבודה אינו בשום פנים פוטש, אלא צדק טהור בפעולה, ובהליכתו של רבין לא נשתנה דבר וישראל לא איבדה ראש־ממשלה שהיה לו סיכוי להביא לה שלום, והגשם יורד מלמטה למעלה ושתיים ועוד שתיים הם שבע.

„לכן, זהו בדיוק הזמן להיכנס לנעלי־בית, לתחתוני־מגבת ולחלוק־רחצה, וזהו הזמן ליהנות מהן כהוגן, מנעלי־הבית הרכות, עד שיבוא הרגע לנעול את השחורות הגבוהות, אתם יודעים איזה." (חותם)

פולחן ידין

סופר דבר, אהרון גבע, פירסם תחת הכותרת „פולחן האישיות גם בד"ש" רשימה, שבה הוא

ידין בעקבות סטאלין ומאו * דיין מציע הצעה מגונה * האם פיצתה לאה רבין את עצמה על שררה־לא־שררה?

עוסק בהיבט נוסף של סיגנון תעמולת־הבחירות שנוקטת רשימה זו: „מיהו יגאל ידין? אזרח הגון וישר־דרך, אדם שהצליח בכל מה שעשה, איש־מעשה ואיש־רוח, ישראלי בעל חזון המדבר לעניין, מדינאי מנוסה ושקול, אדם שמילתו היא הבטחה — כך קראנו במודעה של ד"ש."

ומוסיף אהרון גבע: „לא רק סטאלין ומאו. גם ידין. ופולחן־אישיות כזה מוצג לנו, לשם שינוי, כדמוקרטיה. דרך אגב: הנכללת גם ועדת אגרנט ברשימת זכויותיו של האיש ש,הצ־ליח בכל מה שעשה'..." (דבר)

זכות הגירושין של דיין

על להיטותו של ח"כ העבודה משה דיין להש־תלב במיסגרת הליכוד ולהופיע ברשימת הליכוד לכנסת התשיעית, אחרי שמרכז מיפלגת העבודה הציב אותו במקום השביעי ברשימת מועמדי המערך, כותב לוי יצחק הירושלמי ברשימה „ביגמיה מיפלגתית":

„בזמנו אמר משה דיין כי במיפלגת העבודה אינו מרגיש עצמו ,בבית'. זכות הגירושין שמורה לכל אדם — גם למשה דיין. אם אינו מוצא לשון משותפת בבית מיפלגת העבודה — זכותו, אף חובתו, לחפש לעצמו בית במקום אחר. אלא שבמיקרה זה הוא חייב, בראש ובראשונה, ל ע ז ו ב את הבית הקודם.

„כאשר אדם חי בבית מסויים, ואף מסכים לייצגו כלפי חוץ, ואותה שעה עצמה הוא ,מפ־לרטט' עם אחרת ומעלה כפניה הצעת־נישואין — יש לראות בה ,הצעה־מגונה', או נכונות לביצוע מעשה של ביגמיה.

„התנהגותו של משה דיין — מבחינה חינוכית ומבחינה פוליטית גם־יחד — יש לבחון אותה כנסיבות מחמירות. זאת — משום שהיא ראשונה מסוג זה במערכת החיים הפוליטיים שלנו, ומשום שהיא באה לאחר הבעת נכונות פומבית מפי משה דיין להיכלל ברשימת המערך בעיקבות המיכתב בחתימת ח"כים ואח"מים ממיפלגת ה־עבודה."

ומסיים לוי ישצחק הירושלמי את מאמרו ב־שאלות: „איפה ההיגיינה הציבורית? מדוע לא למד מחברו ח"כ מרדכי בן־פורת, שגילה אומץ־לב ונהג ביושר אישי וציבורי כאשר העניינים במיפלגת העבודה לא נראו בעיניו, עזב את מיפלגת העבודה והקים רשימה עצמאית מתוך נאמנות לעצמו ולהשקפותיו?

„ישמא סבור עדיין משה דיין, כי נורמות של התנהגות חלות רק על כשר־ודם כמרדכי בן־פורת, ולא על ,פרימדונות' (לשעבר)?" (מעריב)

פסוקי השבוע

- **המחזאי־פיליטונאי הלל מיטל־פונקט**: „בעל הלאה הוא בעל המאה."
- **הפיליטונאי יהונתן גפן**: „אם כל אחד שיש לו חשבון בבנק בחו"ל יראה לעצמו חובה להתוודות על כך בטלוויזיה, לא יהיה איפה להכניס את החדשות."
- **שר־המיסחר־והתעשייה חיים בר־לב**, יו"ר מטה הבחירות של המערך: „מי שרוצה בשילטון המערך צריך להצביע בעד רשימת ה־מערך."
- **ח"כ אבא אבן** בתגובה על ההשערה שהועלתה בהעולם הזה כי היו אלה שליחיו שסייעו לחשוף את חשבונה של לאה רבין ב־וושינגטון: „זהו טימטום מוחלט!"
- **הנ"ל**: „עדיין לא התרגלתי שאני מיספר שלושה ברשימת המערך. אמרתי לחברים בבדי־חות־הדעת שכל מטרתי היא להפוך את המקום השלישי ברשימת המערך למקום ריאלי."
- **הנ"ל**: „ישראל היא הניצחון של החו־בבנות המאולתרת."
- **הפיזמונאי דידי מנוסי**, על מנהיג שלומציון אריק שרון: „הוא האוייב הגדול ביותר של עצמו — חוץ משימחה ארליך."
- **השופט העליון חיים לנדוי**, בתשובה להערכת עורכת־הדין פליציה לנגר כי היא מקווה שהשופטים העליונים קוראים עיתונים: „רק זה עוד חסר לנו!"
- **ח"כ יוחנן באדר**, על הישארות מפ"ם במערך: „המצב במפ"ם הוא עכשיו כזה שהיא תיתן את קולותיה לרשימת של"י — ותקבל את המנדטים ממיפלגת העבודה."
- **המשורר יהודה עמיחי**: „הארץ הזאת היא גן־עדן למשוררים. אחרי ברית־המועצות אנחנו המדינה שבה השירה הכי מקובלת. אולי זה בגלל המצוקה."
- **הסופר הבריטי גרהאם גרין**: „לסופר יש שני תפקידים: לכתוב את האמת, ולא לקבל פריבילגיות מידי המדינה."

איך עסקו שמנמנים חביבים ורזים עצבניים ובלונדים ביישנים ברצח עם

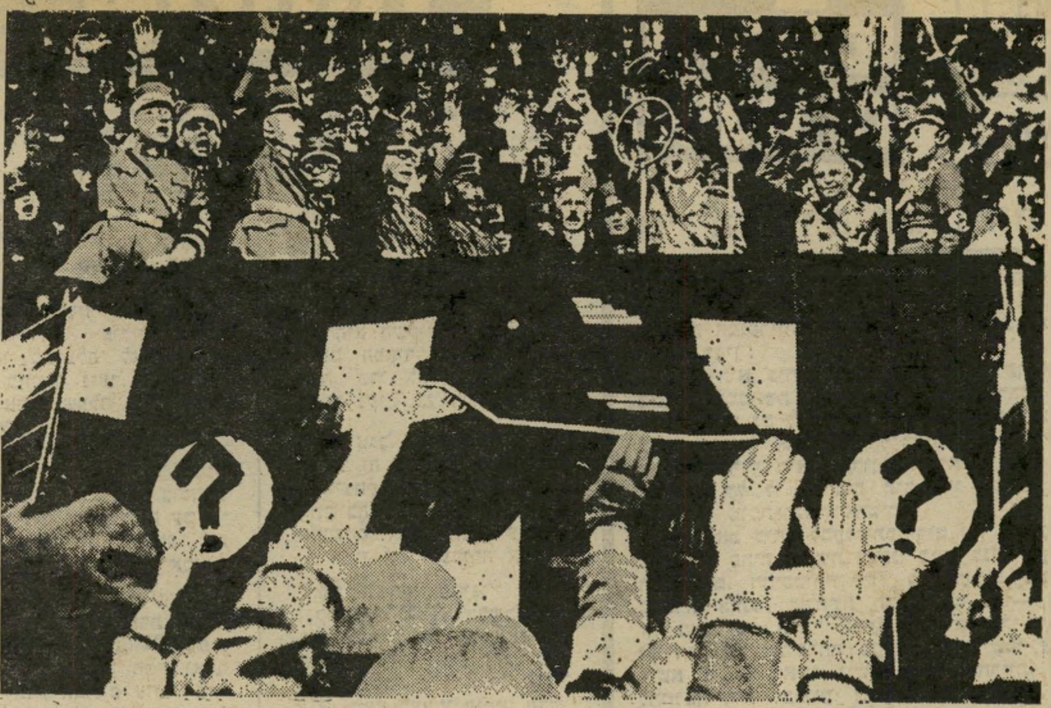

א. שואה זה גם אסון טבע

גם הפעם נושא לא מקורי. עוד הגיג אחד בין אלפי ההגיגים שנכתבו גם השנה, כמו בכל שנה בפרוס יום השואה, אם כי אין בכוונת קטע זה לחזור ולספר במה שקרה, או להתפלפל בדבר השינוי המטאפיסי והפילוסופי שביחסים שבין העם היהודי למורשתו ול־אלוהיו או לשאר אומות העולם. את זה כבר עשו ועוד יעשו אלפי המומחים לשואה ברבבות הספרים שכבר כתבו ושעוד יכתבו. בעמוד הקצר הזה תועלה בקיצור רק נקודה צנועה אחת, אם כי לדעת הכותב, חשובה ביותר, הנוגעת באותם מנהגים משונים וחסרי כל ערך לכשעצמם, שכאשר עורבבו ביחד ברגע ההיסטורי ה־מתאים ובטמפרטורת הנאותה ובסיר הנכון, יצרו את הפיצוץ הזה, אשר הפך כל מיני אנשים בלונדים וכהי־שיער, שמנים ורזים, סימפאטים ואנטיפאטים, לרוצחי עמים.

השואה היא התוצאה בלבד. והכינוי שואה, מפחית מערך האירוע, שכן שואה זה גם אסון טבע ותבוסה בכדורגל. כדאי לעסוק יותר בגורם עצמו מאשר ללמוד את התוצאה, ומוטב להעמיק בחקר הנאציזם וללמוד וללמד את תהליכי התפשטותו, מלעסוק בפולחן האפר השרוף, שהוא לכשעצמו רק בבואה לממדי הרצח ואינו מעורר דבר פרט לרגשות כאב וליצר נקם, שבהם לכש־עצמם אין בכדי למנוע אירוע נוסף מן הסוג הזה. ומכיוון שהנאציזם הוא פרי מוחם ורוחם של בני־אדם בשר ודם, הרי שתופעה מעין זו עלולה לחזור בין בני־אדם בנסיבות מסויימות, ויש ללמוד לאתר נסיבות אלה מוקדם ככל האפשר.

שכן, מי היו הנאצים, למעט אחוז הפסיכופאטים המקובל, אם לא חבורת יקים שמנמנים וחביבים אוהבי פודלים ועוגות־קרם ומוסיקה קלאסית קלה. תיראו את אותו איש אס־אס חביב שרואיין לסידרה „עולם ב־מלחמה": זקן סימפאטי, מעמודי התווך של כל מושב־זקנים, מין סנטה־קלאוס נחמד שכזה, המדבר בצלילות למרות גילו הגבוה. כשהיה צעיר יותר, היה בודאי קצין חרוץ ומוכשר שכל מפקד היה גאה בו. במיקרה היה האיש הזה שלישו של הימלר, שבמיקרה היה אחראי לרצח העם הגדול ביותר בהיסטוריה. אולי, בנסיבות אחרות, היה אותו איש סתם פקיד בנק חביב ויעיל, ואדון הימלר לא היה יותר מאשר נהג אוטובוס פדאנטי ומר־נפש, אבל בהחלט לא מזיק.

מתוך אין סוף האפשרויות שעמדו בפני התפתחות ההיסטורית, מצוייה גם האפשרות שהתנועה הנאצית היתה מאמצת אל ליבה דווקא את היהודים ומכירה בהם כעם סגולה, בעוד שעיקר השינאה המלכדת היתה מופנית ומתמקדת בצוענים ובסלאבים בלבד. איך היו נראים הדברים אילו היהודים, כקבוצה אינטליגנטית, משכילה ומבריקה, היו משתלבים היטב בתוך המערכת הזו, ותופסים בה מקומות כבוד והופכים להיות ממעצבי דרכה. אולי היו מוצאים בכך את האפשרות לקחת נקם בכל הפריצים והמוז'יקים הסלאביים, בעזרתו של בן־הברית הארי האציל והנדיב, למטרת מציאת כברת ארץ לאחיהם היהודים המדוכאים שבארצות אלה. היפותיזה בלבד, אמנם, אבל לא פחות דימיונית ממה שקרה במציאות.

ב. תהלוכות ומצעדים

לזכר תהלוכות ומצעדים

כשהדברים האלה נכתבים, מהדהדים בביתו של הכותב קולות תופים ורמקולים ופקודות שמאל־ימין ולימין־שור. בבית־ספר־תיכון סמוך עורכים חזרות לק־ראת טכס יום השואה. התלמידים לבושים כולם מדים אחידים, חגיגיים, מסודרים בשורות ישרות, ורציניים עד אימה. על הגגות כבר מותקנים הרמקולים הצור־מניים שינהלו את הטקס, ועל הבמה כבר מוצבים לפידי הזיכרון. כאן מעלים את זכר השואה באותם כלים ששימשו את התנועה הנאצית בעלייתה.

אחד הסרטים המרשימים ביותר אודות הנאצים, הוא הסרט הנאצי התיעודי המתאר את הראלי של המפלגה בנירנברג ב־1934, כשנה לאחר עלייתם לשלטון. לנאצים היו תפאורנים מעולים ואנשי יחסי־ציבור מזהי־רים ומפיקים מצויינים. מי שרואה את הסרט הזה יוכל להבין עד כמה שיש להיזהר ממדים ומדגלים ומהימנונים וממשואות ולפידים ומתופים שנותנים מק־צבי־לכת. יש באביזרים האלה משהו שפועל על הכימיה של המוח והופך את האידיאולוגיות המעורפלות ביותר למיקצבים ברורים וחדים ומהפנטים. הכל נהפך ל־טטטטטם, וזה בכלל לא חשוב אם המנגינה היא של „דויטשלאנד איבר אלעס" או של „אנו נושאים לפידים". הקצב עושה את שלו, עם המדים והאש, והעניינים מתחילים לזוז, והם יזוזו לכל כיוון שיוביל זה שבראש התהלוכה.

ואין שום בעייה לכוון את התהלוכה הזאת לכל אפיק חבוי או מודחק שמצוי בנפש הצועדים. מי נקי מגזענות ? מי איננו שונא זרים ? מי איננו מוכן להרחיב את שיטחו על חשבון השכן ? גם כותב העמוד מעיד על עצמו שאינו נקי מיצרים אלה, אם כי הוא משתדל להדחיקם כמיטב יכולתו. אבל הטם־טם משחרר את הנפש ממעצוריה, וכשהרגלים מתחילות לצעוד והידיים להתנופף באויר, והמצב הפוליטי והחברתי נמצא בדיוק בנקודת הרתיחה שלו, הולכת התהלוכה וצוברת תאוצה עד שאפילו הצועדים בה שוב לא יוכלו לעצור את עצמם ולרדת.

ג. שיבחי הברדק

הנאצים השתמשו תחילה ביהודים כאובייקט בלבד, לניקוז התסכול והמרירות הגרמנית. אחר כך עודדו אותם להסתלק בכוחות עצמם, אחר כך החלו לסלקם במאורגן, אחר כך כלאו אותם למטרות עבודה ורק בסוף, כעבור שלוש־ארבע שנים החלו להשמידם בשיט־תיות. גם כאן היה תהליך והיתה אינרציה. כמעט עשרים שנה עברו מן היום שצץ היטלר ועד שהתחילו תַמחנות הראשונים להעלות עשן. אבל במבט לאחור, ניתן היה לצפות כבר בשלבים הראשונים לאן העניינים עלולים להתפתח.

במדינת ישראל, היום, ישנה מפלגה חוקית תרצה לבחירות, כשבין קריאות היסוד שבמצעה מדובר על שטחי־מחייה בשביל עם ישראל ועל עידוד הגירה ערבית מאורגנת מן הארץ. זוהי מפלגה בעלת תכונות נאציות מובהקות, אף שאנשיה יהודים כשרים. אילו היו נוצרות במזרח התיכון נסיבות הדומות שאלה שהיו בגרמניה הויימארית, ייתכן שאותו רב העומד בראש אותה מפלגה, היה הופך למין היטלר כזה או אחר, ואולי היה גם משכלל במרוצת הזמן את תביעתו להגירה ערבית מאורגנת מחלק זה של האיזור.

למזלנו אנחנו מדינה קטנה מכדי שכל מיני תופעות נאציות הפוקדות אותנו, יגרמו למלחמה עולמית או לשואה מן הסוג שהיה באירופה. התופעות האלה קיימות גם אצלנו במידת מה, כשם שקיימות אצל עמים אחרים, ואולי אף בצורה מואצת יותר. למרות זאת, אם לא ניזהר, אנחנו יכולים בהחלט להפוך למיני־רייך. יש אצלנו כל מיני סימפטומים שיכולים להיות סימנים לסתם גריפה קלה, בה במידה שיכולים להיות סימנים למחלה ממארת. יש לנו כל מיני „גזעים" (כידוע קיים בעברית אפילו המונח „גיזעי" לתיאור איזה תימני עלא־כיפק, או סתם בחור טוב — מעניין אם יש מילים דומות בשפות אחרות ?) ויש לנו כל מיני עמים „פרימיטיביים" שאנו מושלים בהם, ויש לנו צבא שהוא אם ברצון או בכורח, צבא כיבוש, ויש לנו פולחן מולדת ופולחן אדמה ועבודת אלוהים מופרזת במקצת ויש לנו גאווה לאומית מפותחת מדי ואנו עם נוח לאקסטזות ולטריפים.

ומה שמציל אותנו זה הברדק. אולי זו התרופה לנאציזם. אולי צריכה להיות מידה מספקת של ברדק, כדי ששום תהלוכה לא תוכל ללכת ישר, ושום חצוצרה לא תוכל לנגן בלי זיופים והתוף ייצא מהקצב, והתל־מידים יבואו בג'ינס במקום בכחול לבן. ואולי המזל שלנו הוא שכשמישהו מתחיל לנאום, תיכף יש מי שמצחקק בשורה האחרונה, והנואם עצמו הוא קצת כבד פה וקצת מבולבל. מסיבה זאת לא מקבל הכותב את הטיעון שיש היום „גרמניה אחרת", שכן גרמניה, לדעתו, היא אותה גרמניה ורק הנסיבות השתנו, והן עלולות לצוץ שוב מחר שם או במקום אחר.

נושא הנאציזם מעסיק את הכותב יותר מכל נושא אחר בתולדות האנושות ומשמש לו כמין „סולם ריכטר" לבדיקת סוגים שונים של עיוותים אנושיים. וכמו כל היפוכונדר, ככל שהוא לומד יותר את הסימפטומים של המחלה הממאירה הזאת, כך הוא מתחיל למשש ביתר מרץ את הבלוטות שלו עצמו, וכן מודד את חומו מדי שעה, מחמת הפחד המתמיד שמא יצוצו סימפטו־מים כאלה גם אצלו.

ואולי המזל הוא באמת המנטאליות הים־תיכונית שאנחנו הולכים וצוברים כאן, ולמרות כל התופעות שציינו לעיל חוגג אצלנו הברדק ועל כל מונהג יש מאה מנהיגים. אולי זה מה שמציל אותנו מן התהלוכות הנאציות, ואולי זה יעמוד לנו גם בעתיד. זה — ולא טיקסי הלפידים שאנחנו עורכים ברצינות לא־לבאנטינית בכל יום שואה ויום זיכרון.

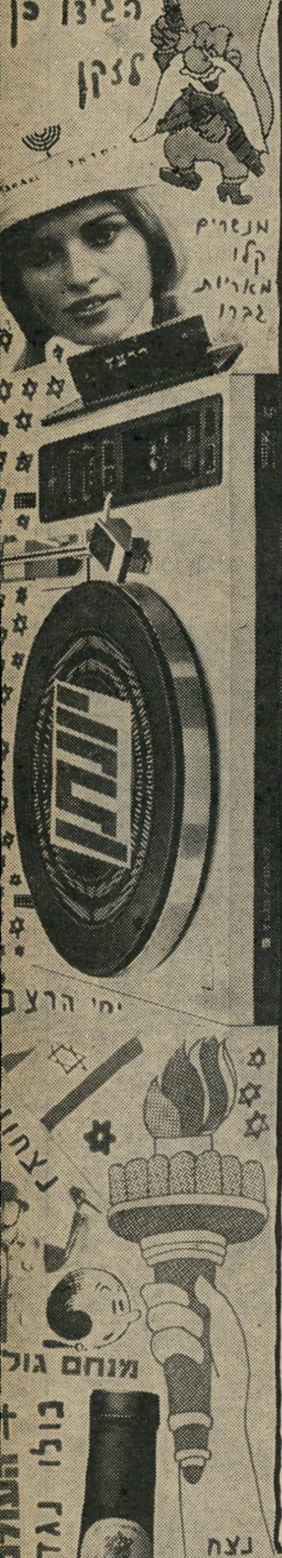

היי, השם שלי זה גוליבר, אבל פה, ביזראל, כולם קוראים לי אינדיפנדנס. אינדיפנדנס, כי אני תמיד אומר יס לעצמאות של יזראל.

כי עצמאות של יזראל זה טוב, זה אינדיפנדנס.

כאן ביזראל נולד האינדיפנדנס של הפיפל שלנו. ואינדיפנדנס זה טוב, כי אינדיפנדנס נותן לנו קלצ'ר גדול ואנחנו נותנים בייבל לכל עולם.

אחרי שהלך פיפל יהודי בדיאספורה היה לו הופ גדול לחזור בארץ ולקבל פרידום חזרה בשביל אינדיפנדנס.

כי אינדיפנדנס של יזראל זה גוד, זה עצמאות.

ג'נריישנס אחרונים הרבה פיונירס אנד חלוצים, כולם גוד פיפל מפיפל יהודי, כולם התחילו לבוא בארץ. והם בנו טאונס אנד ווילג'ס ודיברו היברו ורצו פיס על כל תושבי־ארץ, בשביל לקבל אינדיפנדנס.

כי אינדיפנדנס זה טוב, זה עצמאות של יזראל.

אחרי כן היה קונגרס זיוני של הרצל וגם מיסטר בלפור, כולם נותן דקלריישן על רייט של פיפל יהודי לאינדיפנדנס בהומלנד שלו.

כי אינדיפנדנס הולך טוב מאוד עם הומלנד.

בנובמבר פורטי־סוון החליטה היונייטד־ניישנס, שזה אירגון אינטר־ניישונל של כל הניישנס, לתת סטייט יהודי ביזראל, כמו לכל ניישנס שיש להם סטייט.

כי סטייט זה טוב מאד, סטייט זה נותן אינדיפנדס.

בשביל זה באו חברי פרלמנט יהודי מכל ההיברו־יישוב והתנועה־הזיונית ביום חמש אייר פורטי־אייט וגמרו הבריטיש מנדט ועשו סטייט יהודי ביזראל.

כי סטייט אינדיפנדנט זה ורי גוד.

הסטייט אוף יזראל יהיה פתוח לכל אימיגריישן ויהיה בו פרידום אנד ג'סטיס אנד פיס אנד שוויון אנד מצפון אנד חופש.

ואם יש גם אינדיפנדנס וגם סטייט וגם יזראל וגם אימיגריישן וגם פרידום וגם זדק וגם פיס וגם שיוויון וגם מצפון וגם חופש זה כבר ורי ורי גוד.

פרלמנט יהודי קרא לכל ערבים לעשות פיס ולכל פיפל יהודי לבוא ביזראל.

כי אינדיפנדנס של יזראל זה טוב לכל אנשים במידל־איסט ולכל עולם.

ובתוך סקיוריטי בזור־יזראל חותמים כולם ביד שלהם על דקלריישן של אינדיפנדנס באדמה של הומלנד בתל־אביב.

וזה איך קם הסטייט אוף יזראל ואני באתי פה ואני אומר זה ורי ורי ורי גוד.

ביי.

האזן ל"מפצח האגוזים" במערכת אקאי ותיווכח שאין לנו אגוז קשה לפיצות.

ישנן מערכות סטריאו ששמן מגיע לאוזנך חדשות לבקרים.
אך האם הצלילים המגיעים לאוזנך ממערכות אלה, מצדיקים את שמן?
על מנת לקבל את התשובה, אתה חייב לצלול עמוק לתוך עולם הצלילים.

ניקח לדוגמא את טייפ הקסטות.
מה באמת קובע את איכותו? ראשי הטייפ!
יצור ראש מעולה מהווה מאז ומתמיד אגוז קשה לפיצוח. אין יצרן סטריאו שאינו מכיר בחשיבות הראשים להעתקה מדויקת של הצליל. אך האם יש עוד יצרן סטריאו לבד מאקאי שיצר ראשים כה מעולים?

ראשי ה- GX של אקאי, מהווים חידוש ראשון מסוגו בעולם. הודות לראשי ה- GX אשר פניהם יצוקים זכוכית קריסטל מלוטשת משיג טייפ הקסטות GXC - 570 D של אקאי, תוצאה דומה להפליא לתוצאה המושגת מטייפ הסלילים של אקאי. קרי - מוסיקה דומה להפליא למוסיקה הנשמעת באולם הקונצרטים.

ה- GXC - 570 D מתעלה לאיכות מדהימה: הוא מציע לך 3 ראשי GX נפרדים. כשכל ראש פועל כמערכת עצמאית לחלוטין למחיקה, להקלטה ולהשמעה. כשהמרווח (GAP) עליו עובר הסרט מגיע עד כדי 1 מיקרון.

וזה עוד לא הכל: ל- GXC - 570 D של אקאי, יש בנוסף לראש מעולה גם גוף מעולה המצויד ב-3 מנועים ומערכת מכנית משוכללת השומרת על מתיחות קבועה של סרט ההקלטה על גבי הראשים.

GXC-570D
STEREO CASSETTE DECK

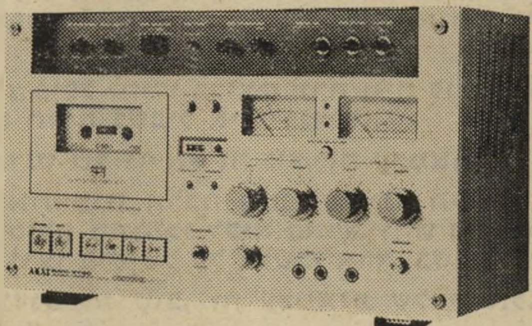

Wow and Flutter: Less tnan 0.06% WRMS (NAB), Less than 0.17% (DIN 45500).
Frequency Response: 30 Hz to 15,000 Hz (±3dB) using low noise tape.
30 Hz to 16,000 Hz (±3dB) using CrO_2 tape.
30 Hz to 19,000 Hz (±3dB) using Fe-Cr tape.
Distortion: Less than 1% (1,000 Hz "O" VU) using low noise tape.
RC-18 — Remote control unit.

AKAI

שמע בקול האוזן שלך - קח אקאי.

לכבוד אקאי המסגר 70, תל־אביב.
מעונין להבין כיצד התגברתם על אגוז קשה לפיצוח.
נא שילחו לי פרוספקט מפורט

שמי ....

כתובתי ....

אקאי - ת"א. המסגר 70 טל. 30594

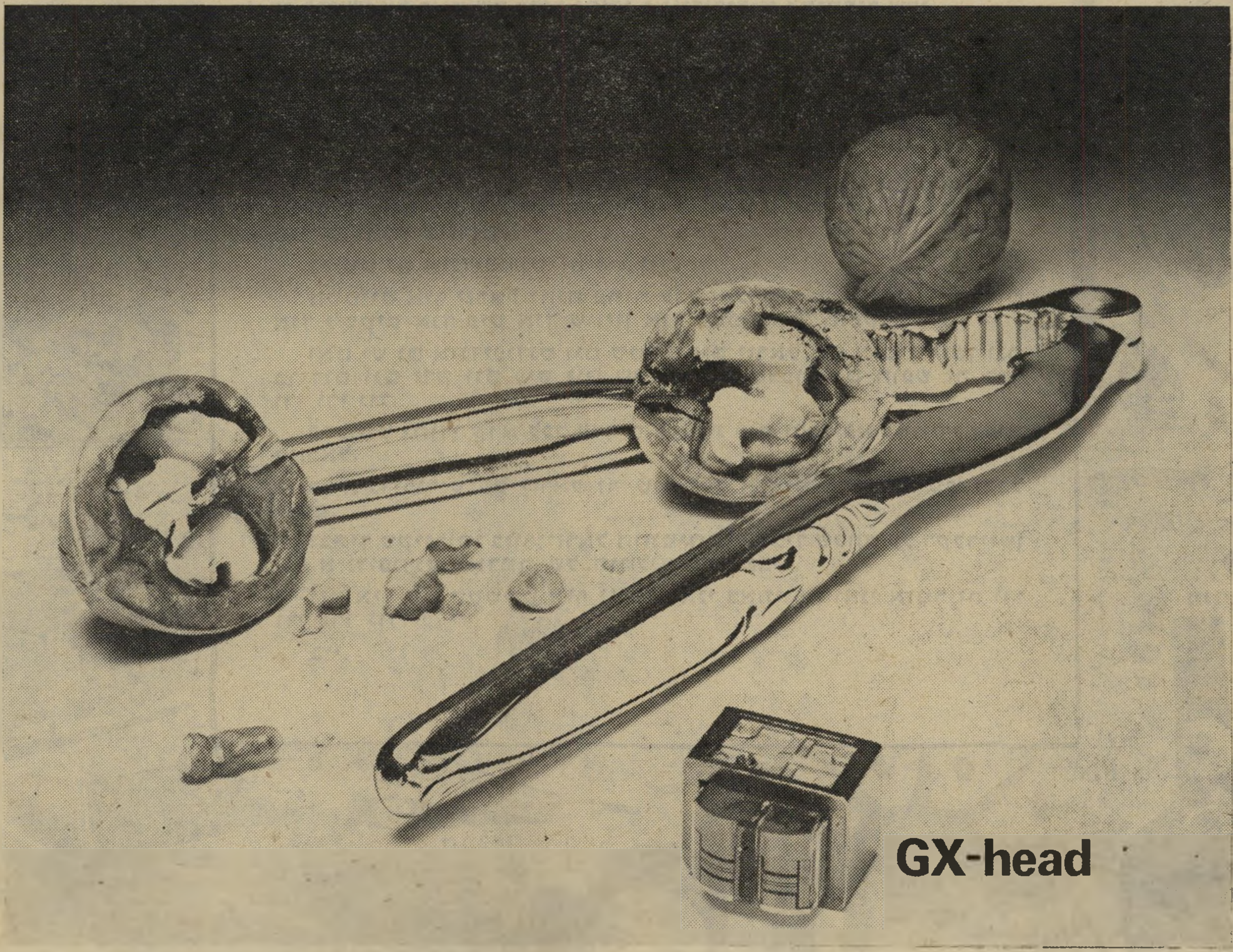

לפטורי מס: 1,728 ל"י + 434 $ כולל מ.ע.מ

שם/סמו

אתה והלירה

תביעה פלילית נגד יעקב להב

יצרן־החולצות **יעקב להב** נתבע ב־בית־המישפט בתל־אביב על־ידי שילטונות המכס ומס־קנייה על עבירות פליליות

ממונה נוידרפר
עזרה לידיד

אסטר, בעוד שאחוז הכותנה היה נמוך יותר. מעשה־מירמה זה עשה בכוונה להשתמט ממכס בסך 43 אלף לירות ומהיטל־חובה של 87 אלף לירות.

כתב־האישום טוען כי להב עבר את העבירות הבאות: השתמטות מתשלום מכס, הגשת רשימון כוזב, מסירת אימרה לא נכונה בתעודה שהוגשה לפקיד־מכס, והטעיית פקיד־מכס.

העבירות המיוחסות לו בוצעו לגבי כמה מישלוחים של חוטים, בין אוקטובר 1973 לאוקטובר 1974.

עבירות אלה נחשפו לפני כשנה על־ידי מחלקת־החקירות של המכס, אולם הג־שת התביעה נגד להב עוכבה על־ידי **משה נוידרפר**, הממונה על הכנסות המדינה. בלחצו של נוידרפר הוקמה ועדה לבדי־קת מימצאי מחלקת־החקירות של ה־מכס, ששמעה גם את הסבריו של להב. ובאה, כביכול, במקום בית־מישפט. אך מימצאי המכס היו כה חד־משמעיים, עד שגם לתימרוני ההשהייה בא הקץ, ועתה הוגש סוף־סוף כתב־האישום, באיחור רב.

נאשם להב
טבירות מירמה

רבות. הוגש נגדו כתב־אישום, והמישפט יתברר ב־15 במאי.

כתב־האישום מוסר כי להב ייבא עבור מיפעלו בבית שמש חוטים מסוג „הולנד", והגיש למכס רשימונים כוזבים שעליהם רשם סיווג מטעה. כן הגיש גם חשבונות ספק־כוזבים. הוא רשם כי הרכב החוטים הוא 52% כותנה והשאר פוליאסטר, או הרכב של 51% כותנה והשאר פולי־

חודש ייבוא הבשר מברזיל

מישרד־המיסחר־והתעשייה חתם על עיסקה לייבוא 4000 טונות בשר קפוא מברזיל, במחיר של 1300 דולר הטון. זהו מחיר נמוך להפליא, למחירי הבשר ב־עולם. הרכישה מברזיל נעשתה אחרי כמה שנים של הפסקה ברכישות מארץ זו. הקנייה מברזיל, יחד עם הקניות מאוסטרליה, תאפשר למישרד־המיסחר־והתעשייה שלא להיות תלוי ברכישות בשר מארגנטינה.

התביעות הקטנות ועורכי־הדין

בית־הדין לתביעות קטנות מקיים דיו־נים ללא עורכי־דין. דבר זה בא לחסוך לאזרח שכר־טירחה שמן. הגשת התביעה פשוטה בתכלית, והמועצה־הישראלית־לצרכנות פתחה דוכן בבית־המישפט בתל־אביב, ומחלקת בו חומר־הסברה וטפסי־תלונה.

והנה, התברר כי עורכי־דין נוטלים טפסי־תלונה מדוכן המועצה, ממלאים אותם עבור הלקוחות וגובים שכר־טירחה תמורת מילוי הטופס. במיקרים רבים הם גובים כמה מאות לירות תמורת העבודה שהלקוח יכול — ואמור — לעשותה בעצמו.

מכירות „אבנעל": 30 מיליון לירות

מיכרות רשת חנויות הנעליים „אבנעל־פיל" בשנת 1976-1977 הגיעו ל־30 מיל־יון לירות, גידול של 20% לעומת השנה הקודמת. הרשת פתחה בימים אלה את חנותה ה־30 במיספר. היא מייצרת נע־ליים עבור עצמה, לפי דגמים המתוכננים על־ידה.

הקבוצה השולטת ב„אבנעל" מחזיקה גם במישרד־הנסיעות „טיל", ובמיפעל „אלטן" לייצור בריכות־שחיה מאלומינ־יום בשותפות עם „כלל". כן מחזיקה הקבוצה במעבדות־הסרטים „ברקי־פטה־המפרי'ס".

למכסיקו דרך אירופה

מישרד־התחבורה פתח במשא־ומתן עם מדינה אירופית על מתן זכות נחיתה ל„אל־על" בקו החדש מתל־אביב למקסי־קו. כיום טסה „אל־על" למכסיקו דרך מונטריאול, טיסה ארוכה ולא־מושכת. אם תתקבל הסכמת המדינה האירופית תוכל „אל־על" להפוך את הקו למכסיקו פעיל ביותר.

„אל־על" קיבלה כבר את הסכמת איי בהאמה לנחיתה שלה שם בדרך ל־מכסיקו או לאמריקה הדרומית, מתכננת עתה קו חדש שיחנה באירופה, משם לבהאמה ומשם לאורוגוואי. קו זה יביא ל„אל־על" נוסעים רבים מאמריקה ה־דרומית למכסיקו ולמייאמי, ומשם ל־אירופה ולישראל.

הבורסה

הבנקים - והעולם התחתון

מסע הבנקים באמצעות הנהלת הבורסה־לניירות־ערך, הכפופה להם, נגד גורמים עצמאיים הפועלים בבורסה, בא כדי להחזיר לבנקים הגדולים את השליטה בשוק ההון, ואת הרווחים הנובעים מכך. בשנה האחרונה החלו פועלים בבורסה ברוקרים עצמאיים שאינם תלויים בבנקים, והם מנהלים מדיניות למען לקוחותיהם, מבלי להתחשב בטובת הבנק.

הבורסה הישראלית היא מן הבודדות בעולם הנשלטת על־ידי בנקים. בבורסה האמריקאית, למשל, אוסר החוק על בנק לשמש ברוקר. הבנק הוא בעל־עניין, ואינו יכול לייצג נאמנה את הלקוח, שכן הוא עצמו קונה מניות עבור עצמו.

בישראל, הבנקים שולטים בבורסה, עושים בה כבתוך שלהם, גורפים לעצמם ריווחי־ענק על עמלות מופרזות שהם גובים מהלקוחות. לקוח הנותן הוראה לבנק לקנות עבורו מניה בשער הנמוך ביותר, ובמיסחר שהתנהל לאחר־מכן היו כמה שערים, יחוייב על־ידי הבנק תמיד בשער הגבוה ביותר. במיקרים רבים מוכר לו הבנק מניות שהוא מחזיקן בעצמו ואינו קונה אותן עבורו בבורסה.

ההאשמות של חוגי בנקאות כי העולם־התחתון שולט בבורסה ובפעולות בה נכונות, שכן הבנקים עצמם נוהגים בבורסה כעולם־תחתון לכל דבר.

הדרך היחידה להפוך את הבורסה למכשיר יעיל לגיוס הון למשק ולפעילות לטובת המשקיע, היא הוצאת הבנקים ממנה. יש לאמץ את כללי ניירות־הערך האמריקאים, וליישמם בישראל.

נמשך המשא - והמתן למכירת נייר חדרה

אין להאמין להכחשות הידיעה שהת־פרסמה במדור זה בשבוע שעבר, על משא־ומתן למכירת מיפעלי נייר חדרה לקונ־צרן „כלל". המשא־ומתן נמשך, וההכחשה אינה נכונה. הדוחף לעיסקה הוא „בנק לאומי לישראל", שהוא בעל־מניות קטן במיפעלי נייר חדרה, אולם נושה במיפ־עלים ב־150 מיליון לירות. הבנק מעוניין לחזק את המיפעל, ולהבטיח את הלוו־אותיו לו.

נראה כי תבוצע החלפת מניות „כלל" במניות מיפעלי נייר חדרה. „כלל" מעונ־יינת בעיסקה בעיקר כדי שתהיה בידיה מניה רשומה בבורסה האמריקאית. מזה שנים מעוניינת „כלל" להפיץ מניות ולגייס הון באמריקה, אולם כניסה לשם עם מניה חדשה כרוכה בהוצאות אדירות, של כמיליון דולר, להכנת ההנפקה. על־ידי החלפת המניות תקבל „כלל" מניה אמריקאית, וכן שליטה במיפעל תעשייתי בעל עתיד מבטיח.

בונוסים למנהלים - קיפוח לעובדים

חברת עמילות־המכס „תשגיר", השייכת לקונצרן „כלל", מסרבת לשלם ל־130 עובדיה את תוספת־היוקר המגיעה להם. ראשי החברה מונעים מן העובדים הת־ארגנות, וכאשר בחרו העובדים בוועד הכריחו אותו המנהלים להתפזר.

אולם, אי־תשלום תוספת־היוקר לעוב־דים אינו מפריע למנהלים לחלק מענקים שמנים לעצמם. המנכ"ל, **יוסי שמאי**, קיבל בונוס של 100 אלף לירות; סגנו, **שלמה יונה**, קיבל 80 אלף לירות; החשב, **דויד צימרמן**, קיבל 40 אלף לירות. בנוסף החליף המנכ"ל את מכונית ה„וולוו" שלו ב„גראנאדה" מפוארת.

המשכורות ש„תשגיר" משלמת נחש־בות משכורות־רעב. עובד ותיק משתכר בה 3000 לירות ברוטו לחודש. עובדת נשואה, אחרי חמש שנות עבודה, משת־כרת 2339 לירות ברוטו לחודש.

מרמים במענק־חג

עובדים רבים קיבלו מענק־חג בסכום נמוך ממה שהיה עליהם לקבל. לפי הדין היו צריכים לקבל מחצית ממשכורת ה־חודש החולף, אולם מעסיקים רבים לא הוסיפו לשכר החודש את תוספת־היוקר הניתנת צמודה למשכורת. על־ידי כך הק־טינו את סכום המענק ב־150 לירות לערך לכל עובד.

מבקשים קרטל בפורמאיקה

שלושת המיפעלים המייצרים פורמאי־קה — „תבור", „עץ לבוד" ו„ספן" — רוצים להקים קרטל. הנימוק הוא שעתה מתחרים המיפעלים זה בזה בשוקי ה־ייצוא, ועל־ידי קרטל תימנע התחרות ויושגו מחירים גבוהים יותר עבור ה־סחורה. נראה כי מישרד־המיסחר־וה־תעשייה מגלה גישה אוהדת לתוכנית.

בלי מיסים ובלי תמיכות

תעשייני הסרטים בישראל רוצים להפ־סיק לקבל החזרי־מס מממשלת ישראל, ובמקביל להפסיק גביית היטל־עינוגים מכרטיסי־קולנוע. כיום משלם כל הרוכש כרטיס־קולנוע היטל־עינוגים. ליצרני־סר־טים ישראליים מחזיר מישרד־המיסחר־והתעשייה את היטל־העינוגים, וכך הופ־כת תעשיית־הסרטים תלויה בחסדי ה־מישרד, הקובע למי להחזיר ובאיזה שי־עור. דרישת היצרנים היא להפסיק את השיטה הנוכחית, המהווה גם ביזבוז בהליכי גבייה והחזר־מיסים.

מנכ"ל מעבדות־הסרטים „ברקי־פטה־המפרי'ס", **יצחק שני**, אמר כי כיום עולה ייצור סרט ישראלי 1.5 עד 2 מיליון לירות, כולל הוצאות־הפצה 600 אלף לירות לערך. התכנסות הן: מכרטיס ב־ערים הגדולות ארבע לירות לכרטיס, וב־ערים הקטנות שתי לירות. נקודת־האיזון בישראל, לסרט, היא 400 אלף צופים. מיספר ניכר של סרטים אינו מגיע לכיסוי ההוצאות, מה שגרם לכמה מפיקים לבטל את תוכניות ההפקה שלהם בישראל. גם המפיק **מנחם גולן** מעביר את פעילותו לאמריקה, שם קיבל כרטיס ירוק (רשיון־עבודה).

שני טוען, כי ביטול גביית ההיטל על סרט ישראלי וביטול החזר ההיטל יאפ־שר למפיקים חופש־פעולה, ללא תלות בשיגיונותיהם של פקידי־הממשלה.

מפיק שני
עתיד שחור

תשובת "רבלון" ליובש:

"עור-לח"

"מירשם-לחות" מותאם לכל סוג-עור

היובש, הוא האוייב הגדול של היופי-הנשי. הלחות – המרכיב החיוני לשמירת נעורי-העור. עור-הפנים זקוק למנת-לחות לפי מידה. „רבלון" מציעה ארבעה מירשמי-לחות: לעור רגיל, לעור שמן, לעור יבש, ולעור יבש מאוד. לכל סוג-עור סידרה בת חמישה תכשירי-טיפול: לניקוי, לייצוב, להרוויה, להזנה ולעיצוב.

סוד תכשירי „עור-לח" הוא ה„פקטין" — מרכיב נגד-יובש, המצוי בפירות טריים. ה„פקטין" הטבעי בתכשירי „עור-לח" מגביר את כושרו של העור לשמור על לחותו, רעננותו וגמישותו. תכשירי מערכת „עור-לח" משלימים זה את זה בפעולתם. התאימי את הסידרה המתאימה לסוג-עורך, ממערכת תכשירי „עור-לח".

לעור-רגיל

PURIFYING CLEANSER
BALANCED TONER
PROTECTIVE DAY MOISTURE BASE
NIGHT MOISTURE BALM
THE HEALTH FOOD BEAUTY MASQUES

לעור-שמן

INTENSIVE CLEANSER
REFINING TONIC
PROTECTIVE DAY MOISTURE BASE
NIGHT MOISTURE BALM
THE HEALTH FOOD BEAUTY MASQUES

לעור-יבש

MOISTURIZING CLEANSER
ACTIVE MOISTURE TONER
SUPER PROTECTIVE DAY MOISTURE BASE
ENRICHED NIGHT MOISTURE CREAM
THE HEALTH FOOD BEAUTY MASQUES

לעור-יבש מאד

MOISTURIZING CLEANSER
ACTIVE MOISTURE TONER
MAXIMUM DAY MOISTURE CREAM
MAXIMUM NIGHT MOISTURE CREAM
THE HEALTH FOOD BEAUTY MASQUES

הצעה מיוחדת

MAXIMUM DAY MOISTURE CREAM
ANTI-WRINKLE CREAM FOR EYES
CONTINUOUS MOISTURE CREAM - חינם
במחיר-.100 ל"י במקום-.119 ל"י

לכל סוגי העור:

לעיניים, לשפתיים ולידיים
ANTI-WRINKLE CREAM FOR EYES
ANTI-WRINKLE STICK FOR EYES
LIP CONDITIONER
RE-TEXTURING HAND CREAM

REVLON

צוות "רבלון" ישמח לארח אותך בפגישות הדרכה אשר בהן תוכלי ללמוד — ללא-תשלום — כיצד לטפל בעורך ולטפח את יופייך בביתך. הפגישות תתקיימנה ב-"בית-רבלון", רחוב חובבי ציון 65 תל-אביב ותמשכנה 3 שעות כל אחת

„אני מרגיש שאנחנו גדולים!"

א.ב. יהושע נואם בעצרת שלי בת"א

לפני חמישה שבועות ביקרו גילה אל־מגור ויהורם גאון אצל לובה אליאב, הפצירו בו להתייצב בראש מחנה־שלום. לובה סירב. הוא אמר להם: „אני ב־חוץ!" אולם השניים לא הסתפקו ב־תשובה. בהיפרדם ממנו, אמרה גילה: „ברגע שתשנה את דעתך, קרא לנו. אנחנו נתגייס!"

השבוע, בליל־שבת, עמדה גילה אלמגור על במת קולנוע „תל־אביב" בתל־אביב, לפני תפאורת־ענק שעוצבה על־ידי חתן פרס־ישראל, דני קרוון, שגם הוא התגייס למחנה. לקול רעם מחיאות־הכפיים של קהל האוהדים, ביניהם מאות ערבים, קראה ללובה אליאב לשאת את דברו כראש מחנה שלי.

היתה זאת עצרת־הייסוד של שלי, 29 יום אחרי שהמחנה קם במפתיע, בישיבת־לילה נרגשת, במישרדו של לובה. דיברו בה המועמדים מס' 1, 3, 5, 6, 9 ו־10 של המחנה: לובה אליאב, אורי אבנרי, ואליד צאדק, רן כהן, מיכאל מיימון ו־א.ב. יהושע. מחיאות־הכפיים, ששיסעו את דבריהם כל כמה דקות, העידו על המוראל הגובר של המחנה.

ל ו ב ה   א ל י א ב:

● „זו הפעם הראשונה שאני מרגיש שאנחנו גדולים!"

● „אנחנו הציונות האמיתית. אנחנו תנועת־העבודה האמיתית. אנחנו היהדות האמיתית. כי שלושתן שוחרות־שלום ב־יסודן!"

א ו ר י   א ב נ ר י:

● „בשלהי מילחמת־העצמאות, בשכ־בי בבית־החולים ליד חייל גוסס, התחלתי לכתוב ספר שהקדשתי ל,הרוגי הסיבוב השני'. הרוגי הסיבוב השני שוב אינם עימנו כיום. הרוגי הסיבוב השלישי אינם עימנו. גם לא הרוגי הסיבוב הרביעי. אולם הרוגי הסיבוב החמישי נמצאים כאן. את כל תורת שלי אפשר לומר על רגל אחד: שלא יהיה סיבוב חמישי!"

● „לעגו לנו. צחקו מאיתנו. אמרו לנו: אתם יכולים לדבר עם יאסר ערא־פאת, אך לא איש עם רעהו. אתם יכולים לעשות שלום עם הפלסטינים, אך אינכם יכולים לעשות שלום בין פלגי מחנה ה־שלום. הפרכנו את דברי הלועגים. הנה אנחנו, מחנה מאוחד."

● „מחנה זה הוא נהר, שלתוכו נש־פכים יובלים רבים. יובל סוציאליסטי (מוקד), יובל ליברלי (תנועת העולם הזה), יובל סוציאל־דמוקרטי (לובה אליאב ו־אנשי החוג לליבון), יובל של הפנתרים, יובל דתי, ויובל גדול וחשוב של ערביי ישראל. עכשיו זורם הנהר, בכוח גדל ו־הולך, לעבר הים — ים השלום, ים הצדק החברתי."

● „ב־18 במאי יפתחו את העיתונים בקאהיר ובדמשק, בביירות ובעמאן. ה־שאלה הראשונה תהיה: האם מסוגל מנחם בגין להקים ממשלה בישראל? והשאלה השניה תהיה: האם הצליח מחנה שלי? האם קם מחנה־שלום ישר־אלי גדול, המסוגל להשפיע על דרך ה־מדינה?"

ו א ל י ד   צ א ד ק   ח א ג'   י ח י א, מנהל בית־ספר בכפר טייבה:

● „אני במחנה שלי כערבי המתגאה בלאומיותיו הבריאה והיוצרת, ואני נפגש כאן עם יהודים המתגאים בלאומיותם ה־בריאה והיוצרת."

● „ליהודים שאינם מאמינים בשלום אני אומר — אתם כופרים ברעיון ה־ציוני!"

● „לא הרוסים ולא האמריקאים, אלא רק היהודים והפלסטינים יכולים לשים קץ לסיכסוך. כי שני עמים אלה צריכים לחיות כאן ביחד, אם זה לרוחם ואם זה לא לרוחם!"

● „כאשר היהודים מתפללים ,עושה שלום', הם צועדים שלושה צעדים לאחור. זה סימלי. כדי לעשות שלום צריכים לסגת!"

ר ן   כ ה ן, חבר קיבוץ גן־שמואל סא"ל (מיל.) בצנחנים:

● „מועמד מיפלגת העבודה לראשות־הממשלה מדבר על המילחמה הבאה שבה יקים את הליכוד הלאומי. אבל איש זה לא נשא מעולם רובה בקרב!"

מ י כ ה   מ י י מ ו ן, מראשי הפנתרים השחורים:

● „המערך יצר את הפער העדתי. הליכוד לא עשה שום דבר כדי לחסלו. המפד"ל מסלפת את היהדות האמיתית ומזהה את עצמה עם לאומנות קיצונית. ואילו ד"ש מייצגת את הבורגנות השמנה, כפי שנוכחנו לדעת בבחירות הפנימיות שהיו בה."

● „תנועת הפנתרים השחורים היתה תחילת האמנסיפציה של עדות־המיזרח. מי שרוצה לעשות צדק לעם הערבי, צריך להתחיל בעשיית צדק לבני ביתו, לעדות־המיזרח. ,עניי עירך קודמים'."

● „לגוש אמונים אנחנו אומרים: שלמות העם קודמת לשלמות הארץ!"

● „אנחנו לא יפי־נפש ולא פוחדים־מפני־השלום, כמו הניצים. אנחנו לא תבוסתנים, ולא נפחד לצאת לשדה־הקרב, אם יהיה צורך בכך. אבל הבעייה ה־פלסטינית היא אתגר מדיני־מוסרי, ולא אתגר צבאי. אנחנו נפתור אותה על בסיס מדיני ומוסרי."

א.ב. י ה ו ש ע, הסופר, מחבר „המא־הב":

● „בניגוד לרק"ח, אנחנו מבטיחים כבוד הדדי בין יהודים גאים וערבים גאים."

● „בעוד מאה שנה יבוא חוקר ו־ישאל: ,מה היתה מפ"ם?' מול תופעה זו יתנפצו לו כל התיאוריות המקובלות של מדע־המדינה. מפ"ם היא מישפחה,

(המשך בעמוד 36)

נשיא המדינה נושא את נאום הברכה בעצרת שלי בירושלים

פרשת ידין

33 אלף לירות לחודש עושה ידין מתמלוגים על פירסומים והופעות בסרטים

כללים אלה, היפים לכל מקום ולכל אחד, לא חלו על מי שעשה הסכם עם יגאל ידין לגבי חפירות מגידו. כאן ניתן לחברת־הסרטים להשתמש ברכוש שאינו של ידין, תמורת תשלום לכיסו הפרטי.

חצור בצבעים

בסוף 1971 חתם הבי־בי־סי הבריטי, עבור תוכנית הטלוויזיה כרוניקל, שני חוזים עם הפרופסור יגאל ידין.

מפיקי התוכנית, קן שפארד ואנטוניה בנדיקס, ביקשו להפיק סרט על העיר הקדומה חצור. המפיקים מספרים כי הפקת הסרט היתה קלה, שכן התברר כי ידין מחזיק בסרט ציבעוני בן 16 מ"מ, שצולם בעת החפירות. הם חתמו שני חוזים עם שילמה תמורת הפילם והפיתוח. ברור כי מכירה של הפילם או הזכויות יכולה להיעשות על־ידי האוניברסיטה, וכי כל ה־הכנסות ממכירות אלה צריכות להיכנס לקופת האוניברסיטה.

מפיקי הבי־בי־סי שעימם שוחחתי ב־לונדון, טוענים בתוקף, כי הכסף נמסר ליגאל ידין. אולם, קיימת האפשרות שאת הכסף שקיבל מן הבי־בי־סי, תמורת מכי־רת הזכויות לסרט הציבעוני שצולם ב־חפירות, העביר לאוניבריסטה. דובר ה־אוניברסיטה נשאל על כך, וטרם הצליח למצוא את התשובה, שאנחנו נפרסם אותה עם התקבלה.

כבר ראינו כי במיקרה של קבלת הצ'ק על סך 6000 הדולר מן הבנק האמריקאי, שנשלח לאוניברסיטה העיברית, הסב אותו ידין בלא שהיתה לו זכות־חתימה מטעם האוניבריסטה, ומסרו לאחר.

האם מכר כאן זכויות לגבי חומר

החאלטוריסט

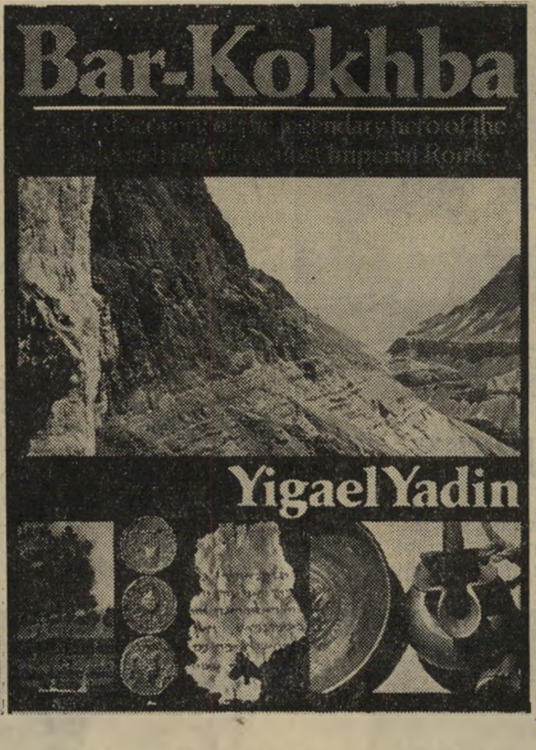

שלושה ספרים פופולריים של ידין, המנצלים ידע שנרכש על חשבון הציבור

ב־6 ביולי 1971 כתב אורי גבריאלי, מנהל חברת סירטי שבט, מיכתב לפרופסור יגאל ידין, בתשובה למכתבו מה־29 ביוני.

גבריאלי אישר את הצעות ידין לגבי התמורה שיקבל על סידרת סירטי־הארכי־אולוגיה שסירטי שבט עמדו להפיק. המיכ־תב סיכם כי ידין יכתוב תסריט ויתן ייעוץ ועזרה לסרט הראשון, על חפירות מגידו. בתמורה יקבל 10% מן ההכנסות, אך לא פחות מ־5000 לירות. כמיקדמה קיבל, עם חתימת המיכתב, 1700 לירות.

הפקת הסרט נמשכה שנים אחדות, ביגלל סיבוכים שונים, ובימים אלה עמלים אול־פני ברקי־פטה־המפרי"ס על העתקת הסרט הציבעוני, בן 35 המ"מ, לסרט בן 16 מ"מ, שיופץ ברחבי העולם.

אורי גבריאלי סיפר לי כי הסרט עלה 200 אלף לירות. אורכו 23 דקות, והוא כולל הסברים של יגאל ידין, צילומים בתל־מגידו, צילומי מימצאים מן התל, המצויים במוזיאון ישראל, ועוד. פרט ל־תשלום ליגאל ידין, לא שולם דבר למוזי־און או לחברה לחקירת ארץ ישראל ועתי־קותיה, או לאוניברסיטה העיברית, או לכל גוף ציבורי אחר שהוא. ההסכם עם ידין קבע במפורש, כי מן התמורה לעזרתו בהפקת סירטי הארכיאולוגיה, ייהנה הוא לבדו.

חפירות מגידו בוצעו בכספי הציבור,

Copyright © by Yigael Yadin 1971

All rights reserved.
No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher

קופירייט: קטע מספר של ידין, אחד משלושת הספרים הפופולריים שכתב. בכולם קיימת הבטחת זכויות לייגאל ידין. כל הספרים נכתבו תוך ניצול חומר שהגיע לידי ידין מעבודות שמומנו בכספי־ציבור, בהשקעה כספית גדולה.

בהשקעה כספית עצומה, שלא נועדה להביא רווחים. המימצאים ותוצאות החפירות הם רכוש העם כולו — או, מנקודת־מבט חוקית צרה: רכוש הגוף הציבורי שמימן את החפירות, שנוהלו על־ידי ידין.

כאשר רצתה חברת אולפני־סרטים הרצ־ליה לצלם את חפירות מצדה, שנעשו ב־מימון החברה לחקירת ארץ־ישראל ועתי־קותיה, שילמו אולפני־הסרטים לחברה 1500 דולר, תמורת הזכות לצלם את תוצ־אות החפירות. כך נוהגים, בדרך־כלל, לגבי כל מי שמבקש לצלם מימצאים ארכיאו־לוגיים. מוזיאון ישראל גובה אף הוא תש־לום מכל המצלם מימצאים המוצגים בו.

יגאל ידין: האחד חוזה־אמנים, על הופעתו האישית בסרט ועל הסבריו בו, והשני — חוזה לרכישת הזכויות לסרט שצולם בעת החפירות. ידין קיבל סכומי־כסף גדולים מן הבי־בי־סי תמורת החוזים שחתם.

לדיברי יוסף אבירם, מזכיר החברה ל־חקירת א"י ועתיקותיה, מומנו חפירות חצור על־ידי האוניברסיטה העיברית. תמו־רת צילום התל ומימצאיו היה צריך לשלם לאוניברסיטה, שמימנה את החפירות, או לגוף הקרוי קרן חצור, שהוקם על־ידי האוניבריסטה למימון החפירות ולגביית הכנסות מהצגתן. הסרט הציבעוני צולם במצלמה שהיתה רכוש קרן חצור, שגם שאינו שלו, ושילשל את ההכנסה לכיסו?

ה"בי־בי־סי" חוזר וטוען כי אצלו רשום שידין קיבל את הכספים אישית.

אחרי הצלחת הסרט בבריטניה, החליטה הטלוויזיה הישראלית להקרינו כאן. לפי ההסכם בין ידין לבי־בי־סי, נשארו בידיו הזכויות לסרט לגבי ישראל. הוא התיר לטלוויזיה את הקרנת הסרט, וסייע ביצירת פס־קול בעיברית. תמורת זאת שילמה ה־טלוויזיה הישראלית 250 דולר לקרן חצור עבור הזכויות, וכן ליגאל ידין, אישית, 700 לירות תמורת ייעוץ מיוחד (מה יש לייעץ לסרט מוכן?) ועוד 200 לירות תמורת יום־צילום. כן ניתן תשלום מייוחד לאשתו ז"ל, תמורת התרגום המדעי של הסרט. תשלום זה נרשם תחילה כתשלום תמורת קריינות של יגאל ידין, ואחר־כך הוסב לתשלום תמורת התרגום. גובה סכום התשלום אינו רשום במיסמכי הטלוויזיה.

בר־כוכבא במזומן

סרט אחר שהופק בהפקה כימעט־משותפת של הטלוויזיה הישראלית והבי־בי־סי הוא סרט על מגילות בר־כוכבא. כמו הסרט על חצור (בגירסה ה־

העולם הזה | HAOLAM HAZEH
Editorial offices: 3 Gordon St., Tel-Aviv, P.O.B. 136, Tel: 243386

תל-אביב, 17.4.77

לכבוד
שר החינוך והתרבות,
י ר ו ש ל י ם.

שלום רב,

לפני כשנה יסים הגיש מר יגאל לביב מיספר תלונות למנהל אגף העתיקות, מר אבי איתן, בקשר לעסקי ארכיאולוגיה של הפרופסור ייגאל ידין ומר אברהם לוי. לפני שבוע הגיש לביב כמה שאלות לדובר משרד החינוך והתרבות, בקשר לפעילותו של ייגאל ידין בסחר עתיקות.

על תלונות ושאלות אלה טרם הגיעה תשובה, למרות פניות רבות לדובר המשרד, מר ישראל כהן.

אני רואה בחומרה רבה את אי-מתן התשובה על התלונות והשאלות. הדבר חמור שבעתיים לאור העובדה שעל התלונה הראשונה של מר לביב - על עיסקת יצוא עתיקות של הפרופסור ידין נמסרה תוך כמה שעות תשובה לייגאל ידין ולכל העתונות - וזאת לפני שנמסרה ללביב. התשובה היתה לטובתו של ידין, עד שנבדקה על-ידי לביב והתברר כי היא מסתמכת על הצהרה כוזבת של שורי יצוא העתיקות. התלונה שהוגשה על-ידי מר לביב בו במקום, על הצהרה כוזבת זו לא נענתה עד היום, הוא הדין לגבי תלונות אחרות על הפרת חוק העתיקות על-ידי הפרופסור ייגאל ידין ומר אברהם לוי.

עלי להביא לתשומת לבך כי נמסר לי שמנהל אגף העתיקות, מר אבי איתן, וכן האוצר הראשי של האגף, מר לוי יצחק רחבי, עושים את עבודת הדוקטוראט שלהם אצל ייגאל ידין. אם כי אין לי ספק שטיפול האגף בנושא ידין איננו מושפע מעובדה זו, יש טעם לפגם בדבר. סבורני כי רצוי להעביר את הטיפול בפרשת ידין בענייני עתיקות מאגף העתיקות לגוף אחר, שאיננו תלוי בפרופסור ייגאל ידין בתחומים אחרים.

בכבוד רב,
אורי אבנרי
עורך ראשי.

מיכתבו של אבנרי לשר־החינוך־והתרבות על מהלך החקירה

עיברית), וכמו תוכניות אחרות בטלוויזיה, שבהן כיכב יגאל ידין (צפנת פענח), הופק גם סרט זה על־ידי נעמי קפלנסקי, קרובת־מישפחה של ידין.

הטלוויזיה הישראלית הוציאה על הסרט כ־175 אלף לירות, כולל הוצאות באולפני הבי־בי־סי בלונדון. לאחר־מכן נמכר הסרט בגירסה אנגלית לבי־בי־סי, ששילם 3000 לירות אנגליות (כ־60 אלף ל״י) תמורת רכישתו.

מגילות בר־כוכבא הן רכוש מוזיאון ישראל, והן שוכנות כבוד בין כתליו. חיפושי המגילות נעשו על־ידי מישלחות שבהן השתתפו גדולי הארכיאולוגים, בהם יוחנן אהרוני ז״ל. החיפושים מומנו בכספי הציבור. על המגילות נכתב ספר פופולרי על־ידי יגאל ידין, כפי שכתב ספרים מכניסי־כסף כאלה על חפירות מצדה וחצור.

כאשר ניסיתי לברר כיצד הופק הסרט, וכמה קיבל יגאל ידין מן הטלוויזיה הישראלית, דמה הדבר לחפירה ארכיאולוגית. בתשובה לשאלותי מסר דובר רשות־השידור, משה עמירב, שלוש גירסות.

הראשונה טענה כי הטלוויזיה חתמה חוזה עם המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העיברית, שלפיו יקבל המכון את כל ההכנסות מעל להוצאות־ההפקה, שהסתכמו ב־3000 דולר. כיוון שההכנסות ממכירת הסרט לבי־בי־סי היו רק 800 דולר, לא קיבל המכון דבר. יגאל ידין עצמו לא קיבל פרוטה.

הודעתי לדובר כי דבריו אינם אמת. ידוע לי, מפי אנשי הבי־בי־סי בלונדון, שהבריטים שילמו 3000 לירות אנגליות, שהן לפחות 6000 דולר, וכן ידוע לי כי ידין קיבל מן הטלוויזיה לפחות תשלום אחד, של 1500 לירות. הדובר הבטיח שיבדוק שנית.

לאחר בדיקה מסר הדובר גירסה שנייה. הפעם אמר כי נחתם חוזה עם החברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה להפקת הסרט, שיתבסס על הספר בר־כוכבא של יגאל ידין. החברה תקבל עותק של הסרט, וכל רווח שיהיה אחרי כיסוי הוצאות־ההפקה של 175 אלף לירות. הבי־בי־סי שילם רק 2200 לירות אנגליות, כי ניכה מס במקור מן התשלום המייועד של 3000 לירות אנגליות. ידין ויתר על כל זכויותיו, ולא קיבל מן הטלוויזיה כל סכום.

מסרתי לדובר כי כדאי שיבדוק את סעיפי ההוצאות של 175 אלף לירות, וכי שם ימצא את התשלומים לידין.

הדובר הבטיח לעשות זאת, ואחר־כך מסר כי אכן מצא שם שני תשלומים: פעם אחת תשלום של 1500 לירות, על ייעוץ־להפקה, ופעם שנייה תשלום של 2500 לירות, על שני ימי־צילום של הגירסה האנגלית באנגליה. סכום זה הוזמן על־ידי נעמי קפלנסקי וחגי פינסקר, שהיה אז נציג רשות־השידור באנגליה.

בשלב זה החלטתי כי מוטב לבדוק בעצמי את הניירות, ובפגישה עם מנהל המחלקה הכלכלית של הטלוויזיה, ישראל דורי, התברר כי מן הבי־בי־סי נתקבלו 3000 לירות אנגליות, ולא 2200. עוד התברר, כי לצורך הפקת הגירסה האנגלית (שלושה ימי־צילום בלונדון) קיבל חגי פינסקר 4200 לירות אנגליות, שאותן הוציא לצורכי ההפקה. הבמאית של הסרט בגירסה העברית והגירסה האנגלית, איירן שצ׳ופאק, טוענת כי אף היא שילמה כספים למשתתפים, וכי מסרה את כל הקבלות לחגי פינסקר. ישראל דורי אמר כי עד היום, למרות כל הפניות, לא ראה את הקבלות של הכספים שהוציאו פינסקר ושצ׳ופאק.

חגי פינסקר עצמו טען כי כל הקבלות בידיו, וכי טרם מסרן להנהלת־החשבונות (עברו מאז כבר כמה שנים טובות!). הוא ידע לספר כי אחרי הצילומים באנגליה דרש ידין כמה עשרות לירות אנגליות תמורת ההוצאות שהיו לו. בידי פינסקר לא היו מזומנים ומאז, בכל עת שידין רואה אותו, הוא תובע ממנו את הכסף בתוקף.

הפרשה הסתבכה כאשר עיינתי בהסכם של הטלוויזיה עם החברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה. ההסכם אמר כי יגאל ידין מחזיק בזכויות לספר בר־כוכבא, כי החברה לחקירת ארץ־ישראל קונה ממנו את הזכויות לסרט, והיא מוכרת אותן לטלוויזיה תמורת הרווחים שיהיו אחרי החזר ההוצאות של 175 אלף לירות (אין סיכוי). סיבוך נוסף נגרם כיוון שהמפיקה, נעמי קפלנסקי, השתמשה לצורך הסרט בעשר דקות לערך של צילומים אותנטיים, שצולמו בשעת החיפושים, ושהם ברשות שירות־הסרטים הממשלתי והצלם אדי הירשביין. גם הירשביין וגם מנהל שירות־הסרטים, יגאל אפרתי, טוענים כי נתנו את הצילומים, כי נאמר להם שישתמשו רק בתמונות בודדות, וכי למעשה נלקחו יותר מעשר דקות של סרט. הם תובעים, מזה זמן רב, תשלום מלא ונאות, וטרם זכו לקבלו. נראה כי היחידי שנהנה, כספית, מפרשת הסרט, הוא יגאל ידין. החברה לחקירת ארץ־ישראל תקבל כסף בבוא המשיח. אפרתי והירשביין עדיין מתדיינים.

ידין קיבל את שלו מייד, כמו כל שאר הסרטים.

דוגמות מאפיינות

דוגמות אלה של הרווחים שגורף ידין מעיסקי הסרטים, מאפיינות את פעילותו הארכיאולוגית.

למרות חוק־העתיקות, ידין טרם פירסם „פירסום מדעי ראוי" על מצדה, אך פירסם בשפות רבות ספר פופולרי על מצדה, והפך את עצמו למקור היחידי לנושא מבוקש זה.

ידין מרוויח כארבע־מאות אלף לירות לשנה מתשלומים על פירסומיו הפופולריים על חפירות שמומנו בכספי הציבור. הארכיאולוגיה היא עבורו עסק מכניס, לא רק שליחות. כשם שלא היסס לעבור על החוק בפרשת מכירת העתיקות לבנק האמריקאי, והסבת ההמחאה במטבע־זר שקיבל, כך אינו מהסס לגרוף לעצמו הכנסות מפעולות שמומנו בכספי הציבור.

אין זו עבירה על החוק. אולם לגבי מי שמתיימר להיות מנהיג המשמש דוגמה, זהו מעשה חמור לא פחות.

יגאל לביב

(המשך הסידרה בשבוע הבא)

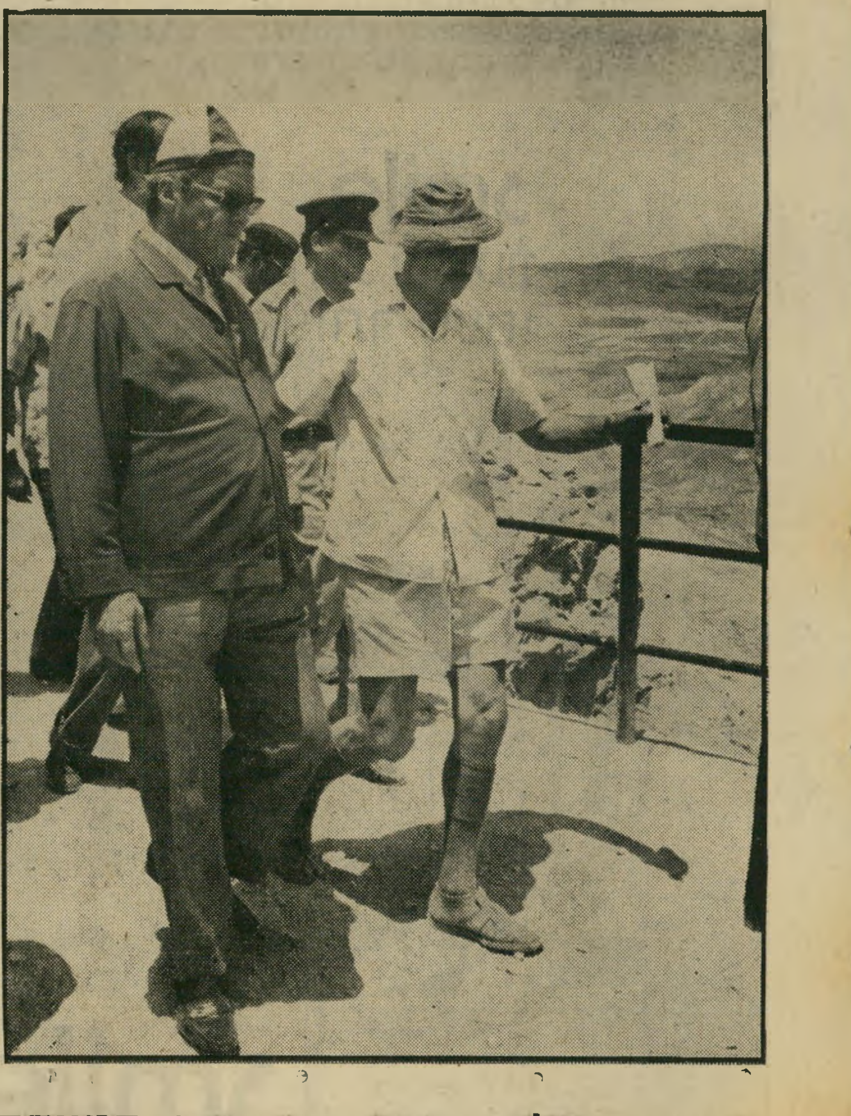

ידין עם וילי בראנד במרומי המצדה

smile

מה שעושה אותה קלה באמת-
זה E.S.P...

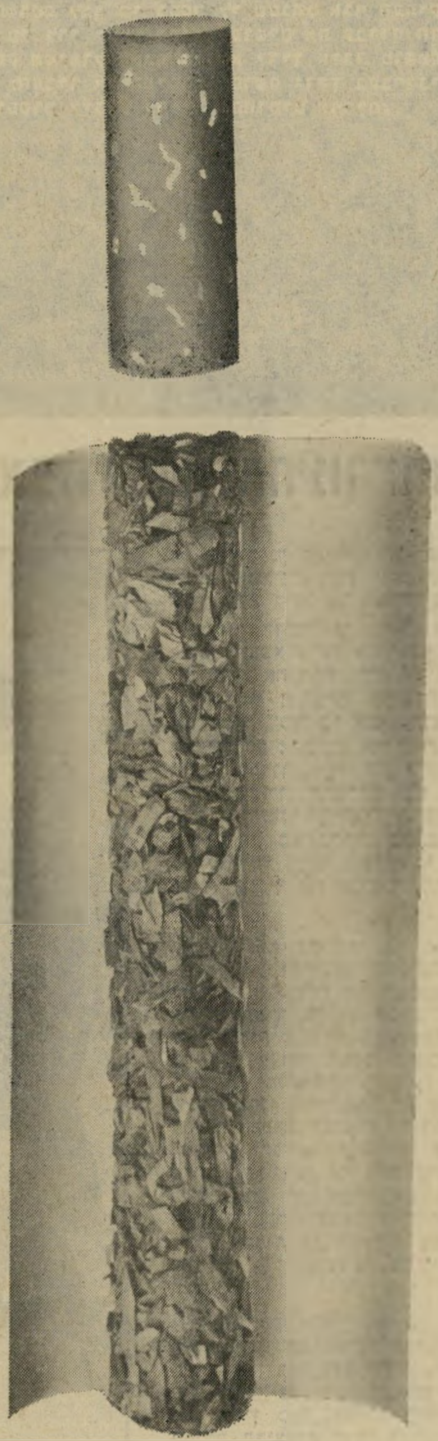

סיגריות רבות מתיימרות להיות קלות...
אך Smile היא שונה. היא אחרת.
היא הסיגריה הראשונה בישראל
המאפשרת לך לוותר על מרבית
הניקוטין - אך ליהנות ממלוא הטעם
של תערובת טבק אמריקאית מעולה.

נייר זה, בעזרת הפילטר הפעיל
ובתוספת תערובת טבק אמריקאית
מעולה, יוצרים יחד שילוב של
סיגריה קלה בעלת טעם מלא.

מה הסוד של Smile ?

אפשר לסכם זאת במילה אחת: E.S.P
לאחר חמש שנות מחקר הצליחה
חברת "דובק" לייצר סיגריה קלה,
מלאה בטעם, תוך שימוש בנייר
אורירי מסוג E.S.P, שיש בו רשת
נקבים מיקרוסקופית בעלת מבנה
מיוחד (ראה שרטוט).

smile
פחות ניקוטין-
יותר טעם!

smile תן חיוך - קח

מוקד SM 2

„ראש־הממשלה האמיתי" מכנים את היועץ־המשפטי, הפרופסור אהרון ברק, שכאשר חדל השילטון לתפקד, מילא את החלל הריק והפך את החוק לגורם שילטוני

הנכבדים עוד בטרם יספיק בית־המישפט העליון לדון בבקשתם של השניים.

לפרופסור אהרון ברק לא ניתנה שהות מספקת כדי לשקול את הבקשה. הוא היה צריך להכריע במקום. הוא העניק לרמטכ"ל את האישור המבוקש. כאשר נודע על כך עמד היועץ־המישפטי, שרק חודשים ספו־רים קודם לכן היתמנה לתפקידו הבכיר, במרכזה של ביקורת ציבורית צולבת. מש־פטנים ואנשי־ציבור ביקרו אותו על ההח־לטה שהיה עימה משום ביזיון בית־המישפט העליון.

באותה תקופה נראה היה שאהרון ברק בן ה־39, שלמרות שלא היה מוכר לציבור הרחב כבר היה ידוע בחוגי המישפט כ־עילוי מישפטי, עלול ללכת בתלם של אלה שקדמו לו בתפקיד. נדמה היה שהוא ימשיך בדרכם של היועצים־המישפטיים ש־קדמו לו ושפירשו את משמעות תפקיד היועץ־המישפטי לממשלה כמכשיר־עזר מישפטי בידיו של השילטון וכאמצעי ל־ניצול החוק בידי השררה כנגד האזרח.

מי שטבע תבנית זו לתפקיד, היה חיים כהן, כיום אחד משופטי בית־המישפט ה־עליון. כהן היה היועץ המישפטי השני ל־ממשלה (קדם לו בתפקיד יעקב שמשון שילטונו של ראש־הממשלה באותן שנים, דויד בן־גוריון. בשורה של פעולות, הצעות חוק ועצות מישפטיות, הטביע חיים כהן את חותמו על המדינה כולה, כאשר ייצג את תהליך חיסולן ההדרגתי של זכויות־האדם במערכת החוק הישראלית.

■ ■ ■

שיחזור הדברים כיום מזכיר מאו־רעות שהתרחשו באיזה ארכיפלג דמוקרטי־עממי. תוך שנה אחת נקט אז היועץ־המישפטי בצעדים, שכיום בלתי מתקבל על הדעת שהם התרחשו במדינה כמו מדינת־ישראל. היה זה בשנת השיא לפעילותו — 1952.

היועץ־המישפטי לממשלה, חיים הרמן כהן, הורה אז לבית־המישפט לבטל קובלנה שהגיש אזרח פרטי נגד ראש־עיר איש מפא"י שהודה בפומבי כי חיפה על זיוף מיסמכיים כספיים; הטיל א־פול על מישפט הנאשמים בהטמנת מכשירי ההאזנה ב־משרדו של מנהיג מפ"ם מאיר יערי; הכין את הצעת־החוק לעבירות נגד המדינה, שנתנה גושפנקא ישראלית מקורית להוקי הדיכוי של השילטון הבריטי ועוררה סערה ציבורית אדירה; הורה על סגירת עתון בשל קאריקטורה מעליבה שהתפרסמה בו

ברק מכה בשררה

ה טלפון צילצל בבית־החולים המרכזי בנגב. על הקו היתה לישכת הרמטכ"ל. מהלישכה ביקשו לאתר את היועץ־המישפטי לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, ששהה אותו יום בבית־החולים. לבסוף, כשאיתרו אותו, שוחח ברק במכשיר הטלפון הציבורי שבבית־החולים עם הרמטכ"ל.

רב־אלוף מרדכי („מוטה") גור ביקש אישית מברק לאשר החלטה של המימשל הצבאי ביהודה ובשומרון לגרש שני נכ־בדים מיהודה, בטענה שהם מהווים סכנה לבטחון־המדינה. היה זה לפני כשנה, ערב הבחירות המוניציפאליות ביהודה ובשומ־רון, כששילטונות צה"ל עדיין סברו

פרס ישראל פרופסור אהרון ברק מקבל את פרס ישראל שהוענק לו על פירושו לחוק השליחות. השופט העליון חיים כהן מעניק לו את הפרס. יש בתמונה זו משום סמליות, שכן חיים כהן, בעת שכיהן כיועץ־המישפטי הראשון של הממשלה, ייצג מגמה הפוכה לחלוטין מזו אותה מייצג כיום ברק. כהן הפעיל את השררה כנגד האזרח, בעוד שברק מפעיל את החוק נגד השררה.

הצל כך נראתה דמותו של היועץ המישפטי חיים כהן לפני 24 שנים, בעת שהציע את הצעת החוק הדר־קונית לביטחון המדינה: דמות שהטילה את צילה ואת צל השררה על המדינה.

כי יוכלו להשפיע על תוצאות הבחירות וביקשו לגרש שני נכבדים שלא נראו להם, כיוון שהיו מראשי המסיתים נגד הכיבוש.

לשניים נודע בעוד מועד על צו־הגירוש העומד להיות מוצא נגדם. הם פנו לבג"ץ, ביקשו לעכב את ביצוע הגירוש עד ש־בית־המישפט ישמע את נימוקי מערכת־הביטחון לגירושם. היה דרוש אישור של היועץ־המישפטי לממשלה לגרש את שני

שפירא, לימים שר־המישפטים) וכיהן ב־תפקיד זה במשך עשר שנים רצופות, בין השנים 1960—1950. כהן, שכשופט התגלה כדמות ליבראלית הומאנית ורחבת־אופקים, הפך בשעתו את תפקיד היועץ־המישפטי לממשלה למכשיר בידי המנגנון הדורס, כפי שהיה קוום בשנותיה הראשונות של המדינה.

היה זה תפקיד פוליטי מובהק, שנועד לבסס את שילטונה של מפא"י ובעיקר את

נגד שר־חוץ זר; אישר הפעלת חוקי־חירום, צווים צבאיים ופקודות מושלים וכן הגליית אזרחים למקומות נידחים, ללא אמצעי פרנסה, משום שהשמיעו קריאות־גנאי כלפי המדינה.

לא היו אלה יוזמות פרטיות של היועץ־המישפטי. הוא היה מכשיר של דיכוי ה־אזרח בידי השררה, תהליך שהתגבש ב־שנותיה הראשונות של המדינה כאשר דויד בן־גוריון והצעירים שהקיפו אותו חתרו לקראת שילטון סמי־דיקטטורי.

מאז חלו תמורות ושינויים רבים במדינה ובתפיסת מהותו של החוק בה. אולם תוכן תפקידו של היועץ־המישפטי כימעט ולא השתנה. דימויו בעיני הציבור נשאר תמיד כזה שנועד להגן על השילטון ולסייע לנצל את החוק והמישפט בצורה היעילה ביותר למטרותיו.

די לציין כיצד נהג היועץ־המישפטי ש־קדם לברק, מאיר שמגר, כיום שופט־עליון, כדי להמחיש עובדה זו. בתקופת כהונתו של שמגר כיועץ־המישפטי נחשפו עבירות החוק של שר־הביטחון משה דיין בפרשיות העתיקות. שמגר לא רק שלא נקף אצבע כדי לפתוח בחקירה נגד דיין ביוזמתו, אלא שפעל כמיטב יכולתו כדי לחלץ את דיין ממצבים בלתי נעימים בעקבות הקוב־לנות שהוגשו נגדו ביוזמה פרטית.

האישור שנתן פרופסור אהרון ברק ל־גירוש הנכבדים הערבים מיהודה, על פי בקשת צה"ל ומערכת־הביטחון, העיד כ־אילו שהוא עומד להמשיך בדרכם של קודמיו. אלא שהיתה זו טעות להסיק מסקנה מוקדמת זו.

פרשת האישור לגירוש ערב הבג"ץ הט־רידה את אהרון ברק לא מעט. הוא לא היה מאושר מהתדמית שנוצרה לו בעקבות הפרשה. יותר מזאת: מקורביו טענו כי חי בהרגשה שהוא הולך שולל על ידי ה־שילטון וכי הוא למד את הלקח: הוא לא יתיר עוד שימשכו אותו באף.

אין לדעת אם זאת היתה נקודת־המיפנה. על כל פנים, מאז אותה פרשה התגלה

(המשך מעמוד 27)

אהרון ברק בדמות חדשה. הוא הפיח חיים בתפקיד היועץ־המישפטי, הכניס בו תכנים חדשים, הפך אותו לדמות מרכזית בחיים הציבוריים במדינה.

אולם המהפכה החשובה ביותר שהכניס ברק בתפקיד, שאף אחד מקודמיו לא חלם אודותיה, היתה זו של העמדת החוק כערך בפני עצמו ולא כמכשיר הכפוף למוסד או לשילטון כלשהו. יותר מכל אדם אחר לפניו תרם אהרון ברק לעיצוב תדמיתה של מדינת־ישראל בעיקר בעיני אזרחיה, בחודשים האחרונים הרבה יותר מאשר ראש־הממשלה.

שילוב של שני גורמים תרם להיווצרות מצב זה. היו אלה אישיותו המיוחדת במינה של אהרון ברק והמצב שנוצר במדינה כאשר השילטון חדל מלתפקד ונוצר חלל ריק אשר הזמין את פעילותו והתערבותו של גורם אחר.

במדינה אחרת זהו המצב המזמין מהפכה צבאית ותפיסת השילטון בידי הצבא. למזלה של מדינת־ישראל מילא היועץ־המישפטי שלה את החלל שנוצר ואת מקום

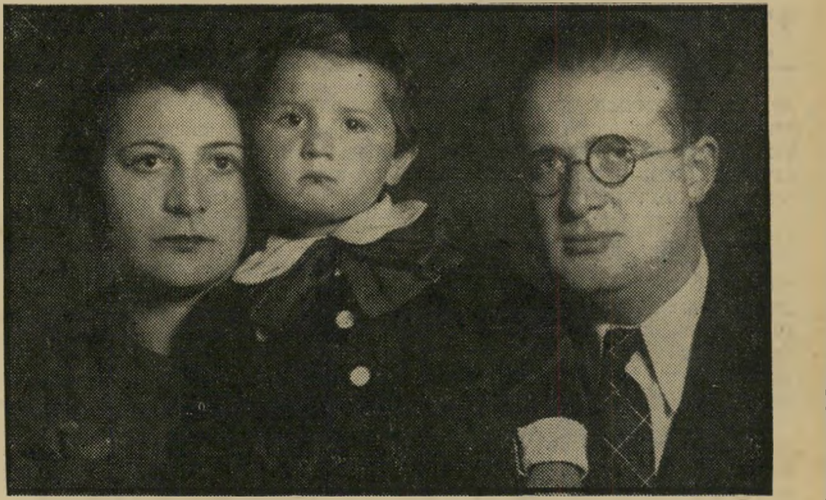

בליטא אהרון ברק בגיל שנתיים עם הוריו, לאה וצבי בריק, בקובנה שהיתה אז עיר־הבירה של ליטא, שבה התגוררו כ־30 אלף יהודים. שנתיים וחצי אחרי שצולמה התמונה היו אהרון והוריו בגטו. לטענת האם ניבא כבר אז כפרי ליטאי שבביתו מצאו מיקלט מפני הנאצים במשך חצי שנה: „אהרון עוד יהיה אדם גדול!"

כמדינת־חוק, בה שווים הכל בפני החוק ובה משמש החוק סייג לשררה ומכשיר להגנת האזרח וזכויותיו.

■ ■ ■

שורה ארוכה של החלטות ומעשים שקיבל וביצע היועץ־המישפטי בטרם מלאו שנתיים לכהונתו, קבעו את הפירוש החדש שנתן לתפקיד היועץ־המישפטי, כמי שמופקד על שמירת החוק במדינה, על עצמאותו ואי־תלותו.

זה החל כאשר באוקטובר 1975 החל ברק לטפל ברשימות פסולי־החיתון ומעוכבי־הנישואין של הרבנות, וביטל את הסדרי ההעדפה שהיו קיימים באוצר לגבי הצהרות ההון של היהלומנים. זה נמשך דרך הפסיקה בה קבע שהחלטות ועדות־הכנסת אינן מחייבות את הממשלה, דרך ההחלטה לבטל את הנוהג הבלתי חוקי של הענקת מדליות ומטבעות במתנה למנהלי החברה הממשלתית למטבעות ועד המלצתו לבטל את מינויו של עורך־הדין מיכאל פירון כיו"ר הדירקטוריון של התעשייה האווירית, בשל ניגוד האינטרסים הקיים בין מילוי תפקידו זה לשאר תפקידיו.

הוא האיש שהחליט להעמיד לדין את יהושע פרץ, ואת הרב לווינגר — למרות הסערות הציבוריות שהיו כרוכות בכך, ומנגד שלא להעמיד לדין את הפרופסור ישראל שחק, בשל הפעילויות האנטי־ישראליות כביכול שיוחסו לו.

אולם את ההחלטות החשובות והמשמעותיות ביותר, בהן נזקק למידה רבה של אומץ־לב אזרחי וציבורי ושל יושר אינטלקטואלי, קיבל אהרון ברק בשתי הפרשות שהסעירו את המדינה יותר מכל בחודשים האחרונים: פרשת אשר ידלין ופרשת חשבון הדולרים של לאה רבין.

ההחלטות האמיצות שקיבל היועץ־המישפטי בטיפולו בשתי פרשיות אלה, שחלקן עמדו לא רק בניגוד מפורש לאינטרסים של הממשלה ושל מיפלגת השילטון, אלא היו מנוגדות לדעת שרי הממשלה והחלטותיהם, הבהירו לפתע מה העוצמה והסמכויות שמרכז בידיו היועץ־המישפטי. הסתבר שביכולתו לשלול את החסינות מאנשי־שררה, שנדמה היה להם שהם מוגנים ובטוחים במעמדם, דוגמת אשר ידלין, ולגרום לשליחתם לבית־סוהר. יותר מזה. הוא האיש שבתוקף הקפדתו על העיקרון של השוויון בפני החוק חולל תמורה בכל החיים הפוליטיים במדינה בשנים הקרובות.

לא לחינם הפך אהרון ברק בין־לילה לדמות מפתח בחיים הציבוריים במדינה. אין שמץ של ליגלוג כאשר שרים ומנהיגים מכנים אותו בתואר „ראש־הממשלה האמיתי." יש בכך מעין ציון עובדה כי היועץ־המישפטי השפיע על חיי המדינה

הגימנזיסט אהרון עם הוריו, אחרי כניסתו לגימנסיה שליד האוניברסיטה העיברית בירושלים. עד לגיל 11 לא ידע אהרון את השפה העיברית. הוא החל את לימודיו בארץ בכיתה ה׳, אותה סיים כשלחובתו שתי בחינות.

השילטון תפס החוק.

■ ■ ■

האיש הנכון שנמצא בשעה הנכונה במקום הנכון היה כמעט אלמוני כאשר התמנה לתפקיד ביולי 1975.

אהרון ברק, שכיהן אז כחצי שנה בתפקיד דיקאן הפקולטה למישפטים באוניברסיטה העברית בירושלים, היה מוכר בקרב קהילת המשפטנים הישראלית והבינלאומית. אולם שמו לא אמר דבר לציבור הרחב.

צנוע, נחבא אל הכלים, מתרחק מזרקורי הפירסומת ומהתחככות פומבית באירועים ציבוריים, נמנע מפעילות מפלגתית או התחייבויות חברתיות אחרות, מרושל מעט בלבושו, בלתי פורמאלי ומחונן ביצירת מגע בלתי אמצעי, נודע אהרון ברק כבר אז כעילוי וכבעל מוח מישפטי מבריק.

המשפטן הוותיק והח"כ לשעבר, פרופסור הנס קלינגהופר, מי שהיה מורהו של ברק, אמר עליו: „פשוט קשה לתאר את העומק המחשבתי שלו; את ידיעותיו הרחבות; את יכולתו לנתח כל בעיה מצדדים רבים ומגוונים. הוא בעל שישה מוחות. הוא מסוגל לעסוק באותה שעה בשישה נושאים שונים ולחקור כל אחד מהם בשלימות מירבית."

הוא היה בן 11 כשעלה עם הוריו לארץ, בתום מילחמת העולם־השניה. אביו, צבי בריק, היה בשעתו עסקן מפא"י ותיק בליטא, ניהל את משרד העליה הארץ־ישראלי בקובנה. כשעלו לארץ השתקעו תחילה בחיפה, עברו משם למושב ירקונה שבשרון. שם החל אהרון את לימודיו בכיתה ה׳.

„היה לו קצת קשה בלימודים," סיפרה אמו, לאה בריק. „הוא סיים את שנת הלימודים הראשונה עם שתי בחינות — בעברית ובתנ"ך. לקחנו לו מורה והיא לימדה אותו בחופש. שנה אחר כך כבר היה תלמיד ככל התלמידים."

כשעזבו את המושב עברו בני משפחת בריק לתל־אביב. „התגוררנו בדירת מרתף," מספרת אמו. „היה שם חם נורא ולא אחת הייתי לוקחת את הילד לשפת־הים, כדי שיעשה שם שיעורים. הוא לא התלונן אף פעם. תמיד היה נוח ושמח בחלקו. לא היו לי בעיות איתו."

עוד באותה שנה קיבל אביו של אהרון עבודה בהוצאת הספרים של הסוכנות בירושלים והמשפחה עברה להתגורר שם. אהרון השלים את לימודיו במגמה הריאלית של בית־הספר התיכון שליד האוניברסיטה העברית.

במשך ארבע שנים נוספות למד בפקולטה למישפטים באוניברסיטה, במיסגרת העתודה האקדמאית. רק בגיל 22, כשסיים בהצטיינות את לימודיו, החל את שירותו הצבאי. במשך ארבע שנים שירת, בדרגת סרן בלשכת היועץ הכספי לרמטכ"ל.

בגיל 27, כשמאחוריו כבר ארבע שנות הוראה בפקולטה למישפטים, קיבל את תואר הדוקטור. כעבור חמש שנים הוא הפך לפרופסור הצעיר ביותר במדינה ואחד המרצים האהודים בפקולטה למישפטים.

שמו של אהרון ברק, כבעל מוח מישפטי מבריק, הלך אז לפניו. בשנת 1973 הוענק לו פרס קפלן על הצטיינותו במחקר ובמדע. קבעו אז השופטים שהעניקו לו את הפרס: „מחקריו מצטיינים בבהירות הסגנון וההרצאה, בחריפות הניתוח הדוגמטי וההגיוני, בעוז הרוח לביקורת גלויה וישרה ובריסון עצמי לביקורת עניינית ותכליתית."

היתה זו הגדרה מדוייקת של התכונות שארבע שנים לאחר מכן איפשרו לו להפוך את תפקיד היועץ־המישפטי לממשלה לתפקיד עצמאי, משוחרר מכל תלות והסמכותי ביותר מכל סמכויות השילטון במדינה.

■ ■ ■

לראשונה יצא הפרופסור אהרון ברק מאלמוניותו כלפי הציבור הרחב כאשר ב־1975, הוענק לו פרס ישראל למדעי המישפט, עבור הפירוש שכתב לחוק השליחות, הנחשב לאחד המסובכים ביותר במדע המישפט.

עצם הענקת הפרס, הניתן בדרך כלל עבור מיפעל חיים, למישפטן צעיר שזה עתה מלאו 39 שנים, היתה בבחינת הפתעה. זמן קצר אחר כך המליץ שר־המישפטים, חיים צדוק, בפני הממשלה למנות את הפרופסור ברק לכהונה הרמה של היועץ־המישפטי לממשלה.

„הדבר בא לי כהפתעה גמורה," הגיב אז ברק על המינוי. „העמדתי את שר־המישפטים מיד על הקשיים האובייקטיביים: חוסר־ניסיוני בהופעות בבתי־המישפט; חוסר התמחותי במישפט פלילי ובמישפט ציבורי. מבחינתי היה מדובר בתחום חדש, בלתי ידוע ואחראי מאוד, המחייב החלטות קשות."

כאשר החליט ברק לבסוף לקבל על עצמו את התפקיד שהוצע לו, הסביר את החלטתו: „אני צריך את ה,צרה' הזאת, כי כך אוכל לתרום למדינה ולחברה. החוק הינו מכשיר חברתי חשוב ביותר, באמצעותו ניתן ליצור חברה טובה יותר. ואם אתה נקרא לכך, למלא שליחות כזו, אין אתה רשאי לסרב..."

יתכן שאז צילצלו דבריו אלה של ברק באוזני אנשים מסויימים כמליצה שדופה, שנהוג להשמיעה בכל פעם שמקבלים תפקיד ציבורי. אבל אלה עמדו מיד על טעותם. אהרון ברק התכוון לכל מילה שאמר. כמעט כל מעשה שעשה בתוקף תפקידו כיועץ־מישפטי חתר לאותה מטרה שהציב לעצמו: לנסות ליצור באמצעות החוק חברה טובה יותר.

עבור אהרון ברק לא היתה זו משימה תיאורטית ומופשטת, כי אם משהו מוגדר וברור שניתן לישמו במציאות בחיי היום־יום, כפי שהוכיח זאת. תחושה מעין זה של חוש צדק טבעי מחודד ושל ראיית החוק כמכשיר שימושי לשמירת זכויותיהם של האזרחים ולשיפור פני החברה, אינה נרכשת בפקולטה למישפטים, יהיה התלמיד שם מוכשר ומבריק ככל שיהיה.

אהרון ברק רכש אותה, בדרך הקשה ביותר בפקולטה של החיים, באותו פרק של חייו שהוא נוהג להתעלם ממנו ולהדחיקו.

■ ■ ■

אהרון ברק היה בן 3 כאשר פרצה מילחמת העולם־השניה. כעבור שנה

סגן בצה"ל אהרון ברק בגיל 22, אחרי שסיים את לימודיו בהצטיינות בפקולטה למישפטים באוניברסיטה העיברית. בצה"ל שירת במשך ארבע שנים בלישכת היועץ הכספי למטכ"ל. בתמונה הוא נראה רוקד עם אשתו אלישבע, מוסמכת לכימיה, הלומדת כיום מישפטים כדי להיות קרובה יותר לעיסוקי בעלה.

וחצי כבשו הגרמנים את ליטא ומשפחת בריק, עם שאר יהודי קובנה נכלאה בין חומות הגטו: שם נאלצה לשהות כשלוש וחצי שנים.

שנות ילדותו של אהרון ברק עברו עליו תוך חרדה מתמדת. סיפרה אמו, לאה בריק, על כמה מהחוויות המזעזעות שעבר עליו בשנים אלה: „בסביבת חג הפסח של שנת 1944, אחרי שהמבוגרים יצאו לעבודה, סגרו הגרמנים את שערי הגטו. הם עברו מבית לבית והוציאו את הילדים. כשראיתי אותם מתקרבים אל ביתנו, לקחתי את אהרון, שהיה אז כבן שמונה ורצתי איתו אל אחותי. בחצר ביתה היה בונקר.

„כשהגעתי לשם מצאתי את הדלת סגורה. רצתי בחזרה הביתה כדי להסתיר את הילד. בדרך עצר אותנו חייל גרמני. התחלתי לדבר על ליבו: „גם לך יש ודאי ילדים ואתה יודע כמה ילדים יקרים להוריהם. תן לי לקחת את הילד הביתה.” המוזר הוא שהוא השתכנע ונתן לי לעבור. הגעתי הביתה כל עוד נפשי בי. עליתי עם הילד לעליית הגג ומצאתי שם עוד שתי אמהות שהסתתרו עם ילדיהן. דרך החלון ראינו איך הגרמנים סוחבים ילדים מבתיהם. היו שם מחזות מזעזעים, שלעולם לא נשכח.”

אחרי האקציה בגטו קובנה נשארו בגטו רק ילדים ספורים. אהרון היה ביניהם. הוריו ניסו לשוות לו חזות מבוגרת יותר. התקינו לו סנדלי עץ עם סוליות בגובה של 5 ס"מ כדי שיראה גבוה יותר. הוא הועסק כנער־שליח בבתי־המלאכה בגטו.

פעם נעצר בידי מי שכונה „תליין הגטו” שחקר אותו לגילו. אהרון, שהיה בן 9, הודה בגילו. הגרמני ביקש ממנו לכתוב

יוצאת מהכלל. אלי היה לו יחס של כבוד מיוחד, כי לגביו לא הייתי סתם פליטה יהודיה. לימדתי את ילדיו בעליית הגג גרמנית ומתמטיקה. זה העניק לי אצלו מעמד של מורה. את אהרון אהב כמו את ילדיו. באחד הימים אמר לי שניכר באהרון שבאחד הימים הוא יהיה עוד אדם גדול.”

■ ■ ■

בביתו של האיכר הליטאי מצאו לאה ואהרון בריק מחסה במשך תקופה ארוכה. בשעות היום שהו בחדר קר של הבית, ששימש כמקרר בו איחסן האיכר את החלב. כשבא מישהו לבית הוסתרו בתוך בונקר שנחפר בתוך אחד החדרים.

כאשר התקרבה החזית אל הכפר הופיעו בו יום אחד ז'נדרמים גרמניים וציוו על אנשי הכפר לפנותו. לאה, שהיתה בעלת הזות יהודית מובהקת, לא יכלה להסתלק עם האיכרים הליטאים. אבל האיכר שהסתיר אותה הסכים ליטול את אהרון עימו. לאהרון הודבק אז השם הליטאי אלגרידס. לאה היתה בטוחה שלא תראה עוד את בנה. היא נתנה לאיכר כתובת של אחותה בדרום־אפריקה ושל קרובי משפחה בארץ. לכשתיגמר המילחמה, ביקשה ממנו, ואם הילד יישאר בחיים, ישלח אותו אל אחת מכתובות אלה. אהרון כבר ישב על העגלה הרתומה שעמדה לנטוש את הכפר. לפתע ניחתה הפגזה. הגרמנים ברחו מהכפר והאיכרים חיפשו מיסתור בבונקרים. כעבור שעתיים כבשו הרוסים את הכפר.

שישה חודשים אחרי שעזבו את גטו קובנה חזרו לאה ואהרון לשם במסע מפרך.

אורח באו"ם

אהרון ברק לצידו של מזכיר האו"ם קורט ולדהיים, בוועדת האו"ם לחוקי הסחר הבינלאומי, שהתכנסה באפריל 1972 בניו־יורק. ברק רכש לעצמו מעמד בינלאומי בין גדולי המנסחים והמחדשים של דיני השטרות. הוא הוזמן לוועדות האו"ם, שם תרם מניסיונו בתחומי מדע המישפט.

את שמו. למזלו, לימדה אותו אמו לכתוב את שמו בגרמנית. אהרון כתב את שמו והגרמני שיחרר אותו. אחרי פרשה זו ביקשו הוריו של אהרון לשמור אותו במקום מיבטחים. תמורת סכום כסף גבוה הסכים ליטאי אחד להבריח את אהרון ואת אמו מהגטו.

זה היה בחודש מאי 1944, כשנה לפני תום המילחמה. נזכרה לאה בריק: „מבתי־המלאכה בגטו היו מוציאים שקים גדולים עם בגדים שתיקנו בשביל הצבא הגרמני. שמנו את אהרון בשק קטן בו פתחנו חור בשביל אוויר. החבאנו אותו בין שני שקים גדולים של בגדים. אני ישבתי על הפלטפורמה של המשאית. כשהגענו לשער הגטו, הוריד לי השומר הגרמני, שהסכים להעלים עין, את הטלאי הצהוב מהגב. הישרתי את ראשי. הייתי צריכה לשחק תפקיד של גויה. עברנו את כל העיר עד שהגענו לביתו של איכר. שם לקחו את השק ובו אהרון והחביאו אותו ברפת. אני נכנסתי לבית כדי לנוח.”

בסופו של מסע תלאות ונדודים ממושך הגיעה לאה בריק עם בנה לכפר קטן, שם מצאה מחסה בביתו של איכר. „הרושם הראשון כשהגענו לשם היה נורא,” סיפרה אמו של ברק. „הבית היה עני ומלוכלך. האיכר ובני ביתו הלכו יחפים. באותם רגעים חשבתי כי מוטב אילו היינו נשארים בגטו, יחד עם כל היהודים. אבל אחר־כך נוכחתי כי טעיתי. האיכר היה בעל נשמה

לשמחתם מצאו את האב ושאר בני המשפחה בריאים ושלימים. זמן קצר אחר־כך החלו במסע ארוך, דרך פולין, רומניה, הונגריה ואוסטריה, בדרך לארץ־ישראל. באוסטריה פגשו בחיילי הבריגדה היהודית שהעבירו אותם לאיטליה.

קל לשער מה הם המישקעים שהותירו שנים אלה בנפשו של אהרון ברק. למרות שהוא עצמו מדחיק את זיכרון אותן שנים ומסרב לדבר עליהן, אין ספק שאלו הן השנים שגיבשו את אישיותו ועיצבו את תפיסתו כלפי מהות הצדק הטבעי, השררה, העריצות וזכויות האדם.

האיש שבזכותו התחוללו במדינה תוך חודשים ספורים שינויים ותהפוכות שלא ידעה כמותם במשך שנים ממושכות, נשאר גם היום, למרות הכוח העצום שהוא מרכז בידיו, צנוע ושונא פירסומת. הוא מסרב להתראיין, גם לא בפני הטלוויזיה.

יחד עם זאת הוא מכיר בסכנה הטמונה בשררה, כל שררה, אפילו זו שהיא ברגע זה נחלתו. הוא סבור שכהונה ממושכת בתפקיד אדיר הסמכויות של היועץ־המישפטי אינה מועילה לא לתפקיד ולא לנושא בו. מסיבה זו מתכנן היועץ־המישפטי לממשלה, כפי שגילה בסוד למקורביו, לפרוש בשנה הבאה, כשיגיע לגיל 42, מתפקידו.

הוא ישוב אז אל עולם החוק המופשט, בין כתלי האוניברסיטה, שם הוא רואה את יעודו.

העם

בחירות בבית־המישפט

אין מילחמת בחירות יש רק כרוניקה פלילית

מעולם לא היתה בישראל מערכת־בחירות, שבה מילאו בתי־המישפט ובתי־הסוהר תפקיד כה פעיל.

● במהלך מערכת־הבחירות התחלפה הנהגת המיפלגה הגדולה ביותר, בעיקבות עבירה פלילית של ראש־הרשימה המייועד. שימעון פרס בא במקום יצחק רבין בלי כל קשר לדיעות ולהשקפות, אלא ביגלל פרשה פלילית בילבד. מישפטה של רעיית ראש־הממשלה, חודש לפני הבחירות, בוודאי ישפיע על תוצאותיהן.

● ראשי ד"ש החליטו להעביר את מרכז־הכובד של מערכת־הבחירות שלהם לבית־המישפט. הם הגישו בסיטונות מישפטים נגד העולם הזה. בפסטיבל של מישפטי־ד"ש הופיעה כימעט כל צמרת המיפלגה, החל בייגאל ידין ואמנון רובינשטיין וכלה בשמואל תמיר, השליט האמיתי החדש של המיפלגה, כשהם מלווים בפמליא של אנשי פירסום ויחסי־ציבור (ראה להלן). הארץ ודבר ועיתונים אחרים פירסמו את הודעת דובר ד"ש על המישפטים, במקום הכתבות של העיתונאים.

● שלום כהן, שהקים רשימה קיקיונית חדשה, החליט ללכת לבחירות על סמך הסיסמה „שחררו אותו מבית־הסוהר.” לשם כך ניצל קנס, שהוטל עליו ביגלל מעשה שעשה לפני שלוש שנים. לשיא האבסורד הגיע התעלול כאשר ציווה כהן על מזכירות בית־המישפט שלא לקבל את סכום הקנס מידי חבריו־לשעבר, שהצטרפו לרשימת רק"ח, ושביקשה בדרך זו לחשוף את המוקיונות של המעשה.

● חברו של כהן לשעבר, צ'רלי ביטון, המועמד השלישי ברשימת רק"ח, נידון למאסר על גניבת גבינות וחלוקתן לעניים. ביטון לא יזם את המישפט והעונש במועד זה, אך פסק־דינו של השופט השתלב יפה בתעמולת רק"ח.

● ה„רב” מאיר כהנא, שלמד את שיטותיו בבית־מידרשו של יוזף גבלס, פלש לשכם, בליוויית בריונים חמושים, ועשה שם את הכל כדי לגרום למהומה ולשפיכת־דמים. אילו הצליחה הפרובוקציה, בוודאי היה כהנא מגיע לבית־המישפט, כנאשם או כעד.

● על כולם עלה, כמובן, שמואל פלאטו־שרון, שהחליט לקנות לעצמו מקום בכנסת כדי למנוע את הסגרתו לצרפת, שם הוא מבוקש כעבריין פלילי. ניצול הפרלמנט כעיר־מיקלט לעבריין נמלט, המסרב לעמוד למישפט, מהווה נקודת־שפל חדשה של הפרלמנטריזם הישראלי.

עיתונאים זרים, שבאו לארץ כדי לסקר את הביחרות ולדווח על התמודדות־הרעיונות, היו מייואשים. „אין על מה לדווח,” אמר עיתונאי זר בכיר, בבאר של מלון תל־אביבי, „אין התמודדות ואין רעיונות. יש רק כרוניקה פלילית.”

דיילות על המסלול

שום תרופות־אליל לא תעזורנה, כל עוד לא תירפא המחלה

שלוש דיילות חינניות — ניצה אמיד, רוזי שרוקי וחנה לבי — ישבו בנמל־התעופה בן־גוריון והמתינו.

לא היה בזה כל דבר מייוחד — לולא העובדה שהן ישבו על מסלול ההמראה, לפני גלגלי הג'מבו שהיה צריך לטוס למונטריאול. יחד עימן ישבו חברי־הוועד, עמי שווארץ ובועז בהרב.

יחסי־הציבור היעילים של אל על מנעו את פירסום המאורע. הם מנעו גם את פירסום העובדה שהמטוס לא המריא כלל. שני הקפטנים, גידעון כהן ואריה שקולניק, חיכו זמן־מה, ואחר־כך נסעו הביתה.

הג'מבו לא טס, ויחסי־העבודה באל על, הסובלים ממחלה כרונית, הגיעו למשבר חדש.

מעבידה בתחפושת. אותה שעה היה חלק גדול מצי־הסוחר הישראלי מושבת. קציני־הים הכריזו על סיכסוך. הגיעו במהרה לאמצעים קיצוניים יותר ויותר.

גוייסו נגדם כל האמצעים של המישטר. ההסתדרות, שהיא שותפה בחברת צים והמופיעה בסיכסוך זה כמעבידה המחופשת כנציגת עובדים, החליטה „לשלול את ההכרה” מאירגון הקצינים, מעשה־חוצפה שאין כדוגמתו בתולדות האגודות המיקצועיות בעולם. העיתונות ההמונית, המתגייסת אוטומטית נגד כל שביתה, הגיעה לשיאים חדשים של היסטריה, הציעה תרופות־אליל שונות, כגון שבירת השביתה בכוח, גיוס מפירי־שביתה, הפעלת הצבא, כינון בוררות־חובה, מישלוח השובתים לבתי־הסוהר, התערבות המישטרה, ועוד.

אולם משבר יחסי־העבודה אינו אלא סימפטום של המצב הכללי בארץ. כמו כל אזרח בישראל, יודעים השכירים כי רק פעם אחת בארבע שנים יש סיכוי לכך שהשילטון יקשיב להם: ערב־בחירות. בשאר ימות השנה נשחק השכיר בין שלושת המעבידים הגדולים: הממשלה, ההסתדרות והמיפעלים הפרטיים, המפקיעים את שכרו הריאלי באמצעות האינפלציה.

כל עוד יימשך מצב זה, תימשכנה השביתות הדרמתיות — ושום תרופת־אליל לא תעזור.

NEW FOOD SECTION

Fair, warmer

Chicago Daily News

15¢

Red Streak

Latest markets

Exclusive interview

No more terror -- Arafat

PLO chief vows peaceful push for Palestinian home

Did your man win?

הראיון של עראפאת בעיתון „שיקאגו דיילי ניוז”

„הפסקנו את הטרור!”

יחסים מרחביים

הפירוש המוסמך

עראפאת מכריז בגלוי על המגעים עם המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני

שום עיתון בישראל לא דיווח על המאורע. אולם הוא חישמל את החוגים

(המשך בעמוד 32)

הנפילה הגדולה של לא

ליווי צמוד
ראש־הממשלה, יצחק רבין, מלווה את אשתו לאה עד לפתח היכל המישפט בתל־אביב, שם עמד להיערך מישפטה. רבין נמנע מלהיכנס עם רעייתו אל תוך אולם המישפטים בו עמדה למישפט, כדי שלא ייאמר שניסה להשפיע בנוכחותו על השופט. אולם הוא הביא את הנאשמת במוכנית־השרד הממשלתית שלו עד לבית־המישפט.

היה זה מחזה כימעט סוריאליסטי. על מדרגות בית־המישפט המחוזי בתל־אביב התגודדו כמה עשרות סקרנים, שהצליחו לחדור מבעד לטבעת השוטרים הגדולה שהקיפה את בניין בית־המישפט. מחוץ לבניין הצטופפו עוד כמה מאות אנשים, שלא הצליחו לחדור פנימה. הם באו כדי להיות עדים חיים למחזה בלתי שיגרתי: בואה של לאה רבין, רעיית ראש־הממשלה, אל בית־המישפט, לא כאורחת או מבקרת אלא כנאשמת.

למראה החיוכים והערות־הביניים שנשמעו בין קהל הסקרנים, ניתן היה לדמות אותם להמון הפאריסאי שהצטופף בכיכרות־העיר כדי לחזות במו עיניו בעריפת ראשי האצילים בגיליוטינה. אחרת קשה היה להבין מדוע הטריחו את עצמם ביזבזו שעות של המתנה וניצבו שם בסבלנות כדי שיוכלו לחזות, ולוא רק במבט חטוף בדמותה החולפת של ראש־הממשלה.

אפשר היה לראות שם הרבה שמחה לאיד. לא אישית. גם לא פוליטית. אלא זו של פשוטי־עם שהמעמד שימש להם כהוכחה שרמי־המעלה הם בשר ודם כמותם, ולמרות כל התוארים הדבקים בהם הם בעלי חולשות אנושיות כמוהם.

ואז, כאשר ירדה הגיליוטינה והנערפת יצאה מאולם המישפטים של השופט המחוזי דב לווין, בתום שעתיים וחצי של מישפט מארתוני, אירע דבר מוזר. לאה רבין, שזה עתה הורשעה בדין; שרק רגעים מעטים קודם לכן עברה את שיא ההשפלה שאשת ראש־ממשלה יכולה להגיע אליו, כאשר בית־המישפט הרשיע אותה בעבירה פליי

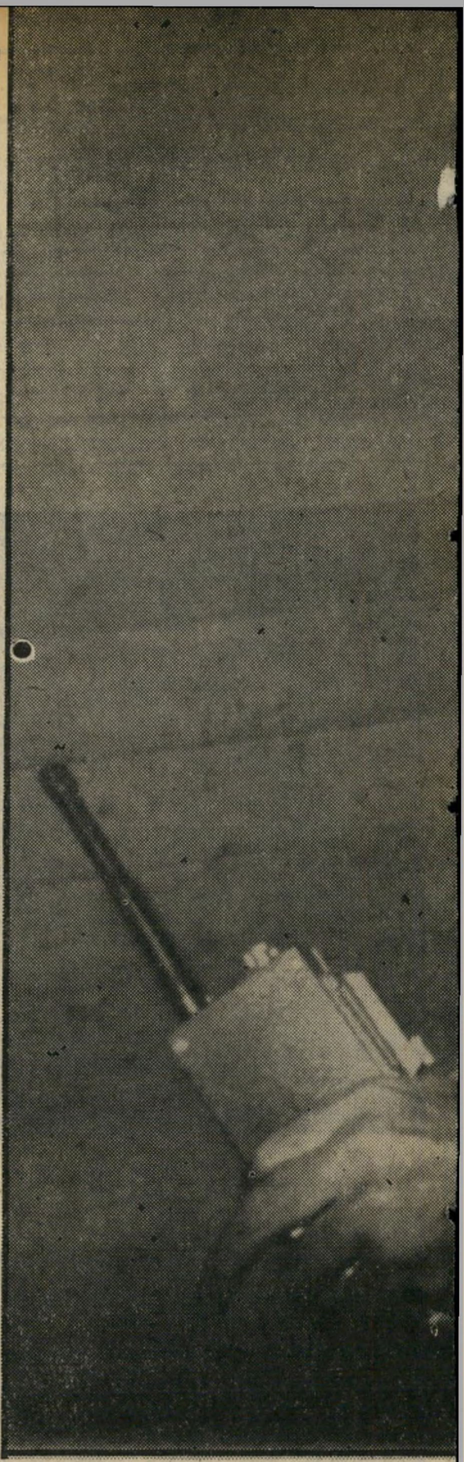

ה רבין

לית, העניש אותה על כך ואף גינה אותה בפומבי על מעשיה; לאה רבין שתוך שבועות מיספר נפלה מהאיגרא רמא של טרקליני שליטי העולם אל הבירא עמיקתא של ספסל־הנאשמים, כשהיא נושכת את שפתיה ומעלה חיוכים מאולצים על פניה כדי להסתיר את רגשותיה האמיתיים — אותה לאה רבין זכתה לתגובה בלתי צפויה. היא התקבלה במחיאות־כפיים.

תחילה היו אלה בודדים שמחאו לה כף. כש־בחינו בה, מוקפת גדודי שוטרים ושומרי־ראש, כשעדר של צלמים ועתונאים רץ לפניה, הם פרצו בתשואות באופן כמעט ספונטאני. אשמה או לא אשמה, בשבילם היא נשארה עדיין רעיית ראש־הממשלה, והם התרגלו לתגובה רפלק־סיבית כמעט למחוא־כף בכל פעם שרואים אותה. אלא שאל אותם בודדים הצטרפו, ספונטאנית, גם כל השאר.

וכך, על מדרגות בית־המישפט המחוזי בתל־אביב וביציאה ממנו זכתה לאה רבין, דווקא אחרי שהורשעה בדין, למחווה די נדירה לגביה: להפגנת אהדה עממית, בלתי מאורגנת ובלתי צפויה מראש. והיא זכתה לה הפעם לא משום שנילוותה אל ראש־הממשלה. אולי בפעם הרא־שונה בקאריירה הציבורית שלה, היא זכתה להפ־גנה מעין זו בזכות עצמה.

לאה רבין, לבושה ספורטיבית בחצאית וחולצת ג'רסי כחולות כהות, כשמשקפי ז'קלין קנדי־אונאסיס ענקיות מסתירות את עיניה, טבעות יהלומים גדולות ונוצצות על אצבעות שתי ידיה וענקי־זהב משתלשלים מצווארה, לא ידעה כיצד להגיב. מה שהתבקש מאליו כדי להשלים את מחזה האבסורד היה שהיא תרים את ידה ותנופף לקהל מעריציה האלמוני בידה. אבל לאה רבין רק היפנתה ראשה אל הקהל שנעץ בה את עיניו וחייכה.

טרגדיה שקספירית

היה זה סיום אבסורדי לגילגול ישר־אלי מודרני של טרגדיה שקספירית. לאה רבין, שבשל תחביב משחק־הטניס שלה זכתה כבר בעבר בכינוי האסוציא־טיבי „ליידי מחבט", כמעט והצדיקה תואר זה הפעם.

שנה אחת בילבד אחרי שיצאה מאלמו־ניותה כאשה שמאחרי ראש־הממשלה ו־הפכה לאשה שלצידו, אם לא זו המפלסת את הדרך לפניו, היא הצטיירה בדמות האשה השאפתנית, החותרת בכל מחיר ל־קדם את הקאריירה של בעלה וממיטה לבסוף חורבן עליו ועליה.

שאפתנות זו היתה התכונה הדומיננטית באופייה של לאה רבין מאז ומתמיד. זכורה עדיין ההגדרה בה הגדיר אותה דווקא אחד ממקורביה: „השאפתנות של לאה רבין היא מיטען רקטי שאינו מתכלה ל־עולם. תראו, היא לא תנוח ולא תשקוט עד שיצחק יהיה מלך אנגליה."

ההמון החוגג מאות סקרנים הצטופפו על מדרגות בית־המישפט המחוזי בתל־אביב כדי לראות במו עיניהם את המחזה הנדיר: רעיית ראש־הממשלה כנאשמת במשפט פלילי. חלקם נדו לה בראשם. אחרים צהלו לאידה. אולם מחוץ לאולם זכתה לאהדה. **צילמו: פטר פן ושלמה סתר**

יד ביד צועדת לאה רבין עם בתה, דליה, במסדרון בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, לעבר אולם המישפטים, שם נערך מישפטה בפני השופט דב לוין, כשהיא מוקפת בקציני־מישטרה ואנשי־ביטחון. למרות המצב המביך וההשפלה הכרוכה בכך למי שהיתה האשה מספר שתיים במדינה, עמדה לאה רבין בכבוד במיבחן.

למלך אנגליה לא הצליחה לאה רבין להפוך את בעלה. לעומת זאת היא הצליחה להדיחו מכס ראש־הממשלה של ישראל.

דרך ארוכה עברה לאה שלוסברג, בת ה־49, מאז נישאה ליצחק רבין לפני כ־שלושים שנה, בהפוגה השניה של מילחמת־העצמאות. לאה, בתו של חרשתן עשיר מקניסברג שבפרוסיה, עלתה עם משפחתה לארץ כשהיתה בת חמש. את יצחק, ה־מבוגר ממנה בשש שנים הכירה עוד ב־תקופת לימודיה בגימנסיה, כשלמדה בבית־הספר התיכון החדש בתל־אביב.

לאה נודעה באותן שנים כאחת היפה־פיות של תל־אביב. כינו אותה בתואר „לאה היפה" או „הנערה בעלת העיניים ה־סגולות." הסמל המסחרי שלה היו המכ־נסיים הקצרים ונעלי העבודה השחורות הגבוהות, בהן נראתה תמיד. היא נראתה אז כפירסומת חיה לדמות הנערה הצברית כפי שהשתקפה מהפלאקטים של הקרן־הקיימת. אחר־כך במיסגרת הפלמ"ח, היא הוכיחה שלא לבשה את המכנסיים הקצרים רק בשל צו האופנה.

יצחק רבין בא ממשפחה בעלת רקע שונה לחלוטין משלה: משפחת עובדים, שחיה כל ימיה בפשטות ובצינעה. הזיווג בין בת העשירים, ששאפה לעשות לעצמה קאריירה של מורה השתלמה לשם כך בסמינר בית־הכרם ובסמינר הקיבוצים, ל־בין בן הפועלים, שגדל באווירה של כמעט הסתגפות־מרצון, יצר בין שני בני הזוג מערכת יחסים מיוחדת במינה, שפרשת חשבון הדולארים בבנק בוושינגטון, היא אולי אחת התוצאות הבלתי נמנעות שלה.

היו אלה יחסים עמוקים הרבה יותר מ־האהבה שפרחה בין השניים. רק מעטים,

(המשך בעמוד 32)

הביתה סוף הדראמה המישפטית. לאה רבין עוזבת את בניין היכל המישפט, בו עבר עליה הסיוט הגדול ביותר בחייה שנמשך כשעתיים וחצי. באמצעות פרקליטה ביקשה לאה רבין שהות של 45 יום כדי לגייס את סכום הקנס בסך של רבע מיליון ל"י שהוטל עליה. למרות שניסתה לחייך פה ושם. מסגירה הבעת פניה את אשר התחולל בליבה פנימה.

הנפילה של לאה רבין

(המשך מעמוד 31)
המקורבים באמת לזוג רבין והמכירים אותם מקרוב, יכולים לתאר ולהצביע על יחסי התלות ההדדית הקיימים כל השנים בין השניים.

משום כך, כאשר בעקבות חשיפת חשבון הדולרים הבלתי חוקי בוושינגטון, התייצב יצחק רבין לימין רעייתו והיה מוכן לשאת יחד עמה באשמה, לא היתה זו ג׳סטה שנועדה לסבר את עיני הבריות.

צה״ל אחרי שהפר פקודה והשתתף, בניגוד לאיסור מפורש, במיצעד הפלמ״ח.

מאז אותה תקופה, כאילו כדי להוכיח שרבין מסוגל להתקדם ולזכות במגיע לו על אפם וחמתם של יריביו ושונאיו, פעלה לאה במרץ לקידום הקאריירה שלו.

במרוצת השנים התפתחה בה מעין פוביה שהיא חייבת להגן על בעלה מפני השונאים הרבים האורבים לו וזוממים להכשילו. כתוצאה מאי יכולתה להבין

فضيحة اسرائيلية حول زوجة رابين

● آخر فضيحة اسرائيلية تدور حول « ليا » زوجة اسحق رابين رئيس الوزراء الاسرائيلي ، والسبب انه ظهر ان « ليا » رابين تحتفظ بحساب سري وغير قانوني في احد البنوك الامريكية في واشنطن .. وعندما تفجرت الفضيحة اعترف رابين بوجود هذا الحساب بالفعل ولكن زوجته ليا قالت : انه نتيجة الاهمال وليس متعمدا .. لان هذا الحساب تم فتحه حينما كان زوجها سفيرا لاسرائيل في امريكا .. وقالت صحيفة هارتس الاسرائيلية : ان رقم الحساب ٤٦٩٨٠٠٥٣ وموجود في فرع دبونت سيركل التابع لبنك ناشيونال في واشنطن .. وفي محاولة لايقاف تيار الفضيحة التي تستغلها كتلة « ليكود » المعارضة يسعى رابين لتهدئة الضجة والبات ان المخالفة جرت « بحسن نية » .. ولكن المسئولين في وزارة المالية الاسرائيلية يقولون : ان احتفاظ « ليا » رابين بحساب بالعملة الصعبة خارج اسرائيل امر مخالف للقانون .. ومن الممكن ان يحكم عليها بالسجن لمدة ثلاث سنوات مع دفع غرامة تصل الى ستة آلاف دولار اذا ثبتت ادانتها بالاحتفاظ بحساب غير قانوني في الخارج .. !

„אחר סאעה" השבועון הקהירי רב־התפוצה, הקדיש לפרשת לאה רבין ידיעה תחת הכותרת „פדיחה", שפירושה שערורייה. הידיעה התפרסמה במדור המקביל למדור „תשקיף" ב**העולם הזה**, ומתוארת בה פרשת החשבון הסודי שהחזיקה לאה רבין בוושינגטון בצורה אוביקטיבית למדי.

למרות שבאופן מעשי, לא היתה ליצחק רבין כמעט מעולם כל נגיעה לעסקי הממון של המשפחה, („הוא בקושי יוכל להבדיל בין מטבע של לירה לזו של חצי לירה," אמר עליו אחד ממקורביו) היה זה טבעי ומובן מאליו לגביו שהוא ינהג כך.

התנהגות כפייתית

איש לא יידע כנראה לעולם מדוע נהגה לאה רבין כפי שנהגה בפרשת חשבון הדולרים שלה בוושינגטון. נסיונות ההצטדקות שלה, אחרי שנחשפה הפרשה, כי היתה זו שיכחה והזנחה לא התקבלו גם על דעתו של בית־המשפט.

קבע השופט המחוזי דב לווין בפסק־דינו: „אין לקבל את הטענה כאילו הנאשמת לא היתה מודעת למשמעות הבלתי־חוקית של מעשיה. כל אזרח אמור להיות רגיש ומבין זאת ועל אחת כמה וכמה מי שמצוי במחיצתו של האדם המופקד על ביצוע מדיניות הממשלה בכללותה."

אם לא הזנחה, מה יכול היה להיות הגורם למעשה שטות זה של לאה רבין שסתם זמנית את הגולל על הקאריירה הציבורית של בעלה?

כל נסיון להשיב על שאלה זו הוא בבחינת ניחוש בילבד. אולם מכיוון שהשאלות נותרו מציקות גם אחרי הרשעתה של לאה רבין בדין, מנסים מכריהם של בני הזוג למצוא להן תשובות.

„לאה רבין פעלה בנושא החשבונות בוושינגטון בצורה כפייתית," אומר אחד ההסברים. „היא היתה מודעת לחומרה שבמעשה זה, אולם לא יכלה לנהוג אחרת. לא מפני שסברה שמעולם לא יצליחו לגלות את החשבון הסודי, או מפני שלא האמינה שיעזו לגעת בראש־הממשלה. חשבון הדולרים בחו״ל היה דרוש לה כצורך פסיכולוגי, כאמצעי לסיפוק ביטחון־עצמי."

במשך כל חייהם המשותפים חיתה לאה רבין בתחושה חזקה של קיפוח. למרות שהיתה אשתו של אדם שהגיע לשלבים הגבוהים ביותר של הקאריירה שלו בגיל צעיר יחסית, היתה לה תמיד ההרגשה שהוא אינו מקבל את המגיע לו. היא עצמה העריצה את יצחק רבין מתחילת היכרותם. היא האמינה תמיד שהוא יוצא־דופן, גאון בכל התחומים.

אלא שלאורך כל הקאריירה שלו ניצבו בפני יצחק רבין מיכשולים חיצוניים רבים שהיה עליו להתגבר עליהם. תחילה היה זה דוד בן־גוריון שחסם את קידומו ב־

כיצד אין האחרים מסוגלים לשפוט את יצחק רבין ולהעריכו כמותה, היא ראתה בכל מי שהתנגד לו או חלק על דעתו שונא אישי.

כך נראו יריביו הפוליטיים של יצחק רבין בעיניה כשונאים וכך הפכה גם העיתונות, שביקרה את מעשיו, לשונאת רבין. היה זה רק אופייני שגם כאשר שישבה השבוע על ספסל הנאשמים, לא השתחררה לאה רבין מההרגשה שמה שקרה לה לא נגרם באשמתה אלא בגלל השנאה אליה ואל בעלה.

בהפסקה, כשנאלצה להישאר על ספסל הנאשמים במשך כשעה בעת שהשופט יצא לנסח את גזר־דינו, סקרה לאה רבין את עשרים העתונאים שנכחו באולם, העירה בקול לבתה, עורכת־הדין דליה בן־ארצי, שישבה לידה: „תראי איך שהם שונאים אותנו."

קשה לומר שלא היו ללאה רבין סיבות טובות לפתח בעצמה אמצעי־התגוננות נגד מה שנראה לה כהתנכלויות בלתי־פוסקות לבעלה. התנכלויות מסוג זה הם מנת־חלקה של כל אישיות ציבורית החושפת את עצמה לאור הזרקורים. אלא שלאה רבין קיבלה זאת בצורה אישית. זכור עדיין המשפט המפורסם שאמרה לפני כשנה, אחרי שחזרה עם בעלה מסיור ממלכתי בארצות־הברית: „שום דבר לא יעזור — העיתונות תישאר האוייב הגדול שלנו."

רק טבעי הוא שאדם המפתח בקירבו במשך תקופה ארוכה תחושה עמוקה של קיפוח וצורך להתגוננות מתמדת, מבקש, לעיתים בצורה כפייתית, לפצות את עצמו ולמצוא ביטחון, גם כשהוא נמצא בצמרת. לאה רבין חיפשה את הבטחון בכסף שהחזיקה בחו״ל. לא מכבר, ימים ספורים לפני שנחשפה פרשת החשבון בוושינגטון, היא הדהימה את ידידיה כאשר הציגה בפניהם שמלה חדשה שרכשה בביקורה האחרון בארצות־הברית: „היא עלתה לי אלף דולר," הפליטה כלאחר־יד מבלי שהשומעים ידעו כיצד להתייחס לדבריה אלה.

ייתכן והצורך העמוק הזה שהיה קיים בה, להגן על יצחק ולסוכך עליו מפני יריביו, ולהימנע מלהטריד אותו בעניינים פרוזאיים, הוא שהביא אותה להתנהגות הבלתי ראציונאלית שגרמה „לנפילתה המסחררת מפיסגת רום מעמדה," כפי שהגדיר זאת השופט לווין.

היה זה ההיבט הפאתטי והנוגע ללב של הפרשה — כיצד בניסיונה להגן על בעלה ולקדמו, חיבקה אותו לאה רבין חיבוק של דוב.

במדינה

הפלסטיניים ברחבי העולם.

היה זה ראיון מייוחד, שהעניק יאסר עראפאת לכתבת העיתון האמריקאי שיקאגו דיילי ניוז. חשיבותו היתה טמונה בכך שהיתה זאת ההתבטאות החשובה הראשונה של עראפאת מאז המועצה הלאומית הפלסטינית בקאהיר.

המומחים בעולם — ובעיקר הפעילים הפלסטיניים — ידעו כי החלטות המועצה הקאהירית ניתנות לפירושים רבים. על כן המתינו לפרשנות שייתן להן עראפאת עצמו. ראיון זה מגלה את הפירוש המוסמך של עראפאת, המחייב מעתה את אנשיו.

דמוקרטיים ומתקדמים בתוך השטחים הכבושים ומחוצה להם.׳

„בניגוד להצהרה שמסר בשבוע שעבר פארוק אל־קאדומי, ראש המחלקה המדינית ואחד הרדיקלים של אש״ף, כאילו כוללת הגדרה זו רק פגישות עם רק״ח, הבהיר עראפאת שהיא כוללת ,כל קבוצה ישראלית המכירה בזכויות פלסטיניות.׳

„הוא כלל בכך בפירוש את המועצה הישראלית למען שלום (ישראלי־פלסטיני), קבוצה מכובדת של אישי־שילטון ישראליים בכירים לשעבר, שנפגשו עם אישי־אש״ף בכירים. ברור כי קאדומי, שהוא מארכסיסט, מנסה לנתק מגעים אלה."

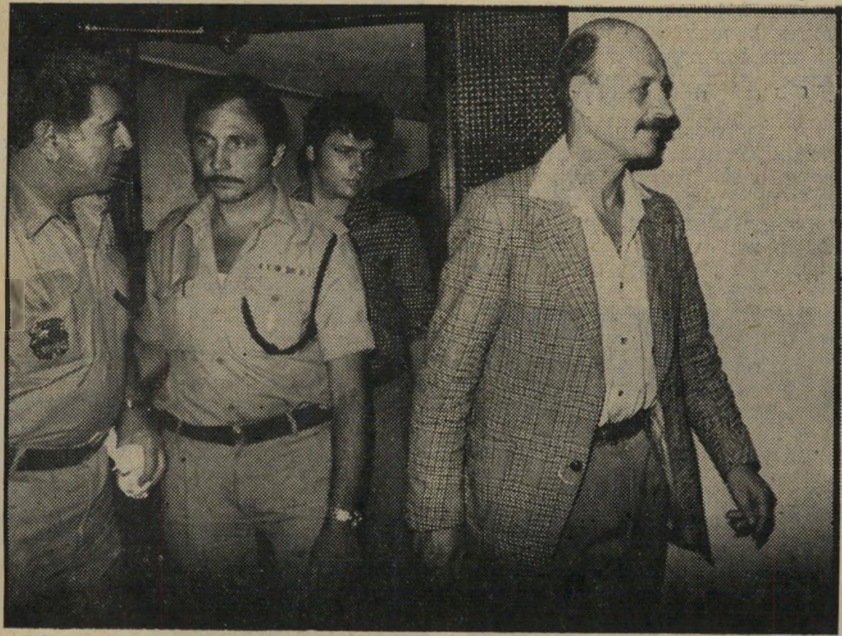

ידין יוצא מאולם בית־המישפט
יחסי־ציבור —

זיכרוני, אבנרי, לביב וגולדנברג בבית־המישפט
— ולא חקר האמת

רכוש „לגיטימיות". העיתון האמריקאי הכתיר את הידיעה בכותרת: „לא עוד טרור, מכריז עראפאת." ואכן, עראפאת הכריז כי מעתה יחדול אש״ף מכל פעולות הטרור. הוא הוציא מכלל זה פעולות־התנגדות בשטחים הכבושים. „הספטמבר השחור הוא נחלת העבר," אמר עראפאת.

אך עיקר דבריו של עראפאת סובבו סביב המילה „לגיטימיות". כותבת המראיינת: „מטרת הראיון כולו היתה להראות שהפלסטינים, שהוגדרו על־ידי אויביהם כפושעים בינלאומיים, פתחו במיבצע דיפלומטי מרחיק־לכת כדי לרכוש מכובדות, כהכנה להקמת מדינה פלסטינית." עראפאת עצמו הצהיר בראיון כי היעד העיקרי שלו כעת הוא לרכוש „לגיטימיות בינלאומית". הוא שיבח את החלטות האו״ם.

הקטע החשוב ביותר של הראיון:

„עראפאת אמר שתוצאה חשובה אחרת של המועצה (הלאומית הפלסטינית) היתה מתן אישור רשמי למגעים עם ,יהודים

מישפט

פסטיבל ד״ש

„ידין עשה קנונייה עם הבנק האמריקאי!" טען אמנון זיכרוני

„קנוניה," הכריז עורך־הדין שמואל תמיר בפאתוס, „מוגדרת במילון אבן־שושן כ־רמאות, וכך גם במילון גור." שופט־השלום הראשי, חיים שפירא, שיסעו ואמר לו: „כדאי שאדוני יסתכל במילון מודרני."

הערתו זו של השופט היתה אחת מני רבות שסייעו להפיג את המתח ששרר באולם שבו התנהלו, כמו במירוץ ארבעה מישפטים שעניינם חוק־לשון־הרע. המישפט הראשון היה קובלנה שהגיש שמואל תמיר נגד אורי אבנרי; השני, קובלנה שהגישה מיפלגת העבודה נגד הפרופסור אמנון רובינשטיין, מיספר שניים ברשימת ד״ש אחרי יגאל ידין; השלישי והרביעי נסבו על קובלנות של הפרופסור ידין נגד אורי אבנרי ויגאל לביב.

במישפט הראשון הופיע שמואל תמיר הן כקובל והן כעורך־דין. על הספסל לידו ישב עורך־דין שהיה אמור לייצג את תמיר, אולם זה לא נתן לו פתחון־פה, ספג פעמים אחדות הערות מן השופט, חיים שפירא.

במישפט השני הופיעו עורך־הדין זאב טריינין בשם מיפלגת העבודה, ושמואל תמיר בשם אמנון רובינשטיין. במישפטים האחרים הופיע עורך־הדין אמנון גולדנ־ברג בשם יגאל ידין כשמסייע בידו עורך־הדין יורם אלרואי ממישרד ירוחם גור־ניצקי. באולם בית־המישפט נכחה צמרת ד״ש בייצוג מלא, על דובריה ואנשי יחסי־הציבור שלה, שלהם נועד תפקיד מייוחד.

השופט חיים שפירא התייחס אל הקובלנות כולן כאל תרגיל־בחירות, הניח לכל עורכי־הדין לטעון כאוות־נפשם, העיר ל־פרקליטים שלא ישכחו לדבר גם אל בית־המישפט, לא רק אל נציגי העיתונות ש־מילאו את הספסלים. כאשר נשאל השופט על־ידי עורך־הדין אמנון זיכרוני, שייצג את אבנרי ולביב, אם אין הוא מאריך מדי, השיבו כי לשם כך הוא מקבל מש־כורת. זיכרוני ענה מייד כי כבוד נשיא המדינה כבר אמר שמשכורת השופטים אינה גבוהה, ונענה מניה־וביה על־ידי ה־שופט: „ואיפה הכבוד... ?״

צו לגילוי רישומים. אולם, מעבר לחילופי־העקיצות נשמעו באולם גם טי־עונים חשובים ביותר. בדיון על קובלנתו של שמואל תמיר נגד אבנרי, על כתבה שניתחה את תוצאות הבחירות בד״ש, טען זיכרוני כי כאשר 7.5% מחברי התנועה מקבלים כ־40% ממיספר הנבחרים לעשרה המקומות הראשונים, יש מקום ובסיס לנתח את הסיבות לכך במיסגרת הבעת דיעה. מה־גם שהקובלנה עצמה הגדירה את ה־פירסום כניתוח.

הוא ציטט פסק־דין חדש, שטרם פורסם, של השופט העליון מאיר שמגר, במיש־פט של חברת־החשמל נגד הארץ, שבו קבע שמגר כי הבעת דיעה מוצדקת גם אם אינה מבוססת על אדני־האמת. שמגר קבע, כי הזכות למתיחת ביקורת חשובה עד כדי שהיא מצדיקה לעיתים טעויות או פירסום בלתי־נכון של עובדות, ובילבד שעיקר הפירסום הוא נכון ובגדר דיעה.

אהרי שאבנרי כפר בהאשמותיו של תמיר, עבר הדיון למישפט של מיפלגת העבודה נגד רובינשטיין, שם גילה תמיר כי כתב־הקובלנה לקוי. המישפט נדחה ליום אחר, והשופט עבר לדון בקובלנותיו של יגאל ידין נגד אבנרי ולביב. קודם לקריאת הקובלנה דיון בבקשה שהגיש עורך־הדין זיכרוני, לאפשר לו לעיין ב־חומר המצוי בידי ידין וכן ברישומים של בנק דיסקונט בירושלים לגבי ההמחאה שקיבל ידין תמורת ייצוא עתיקות לחו״ל. בבקשתו שהוגשה לבית־המישפט הסתמך זיכרוני על סעיפים בחוק שעד כה לא נעשה בהם שימוש.

עורך־הדין גולדנברג הקדים תרופה ל־מכה, ועוד לפני החלטת השופט הודיע כי כל חומר המצוי בידו יימסר לזיכרוני ל־עיון. השופט הכריז כי לאור הודעה זו אין צורך בבקשה, והוציא צו המחייב את בנק דיסקונט להראות את הרישומים ש־בספריו כמבוקש.

תעלול יחסי ציבור. כאשר קרא ה־שופט את האישום, וזיכרוני השיב כי אבנרי ולביב אינם מודים בו, הוסיף זיכ־רוני בתשובתו תוספת חשובה ביותר. הוא אמר כי יטען גם שהמאשים, יגאל ידין, עשה קנוניה עם בנק בארצות־הברית בכך שסייע לו להעלים מס, כאשר הבנק רשם מתן תרומה כרכישה. כן נתן הבנק, בפור־על, 6000 דולר תמורת העתיקות, ועליהן היה צריך לשלם מס בסך 600 דולר, שלא שולם. כמו־כן טען כי אסור היה לידין, לפי תקנות ההגנה — כספים, לקבל את ההמחאה בדולרים ובוודאי שלא להסב אותה, לאחר, וכי היה עליו להציעה ל־אוצר.

זמן קצר אחרי תום המישפט הגיעה למערכות העיתונות ידיעה, שנוסחה כ־ידיעה של סוכנות־החדשות עתי״ם, אשר מסרה דיווח על המישפט. הידיעה היתה מסולפת ומגמתית, העלימה עובדות חשו־בות, לא ציינה כלל כי אבנרי ולביב כפרו בהאשמות, וכן כי בית־המישפט הוציא צו־לגילוי־מיסמכים נגד בנק דיסקונט. ידי־עה זו הוצאה, למעשה, על־ידי מחלקת־ההסברה של ד״ש, שאינה מוסמכת למ־סור דיווח על הליכים מישפטיים. היתה זו הוכחה נוספת לכך שהגשת הקובלנות לא היתה אלא מהלך שתכליתו יחסי־ציבור, ולאו־דווקא חקר האמת.

ידין ליד „בוטיק ד״ש״*

מוסיקת־רקע לוויכוחים

מיפלגות

הבוטיק של שינוי

כך נחנכה החנות הראשונה בארץ למכירת רעיונות פוליטיים

„מה מוכרים פה?״ צעק מישהו מתוך הקהל. „מה הרעש, מה הבלגן?״ היקשה מישהו אחר. על הרחבה מול פסז׳ הוד, פתחה התנועה הדמוקרטית לשינוי „חנות הסברה״.

רחוב דיזנגוף המה מהמוני אדם שיצאו „להזדנגף״ בערב האביבי, ולהינות ממראה ההתיכות שהחלו מפגינות את אופנת ה־קיץ, כאשר לפתע הופיע במקום מנהיג ד״ש, הפרופסור יגאל ידין, והחל לוחץ את ידי העוברים־והשבים. „מה תעשה בקשר לגילויי העולם הזה?״ צעק אליו מישהו. „את זה תראה בבית־המישפט,״ השיבו ידין לאחר הירהור קל.

בתוך החנות, שטיחים מקיר־אל־קיר, מוסיקת־רקע, כיבוד קל וחומר־הסברה מודפס לרוב. מחוץ לחנות ניצבו פעילי ד״ש וניהלו ויכוחים עם הקהל הרב שהחל מתאסף — מי מתוך סקרנות, מי מתוך כוונה להציג שאלות, ואחרים סתם כדי „להרוג את הערב״. ידין הסתלק כעבור שעה קלה. בין פעילי התנועה בלטו במ־קום אמנון רובינשטיין, חנן מלצר, גידעון אביטל (הדובר־לשעבר של שינוי) והאלוף (מיל.) מאיר זורע.

חוב מהמילחמה. „אתם מצטיירים לציבור כמערך סוג ב׳,״ טען אוהד מבוגר באוזני רובינשטיין. „נשתדל לשנות זאת,״ השיב הפרופסור, אשר הסתייג מלשוחח עם המתעניינים, והשתדל שלא לענות על שא־לות, ושלא להיכנס לוויכוחים. כעבור שעה הסתלק אף הוא.

האלוף זורע נמנע מלצאת אל הקהל שמחוץ לחנות, ואיש לא הבחין בנוכחותו.

„אתם תהיו כמו המערך והליכוד, עם ההון השחור שלכם!״ צעק לפתע מישהו. היה זה אחד מפעילי „הדור החדש״ ש־צצו במקום כשבראשם מנהיגם, עורך־הדין הצעיר צבי סער. הללו ניסו ליצור פרובוקציות ולמשוך תשומת־לב, אך כש־נכשלו, הסתלקו כלעומת שבאו.

הוויכוחים נמשכו, בעיקר בין פעילים צעירים של ד״ש, שהצטיינו בהיעדר קו אחיד, לבין אנשים בקהל, והזכירו ב־רמתם שעורי־אזרחות בכיתות הנמוכות של הגימנסיה. „אני רוצה לראות את המערך יושב ונח ארבע שנים בספסלים האחוריים״ טען בלהט צעיר ג׳ינג׳י, „אבל איתכם זה לא יקרה. כולם יודעים שידין יקים קואליציה עם המערך.״ זה לא יהיה,

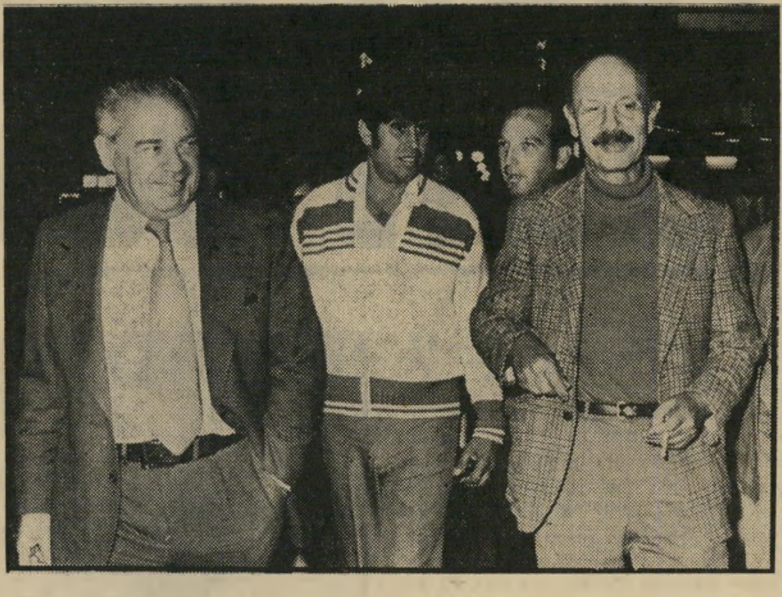

ידין ותמיר בסיור־בחירות בדיזנגוף

חיוך מסויים

התריסו כנגדו אנשי ד״ש, אך הג׳ינג׳י התעקש: „אני אצביע עבור אריק שרון, כי אני חייב לו את זה עוד מהמילחמה,״ הסביר בהיגיון מוחץ.

ובתוך רעמי הפוליטיקה ליבלבו פירחי הרומנטיקה. זאבי העיר התלבשו על יפה־פיות ד״ש, ואלה גילוי בחיזור עניין רב יותר מאשר בשינוי, למגינת־ליבם של פעילי התנועה ממין זכר.

* מוקף בתומכים מאור־יהודה.

חיות

מה שעושים לאיילות בלילות

הבירויונים מתעללים בבעלי־החיים שבפינות־החי באכזריות — ואין להם מושיע

מחזה מזעזע נתגלה לעיניו של עובד עיריית תל־אביב איוב מינאים (65), שהגיע באחד הבקרים בשבוע שעבר למקום־עבו־דתו, בפארק הירקון שליד שיכון בבלי.

הוא הגיע, כמינהגו, בשעת־בוקר מוק־דמת, פתח את מחסן־הכלים שבו מצוי המזון, וניגש להאכיל את החיות. אולם, ברגע שנכנס לשטח המגודר, הבחין שדבר־מה אינו כשורה. באחת הפינות היתה הגדר פרוצה לרווחה, בפירצה המאפשרת מעבר אדם. הוא ניגש במהירות לבדוק את פשר העניין ונתקל בגוויית בעל־חיים. לפתע הבחין בגווייה נוספת. הוא היה המום. לא הספיק להתאושש ממראה מזוויע זה, והנה לעיניו גוויות נוספות מפוזרות במיכלאה.

מרוב בהלה והתרגשות ניטל הדיבר מפיו, והוא ניצב מאובן, מתבונן. אחר החל מהלך במיכלאה כהלום־רעם. הפתעה נו־ספת ציפתה לו בהמשך. כמה איילות היו שרועות ללא ניע על הקרקע אך אלה, למרבה המזל, עדיין נשמו. הן הוכו מכות־רצח ונפגעו בגפיהן, ללא יכולת תנועה.

אין מה לעשות. הגדר המקיפה את המיכלאה מטולאת כולה, בטלאים המעידים שניסיונות הפריצה לפינת־החי הפכו שיג־רה כימעט. במיקרה האחרון, שממנו עדיין לא התאושש איוב, הבחינו השכנים בתנו־עות חשודות ליד גדר המיכלאה בשעת לילה מאוחרת. מכונית הגיעה עד לגדר וממנה יצאו כמה צעירים. הם חתכו את הגדר, ואחר־כך ניגשו בשלוות־נפש לבצע מעשי־אכזריות בחיות חסרות־המגן.

השכנים החלו צועקים ואף הזעיקו את המישטרה, אולם עד שהגיעה זו היו כבר גוויות מוטלות סביב. ההתנפלות האחרונה היתה אך חוליה נוספת בשרשרת של מעשי־אכזריות מקפיאי־דם נגד היצורים האצילים. „זה לא היה מיקרה יוצא־דופן,״ מעיד איוב, „הם נכנסים, ואם לא הורגים אז גונבים.״

מנהל המחלקה לשיפור חזות העיר, זאב כץ, שמחלקתו אחראית לפינות־חי אלה, מודע לעובדה שמעשי־אכזריות מחרידים מתרחשים בגינות שבפיקוחו, אך גם הוא מודה בחוסר־האונים. „התלוננו במישטרה פעמים רבות, אך למרות כל הפניות לא נבלמו מעשים בארבריים אלה,״ אמר.

שליח העולם הזה בבלגראד מדווח על היוגוסלביות שהמתינו לשווא לכדורסלני מכבי ת"א ולאוהדיהם

ההחמצות של מכבי

אלפיים **נשים** ישראליות, פחות או יותר, לא צהלו כל כך עם כל בית־ישראל בשמחת זכייתה של קבוצת מכבי תל־אביב בגביע אירופה בכדורסל לאלופות בבלגראד, לפני שבועיים.

יש סיבות טובות להניח שהן לא היו בין ההמונים שנשפכו לרחובות כדי לצאת מעורם ולהפגין את אושרם.

היו אלה נשותיהם של אותם אלפיים אוהדים שרופים של מכבי, שטסו ללוות את אליליהם לגוב האריות בבלגראד. ייתכן שגם הן היו יכולות לעלוז על כך שמכבי האכילה גם את מובילג׳ירג׳י וארזה, לוליא תיארו לעצמן בדמיונן הפרוע, איך חוגגים בעליהן את המאורע בבלגראד.

כי ספורטאים־ספורטאים, אבל גברים הם רק גברים, והניסיון מוכיח שכאשר הם נמצאים ביחד בעדרים גדולים ויש להם נתונים להתפרקות, הדרך הטובה ביותר לעשות את זה בחברת חתיכות.

וחתיכות לא חסרו, ברוך השם, בבלגראד. בניגוד לכל התיאורים על הנערות שמאחרי מסך־הברזל, כפי שהם מצטיירים בדרך כלל בסרטים אמריקאים, היוגוסלביות הן בחורות לעניין, מכל הבחינות.

היוגוסלביות הפסיקו מזמן ללבוש סרבלי־עבודה ומטפחות־ראש. לעומת זאת אופנת הזרוקות טרם הגיעה אליהן, או לא נתפסה אצלן. כך שהן נראות, כשהן לבושות, אלגנטיות ומטופחות לא פחות מבכל מדינה אירופית אחרת. התלבושות שלהן צנועות אומנם, אך מבליטות כל מה שצריך.

יש ביניהן יפהפיות לא נורמליות, שאי־אפשר שלא להסב אחריהן את הראש כשהן חולפות ברחוב. והן חייכניות, אדיבות ולבביות הרבה יותר מאשר הפריכה הישראלית המצוייה.

בדיוק בשבוע בו נערכה הפלישה הישראלית לבלגראד נערך בה יריד מכוניות בינלאומי. הוא משך לא פחות מאשר משחק הגמר על אליפות אירופה. לא כל כך בגלל המכוניות כמו בשל שפע היפהפיות היוגוסלביות שרוכזו בו.

היו אלה המארחות, המדגימות והנציגות של חברות המכוניות, שרוכזו מכל רחבי

אנג׳לה בעלת העיניים הירוקות הירבתה לפגוש ישראלים בשבוע בו זכתה מכבי תל־אביב בגביע אירופה. „אבל הם פחדו מפני,” צחקה, „תיירים ממדינות אחרות הם הרבה יותר חופשיים ופתוחים.” היגוסלביות לבושות אומנם בצניעות, אך מבליטות כל מה שצריך. לעומת זאת תודעת הטיפוח העצמי שלהן בעזרת תכשירי הקוסמטיקה, היא מפותחת מאוד והן מרבות לאפר את פניהן באיפור כבד.

הנערה של „סקודה" פעם היו נוהגים לומר בארץ: „יש לה גוף של סקודה”. אבל בינתיים השתנו גם ה„סקודות” — המכוניות מתוצרת צ׳כיה וגם נערות מזרח־אירופה המציגות אותן. בתמונה: הדוגמנית ארנה יושבת על גבי סקודה ביריד המכוניות שנערך בבלגראד.

שלגיה שז׳אנה ז׳יקיץ׳, אחת הדוגמניות המפורסמות ביוגוסלביה חשפה ירך למען הצילום. בתמונה למעלה שז׳אנה וחברותיה ביריד.

קרא לי „שלום"

יפהפיה יוגוסלבית זו, שסרבה להזדהות בשמה, ענתה במילה „שלום" בעברית, כשנשאלה לזהותה. היא הספיקה ללמוד מילה זו מהישראלים הרבים ששוטטו ברחובות בלגראד ושעם כמה מהם שוחחה. שימו־לב לאיפור העיניים הכבד ולגבות המרוטות, האופיינים ליוגוסלביות.

יוגוסלביה. כך שמי שהתעניין בחמוקיים נשיים יותר מאשר בכדור העגול, יכול היה בהחלט לבוא שם על סיפוקו. המיבחר היה עצום.

ומי שניסה יכול להעיד על כך, שלחתי־כות היוגוסלביות אין כלל דיעה שלילית על ישראל והישראלים. להיפך. בכל אופן בשבוע הזה, לפני הנצחון על וארזה ואח־ריו, הם העדיפו את ישראל על פני כל מדינה אחרת.

אלא שכל זה היה לשווא. תאמינו או לא: הישראלים איכזבו אותן. הם פשוט התעלמו מהן. אחדים נעצו עיניים. אחרים הפליטו שריקות־התפעלות, או הסתפקו בהערה עסיסית בעברית. אבל זה היה הכל.

לא, זה לא מפני שניצחונה של מכבי היה חשוב יותר מכל. זה גם לא מפני שה־ישראלי חשש להוציא שם רע למדינה. כל הנמרים הישראלים, אלה ששאגו עד כלות הנשימה באיצטדיון פיוניר, וקפצו עד ל־תיקרה כשמכבי ניצחה, התגלו באותו שבוע בבלגראד כמי שחוששים להתקרב לאשה.

„מה יש לכם?" התלוננה שז׳אנה ז׳קיץ׳, אחת הדוגמניות המפורסמות של יוגוס־לביה, כשפגשה סוף־סוף בקבוצת ישראלים, „מדוע אתם חוששים כל כך? מדוע אתם חשדניים? לא יעשו לכם פה שום דבר!"

אבל זה היה מאוחר מדי. אחרי השטיפה הבטחונית המוקדמת שקיבל כל אחד מ־היוצאים לבלגראד, שלא להסתבך עם ה־מקומיים או המקומיות, שלא לקשור קש־רים או ליצור מעורבות כלשהיא, הצטיירה כל חתיכה בלגראדית בעיני הישראלים כמו מאטה הארי לפחות.

קצת חבל. כי אחרי הניצחון הגדול של מכבי, עלו המניות של כל הישראלים.

רק במטוס, בדרך חזרה לארץ, אפשר היה לשמוע כמה מהאוהדים השרופים מת־פכחים משיכרון הניצחון ועושים את חש־בון הנפש: „ראיתם איזה חתיכות היו להם שם? למה בעצם פחדנו? למה לא עשינו שום דבר?!"

וזה גם מה שאותן יוגוסלביות שואלות.

כתב וצילם: פטר פן

בריכה לבטלה

גורדנה ראדביץ׳ בת ה־24, המשכירה בגדי־ים בבריכה המחוממת של מלון **יוגוסלביה** בבלגראד, בו התאכסנו רבים מאוהדי מכבי הישראלים, שבאו לבלגראד כדי לחזות במשחק הגמר על אליפות אירופה בכדורסל. „איש מהם לא ניסה להתחיל איתי," התוודתה גורדנה.

תנועה מזרחית

אבל בעדינות, מאחרי ה־ראש, עושה יפהפיה זו כש־נשאלה אם היא מוכנה לערוך לקבוצת ישראלים סיור מאורגן בבלגראד. אבל חיוכה היה חביב. הסתבר כי היא נשואה.

חיוך של ברזל

מחייכת ויולטה, ביריד ה־מכוניות בבלגראד, **שתיס־**רוקתה הבלונדית עשויה לפי האופנה המקובלת במערב והמגבעת שהיא חובשת אינה בדיוק כובע־עבודה של מעמד הפועלים.

הדיילת

לנה גורדביץ׳, דיילת קרקע בנמל־התעופה של בלגראד, שהיתה מוקפת עשרות אנשי־ביטחון יוגוסלביים כשנחתו אוהדי מכבי.

זוהי האות!

אירועי שלי

אסיפות וחוגים

(רשימה חלקית)

ביום ה', 21.4.77

● **תל־אביב,** אצל רונית קרנר, רח' אמיל זולא 13, 21.00, **דני פתר.**
● **ירושלים,** ביקור צעירי שכונת הכורדים במועדון השכונות, רח' ישעיהו 2, 20.30, **סעדיה מרציאנו.**

ביום ו', 22.4.77

● **חולון,** אצל משפ' דנון, רח' ההגנה 16, 20.30, **ח"כ מאיר פעיל.**
● **נצרת,** אצל מוחמד עבדאללה עבד, 19.00, **אורי אבנרי, רפי שלו.**
● **קיבוץ דביר,** עימות, 20.30, **אמנון ורנר.**
● **נס־ציונה,** חוג צעירים, אצל יהודה שמייר, רוטשילד 27, 20.30, **סעדיה מרציאנו, מיכאל מימון, דורון גלעזר.**
● **קיבוץ עין־גדי, חיים ברעם.**
● **תל־אביב,** אצל יצחק נאמן, יורדי הסירה 22, 20.30, **יעקב בסר, ד"ר שמואל אמיר.**
● **חיפה,** אצל יובתן אופנהיימר, רח' חנקין 20א', 20.30, **גדעון גילת.**
● **חיפה,** אצל פדרה שילמן, צה"ל 75, 20.30, **רן כהן.**

בשבת, 23.4.77

● **פתח־תקווה,** אצל חיים גן־אור, כץ 31, דירה 3, 20.30, **רן כהן.**
● **תל־אביב,** באמפיתיאטרון, ב־תוכנית ל', 10.30 בבוקר, **ח"כ מאיר פעיל, יוסי זעירא, ד"ר נעמי קיס,** פותח **מיכאל פלד.**
● **ירושלים,** אצל יחיעם וייץ, רח' החלוץ 16, בית־הכרם, 20.30, **יאיר צבן.**
● **ירושלים,** אצל אריה איסרליס, רח' פייר קניג 25/31, מקור חיים, 20.30, **רון ישי.**
● **יערות מנשה,** מצפה הזורע, חניון לנופש פעיל, 14.00, **ח"כ לובה אליאב, סעדיה מרציאנו, רן כהן, א.ב. יהושע.**

ביום א', 24.4.77

● **תל־אביב,** כנס מורים, באולם בני־ברית, רח' קפלן 10, 20.00, **ח"כ לובה אליאב, פרופ' י. ליבוביץ, ח"כ מאיר פעיל, יוסי אמיתי, ווליד סדק, ת. הולדהיים, מיכה מיימון.**
● **רחובות,** אצל אריה כספי, בן־יהודה 26, 21.00, **דן ביתן.**
● **קרית שמונה,** אצל משפחת תמרי, ששת הימים 14, 21.00, **ד"ר צבי קוליקובסקי.**
● **עכו,** פגישה עם ציבור דוברי ערבית, 20.30, **ד"ר מתי פלד.**
● **טבעון,** פגישה עם תלמידים בבי"ס תיכון בקרית־עמל, 17.30, **רן כהן.**
● **טבעון,** חוג בית (פרטים אצל בנימין תמיר טל. 931194), 20.30, **רן כהן.**
● **רמת הכובש,** 20.30, **ד"ר יוחנן פרס.**
● **חיפה,** אצל ירון אפפר, וינגייט 10 (לדוברי רוסית ויידיש), 20.30, **ראובן כהן.**
● **ירושלים,** אצל משפחת טייטלבאום, הירשנברג 8, 20.30, **יאיר צבן.**

ביום ב', 25.4.77

● **ראשון־לציון,** רח' חנקין 16, 20.30, **ד"ר מנחם ברינקר.**
● **רחובות,** מכון וייצמן, אולם ויקס, 20.30, **ח"כ לובה אליאב, ד"ר מתי פלד.**
● **קיבוץ בית־אלפא,** מוסד חינוכי גלבוע, 20.30, **ד"ר ראובן קריץ.**
● **נהריה,** מלון אסתאר, שד' געתון 27, 20.30, **יאיר צבן, רן כהן, סעדיה מרציאנו, ד"ר צבי קוליקובסקי.**
● **ירושלים,** אצל מייק לוין, נקדימון 3, 20.30, **חיים ברעם, סעדיה מרציאנו.**
● **ירושלים,** אצל איריס רוטנברג, הפלמ"ח 12, 20.30, **ד"ר נעמי קיס.**
● **ירושלים,** מעון לנכים, קטמון סן־סימון, 20.30, **אריק בן־שחר.**
● **ירושלים,** אצל יוסף דרורי, אברבנאל 17, 20.30, **ראול טייטלבאום.**
● **ירושלים,** אצל יהושע ברונו, בן־ציון 26 ג', 20.30, **יוסי זעירא.**
● **תל־אביב,** אצל צבי דקל, גוש חלב, 16, 20.30, **ח"כ מאיר פעיל.**
● **תל־אביב,** אצל סוזנה וייך, טאגור 4, רמת־אביב (לדוברי אנגלית), 20.30, **משה רון.**
● **תל־אביב,** אצל בילהה בירמן, חוג לתיאטרון, 20.30, **ד"ר דן יעקובסון.**
● **יפו,** בספריה העירונית, כיתות י"ב, 12.00, **ראול טייטלבאום.**

ביום ג', 26.4.77

● **רמת־גן,** באוניברסיטת בר־אילן, בצהרי יום ג', 12.00, **סעדיה מרציאנו, ח"כ מאיר פעיל.**
● **חיפה — קריות,** בבית כץ, 20.30, **ד"ר צבי קוליקובסקי, רן כהן, א.ב. יהושע.**
● **קיבוץ מחניים,** כנס איזורי, 20.00, **דן ביתן.**
● **תל־אביב,** אצל סיני פתר, זרובבל 10, 20.30, **סעדיה מרציאנו, ישראל פוטרמן.**
● **תל־אביב,** צהרי יום ג' ב־סמינר הקיבוצים, 12.00, **רן כהן.**
● **ירושלים,** אצל נעמי קיס, הגדוד העברי 20, 20.30, **ד"ר אבישי מרגלית.**

ביום ד', 27.4.77

● **חיפה,** בצהרי יום ד' באוניברסיטה, חדר 612, 13.00, **אורי אבנרי, סעדיה מרציאנו, יאיר צבן.**
● **חיפה,** בסמינר אורנים בצהרי יום ד', **רן כהן.**
● **רחובות,** הפקולטה לחקלאות, 12.30, **ח"כ מאיר פעיל.**
● **תל־אביב,** כנס לדוברי רוסית, מועדון „אחוה", ברנר 21, 9.00, **ח"כ לובה אליאב.**
● **טבעון,** מועדון בית ההסתדרות, 8.30, **א.ב. יהושע.**
● **חיפה,** שאלות ותשובות בגרמנית ועברית, קפה גלריה ריץ, רח' חיים, 7.00, 5.00, **אורי אבנרי.**
● **חיפה,** חוג בית אצל איתן הולנד, 8.00, **אורי אבנרי.**

ביום ה', 28.4.77

● **פרדס־חנה,** ב„בית ההסתדרות", 8.30, **ד"ר קוליקובסקי רן כהן, ד"ר יוחנן פרס.**
● **רחובות,** בבית־התה, לוין אפשטיין 45, 8.30, **אורי אבנרי.**

מטה הבחירות

פתח תקוה

כנס פעילי מחנה שלי בפ"ת יתקיים ביום א' 24.4.77 בשעה 20.00, במטה הבחירות, ברח' שטמפפר 43, טל' 914996.
פעילים וחברים, המוכנים ל־התנדב לפעולה לקראת הבחירות, מוזמנים.

מכירה פומבית

לא נורמלית

ההכרח הוא אבי ההמצאה.

והאמצאה האחרונה של מחנה שלי היא מכירה פומבית, שלא היתה כמותה (מאז קם המחנה...) של יצירות־אמנות (גרפיקה, ציור ופיסול), אשר כל־כולן נתרמו למען מימון מסע־הבחירות של מחנה שלי.

טוב, אז מה עליך לעשות?

קודם כל לתרום. „אבל, תאמר, אינני אמן, כיצד אוכל לתרום מיצירותי, אם מעודי לא יצרתי דבר?"

הוא שאמרנו: מכירה לא־נורמלית. לראשונה בישראל נמצאה דרך לתרום גם ללא יצירה וכשרון. הכיצד?

אין ספק כי בביתך נמצאות יצירות רבות. לבטח תמצא יצירה אחת, לפחות, אשר כבר עייפת מראותה. גם היצירה עצמה, מבקשת כבר קיר חדש להיתלות עליו...

והנה, אתה תורם. ויוצא ידי חובתך פעמיים.

כיצד בפעם השניה?

כאשר עם יום המיכרה (אשר ייערך תוך שבועיים ועל כך תתפרסם הודעה נפרדת) אתה בא, עם כל בני־מישפחתך, מוקירי מחנה שלי ושאר מרעיך — קונה תמונות ויצירות אמנות (אשר כבר מזמן חיפשת דרך לספחן אליך) ממש בחצי מחיר (מה בחצי? יהיו תמונות, אותן ניתן יהא לרכוש אפילו ברבע משוויין).

והנה כולם יוצאים נשכרים.

אתה כתורם.
אתה כקונה.

וכולנו — אנשי מחנה שלי — על־ידי הכנסה של רבע מיליון לירות למען קרן הבחירות.

זה מעט?

הבה נתבדה ונאסוף יותר.

המען להתקשרויות: טלפונים 450465, 456345 ת"א (המיספר האחרון: בשעות הערב, מזכירה אוטומטית לקבלת הודעות. השאר מספר הטלפון שלך ואנו נתקשר אליך).

פרטים נוספים — נא לקבל במטה האירגוני של שלי, טלפון 283684, 290978, תל־אביב.

שלי

בחירות 77'

(המשך מעמוד 23)

אבל לא מיפלגה."

● „איך קרה שמיפלגה, שהיו לה 19 צירים בכנסת הראשונה, פוחדת כיום לצאת אל הציבור ולומר מהי? איך קרה שמיפלגה, שבשנות ה־50' פירקה קיבוצים בשם אידיאולוגיה, עברה לפרגמטיזם מוחלט ובזה לכל עיקרון?"

■ ■ ■

כעבור יומיים, בבית־העם הירושלמי, התקיימה עצרת־ייסוד שניה. אחרי ש־נשיא־המדינה, הפרופסור אפריים קציר, הוזמן על־ידי השחקנית גבי אלדור לשאת את בירכתו, דיברו המועמדים מס' 1, 2, 4, 8 — לובה אליאב, מאיר פעיל, סעדיה מרציאנו, ואמנון זיכרוני.

נשיא המדינה:

● אני שמח במיוחד, שהתגברתם על יצר הפירוד, ושלפחות ארבעה גופים — הסוציאליסטים העצמאיים, מוקד, תנועת העולם הזה והפנתרים השחורים — צועדים יחד לבחירות כגוף אחד. בכך יכולים אתם לשמש דוגמה גם לגופים אחרים. שכן, גם אם הזכות נתונה בידי כל אדם וכל גוף, קטן כגדול, להתארגן וליטול חלק בבחירות, סבורני שאנו משרתים את ענייננו בצורה דמוקרטית יותר, אם אין אנו מתחלקים לרסיסים שקשה אחר־כך לאחדם ולהביאם לידי פעילות יוצרת וחיובית."

לובה אליאב:

● „היום מלאו שלושים ללידת מחנה שלי. יום ה־30 לרך הנולד הוא יום פדיון־הבן, ואילו את השם נותנים לילד ביום השמיני. היום ניתן לנו השם שלנו, אות הרשימה. ש' פירושה — שלום, ואכן נמצאים ברשימה זו אנשים שהלכו לקצה־עולם כדי להידבר למען השלום. ש' פירושה גם שיוויון — וכאן נמצאים הלוחמים שהתמודדו עם השילטון במאבק נגד אי־הצדק. ש' פירושה גם שפיות־הדעת של ארץ־ישראל היפה."

סעדיה מרציאנו:

● „אנחנו פועלים כדי שילדים, ש־צריכים להגיע לאוניברסיטה, לא יגיעו לבית־הסוהר, ושנערות לא יגיעו לזנות."

● „לא יהיה שלום בין יהודים וערבים, אם לא יהיה קודם־כל שלום בין אשכנזים וספרדים."

מוחמד עבדאללה עבד, מ־ראשי הפעילים של שלי בנצרת:

● „רק"ח קוראת לשלום, אך מרחיקה את השלום בין תושבי המדינה."

● „האיזור מידרדר עכשיו לקראת מילחמה חדשה, בין תושבי המדינה."

אמנון זיכרוני:

● „שלי עומד על שלושה דברים ועל ארבע פנים. שלושת הדברים הם שלום, שיוויון ושיריון זכויות־האזרח. ארבע הפנים הם אלי מרחביה, סעדיה ממוסררה, רן ממישמר־העמק ועבדאללה מג'ת. על אלי מרחביה להבין שעליו לוותר על המכונית השנייה ועל הנסיעה התשיעית לחו"ל, למען המכונית הראשונה של סעדיה ממוסררה ונסיעתו הראשונה לחו"ל, על רן להבין כי אין לו עתיד בלא שלום עם העם הפלסטיני, ועל עבדאללה להבין כי השלום ייתכן רק תוך הכרה הדדית בין ישראל והערבים."

● „ארץ־ישראל היפה אינה רחוקה מכאן, ואין צורך להיות פרופסור לארכיאולוגיה כדי לגלות אותה."

מאיר פעיל:

● „יושבים כאן ארבעת חלקי ירושלים — מקופחי שכונות־העוני ובני רחביה, נוער שנפלט מבתי־הספר ומיטב המוחות של האוניברסיטה העיברית."

● „בפסח, ביום מיצעד גוש־אמונים, נכנסתי עם שלושה חברי שלי אחרים לעיריית שכם, למרות ההפגנות בעיר, כדי להביא לה בירכת־שלום. הלכנו בלי נשק ונתקבלנו כידידים. היום נכנס לשם הרב־הקוזאק, עם ארבעה סרדיוטות מזויינים. אני רוצה להצהיר: כיהודי אני מתבייש!"

■ ■ ■

הידיעה הגדולה ביותר באותו יום היתה, כמובן, החלטת ועדת־הבחירות ה־מרכזית לאשר לרשימת שלי את האות ש' — אות השלום.

המחנה היה מוכן להיאבק קשה כדי להשיג אות זו, המסמלת את כל מטרותיו, ושהיתה משוריינת בשלוש המערכות הקודמות לתנועת העולם הזה. היתה צפוייה תחרות מצד ד"ש ושלומציון, אולם הוועדה הכירה, למעשה, בזכות־הבעלים של הרשימה על אות זו, אף שאינה מעוגנת בחוק (לרשימה שלא היתה מיוצגת בכנסת היוצאת, אין זכות אוטומטית על האות הקודמת שלה).

כך החל, השבוע, החודש המכריע לקראת הבחירות, כאשר רשימת שלי — רשימה ש' —

שידור

צל"ג

לכתב־הטלוויזיה **ישראל סגל**, על ה־ראיון עם המשורר **יונתן רטוש**, ששודר במיסגרת התוכנית השבוע — יומן־אירועים. סגל לא הצליח להציג לפני הצופים קווים ברורים ליצירתו ולהגותו של רטוש.

תחת זאת ניסה, מעשה פרד עיקש, לגרור את מרואיינו אל תוך ההסכמה הכללית ולסחוט מפיו הירהורי כפירה וחרטה. נראה שאישיותו של רטוש מורכבת מדי עבור סגל, שלא ניסה כלל לרדת לעומקה.

הצופים שזו היתה להם פגישתם הראשונה עם המשורר, לא יכלו לקבל מן הראיון מושג ברור על ה„כנענים", שרטוש מורם, וכפי שנאמר, בלא־מעט צדק, „גם תלמידם היחידי."

אולם, בעצם קיום הראיון היה כדי לתקן, ולו במשהו, את העוול שנעשה לרטוש ולדומיו, דוגמת המשורר **אלכסנדר פן**, אשר שירתם הוחרמה בעוון השקפותיהם הפוליטיות.

עם שוך אורגיית הפרסים והכיבודים

משורר רטוש
אישיות מורכבת מדי

שהורעפו על **אורי־צבי גרינברג**, היה בראיון זה כדי להציג משורר אחר, ודיעות אחרות. יש קסם מייוחד בשירים הנקראים בפי כותבם, ואלה היו אומנם רגעי־ההנאה הבודדים, שגם בדבריו של **נתן ידין־מור** לא היה כדי לגרוע מהם.

רטוש ושירתו מדברים בעד עצמם, ואינם זקוקים לניסיונות־הצגה רדודים.

זוהי הזדמנות טובה לאנשי מחלקת־הספורט להפיק לקחים ולתקן את הטעויות שהתגלו במהלך השידורים. הכדורסל הוא מישחק מהיר מאד, ולעיתים אין עינו של הצופה מבחינה במהלכים שונים המתרחשים במהלכו, כמו עבירות בלתי־נראות או מיבצעי־בזק.

לצורך זה קיים ה„אקשן ריפליי" — השידור החוזר בקצב איטי של קטע־השידור שאליו רוצים להסב את תשומת־הלב. צוות שידורי הספורט חייב להרבות בצילומים מסוג זה, כפי שמקובל באירופה וארצות־הברית.

בעד הצעקנות. נושא השנוי במחלוקת הוא צורת ההנחייה בשידורי־הטלוויזיה החיים של אירועי ספורט. בתחום זה קיימות שתי אסכולות. האחת גורסת כי בשידור־טלוויזיה על השדרן לגלות איפוק, סולידריות וקור־רוח, להניח לצופה ליהנות ממראה־עיניו מבלי להסיח את דעתו במלל מיותר. כך גורס גם ראש המחלקה, **אלכס גילעדי**, שליווה את מרבית השידורים.

שדרי האסכולה השנייה מחייבים התלהבות, צעקנות, שימוש בסופרלטיבים ספורטאיים ובתיאור ציבעוני שמטרתם לסחוף את הצופה לאווירה. המיכתבים הרבים המגיעים למחלקת הספורט מעידים כאלף עדים על כך שהציבור הישראלי מעדיף דווקא את האסכולה השנייה.

מינהג עשו להם צופים רבים, לצפות במישחקים בטלוויזיה ובד־בבד להאזין לשידוריו העסיסיים של **גידעון הוד** ברדיו.

אולם, בסך־הכל עמדה מחלקת־הספורט של הטלוויזיה בכבוד במיבצע גביע־אירופה. היא לא פיגרה הרבה אחר טל ברודי וחבריו.

מאחרי המסך

שילון לארצות־הברית

מנהל מחלקת־החדשות בטלוויזיה, **דן שילון**, יתמנה ככל הנראה לתפקיד כתב רשות־השידור בוושינגטון. הוא יחליף את הכתב הנוכחי, **אלי ניסן**, אשר, לדיברי חוגים ברשות־השידור, „ושינגטון גדולה עליו בכמה מיספרים."

ההחלטה להחזיר את ניסן גובשה סופית בעיקבות פרשת דיניץ־בז'ז'ינסקי, שבעיקבותיה התחדדו היחסים בין שגרירות ישראל בעיר לבין ניסן.

הקרב האמיתי בהקשר זה ייערך על „ירושתו" של שילון, מחלקת־החדשות. אחד הלוחמים הצפויים בו יהיה הכתב הצבאי לשעבר, **רון בן־ישי**, אשר מאז שובו מכהונתו ככתב הרשות במערב־אירופה עדיין לא מצא את מקומו.

ניסן עצמו, שכבר היה בעבר מועמד לניהול מחלקת־החדשות, מוזכר אף הוא כמחליף אפשרי של שילון.

מי שייאלץ להמתין במשך סיבוב נוסף — ולא משום חסרון כלשהו בכישוריו — יהיה **חיים יבין**.

קרפין משדר

במשך תקופה ארוכה לא אושר לכתב־הרדיו בגרמניה המערבית, **מיכאל קרפין**, להעביר כתבות גם בטלוויזיה, וזאת משום שלא עבר קורס מתאים. באחרונה הותר האיסור, והכתבה הראשונה שהעביר קרפין, על מישפטם של רוצחי מיידאנק, גרמה במישרין, ביום־השואה, לשני אנשים לפלוש לשגרירות הגרמנית בתל־אביב.

אגב, למרות שאינו „בוגר הפקולטה לכתבי־טלוויזיה," זוכה קרפין בביקורות טובות במחלקת־החדשות.

רשת־שידור

„פעם ברשת — תמיד ברשת," טוענת **דורית רז**, עובדת סוציאלית במיקצועה ואשתו־לשעבר של הכתב לשעבר לענייני־תחבורה של הטלוויזיה, **נפתלי רז**. וזוהי טענה מבוססת, שכן השבוע נישאה דורית לעובד אחר של רשות־השידור, **עקיבא אלדר**, כתב־הרדיו לענייני־מישטרה, שהוא גרוש ואב לילד.

תוכניות

3 אגורות למישחק

שש מאות אלף ל"י, זה היה הסכום שהוציאה הטלוויזיה הישראלית לשם שידור עשרה מישחקים חיים ומלאים של קבוצת־הכדורסל של מכבי תל־אביב במיסגרת מישחקי גביע אירופה לאלופות. בעשרה השידורים, שהועברו ישירות מן המיגרשים שבהם נערכו בארץ ובחו"ל, צפו בממוצע, על־פי סקר מייוחד שנערך לצורך זה, כמיליון ו־800 אלף איש.

חישוב פשוט מראה כי כרטיס־מנוי לעשרת המשחקים של מכבי תל־אביב ששודרו עלה לצופה הטלוויזיה הישראלי (זה שמשלם את האגרה) 30 אגורות, או 3 אגורות למישחק — מחיר זול לכל הדיעות.

כיום אין עוד ספק שלשידורים הישירים חלק נכבד בהתעניינות הציבור במישחקים אלה, ובאהדה העצומה שממנה נהנית עתה קבוצת־הכדורסל של מכבי תל־אביב.

אבל, כמו כל הדברים הטובים, גם פסטיבל החורף של הכדורסל הישראלי הגיע לסיומו. עד לחודש אוקטובר, כאשר ייערכו בספרד מישחקי הגביע הבינישבשתי, ינוחו צופי־הטלוויזיה הישראלים מכדורסל.

ספורט־טוטו

טוטו

1 X 2

השבוע

מינימום הפרס הראשון

750,000 ל"י

מינימום כלל הפרסים

1,500,000 ל"י

יום ח' — המועד האחרון למסירת הטפסים

עשה לך מנהג קבוע — מלא טוטו בכל שבוע!

המועצה להסדר ההימורים בספורט

משרד החקלאות

להלן לוח המחירים המוסכם ל־22.4.77 - 17.4.77

במסגרת ההוזלות בחנויות השרשרת של הסופרסל והסופרמרקט וחנויות פרטיות שהצטרפו למבצע.

ירקות	לצרכן לק"ג בל"י
עגבניות	5.70
עגבניות באריזה של 2 ק"ג	7.10
גזר	3.50
סלק	1.75
בצל יבש	3.90
בצל יבש ארוז בשקיות	4.30
תפו"אד	3.90
תפו"אד ארוזים בשקיות של 2 ק"ג	4.30

פירות	
תפוחים זהוב גודל 6	6.90
תפוחים זהוב גודל 6.5	7.60
בננות	5.25

הדרים	
אשכוליות — בתפזורת וארוזות	2.50
תפוזים בתפזורת וארוזים	2.90
לימונים	4.10

עופות — פטמים קפואים בשקיות		מ.ע.מ.
מיני תנועוף (עד 1.1 ק"ג העוף)	12.96	+ 1.04 ל"י
גודל 1 (עד 1.450 ק"ג העוף)	12.13	+ 97 אג'
גודל 2 (עד 1.6 ק"ג העוף)	11.39	+ 91 אג'
גודל 3 (מעל 1.6 ק"ג העוף)	10.32	+ 83 אג'
בשר הודו ללא עור וגידים	22.22	+ 1.78 ל"י

דגים		
כסיף	10.50	+ 84 אג'
כסיף בפרוסות קפוא ½ ק"ג	23.00	+ 1.84 ל"י
קרפיון חי	16.11	+ 1.29 ל"י

האם משלמת עיריית תל־אביב לקבלני־עפר פרטיים עבור קרקע מרכושה הנגנבת ממנה?

המפקח שנהג בג'יפ של רשות שמורות־הטבע לכיוון תל־ברוך נדהם למראה עיניו. בכביש לוי אשכול, קצת דרומה לצומת רישפון, נפער בנוף הגבעות פצע מכוער. סימני עיקבות הטרקטורים והמשאיות עדיין היו טריים בו לגמרי. זהו מיכרה חמרה ענקי המתמשך לאורך כמאה מטרים, והוא העמוק ביותר מבין מיכרות האדמה המכניסים שנוצרו בשנים האחרונות לאורך דרך זו.

רחוב לוי אשכול בתכנית ל' הפך למיכרה זהב לכל גנבי העפר. עוד בתקופה שבה היתה לחברת נתיבי אילון חזקה על השטח, התנהלה במקום גניבה שיטתית של חול ים וחמרה על־ידי קבלנים זריזים. היה גם בעל יוזמה אלים שבנה לו ביקתת־עץ קטנה במקום וניהל תקופה ממושכת מיסחר פורח בעפר שבמקום כאילו היה זה רכושו. זכר למאורות אלה הן צלקות ובקעות עמוקות המכערות את הנוף.

אישור ✶ בלתי חוקי

בין אלה שחפרו באזור היו גם אנשי החברה הקבלנית האחים זילברברג מתל־אביב, חברה המבצעת עבודות־עפר שונות עבור עירית תל־אביב ובעיקר עבור מחלקת־גנים ונוף שבעיריה.

האחים זילברברג חפרו והעבירו מרחוב לוי אשכול כעשרת אלפים מטרים מעוקבים של אדמת חמרה משובחת, שערכה נאמד במאתיים אלף ל"י.

האדמה הרעה

הטרקטורים והמשאיות של האחים זילברברג מעמיסים את החמרה במקרים רבים בשעות בלתי מקובלות, כמו בשעות אחר הצהריים המאוחרות בהן אין במקום פיקוח של פקחי העיריה. החמרה מועמסת במהירות על משאיות כבדות, והללו פורקות את המטען היקר לא הרחק משם, באיזור הפיתוח החדש של עירית תל־אביב הנקראת רמת־אביב ג', הנמצאת בקצה הצפוני של שכונת רמת־אביב. שם מבצעים האחים זילברברג עבודת הכשרת שטח ירוק עבור עירית תל־אביב. בין השאר הם משתמשים שם בכמויות גדולות של חמרה.

פעולת החפירה עוררה תשומת־לב ותמיהה בקרב מספר פקידי עיריה בכירים שהזדמנו למקום במקרה. פקחי העיריה הבחינו גם הם במתרחש והתכוונו לרשום לחופרים דו"ח על כריה בלתי חוקית. אולם כאן נחתה עליהם הפתעה בלתי צפויה. האחים זילברברג שלפו את נישקם הסודי. את הנשק סיפק להם מנהל מחלקת גנים ונוף בעירית תל־אביב, הרצל גולן.

ראש אגף פיקוח ותברואה בעירייה, אריה קרמר, מספר: „למיטב ידיעתי זוהי פעילות בלתי חוקית ושלחתי מספר פעמים את הפקחים כדי להפסיק את החפירה ולרשום דוחו"ת לעבריינים. אבל היתה לי הפתעה. לאחים זילברברג יש אישור בכתב מטעם המחלקה לגנים ונוף המאפשר להם לקחת חמרה במקום הזה."

„נכון" מודה הרצל גולן „אני נתתי את האישור הזה על דעת עצמי והאחריות כולה על ראשי במיקרה הזה."

במה שלא הודה הרצל גולן ומה שפקחיו של קרמר לא ידעו, היא העובדה שלאישור המוזר שסיפק הרצל גולן אין כלל תוקף חוקי. לכל פעולת כריה או שינוי פני הנוף, דרוש אישור של האחראי על המחוז מטעם משרד־הפנים. הממונה על המחוז מצידו, לא יספק אישור כזה אלא אם כן אין התנגדות מצד מינהל מקרקעי־ישראל ורשות שמורות־הטבע.

בעיקבות השאלות שהופנו לדובר עירית תל־אביב, פתח מזכיר העיר תא"ל (מיל.) יעקב („פפר") הדר בחקירה משלו לבירור המתרחש במחלקת גנים ונוף וקשריה עם הקבלנים. במקביל, בודקים אנשי מינהל מקרקעי־ישראל ופקחי רשות־שמורות־הטבע את הפרשה, שכן בחקירת העולם הזה התגלו פרטים מוזרים נוספים לחציבת אדמת החמרה.

חמרה ✶ בשטח ההפקר

בתחילה היה נידמה שהקרקע ברחוב לוי אשכול שייכת לעיריה, ומסיבה זו נטל לעצמו הרצל גולן את הרשות לחלק מטובה לקבלנים. חקירה נוספת הפריכה הנחה זו.

אחרי שחלק מהשאלות לגבי הפרשה הופנו לסגן ראש־העיריה והממונה על נכסיה, פרץ אוניקובסקי, נערך בירור יסודי לבדיקת הבעלות על הקרקע שבה פועל מיכרה החמרה הבלתי מאושר. מנהל אגף הנכסים, גרשון יובל, ומודד מוסמך של העיריה יצאו עם כתב העולם הזה לשטח הכריה לבדיקה יסודית יותר בעזרת מפות עירוניות מעודכנות.

„השטח אינו שייך לעירית תל־אביב" סיכם גרשון יובל את הבדיקה „ואני לא מבין איך הקבלנים קיבלו כאן בכלל אישור כריה. המחלקה שלנו, בכל אופן, מתנגדת לכך."

את העובדה שהוא מחלק אדמה מקרקע פרטית ידע גם הרצל גולן, אבל בפיו היה תירוץ משכנע לאישור המוזר: „בין כה וכה השטח יעבור לרשות העיריה בעתיד," טען „ואנחנו מתכננים שם נטיעות עצים לאורך הכביש."

עד שינטעו עצים לאורך הכביש, בודק מזכיר העיריה, מלבד את האישור המוזר, חשדות חמורים יותר בפרשה זו. בחקירה נבדקת השאלה האם אין הקבלנים מקבלים, מלבד דמי־ההובלה, גם תשלום עבור החמרה שנלקחה משטח פרטי, ושששוויה מגיע לסכום של מאתיים אלף לירות.

הרצל גולן טוען כי עבור החמרה שלקחו האחים זילברברג מרחוב לוי אשכול למקום עבודתם ברמת־אביב ג', אין העיריה משלמת פרוטה לקבלנים. „יש לי פיקוח עליהם" הוא טוען.

אבל בתצפית על פעילותם של הקבלנים הזריזים לא ניראה אפילו נסיון קלוש של פיקוח או רישום העמסת החמרה ויעדי ההובלה. מחלקת גנים ונוף בעירית תל־אביב אינה שולטת בחומר היקר שאותו אישרה לקבלנים לקחת מאדמות פרטיות ועל מה שנעשה בו.

השטח שבו מבצעים האחים זילברברג את עבודת הכשרת קרקע ברמת־אביב ג' עבור העיריה, כבר כוסה כולו בשיכבה עבה של חמרה שמקורה ברחוב לוי אשכול. אולם מתחת לחמרה מיסתתרת שיכבה עבה עוד יותר של חומר אחר. זוהי שיכבת פסולת־עפר המכונה בין הקבלנים „חומר מילוי," המשמש את קבלני־העפר למילוי שקעים ובורות: חומר המילוי זול יותר מן החמרה ומחיר משאית חומר מילוי הוא כ־140 לירות.

באתר העבודה ברמת־אביב ג' היה בור ענקי שאותו נאלצו האחים זילברברג לסתום באדמת מילוי לפני שלב הכיסוי בחמרה. גם מקורותיו של אותו חומר מילוי והדרך שבה בוצעה העבודה, מהווים נושא לחקירה פנימית בעיריה. החשדות לגבי מקור חומר המילוי שבו ניסתם הבור, התעוררו בעקבות מיקרה משונה.

ילדה ששיחקה בראש ערימת פסולת עפר בגובה של ארבעה מטרים, מעדה והידרדרה במורד הגיבעה. הילדה שברה את רגלה ואושפזה. זה קרה לפני שבועות אחדים בכיכר־המדינה. אביה הנרגש מיהר לצלצל לראש־העיר שלמה (צ'יצ') להט, תבע להסיר מיד את המיפגע המסוכן.

מיקרה ✶ מוזר

ראש־העיר, שהתרשם מן התלונה, הורה לסלק את ערימות־החול עוד באותו יום, ו„לגלח" את הכיכר העומדת לקבל מראה חדש לקראת הבחירות. כמקובל היה על קבלן העפר לשפוך את פסולת העפר לאתר מיוחד ליד נמל יפו המיועד למטרה זו. שם חייבים קבלני־העפר של העיריה לפרוק את חומרי־הפסולת במיסגרת מיבצע ייבוש שעורכת העיריה. עבור הובלת החומר מקבלים הקבלנים תשלום מלא לפי מרחק ההובלה.

הקבלנים שביצעו את העבודה בכיכר־המדינה היו האחים זילברברג, שכפי הנראה לא התרגשו מהוראתו הדחופה של ראש־העיר. עבורם לא היה החומר בבחינת פסולת חסרת ערך. החומר היה שווה סכום כסף בלתי מבוטל בנסיבות הנכונות, מה גם ששיתוף הפעולה של הקבלנים עם מחלקת גנים ונוף הוא הדוק כל כך. הוראתו של צ'יץ' לא בוצעה מידית כפי שדרש, אלא רק כעבור שבועיים, כאשר נמצא השימוש הנכון לעשרות הטונות של חומר המילוי.

כאשר בוצעה לבסוף הוראת ראש־העיר והאחים זילברברג החלו לפנות את פסולת העפר מכיכר־המדינה, קרה דבר מוזר. משאיות החברה לא פנו דרומה לכיוון נמל יפו, אלא דווקא צפונה, לאתר העבודה ברמת־אביב ג'. חומר המילוי שנילקח מכיכר־המדינה שימש לסתימת אותו בור ענק שגרם לקבלנים צרות.

זו היתה סיבה מספקת כדי להתעלם מהוראת ראש־העיר, ויש אף מי שמצדיק זאת. הרצל גולן, שהדברים נעשו בידיעתו, טוען כי חומר המילוי שהובא לרמת־אביב הגיע משני מקורות. חלק מהחומר הגיע בידיעתו ובאישורו מכיכר־המדינה, ואילו חלק אחר מחומר המילוי, לדבריו „ניקנה על־ידי העיריה מהאחים זילברברג לפני חודשים רבים, במחיר זול והזדמנותי."

„מי מסר ✶ את החומר?!"

כאשר נישאל הרצל גולן מהו מקור החומר שניקנה „במחיר זול והזדמנותי," הודה שאין לו מושג מהיכן מביאים האחים זילברברג את החומר. לטענתו של גולן „העיריה אינה משלמת לאחים זילברברג עבור החומר שהעבירו לרמת־אביב מכיכר־המדינה, ואני מפקח על כך." גם כאן, בתצפית על עבודתם של הקבלנים, התגלה שאין כלל פיקוח או רישום של אנשי העיריה באתרי העבודה, כך שאיש אינו יודע מהו המקור האמיתי של החומר שהובא על ידי הקבלנים לרמת־אביב ג'. מזכיר העיר בודק בחקירתו את החשד שהעיריה שילמה במקרים מסוימים עבור חומר שנילקח מאדמותיה שלה.

„אני מסוגל להאמין" אומר הרצל גולן „שקבלנים גונבים אדמה ומשתמשים בה לעבודות פרטיות שהם מבצעים, ואף גובים מאנשים פרטיים כסף עבור החומר שגנבו מעירית תל־אביב. אבל קשה לי להאמין שיש מישהו שמפנה אדמה של עירית תל־אביב תמורת תשלום מהעיריה, ומוכר אותה אחר־כך בחזרה לעיריה בכסף מלא. אפילו אם הוא משתמש בחומר הזה במקום עבודה אחר או כשמזמין העבודה זו מחלקה אחרת של העיריה, זה נשמע לי לא הגיוני. בכל אופן, אני חושב שבמקרה הזה הישתלם יותר לקבלנים להשתמש דווקא בחומר מכיכר־המדינה שנתתי להם ולקבל את דמי ההובלה."

משה זילברברג, אחד מארבעת האחים בעלי החברה והרוח החיה שבה, סירב להתייחס לנושאים אלה ולהשיב לשאלות הנוגעות לעבודות שמבצעת החברה עבור עירית תל־אביב. תגובתו היתה מפתיעה. „רק אם תגלה לי מי מסר לכם את האינפורמציה עלינו" הטיח כלפי כתב העולם הזה. „אולי אדבר איתך."

במדינה

סעד

שישי יולדת השרון

סוף־סוף נמצא הפתרון לבעיות המצוקה במדינה

מישפחות מרובות ילדים ומישפחות ב־מצוקה אינן צריכות עוד לדאוג לעתיד ילדיהן, כפי שמוכיח הסיפור הבא, שהת־פרסם במדורי הכרוניקה של העיתונות היומית ביום ה׳, ה־14 באפריל, ללא תגו־בות או פרשנות:

התינוק יקרא: פלאטו־שרון

ילדם הרביעי של אליס ואליאס לוי מדימונה, ש־נולד בשבת יקרא: פלא־טו־שרון. בני הזוג הח־ליטו על־כך בעקבות בי־קור שערך פלאטו־שרון לפני שבוע בעיר. אתמול ביקרו הורי התינוק אצל מר פלאטו־שרון והזמי־נוהו לברית.

מר פלאטו־שרון הבטיח, כי מעתה ידאג לצרכיו של הילד.

מישפט

אונס במקום עונש

המישטרה האמינה לסיפורה הדמיוני של הנערה, והזדרזה להאשים את החשוד רק מפני שהיה מוכר לה

דמותה של הצעירה שניצבה על דוכן־העדים וגוללה את סיפורה בקול מקוטע, היתה מעוררת־רחמים. קשה היה שלא להשתתף בצערה. הצעיר החביב, שעצר את המשאית הצבאית לידה והציע לה טרמפ למחוז־חפצה, לא ניראה לה מסוכן. משום כך גם הסכימה להמשיך ולבלות בחברתו את הערב, במיסעדה ובמועדון־ריקודים, אחרי שחברה הקבוע לא הופיע לפגישה שקבעו. היא לא יכלה כלל להעלות בדעתה שבדרכם הביתה, אחרי הבילוי, יעצור המילואימניק החייכן את המשאית, וינסה לבצע בה את זממו בכוח־הזרוע.

אולם, כשנכנסה דליה עטייה* בת ה־16 לתחנת־המישטרה בירושלים, ובפיה סיפור מזעזע על מעשה־אונס שנעשה בה, שכחה פרט קטן אחד: כיצד ניתן להסביר את מעשה־האונס, ולא סתם אונס אלא כפול־חמישה, עם עובדה בלתי־מעורערת — שאחר חווייה כה מזעזעת, היא בבתוליה?

מניין הסיפור? במרבית המיקרים היתה פרשה מעין זו מסתיימת בהטפת־מוסר לצעירה עשירת־הדימיון, אך ליצ־חק ועקנין (29), שאותו האשימה דליה באונס המחומש, יש היכרות ממושכת עם מישטרת ירושלים. משום כך, למרות ש־הובהר למעלה מכל ספק שכל אונס לא היה ולא נברא, החליטה המישטרה להי־אחז בתלונה נגד הצעיר השחרחר, ול־שנות את סעיף־האישום למעשה מגונה, על־מנת שבכך ניתן יהיה להסביר את שלמות בתוליה של הנאנסת־המדומה. אי־לו טרחו חוקרי־המישטרה לפשפש מעט יותר בסיפורה של דליה, ולא הזדרזו כל־כך להאשים את ועקנין, ייתכן שהיו מגלים בעצמם מה שהתגלה לאחר־מכן.

„ביליתי עם דליה באותו ערב,״ הודה ועקנין בבית־המישפט. „אכלנו במיסעדה,

(המשך בעמוד 40)

* שם בדוי, כיוון שהנערה קטינה.

Dunlop

דנלופ עושה אלופים

קרטר עם נישקו האישי מחבט דנלופ

האוסטרלי קרטר שניצח בטורניר פסח

האוסטרלי קרטר - אלוף טורניר פסח

האוסטרלי דיוויד קרטר, זכה אתמול בטורניר הפסח הבינלאומי בטניס, שנערך ברמת־השרון, כשגבר בגמר

מפיצים בלעדיים לציוד ספורט דנלופ

עטר בע"מ פרץ 17 ת"א

אנשי של״י, בואו נתווכח!

להשמצות ולהתקפות הפרועות אנחנו עונים שוב: בואו נתווכח!
אמרנו: מחנה השלום צריך ללכד יחד, ציונים ולא ציונים, דתיים ולא דתיים — כל מי שמתנגד להמשך הכיבוש; כל מי שתומך בהקמת מדינה פלשתינאית לצד מדינת ישראל; כל מי שרואה בגבולות ה-4 ביוני 1967 את גבולות השלום; כל מי שבעד הליכה לז׳נבה בהשתתפות כל הגורמ־ם, כולל אש״ף.
אמרתם: ציונות.
אמרנו: איך אפשר לבנות מחנה יהודי-ערבי על בסיס ציוני?
אנחנו חוזרים: אין תנועה מתקדמת שאיננה על בסיס יהודי ערבי. לא „ערבים להשכיר״, לא ערבים „נוסח מפ״ם״. אלא, תנועה יהודית-ערבית.
מנהיגי של״י טסים לפגוש את סרטאווי בכל פינה נסתרת בעולם אבל תופיק טובי, תופיק זיאד, חנא מואיס* וחסן בשארה** אינם בני ברית טובים מספיק בשבילם למחנה שלום בישראל.
איך עושים שלום עם פלשתינאים בחוץ, כשלא מוכנים לשבת במחנה אחד עם מנהיגי האוכלוסייה הערבית בישראל?!?
איך אפשר להחרים את מנהיגי האוכלוסייה הזאת, המוליכים את המוני הערבים בארץ וידם מושטת לדו-קיום עם הציבור היהודי? כלום אין זו התשובה הברורה ביותר ללאומנות?
הקשר ההדוק, השמאלצי, של ראשי של״י למימסד ההסטורי של תנועת העבודה, מבלי הרגשת צורך כלשהוא לעשות איזה חשבון נפש עם הדרך שבה הלכה תנועה זו, דרך נישול העם הפלשתינאי וההתנכרות למעמד הפועלים הישראלי **יהודי-ערבי** — הקשר ההדוק מדאיג אותנו.
אומר עמוס עוז, ממועמדי של״י לכנסת (מסוגרי הרשימה) בראיון ל„מעריב״ מיום ו׳, (8.4.77): „אני רואה בציונות, כפי שאני גורס אותה, אחת מתנועות השחרור המפוארות, הטהורות, מבחינה מוסרית והמצליחות ביותר בדורות האחרונים. אני רואה בתנועה הפלשתינית אחת התנועות הלאומיות הקנאיות, החשוכות, והאכזריות ביותר בדורות האחרונים״.
ואחר-כך ממשיך המרואיין להצרים את אוזנינו: „...אין דופי בהמשך הכיבוש הישראלי בשטחים, ולוא גם לדור שלם נוסף, אם לא ייאותו הערבים להגיע לשלום מלא על כל סממניו״.
יכולנו להמשיך בציטוט פנינים „יוניים״ כאלה ואולי מוטב לצטט את המועמד הראשון ברשימה, ליובה אליאב, ציטטה שאף הופיעה כחלק ממודעה שלמה:
„שמותינו ידועים בציבור. אנו רוצים ויכולים להכריע ולהשתתף בממשלה הבאה״ („על המשמר״, 10.4.77).
הנשיא בירך את עצרת של״י בירושלים. מערכות העתונים „דבר״ ו„ידיעות אחרונות״ במאמרים ראשיים מברכים את של״י. פעילי של״י זוכים בטורי-חינם בעתוני הערב כדי לנהל את מלחמת השלטון בפנתרים השחורים על ידי תעמולת זוועה (פנחס גינוסר, „ידיעות אחרונות״ 17.4).
ואנחנו שואלים: **„לאן אתם רצים״?**

תנו כוח לרשימה היהודית-ערבית היחידה לשלום ולשוויון!

החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון -

ו׳

המפלגה הקומוניסטית הישראלית (רק״ח), פנתרים שחורים וחוגי ציבור יהודים וערבים
תל־אביב, ת.ד. 4885.

* מועמד מס׳ 4 — לא קומוניסט, יו״ר ועד המועצות המקומיות הערביות.
** מועמד מס׳ 7 — לא־קומוניסט, מורה מטירה.

במדינה

(המשך מעמוד 39)

ורקדנו קצת. בדרך לביתה, עצרנו והתנשקנו, וניסיתי להתעסק איתה. כשראיתי שזה לא הולך, והיא לא נותנת, החלטתי לא ללחוץ עליה. נפרדנו כידידים. בחיי שאני לא יודע מאיפה כל הסיפור הזה הגיע."

אט־אט התברר בבית־המישפט מניין, בעצם, הגיע הסיפור. כאשר פתח עורך־הדין משה מוסק בחקירתו הנגדית, ניבעו הבקיעים הראשונים בחומת העדויות המפוקפקת נגד יצחק ועקנין. הסתבר שהנערה, דליה, ואמה, שכחו לתאם את עדויותיהן לפני המישפט, ובכך הקדיחו במו־ידיהן את התבשיל של עצמן.

האם טענה בלהט, כי כאשר ראתה את בתה בליל המיקרה, היה „שערה פרוע, פניה צהובות והיא רועדת כולה," וכי באותה שעה אף שמעה מפיה את סיפור האונס. רבה היתה הפתעתה של האם, כאשר שמעה בבית־המישפט כיצד מספרת בתה שלא פגשה בה כלל באותו לילה, אלא בליל־המחרת. האם טענה כי בליל־המעשה לבשה הבת מיכנסיים, ואף תיארה אותם, ואילו הבת סיפרה כי לבשה חצאית, ואף תיארה אותה. האם גם התקשתה במיקצת להסביר מדוע ניגשה להתלונן במישטרה רק ב־10 בנובמבר 73', בעוד המיקרה אירע כבר ב־30 באוקטובר אותה שנה, כלומר כ־10 ימים קודם־לכן.

להינצל מעונש. תיאורה הדרמאתי של דליה עטייה, כיצד רצה בוכיה למיקלחת, כדי לכבס את כיתמי־הדם מעל תחתוניה, לא הרשים במייוחד את השופט. זה שאל אותה בפשטות, כיצד ייתכן שנמצא דם על תחתוניה, אם הבדיקה הרפואית קבעה בבירור שהיא עדיין בתולה.

כאשר התרחבו הבקיעים בעדויות, קרס המיבנה הרעוע כולו. מאחרי סיפור־האונס הבדוי נתגלתה האמת, כפי שסופרה בשבוע שעבר, בפסק־הדין בבית־המישפט. כתב השופט בקביעתו: „כשנערה צריכה ללכת עם הוריה לחתונה מישפחתית, והיא מעדיפה לבלות עם בחור שהכירה, מתגנב לליבה החשש שתיענש על שנעדרה מהחתונה. כדי להינצל מעונש זה, בחרה להיאחז בסיפור הראשון שעלה במוחה, בהנחה שככל שהסיפור יהיה נורא יותר, כן ירבו סיכוייה להינצל מן העונש, ולהעביר את מלוא האשם לאותו בחור צעיר שבחברתו בילתה באותו ערב. ואם סיפור נורא, אז מה יותר נורא מאונס? ואם אונס, אז למה שלא יהיה חמש פעמים רצופות?"

נוכח העובדות, החליט השופט לזכות את יצחק ועקנין מכל אשמה.

עדות

קנוניה אנטי־כורדית

ח"כ חביב שימעוני סולק מרשימת המערך לכנסת, וטוען כי היתה זו קנונייה נגדו

„השיטות שהפעילו נגדי ממש מדהימות," סיפר חבר־הכנסת מטעם המערך חביב שמעוני, „והן הצליחו. לא נבחרתי כמועמד לכנסת, ובמקומי בא ממחוז ירושלים עוזי ברעם, יורש אביו, השר משה ברעם."

חביב שמעוני (44), בן העדה הכורדית ואב לשישה, נשמע מאוכזב מאי־בחירתו מחדש, „אבל בשום אופן לא ממורמר על התוצאה," הוא טוען, „אלא על הדרך שבה נעשו הדברים." הדרך שבה סולק שמעוני, לדיברי פעילי העדה הכורדית, היתה קנוניה מתוכננת שבה השתתפו השר משה ברעם, בנו עוזי שהוא מזכיר מיפלגת העבודה במחוז ירושלים, וחברת־הכנסת יצחק נבון.

סוכן פלסטיני. לכנסת השמינית נכנס חביב שימעוני אחרי פטירתו של ח"כ עבדול עזיז זועבי, שבועות אחדים אחרי הבחירות. הוא נחשב כנציג השכונות הירושלמיות, ורבים ראו בו גם את נציגה של העדה הכורדית. „אנשי החוג־לשילוב בירושלים," סיפר שימעוני, „הצליחו למנוע את כניסתי ללישכת המיפלגה, ולכן היתה פעילותי מרוכזת בעיקר במוסדות המיפלגה ובשכונות, אבל לא בסניף המרכזי."

את דעותיו היוניות לא ניסה שמעוני

(המשך בעמוד 43)

הזמר ניסים סרוסי עזב הארץ, מצליח בצרפת וטוען: „גם פה שמים לי רגל!"

ניסים סרוסי עזב את הארץ. הידיעה, שהגיעה לישראל לפני חודשים אחדים, היכתה בתדהמה את חוגי הבוהמה התל־אביבית. אולם רבים מאנשיה נשמו לרווחה. „סוף־סוף נפטרנו מהברווזון המכוער של הבידור הישראלי," אמרו אלה שעינם היתה צרה בו. אחרים קיבלו את הידיעה בצער, אם גם לא בהבנה. קצת קשה היה להאמין שהחלטתו של סרוסי לרדת מן הארץ נפלה דווקא כשהיה בשיא הפופולאריות שלו, אחרי שייצג את ישראל בפסטיבל הזמר בטוקיו עקב זכייתו במקום הראשון בפסטיבל הזמר שנערך בתל־אביב.

אך דווקא כשהיה בפיסגת ההצלחה, מבחינתו, התחוללה בליבו הדראמה בשיאה. „לא יכולתי להמשיך בקיפאון," הוא מספר, „והחלטתי: או שאני חוזר לנגרות, או שאני עוזב את ישראל." המדינה אולי הפסידה נגר טוב, אבל סרוסי עזב.

האליל לשעבר, שכל הופעותיו בארץ עוררו היסטריה המונית, מקווה לכבוש לו מעמד דומה גם בפאריס. למעלה: הצילום החביב על סרוסי, על רקע שער־הניצחון בפריז.

„סרוסי לא רמה!"

סיפור הצלחתו הדווקאי של הזמר ניסים סרוסי נשמע כמלודראמה אמריקאית „לכל המישפחה". נגר צעיר, בן למישפחה מרובת־ילדים ומחוסרת־אמצעים, פתח לפתע בקאריירה של זמר והפך, בן־לילה, בעיקר תודות לתוכנית־הטלוויזיה המפורסמת עלי כותרת, בהנחיית ירון לונדון, שהעלתה אותו לכותרות, אלילם של רבבות מעריצים. מה הניע את הבחור, ששמו הפך שם־נרדף לסלף־מייד־מאן, אדם שבנה את עצמו במו עשר אצבעותיו, לעזוב מאחוריו בית, מישפחה, מישרד שהעסיק עובדים רבים, ואת מולדתו? האם היה זה אותו הדחף שהזניק אותו לצמרת הבידור

אמריקה בישראל

פיצות בשיטה חדשה לכל המישפחה

* פיצות זוגיות -.40 ל"י
* פיצות ענקיות -.25 ל"י

מיבחר מאכלים איטלקיים,
יינות ומשקאות קלים

כשר

פיצה דומינו,

בן־יהודה 221, פינת ירמיהו, תל־אביב.

פתוח מ־17.00 עד אחרי חצות

„מבריק אור" – שרותי אחזקה

נקיון, גינון, פיתוח, חשמל,
צבע, צנרת, פוליש נגד החלקה:
בדירות, משרדים, מפעלים, מוסדות, חדרי־מדרגות.

מחירים ללא תקדים

טלפונים: 03-831524, 03-293350

הקץ לג'וקים

שמד

חיסול חרקי הבית
עם אחריות לשנה

תל־אביב — 03־450264
03־457895
אשקלון — 051־23019
ירושלים — 02־226618
חיפה — 04־712342
באר־שבע — 057־30192
057־39593
טבריה — 067־50488

בפיקוח אגרונום.
רשיון משרד הבריאות 15.

כיצד תיראי בבגד־ים?

הרשמי בעוד מועד
לקורס לשיפור הגוף.

הרזיה מובטחת

לפנות לאולפן

לאה פלטשר

אבן גבירול 50

טלפון 267682

השבוע

בהגרלת הפיס סך הפרסים

4.8 מיליון ל"י

פרס ראשון

750.000 ל"י

קנה לך כרטיס ובוא
לטכס ההגרלה

„אני בפאריס בגלל־לונדון"

של סרוסי — ניסים סרוסי, המדבר על עצמו בגוף־שלישי.

„נשבר לי להילחם באפלייה ברדיו וב־עיתונות בארץ," הוא אומר במרירות, „אף פעם לא הוזמנתי להופיע בטלוויזיה הישראלית. סרוסי לא פוטוגני, אמרו לי. מעולם לא זכיתי להגיע לחמשת המקומות הראשונים, בשום מיצעד־פזמונים, סרוסי לא רמה בשבילם. אף פעם לא הופעתי בשום תוכנית רישמית של רשות־השידור. בשום תוכנית של חגי־ישראל. אמנים רבים יוצאים להופעות בעולם מטעם מיש־רד־התיירות, או הסוכנות, את סרוסי אף פעם לא הזמינו. הם אמרו שסרוסי לא מיי־צג את ישראל, בזמן שמכרתי רבבות תק־ליטים יותר מכל זמר ישראלי אחר. כש־רציתי להופיע בבניין־האומה, שכרתי ב־עצמי את האולם ושילמתי במיטב כספי."

לפני זמן קצר, כמעט שנה אחרי שהגיע לפאריס, הופיע סרוסי באחד האולמות החשובים ביותר בבירת צרפת, הפאלה דה קונגרס, בקונצרט־יחיד. גם עבור שכי־רת האולם הזה להופעתו שילם כסף רב.

והוא מספר: „אני יודע שלקחתי על עצמי ריזיקו ענקי כשעזבתי הכל, אבל היו לי סיבות טובות להאמין. ראשית, אני יכול לומר על עצמי, שאני זמר טוב מאד, ומי שחושב אחרת לא מעניין אותי. אני הולך בשיטת קסיוס קליי — אני הכי גדול בעולם! שנית, אני שר בעשר שפות, ושלישית, למה לעזאזל לא לנסות?"

גם הפעם היה לסרוסי האומץ לעשות דבר שזמרים אחרים אינם מעזים לעשו־תו: לקחת את הגיטראה, התקליטים ו־קיטעי־העיתונות, לטוס לארץ זרה, להת־ייצב ולומר „אני פה. אולי אתם צריכים זמר?"

בעיצומם של קשיי הקליטה בארץ הח־דשה עבר סרוסי משבר נוסף. רעייתו ה־צעירה, אתי, זנחה אותו וחזרה ארצה דו־קא כשהוא היה זקוק לאדם קרוב יותר מכל. „כשיצאנו מהארץ, היה ברור לה שאני יוצא לעבודה ולא לפיקניק," מספר ניסים בצער. „אבל כבר בשבועיים הרא־שונים שלנו כאן היא רצתה לחזור. אחר־כך היא נסעה ארצה לחתונה של אחיה, ושכחה בכלל שיש לה בעל. היא נסעה לאילת, נשארה אצל ההורים שלה ולא

הכל לבד

הוא המוטו המנחה את סרוסי, המלחין את מרבית שיריו בעצמו. „פה אף אחד לא מלכלך בגלל דברים שלא קשורים למיקצוע," הוא אומר. „פה שומעים רק את השיר, ושמים לב להופעה. אבל חברים מישראל מנסים לשים לי רגל ומפיצים עלי שמועות." מימין: סרוסי מצלם מעריצה.

הישראלי? הדחף „להראות", להוכיח ש־הוא מסוגל להצליח לא רק בישראל, אלא בכל מקום שירצה?

ישראלי המבקר בימים אלה בפאריס, לא יתקשה לזהות את דיוקנו של ניסים סרוסי הנשקף ממודעות־הענק המכסות את כותלי העיר, ובמייוחד ב־רבעי הקהילת היהודית. נראה בעליל ש־סרוסי החליט גם הפעם לעשות זאת ב־שיטת עשה־זאת־בעצמך, והשאלה ששוא־לים היום הכל היא, האם הוא יצליח בכך גם בג'ונגל הבידור הצרפתי. לאדם אחד, לפחות, יש תשובה ודאית: „זה יקח לו קצת יותר זמן, אבל הוא יעשה את זה כמו שהוא עשה את זה בארץ." הדובר הוא כמובן האיש המאמין ביותר ביכולתו

נתנה לי שום סימן־חיים, במיכתב או ב־טלפון. כשראיתי מה המצב, שלחתי לה מיכתב־אזהרה, שאם היא לא תחזור אלי תוך שבוע אבין שהיא רוצה להתגרש.

„היא לא חזרה, וכתבה לי שאם אני רוצה להתגרש, אני יכול לפתוח תיק גי־רושין בפאריס. בעצם אני יכול אולי לה־בין אותה. כאן היא מצאה את עצמה בפעם הראשונה לבד, בלי הורים, בלי חברות, בלי מעריצים, רק איתי, ואז הס־תבר שאנחנו בכלל לא על אותו הגל.

„היא מעולם לא ידעה מה היא רוצה בחיים, כל יום שינתה את דעתה. אחרי שהיא ליכלכה עלי בעיתון בארץ היא רצתה לחזור לפאריס, אבל אז אני לא

(המשך בעמוד 42)

אני בפאריס

(המשך מעמוד 41)

הסכמתי. בשבילי היא כבר זרה לחלוטין. אם היא משמיצה אותי, אני מעדיף לסיים את הנישואין מוקדם ככל האפשר, ולהע־מיד לנגד עיני מטרה אחת בלבד — לע־שות קאריירה בינלאומית."

בפאריס — כמו בקריית־גת

הקאריירה הבינלאומית של סרוסי החלה ברגל שמאל. במשך שנה של־מה הוא היה כבול בחוזה עם חברת התק־ליטים דקא, אשר הפיקה עבורו תקליט ברמה שלא השביעה את רצונו. סרוסי ביקש שלא להוציא את התקליט לשוק, ונאלץ לרכוש את כל הכמות שהוכנה.

„החלטתי," הוא אומר, „שגם כאן אני חייב לחזור לשיטה שלי, לעבוד לבד. לאט־לאט התחלתי להכיר אנשים, שסידרו לי הופעות. בהופעה הראשונה התרגשתי מאד, לא ידעתי לקראת מה אני הולך. אבל ההפתעה שלי היתה עצומה! עמדתי לפני קהל שמכיר את השירים של סרוסי בעל־פה. נדהמתי. לרגע היה נדמה לי שאני נמצא בבית־שאן או בקריית־גת. באמצע ההופעה כבר שכחתי לגמרי שאני בפאריס. בסוף ההופעה לא נתנו לי לרדת מהבמה. לא יכולתי להבין מה קורה. ב־משך חודשים ארוכים ביזבזתי זמן על תביעות נגד חברת־תקליטים, ופיתאום אני מגלה שכל אותו הזמן יש לי כאן קהל יותר חם מאשר בארץ."

באותו לילה החליט סרוסי לשנות את כל תוכניותיו. תחת שיהיה סתם זמר שבא לשיר ומחכה ששיר משלו יצליח כדי להגיע לכותרות, החליט להציג את עצמו ככוכב.

„פתאום גיליתי שאני יותר קרוב להצ־לחה מאשר חשבתי," הוא מספר. „אני כבר כוכב בקרב הקהל היהודי, אז למה לא לנצל את זה? הבעייה היתה לבנות מחדש את הדימוי." לצורך זה שכר סרוסי את שירותיו של מישל רושפור, מי שהיה איש־יחסי־הציבור של הזמר מייק בראנט המנוח. „הוא ראה ושמע אותי," אומר ני־סים, „והחליט שאני מסוגל לזכות באותה הצלחה שהיתה למייק. הוא מטפל ביחסי־הציבור שלי בכל אירופה. החלטנו להק־קים קבוצת־עבודה ולהגיע לקהל הצרפתי.

„כל סנט שאני מרוויח מוקדש היום ל־מטרה אחת: בניית שמו של ניסים סרוסי, במטרה להגיע לשכר־הופעה של 25 אלף פראנק (כחמישים־אלף לירות) ושאמכור תקליטים כמו שמכרתי בארץ. עד אז אני חי חיים כפולים. מצד אחד ניסים סרוסי אליל־הזמר, שמגיע להופעה במכונית רו־לס־רויס שכורה, עם מעיל־פרווה שכור ושומרי־ראש בשכר, סרוסי של יחי־הרו־שם. ומצד שני ניסים סרוסי האדם הפ־שוט של שעות הבוקר, המתגורר בדירה בת שני חדרים ברובע ה־20 של פאריס, וחוסך כל פרוטה למען עוד רושם."

צערו של האב העיוור

„לחזור לארץ עדיין אין לי תוכ־ניות. לא לפני שאסיים את מיש־פט־הגירושין שלי עם אשתי, כי היא יכו־לה להוציא נגדי צו־עיכוב־יציאה־מהארץ. לא אחזור לפני שיהיו לי כותרות ביד, לפני שאראה תוצאות. אני לא רואה שום סיבה שזמרים כמו תום ג'ונס, שארל אזנבור, פול מקארתני ואנריקו מסיאס, יצליחו באירופה ואני לא. מה שנשאר לי זה רק להוכיח שיש לי מקום ביניהם, ואת זה אני הולך לעשות."

מישפחתו של סרוסי נמצאת ברחובות. אביו העיוור ואמו, המטופלת בעשר נפ־שות, נתנו את בירכתם לצעדו של ניסים בן ה־28. „אבל היה לנו עצוב בליל־הסדר," הם מספרים. „אנחנו מישפחה מאד מאו־חדת, ובערב־הפסח היו כמה כיסאות רי־קים סביב השולחן. זה הכניס לנו עצב בלב, אבל אנחנו יודעים שניסים צודק. הוא ילד טוב, שולח לנו כסף כל חודש. באמת בחור טוב, למה עושים לו את כל זה?"

ומוסיף האב: „אני לא יכול לראות טלוויזיה, אז אני שומע כל היום רדיו. כולם אומרים שניסים שלנו שר יפה ומצ־ליח, אז למה אני לא שומע ברדיו הקול של הבן שלי?"

פנקס הבוחרים להסתדרות - פורסם. האם שמך מופיע בו?

רשימות הבוחרים מוצגות בכל מועצות־הפועלים.
יש לבדוק אם שמך מופיע, ולהבטיח את זכותך לבחור.
אם שמך אינו מופיע — יש לערער מייד בפני ועדת
הבחירות המקומית במועצת־הפועלים במקום־מגוריך.

ההסתדרות קיימת בשבילך.
יום הבחירות: 21.6.77

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל - ועדת הבחירות המרכזית
ועידת ההסתדרות • ועידת נעמת • מועצות הפועלים

צוות החיסול

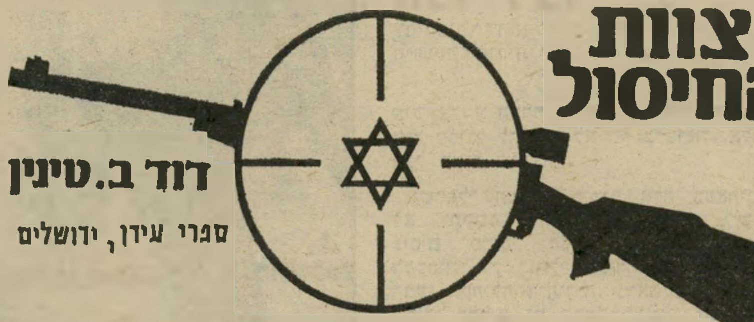

דוד ב. טינין

ספרי עידן, ירושלים

ספור מעשה ללא תקדים של חוליה ישראלית חשאית נבחרת שלחמה בטרור הערבי בעיר לילהאמר. רב־מכר עולמי עכשיו בעברית.

להשיג בכל חנויות הספרים. הפצה ראשית: "גד", תל־אביב.

יש לאן ללכת!

• ספרים משומשים •
• ספרים מיוחדים •

ג ב י

רח' בן־יהודה 28
תל־אביב

קורסי צלילה

בתל־אביב ובים־סוף

צלצל: 03-295529.

קתרין דנב
אנוק איימה

בסרטו החדש של

קלוד ללוש

SI C'ETAIT A REFAIRE

לחיות מחדש

בכורה ארצית

בקולנוע „פאר" תל־אביב ● 9.30—7.15—4.30

United Artists

רע

במדינה

(המשך מעמוד 40)

להסתיר, „וזה פעל נגדי," הוא טוען, „בשל היות ירושלים עיר ניצית מיסודה. אבל הדרך שבה השתמשו בדיעותי נגדי, היתה מכוערת." לדבריו, אנשי החוג־לשילוב, שהבחינו בתמיכת תושבי בית־שמש ב־שימעוני, פתחו במסע־הסתה בעיירה. „טענו שהייתי במוסקבה, ושהכנתי שם את הקרקע לשיחות של ידידי, לובה אליאב, ושבעצם אני קומוניסט וסוכן פלסטיני," סיפר.

שימעוני אכן ביקר במוסקבה, „אבל במיסגרת עובדתי במועצה לעיצוב המו־צר," הוא אומר. „השתמשו בנסיעתי בצורה מכוערת מאד. מי שמייחס לי מגעים עם אש"ף, מפיץ שקר ביודעין."

דיעותיו של שמעוני התבטאו גם בתמיכתו ובפעילותו למען בחירתו של יצחק רבין במאבק על המועמדות לראשות הממשלה. „העובדה שתמכתי ברבין," הוא מספר, „גרמה לכך שעוזי ברעם ושאר הניצים והפרסים בסניף ירושלים ייצאו בהתקפה נגדי. מובן שפרשת רבין תרמה עוד יותר להחלשת מעמדי."

ירושה הדדית. „במסע נגדי," מספר שמעוני „היה מסע של לחצים, איומים ופיתויים מצד אנשי המנגנון, שניצלו את מישרותיהם בעיריית ירושלים ואת מערכת ההטבות שבידיהם במסע הלחצים. הם אפילו השביעו אנשים דתיים שלא יתמכו בי. בעניין הזה אני עומד להגיש

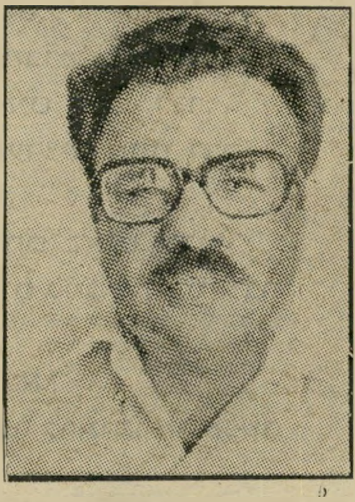

ח"כ־לשעבר שימעוני
אנא כורדי!

תלונה למבקר עיריית ירושלים."

האיש שעמד מול שמעוני בהתמודדות על המקום השני מטעם סניף ירושלים הוא יעקב גיל, פקיד־עירייה שעליו נאמר כי חילק כרטיסי־נסיעה לחו"ל לבני־מישפחתו תודות למעמדו. אולם שני המתמודדים על המקום השני נוכחו, מאוחר יותר, שמילחמתם היתה לשווא.

עוזי ברעם הבין ירושלים תשלח לכנסת רק מועמד אחד, ומראש העמיד את עצמו במקום הראשון ברשימה, כשהוא נעזר באביו, השר. זה האחרון אף טרח, בראיונות לעיתונות, למנות את בנו כ־יורשו בכנסת.

האב, שהוריש לבנו את מקומו הרם מתכוון לרשת את בנו במקום אחר. משה ברעם יחזור להיות מזכיר המיפלגה בירושלים. „מטרתם," טוען שימעוני, „היא ליצור מצב שבו ישלטו בני מישפחת ברעם בסניף הירושלמי, תוך סילוק כל מתנגד. יש להם אינטרס מוזר שלא לתת לאיש להבין ולבדוק מה בדיוק קורה בתוך סניף ירושלים של המערך."

„הדבר השפל ביותר," ממשיך שמעוני, „היה שהסיתו אחד משכני כנגדי. השכן החל מטריד אותי בצעקות וקללות, בדה נגדי אשמות־תקיפה ויזם תלונות ל־מישטרה ואף דרש את הסרת חסינותי. אני מתגורר עם מישפחתי הגדולה בדירת מרתף בת שני חדרים בשכונת נחלאות, ובמקום שיוסי שריד ישתמש בזה כבנשק־תעמולה במודעות שהוא מחבר, הצליחו — בעזרת השכן — להפוך את חיי מישפחתי לבלתי־נסבלים."

הסכנה הכורדית. העדה הכורדית בארץ, שחביב שמעוני נחשב כמייצגה, מונה כמאה אלף נפש, מתוכם שלושים אלף תושבי ירושלים. הם טוענים כי שימעוני היה ח"כ פעיל ומצליח בוועדות החינוך, השירותים־הציבוריים והעבודה, וכי סילוקו היה תוצאה של קנוניה ברורה. עוזי ברעם הכחיש את ההאשמות, אך חביב שימעוני טוען: „למרות שאני רואה את עצמי כנציג ירושלים ולאו־דווקא כנציג העדה הכורדית, היה בתעמולה נגדי גוון של איום והסתה נגד מה שהם כינוי ,סכנת ההשתלטות הכורדית על תפקידי־מפתח'."

שימעוני הסיק את המסקנות, ובמקביל למאבקו להיבחר כמזכיר מועצת־פועלי־ירושלים, הוא מתכוון לארגן את העדה הכורדית כגוף פוליטי, „כדי לתת לעדה המפוארת הזו את מעמדה המתאים. בזכות — לא בחסד."

עולים

פילאי הקליטה

„הממונים מטעם מישרד־הקליטה קולטים רק מה שנוח להם!" מאשים מדען עולה־חדש

כיצד נקלט מדען עולה־חדש בארץ? כמה הוא עולה, ולמי? מהי תרומתו למדע המתפתח בישראל?

סיפורו של ד"ר דדלי קסל (39), עולה־חדש מדרום־אפריקה, בעל תואר דוקטור בכלכלה מאוניברסיטת קורנל בארצות־הברית, מציג את הבעייה המסובכת והבלתי־מוכרת של קליטת מדענים־עולים בארץ מזווית בלתי־מקובלת, אישית. המציגה שאלות רבות על דרך טיפולם של הגורמים הממשלתיים בעולים מיוחדים אלה.

קסל, נשוי ואב לשניים, שוכנע לעזוב מישרה מכובדת של מרצה באוניברסיטת יוהנסבורג בדרום־אפריקה, אחרי שהובטחה לו עבודה בישראל במיקצועו המבוקש, כלכלן. אולם, כיום דדלי קסל הוא אדם מתוסכל מבחינה אישית ומיקצועית, המוציא את פרנסתו בקושי, וכולו מרורים נגד המימסד הישראלי, על דרכי הטיפול שלו בו ובעמיתיו.

„ההתחלה," סיפר דדלי בקול שקט אך מתוח, „היתה בתחילת שנת 1975. הוקמה אז חברה בשם ממל"ג, שנועדה לעסוק במחקר שימושי במדעי־החברה. ייחודה של החברה היה בכך שכל עובדיה מדענים, עולים־חדשים, והיא הוקמה על־פי הסכם עם מישרד־הקליטה, המרכז לקליטת מדענים עולים, שהוקם על־ידי ראש־הממשלה לשעבר, גולדה מאיר."

„לאן הלך הכסף?" בראש החברה החדשה הציבו אנשי מישרד־הקליטה שני מדענים מוכרים. האחד, מייקל לוטן, הוא היה בעבר בעל חברה לשירותים סוציולוגיים. השני, דוקטור אורי שפריר, פיסיקאי במיקצועו, היה מרצה באוניברסיטת תל־אביב ובעל חברה בשם סיני לפיתוח אורבני.

עשרה עולים חדשים, כולם מדענים מוכרים בארצות־מוצאם, שעלו לארץ בסביבות שנת 1975, תוכננו להיקלט על־ידי החברה. תמורת כל מדען כזה שילם מרכז־הקליטה סך של 10 אלפי לירות בחודש.

„אני התחלתי לעבוד עבור ממל"ג ביולי 75'," סיפר דדלי. „אז עבדו בחברה חמישה מדענים, שני אמריקאים, מתמטיקאי צעיר ועובד־מתמחה במחקר פוליטי. חיפשנו פרוייקטים. רצינו לעבוד ברצינות, והרבה. להועיל. התיסכול הכי גדול של מדען בא כאשר איננו מועיל."

אולם הפרוייקטים זרמו לחברה החדשה בזרם דליל מאד. אחד התקבל מעיריית ירושלים — תוכנית לפיתוח האיזור שליד שער יפו. בהכנתו של פרוייקט זה עסק גם דדלי קסל, ובמהרה נתמנה כאחראי לו, נוסף על עבודה אחרת שבה עסק במיסגרת החברה — פיתוח עיירות־פיתוח.

„בהתחלה היתה אווירה חופשית," הוא מספר. „ניהלנו שיחות אחת לשבוע. המישרדים היו בנמל יפו הישן, והתנאים היו נוחים וטובים, יחסית לארץ. דיברנו כל הזמן על הצורך להתפתח, לא להתנוון.

„פרוייקטים של ממש אומנם לא היו, אבל היה רצון טוב. עד שהמתח התחיל לחדור לאט־לאט, וחיסל כל חלקה טובה במיפעל הקטן שלנו. פיתאום התחלנו להבין ש,עובדים' עלינו. הכסף ממישרד־הקליטה פשוט נעלם. כל אחד מאיתנו קיבל פחות מ־4,000 לירות לחודש ברוטו.

(המשך בעמוד 50)

תמוז - ספרי איכות

ספרית „העוקץ" גאה להציג לקהל שוחרי ספרות המתח והמסתורין חמישה ספרי מתח חדשים:

חיסול בפיסגה
מאת: טרוויניאן

מתת שטן
מאת: ברנרד טיילור

חיסול שירותים
מאת: טרוויניאן

עצבי פלדה
מאת: דיק פרנסיס

5 ימים מתוקים במאי
מאת: ארנון הדר

הפצה: תמוז — תובל

לכל הדורש
ספר התנ"ך והברית החדשה בכריכה אחת

ללימוד ולהשכלה כללית
(בשפה העברית)
במחיר —.5 לירות בלבד —
עבור דמי משלוח ואריזה
כתוב וצרף את התשלום לפי הכתובת
ת.ד. 7089 ירושלים
ויישלח לך מייד.

המסיבה נגמרה

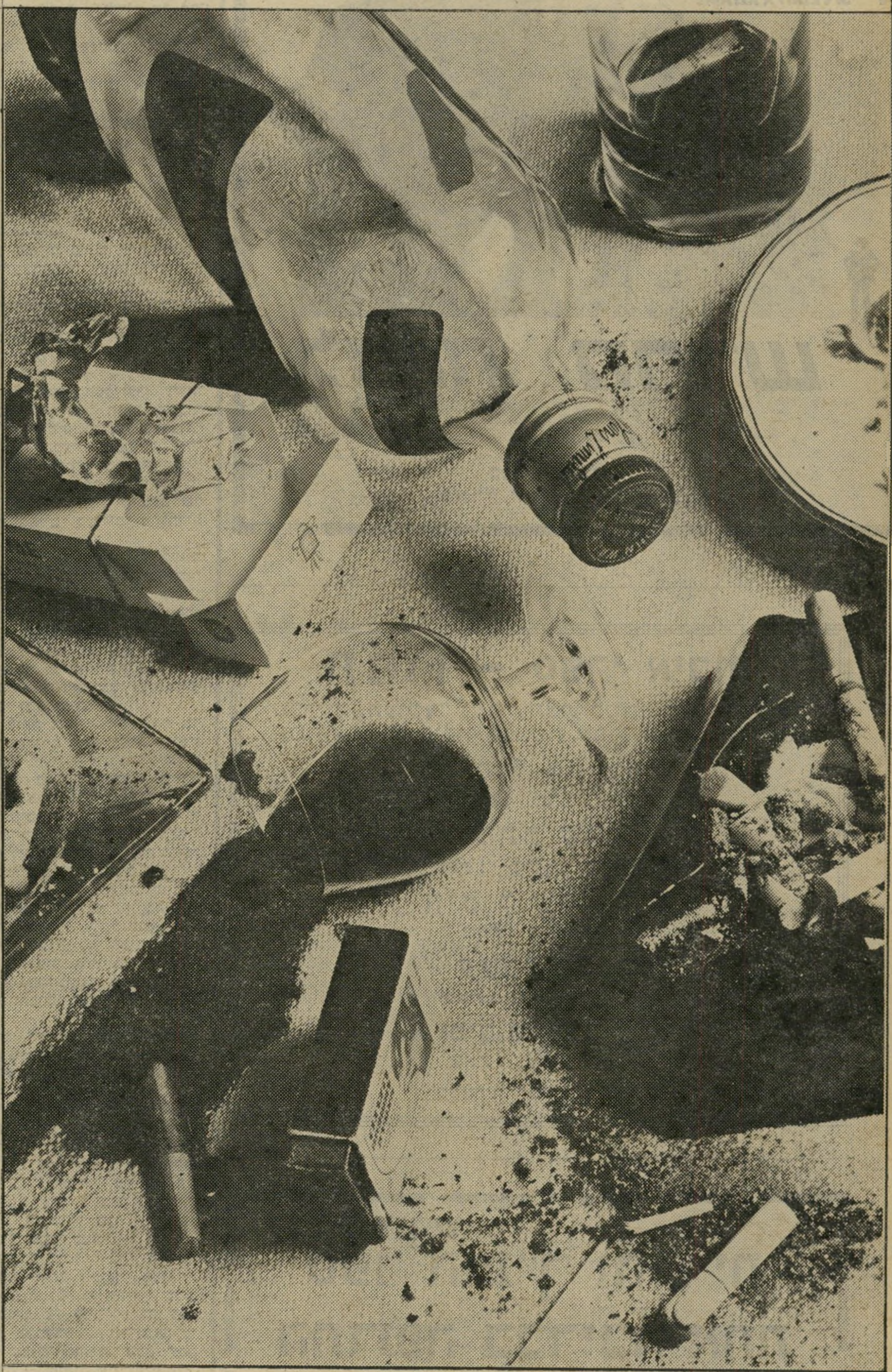

בקבוקי הוויסקי ריקים,
והמאפרות מלאות.
מרוב עשן כבר לא רואים
אף אחד.
מי זה שם?
קשה להבדיל ביניהם,
הם נראים אותו דבר.
הם גם עושים אותו דבר.
כלום.
עכשיו הם באים אליך,
ומבקשים להמשיך במסיבה
שלהם.
מי זה בא?
אי אפשר לראות. אי אפשר
לדעת.
הם נראים אותו דבר.
רבין,
אלון,
פרס,
ידלין,
רבינוביץ...
אבל, המסיבה שלהם היא לא
החגיגה שלך.
הוצא אותם מהחדר.
רוקן את המאפרות.
פתח את החלון.
שיכנס אויר.

החלף את השלטון!

מטה הדור הצעיר

מחל

כח הליכוד

יש רק כח אחד בישראל ובכוחו להחליף את השלטון

קולנוע

שחקנים

ויליאם הולדן

אני מרגיש קרוב יותר לסוף!

כל מי שראה את הסרט רשת שידור יסכים, בוודאי, שאחת ממעלותיו הגדולות ביותר היא איכות המישחק בו, ו־במיוחד המישחק הגברי. הבמאי, סידני לומט, הצטיין מאז־ומתמיד בהדרכת שחקנים והפעם הוא התעלה על עצמו, ב־הדרכת שני השחקנים־הדמויות המנוגדים לחלוטין מבחינת המישחק: פיטר פינץ' וויליאם הולדן.

דמותו של פינץ' חיצונית, חריגה, צעקנית, נוורותית וחסרת־מנוחה, חלומו של כל שחקן השואף להפעיל את הזיקוקין־די־נור הטכניים שרכש בקאריירה ממושכת. ואכן, פינץ' השתמש בכולם היטב וזכה באוסקר.

דמותו של הולדן, לעומתו, שקטה, מאופקת, מופנמת, מעמיקה ועצורה יותר, ודווקא משום כך, כפי שיעיד כל שחקן, קשה הרבה יותר לגילום. הולדן היה מועמד לפרס האוסקר, אך לא זכה בו. לא מפני שלא היה ראוי לו, אלא משום שה־נסיבות היו כאלה שנטו „לטובת" פינץ', אשר נפטר מייד אחרי הופעתו בסרט, אחרי שבמשך שנים לא זכה בהכרה שלה היה ראוי. מתן הפרס היה מעין התנצלות מאוחרת של הוליווד, כאילו אמרה ל־פינץ': „סליחה ששתקנו זמן רב כל־כך."

חשבונות נוסח הוליווד. ואין אדם כמו ויליאם הולדן המבין מצב שכזה. „אני מאושר," הוא הגיב, להפתעת הכל, כאשר נודע לו שפינץ' — ולא הוא — זכה בפרס האוסקר. „המצבה הנאה ביותר לאדם, היא הדרך שבה זוכרים אותו. ופרס ה־אוסקר יהיה מעתה חלק מן הדרך שבה נזכור את פיטר."

מי שחושב כי התגובה מוזרה, ואולי צבועה במיקצת, אינו מכיר את דימויו של ויליאם הולדן בהוליווד, ושוכח כי אחרי 38 שנות קאריירה (הוא הופיע לראשונה בתפקיד ראשי בנער הזהב, בשנת 1939), דברים מעטים מאד יכולים להפתיע אותו בעיר־הסרטים. וכי אחרי כל התפקידים הראשיים, הפרסים והתהילה, הוא יכול בהחלט להרשות לעצמו להיות רחב־לב. והוא באמת עושה זאת, במלוא הכנות.

אשר לחשבונות של הוליווד, אין כהולדן המכיר אותם, על בשרו. אחת הדוגמות הקלאסיות לעיוות האוסקרים התרחשה לפני 27 שנים, כאשר הכל הסכימו כי הולדן ראוי לפרס עבור הופעתו ב־שדרות סנסט (לדעת רבים — סירטו ה־טוב ביותר בכל הזמנים). אבל הפרס ניתן אז לחוזה פרר. שלוש שנים לאחר־מכן נזכרה הוליווד בחובה להולדן. הוא הופיע אז בקומדיה אחרת של אותו הבמאי ש־עשה את שדרות סנסט, בילי ויילדר. שם הסרט היה סטאלאג 17, ותפקידו של הולדן היה צנוע, מצומצם וציני הרבה יותר. אבל שטר יש לפרוע, והולדן זכה בפיסלון המוזהב דווקא עבור תפקיד זה.

מנוחה בשמורת החיות. מוזר עד כמה דומה תפקידו של הולדן ברשת שידור למצבו היום בחייו. הוא בן 58, וכמו מנהל חטיבת־החדשות בסרט גם הוא חש „הרבה יותר קרוב לסוף מאשר להתחלה, ומשום כך איני מתכוון לבזבז זמן." לפני 14 שנה הוא התגרש מאשתו ברנדה מארשל (שחקנית לשעבר), אחרי שגידל עימה שני בנים משותפים ובת שלה מנישואין קוד־

(המשך בעמוד 46)

מסע הייסורים של מסע האלונקות

צנחנים מתפשטים במיקלחת בסרט „מסע האלונקות"
צה"ל דרש „מוות חיובי!"

סרט שצה"ל תופס בו את המקום ה־מרכזי, יכול לנקוט אחת משתי גישות:

האחת — סגידה. צה"ל הוא הצבא הטוב בעולם, חייליו הם גיבורי־חיל עשויים ללא חת, וכפועל יוצא מכך, שום דבר ש־קורה בצה"ל אינו יכול להיות פחות מ־מושלם, מבריק ויוצא־מגדר־הרגיל. כל מי שמטיל ספק בכך הוא עוכר־ישראל, אנטישמי, אנטי־ציוני, ובכלל טיפוס לא חברותי ולא נחמד. זוהי הגישה הבריאה, המקובלת והמומלצת על־ידי גורמים רישמיים רבים, ובראשם — צה"ל.

הגישה השנייה פופולרית פחות. היא סוברת שצה"ל הוא גוף המורכב מבני־אדם, וככל גוף שמורכב מבני־אדם גם בו יש חיובי ושלילי, נישגב ומכוער. וכל מי שרוצה להוסיף על החיובי והנשגב, מוטב לו שינתח את השלילי והמכוער, ויפיק מהם לקחים.

זוהי הגישה שבה בחר הד"ר יהודה („ג'אד") נאמן, במסע האלונקות שלו, סרט על פלוגת טירונים בצנחנים, ועל טירון אחד שנשבר ומת באימונים, כשחשד כבד של מעשה־התאבדות נישא באוויר.

לפני יום־הכיפורים. את הרעיון ל־סרט נטל נאמן מתוך ניסיונו האישי, כמי שהיה רופא בצנחנים, הוא נזכר במיקרה אחד, שבו התאבד טירון בירייה בחדרו של המפקד. המחשבה להפוך את המיקרה ההוא לגרעין העלילתי של סרט באורך מלא, עלה בראשו של ג'אד עוד לפני מילחמת יום־הכיפורים.

פרוץ מילחמת יום־הכיפורים דחה את המשך הטיפול ברעיון. חודשים ארוכים במילואים הוסיפו רבדים לא מעטים של חוויות והתנסויות ביחידה קרבית, אשר התקשרו בצורה זו או אחרת לסיפור ה־מקורי. כשחזר לחיים האזרחיים, פנה ג'אד לעזרת הסופר דניאל הורביץ, ובעבודה יחד עימו לבשו הרעיונות הרבים צורת תסריט, שהוגש לתחרות של המועצה לתרבות ולאמנות.

הלוואות מחברים. המועצה קראה, ראתה כי טוב, והעניקה לתסריט פרס של 300 אלף לירות. זו היתה, למעשה, הד־חיפה המעשית הראשונה לקראת מימושו של הסרט. ומאותו רגע ואילך יצא מסע האלונקות למסע־הייסורים הפרטי שלו.

תחילה, בעיית המשקיעים: כאלה לא נמצאו בסביבה (למרות שהתסריט הוכתר בפרס!) הבנקים שאליהם פנה הבמאי השיבו לו כי אינם רואים סיבה להשקיע ב„עוד סרט ישראלי מן השורה, שאין בו שום דבר מייוחד". המפיקים ה„מיקצועיים" (המרכאות פירושן שבארץ אין ל־מושג הזה הגדרה מדוייקת!) טענו, לעומת זאת, כי הנושא „מדי מייוחד".

לבסוף, עם קצת הלוואות מחברים ומן המדינה, הפרס על התסריט, קרנות שונות וכן הלאה לפי כל אמצעי ה„שנור" המקובלים והמאולצים הגיע הסרט לשלב ה־הפקה. ואז נכנס לתמונה צה"ל.

מוות חיובי. מובן שבסרט שעלילתו מתנהלת כולה ביחידה צבאית, אין מנוס מפנייה לצה"ל כדי לקבל — לצורך הצילומים — אביזרים צבאיים, רובים, ג'יפים, אוהלים וכיוצא באלה. אבל צה"ל התלבט. צריך שהמוות בסרט יהיה „מוות חיובי", נאמר לנאמן. ובכלל, למה לא להציג את צה"ל באור יפה, ורוד ובריא? הצנזורה העבירה את העניין לדובר־צה"ל, דובר־צה"ל העביר את העניין למטכ"ל, ומהמטכ"ל חזר לצנזורה וחוזר חלילה.

וצה"ל המשיך להתלבט. אפילו המלט היה מתקנא בלבטים ממושכים שכאלה. פינות הסיפור התעגלו כדי שעדיני־הנפש לא יישרטו. אבל צה"ל עדיין התלבט. אחרי 14 חודשים עדיין לא ניתנה תשובה סופית. בין השאר נדרשה ערבות בנקאית בגובה של מיליון לירות עבור הציוד ש־יושאל לסרט. הצילומים החלו, ותשובת צה"ל עדיין התמהמהה. בינתיים הגיע ה־עניין אל יועץ־שר־הביטחון, האלוף (מיל.) ישראל טל, והוא החליט. הסיוע ניתן — על־ידי מישרד־הביטחון ומישמר־הגבול! צה"ל עדיין התלבט.

ברומא זול יותר. הסרט צולם כולו בתוך 30 יום. ככל הסרטים שאין בהם בורקאס ואינם כורעים ברך לפני המכנה המשותף הנמוך ביותר של הקהל, הוא נעשה מתוך נכונות של מרבית משתתפיו לעבוד תמורת חלק מן השכר, או תמורת אחוזים. מתוך ניסיון נואש להוריד את הוצאות־ההפקה חיפש ג'אד עד שמצא, ב־רומא, מעבדות שתעריפן זול ב־40 אחוזים מזה של המעבדות הישראליות. אולפן־הקלטות ניו־יורקי עשה את עבודת פס־הקול במחיר נוח יותר מאשר בארץ.

אבל מסע־הייסורים עדיין לא תם. כעת צריך היה למצוא מפיץ, ובית־קולנוע. בעל בית־קולנוע אחד, שראה את הסרט, הגיב: „זה סרט טוב, זה סרט מיסחרי, ואני מאחל לך שתיכשל." מדוע? משום שמסע ה־אלונקות מעז לשאול שאלות על נושאים שהשתיקה יפה להם. כך, לפחות, סבר אותו בעל בית־קולנוע.

חיים בחברה סגורה. לבסוף, אחרי שנמצא המפיץ ונמצאו בתי־הקולנוע, שהסכימו להציגו, יוכל גם הקהל להחליט אם אכן אלה הם נושאים שהשתיקה יפה להם. כי מדובר, בסרט, בדרך שבה מנסה צה"ל לחשל את חייליו; בעובדה שהחייל, יותר משהוא אישיות בפני עצמו, הוא פרט בתוך צוות, ומי ש־אינו משלים עם כך סופו להישבר. מדובר בו בהווי של צעירים אשר עזבו ל־ראשונה בחייהם את הבית ואת השכונה והם חיים בתוך חברה סגורה, אך־ורק עם עצמם ומפקדיהם. שאינם מבוגרים או בשלים הרבה יותר מהם.

מסע האלונקות רחוק מלהיות סרט מושלם. מדובר בו על בעיות הרבה יותר מאשר על אנשים. העמדת הדמויות לפני ה־מצלמה, מיבנה כל צילום ותנועות המצלמה מעידים על רגישות ודימיון ניכרים של הבמאי, על שימוש בשפת־קולנוע חסכנית ויעילה, ועל יצירת אווירה צבאית אמיתית, כנה ואותנטית. אולם מאידך: המיבנה הדראמתי לוקה לא פעם בחסר, ורצונם הטוב של השחקנים עולה לא פעם על יכולתם. אבל, וזה החשוב מכל, זהו סרט ישראלי התוקף בעייה ישראלית, עם אנשים ישראליים ומשברים „משלנו", ומנסה להבין אותם. ומשום כך הוא ראוי על עצם טיפולו בנושא זה — ותהיה דעתו של צה"ל — אשר תהיה — לצל"ש.

סרט לנשים

לחיות מחדש (פאר, תל־אביב, צרפת) — היה זה גבר שביים סרט זה, קלוד ללוש, אבל הכל מכוון בו אל בנות המין הנשי (איש אינו מעז עוד לקרוא להן, כיום, המין היפה או המין החלש). ומאחר שמקובל לחשוב שהנשים הן הצרכניות הגדולות ביותר של הקולנוע, מתקבל על הדעת שלסרט צפויה הצלחה מיסחרית ניכרת.

גיבורתו היא נערה שבגיל צעיר הושלכה לכלא, אחרי שהיא וידידה הרגו — בטעות — את המעסיק שלה שניסה להתעסק איתה. בכלא היא מצליחה להיכנס להריון (זוהי הדרך היחידה, לדעתה, לשמור על טעם כלשהו בחיים, אחרי שבן־זוגה נפטר), וכשהיא משתחררת, בתום 15 שנות מאסר, היא מתכוננת לשקם את חייה ולהחזיר את בנה אליה.

מאחר שהאשה היא קאתרין דנב, אחת התופעות האסטטיות ביותר שידע בד הקולנוע מעולם, קשה מאד שלא להזדהות עימה, ושלא להבין לרוחו של בנה, כאשר הוא מנסה לחזר אחר אמו, לפני שהוא מגלה את זהותה.

הופעתה של עוד חברה־לכלא, אשה בעלת מעלות מייוחדות בתחום החינוך המיני, שאותה מגלמת אנוק איימה, מוסיפה למשק־הבית העליז גוון של יופי כהה, חם ומשובב־נפש משלה.

אשר ליצירתו של ללוש — זה זמן ניכר שקשה להתייחס ברצינות לסרטיו. במיקרה הטוב, הם בועות־סבון ציבעוניות מאד; במיקרה הרע, כשהם מתיימרים לומר דברים רציניים, הם יומרניים, שיטחיים ומרגיזים עד אימה.

קאתרין דנב וז'אן־ז'אק בריו — יחי היופי!

לחיות מחדש הוא מיקרה־ביניים. נושא קליל ואוורירי, המחזר כל העת אחרי עינו של הצופה, אולם עמוס בכל־כך הרבה פעלולים טכניים, תנועות אינסופיות של מצלמה, צילומים נגד השמש ומיסננות־אור למיניהן, עד שהדבר מתחיל לעייף. אולם, מי שאינו ער לצד הטכני של הקולנוע לא יופרע, כנראה, ומכל מקום — קאתרין דנב ואנוק איימה מהוות פיצוי נאות לכל שיעור של סבל.

קולנוע

(המשך מעמוד 45)

מים. מזה שלוש שנים הוא חי עם שחקנית צעירה ונאה מאד ששמה סטפאני פאוארס, הצעירה ממנו ב־24 שנים והעושה מאמצים נואשים לשבור את מעגל־הקסמים של הכוכבות. למרות שהצליחה בינתיים לקבל כמה תפקידים ראשיים בסירטי דיסני (החיפושית דוהרת שוב) וסידרת־טלוויזיה שלה זוכה כיום בהצלחה (שם הסידרה אבא וכנופיית פיטר), היא פסימית מאד באשר לסיכוייה. אולם „אינני מרירה,״ היא טוענת, „אני מציאותית.״

חייהם המשותפים מתנהלים בצורה מוזרה למדי. הם מתראים רק בסופי־שבוע, כשהוא נוסע אל ביתה הנמצא בקצה האחד של לוס־אנג׳לס, או כשהיא נוסעת אל ביתו, שבקצה השני של העיר. מזמן

קבלת האחוזים ופיצול השכר בסרטים, פיצול שבעזרתו ניתן היה לשלם פחות מיסים בשנה. מן הגשר על הנהר קוואי בלבד הגיעו להולדן, כשותף בסרט, כ־2.5 מיליון דולר, המשתלמים לו עד היום במנות של 50 אלף לשנה. הולדן, שכבר אז אהב חיות, הוסיף שערות לבנות רבות לראשו של המפיק סם שפיגל, כאשר במשך כל הסרטת הגשר על הנהר קוואי התרועע עם שני נחשי־קוברה. „מה נעשה אם הם ימיתו אותך באמצע הצילומים ?״ קונן המפיק המודאג ללא־הרף.

חזה שעיר — תועבה. פעם נחשב כאחד הגברים הנאים ביותר בהוליווד. חזהו הגברי היה אחת המעלות הבולטות של פיקניק (באותו סרט נאלץ לגלח את חזהו השעיר מדי־בוקר, משום שחזה שעיר,

סוונסון והולדן ב„שדרות סנסט״ (1950)
— בימים ההם

פאוארס והולדן ב„סופשבוע״ (1977)
— ובזמן הזה

לזמן הם יוצאים לטיולים ארוכים בצוותא, בעיקר לחוות־הענק שלו בקניה, שם הקים שמורת־חיות, או לגינאה החדשה, שם היא קונה עבודות מקומיות.

רחוק מן הכוס. בהוליווד עצמה הם ממעטים לצאת בחברה. אבל לפחות בכל הנוגע להולדון היחסים הביאו לו ברכה אחת גדולה. הם הפכו אותו מאחד הצמאים הגדולים של העיר, לאדם שאינו שותה משקה חריף יותר מקפה.

כיום הוא ממעט לעבוד בסרטים. אך, „העבודה היא בינתיים חיונית,״ הוא טוען, „עדיין אינני יכול להרשות לעצמי לעשות כל מה שאני רוצה.״ בשנות השיא בקאריירה שלו, לפני כ־20 שנים, כשהופיע בסרטים כמו נערת הכפר וסברינה, היה אחד השחקנים היקרים והעצמאיים יותר של הוליווד. הוא היה בין חלוצי

באותה עת, נחשב תועבה בעיני הצנזורה). היום חרושים פניו קמטים, התנהגותו עצורה יותר, ומעיניו ניבטים חוכמת־חיים והשלמה עם טירופם, שרק שנות־חיים ארוכות יכלו להחדיר בהן. עייף מן הסרטים, הוא מזכיר לידידתו סטפאני פאוארס שגם הוא התקשה, בתחילת שנות ה־60׳ למצוא תפקידים למרות הצלחות קודמות, אחרי שכמה מסרטיו כשלו מאד בקופה. משחזר לתחילה, בסרטים כמו חבורת הפראים, לא היה זה עוד הולדן המאהב החטוב, אלא הולדן האיש שהחזיק מעמד בכל התלאות, למרות הכל. לכן, קדחת הצלולויד הרפתה ממנו. הוא אינו רוצה לבזבז זמן עוד. יש לו תוכניות רבות, והן אינן קשורות דווקא בקולנוע. „נשאר לנו עוד כל־כך הרבה לראות וללמוד,״ הוא אומר, ומכין את טיולו הבא.

הגיע הזמן לעבור

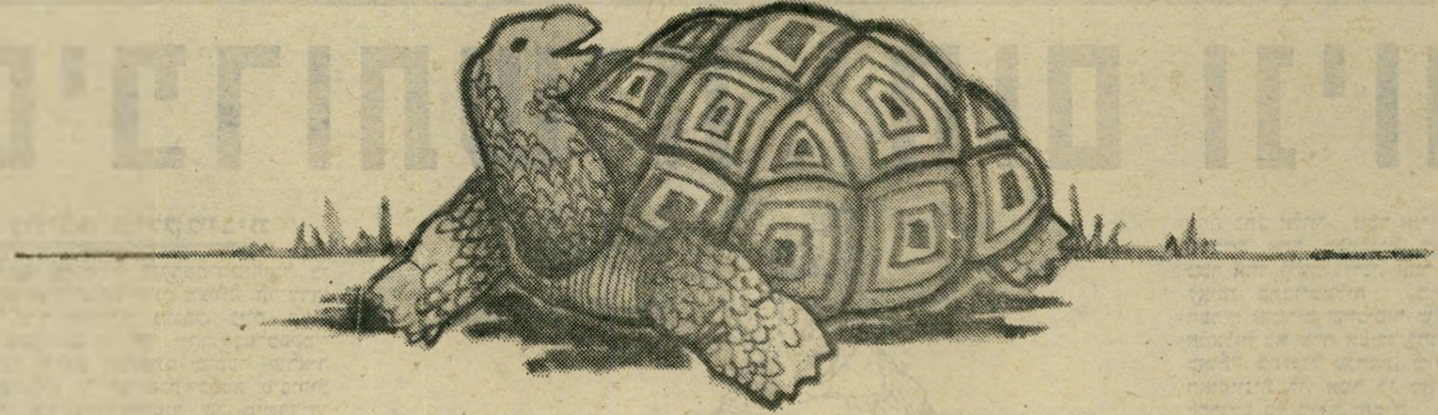

לקצב אחר!

קצב חדש...
תנופה יוצרת....
דמיון פורה...
עשייה מהירה...

שמואל פלאטו-שרון

האיש הבודד לכנסת

נמר של נייר

„ניסים אלוני ב־1951: ארץ זו, מיוחמת־שירים־ללא־סיפור, וצעירים אלה, לוהטים לאין קצה, נתגלגלו במידרון התלול־מאד בטרם הגיעו לפיסגה..״

סיפרות תש״ח: תום וניוול

א. כתיבה קולקטיבית

החותם שהותירה מילחמת־השיחרור ב־סיפרות הישראלית הינו מעוות, חד־צדדי ובעל ערך סיפרותי מוגבל. כיום, קרוב לשלושים שנה מאוחר יותר, בפרספקטיבה של הזמן, הצטמצם מיספר קוראיה של סיפרות זו המיוצגת בכמה סיפורים ושירים בתוכניות־הלימוד של מישרד־ה־חינוך, הכפויים על תלמידי בתי־הספר.

סיפרות־תש״ח הרישמית מכילה את יצירותיהם של קבוצת סופרים ומשוררים שהיו במילחמת־השיחרור בשנות ה־20 ל־חייהם, ופעלו במהלך המילחמה כפוליט־רוקים * ביחידות שונות, תוך שניצלו את המילחמה לביצור מעמדם הסיפרותי.

פעילות התרבות בצה״ל במילחמת־ה־שיחרור התנהלה בעזרת המחת״ר ** ש־עליו פקד הסופר משה שמיר. הסופרים שהיו כפופים לפיקודו אולצו לשרת מט־רות סיפרותיות נעלות, שעליהן כתב שמיר במאמרו הקץ לרפורטז׳ה — תחי הביקורת! *** בין השאר את הדברים הבאים: אומר אני הורגלנו על־ידי ה־עיתונות ואף על־ידי הסיפרות, ואף על־ידי צעירים שבה, לשמש שופר לתרועת־המילחמה של ישראל, והדבר טוב ויפה. נתגייסה הרוח, ומשנתגייסה גיוס טוטא־לי, לא עסקה בביקורת אלא במוטור...

על המכניזם המוטורי הזה של סיפרות־תש״ח מוסיף שמיר במאמרו: עד עתה ליווינו את המדינה, את צבאה, את מיל־חמתה, בסיפרות של רפורטז׳ה. נאה ויפה. ייתכן גם שיש בהמשך של סיפרות כזאת, במידה שהיא תטפח דמות מסויימת, מאו־רעות מסויימים, ותעבור בכל האפשר פהיית לפי הוראות קציני לישכת־הקשר־לעיתונות, אשר תפקידם לא־פעם לכסות מערומים... סותם ואינו מפרש.

שנתיים מאוחר יותר, במאמר נוסף ש־ראה אור באותו עיתון **** תחת הכותרת הפלמ״ח והסיפרות משנה משה שמיר את הערכתו לסיפרות־תש״ח. תוך שהוא מחבר עליה „אני־מאמין” שלא עמד ב־מיבחן התקופה מאז ועד היום:

אין עדות נאמנה יותר לכוחו החיוני, השורשי, אף השמור־לדורות, של ה־פלמ״ח, מאשר עובדה זו כי היפרה שממה רוחנית והעלה בגיאותו גל של יצירה אמנותית. כל הופעה חברתית שאיננה־פאזה, היונקת ממקורות עממיים, הנושאת חזון ונפש — מוכרח הוא שתמצא את ביטוייה בשדה הרוח. הסימפטומים מעי־דים על גורמיהם. עקרות רוחנית מעידה על ריקבון חברתי. פיריון — על פריחה. הפלמ״ח העמיד דור של סופרים, היה כוח־דוחף ליצירה שרישומיה עוד יאדוו שנים רבות. לא רק אותם סיפורים ושי־רים שנחתמו בספר, שקיבלו את הגוש־פנקה הציבורית — כי־אם מאות רשי־מות, פזמונים, יומנים, בני־סיפורים ו־בני־שירים הם מיכול אותה תקופה. ה־יצירה האמיתית נישאת תמיד על גלי יצירה עממית רחבה. אין סיפור „גדול” נכתב כשהוא יחידי ומבודד באקלימו וב־נופו, אלא־אם־כן הוא אנטי־חברתי. זהו אופייה החברתי של היצירה האמנותית, על אף היותה יצירת־יחיד. היצירות הג־דולות, אם כי שם אחד חתום תחתן, נכת־בות כתיבה קולקטיבית על־ידי הדור שלם. הדור שלם.

לא היתה עוד תקופת עירוי־כוחות ו־התחדשות בשטח היצירה הסיפרותית כת־קופת הפלמ״ח. הפלמ״ח יצר פולקלור שלם שהואצל מכור ההווי שלו ועלילו־תיו... מאחר שלא כאן המקום לדון ולב־דוק אם „פולקלור שלם” הוא „סיפרות”, הרי יש עניין רב בהמשך מאמרו של משה שמיר, היורה את חץ הפלמ״ח לעבר מטרה בלתי־מוגדרת, כאשר הוא כותב: ניתנה רשות הדיבור אם לזחלנים המדש־דשים בשפות הביצה, ואם לאותם שמרח־פים הרחק־גבוה מעליה. שוב עומדים סופרים וכליהם ריקים, או שמלקטים הם מאמתחתם מה שנותר, והרי זה כבר מעלה חלודה...

ב. מיגדלי־שן

משה שמיר ידע לאן שולח הוא את חיציו. בתקופה שאחרי מילחמת־השיחרור, שבו בין שאר החוזרים משדות־הקרב עקו־בי־הדמים של תש״ח עשרות כישרונות סיפרותיים, שגילו את כל עמדות הסיפ־רות והתרבות תפוסות, על־ידי משה שמיר וחבריו. בין השבים התארגנה קבוצה אחת סביב כתב־העת הימני־הקיצוני סולם, קבוצה אחרת התקבצה סביב יונתן רטוש ואהרון אמיר ופירסמה מיצירותיה בכתב־העת אל״ף, וקבוצה שלישית ניסתה לפר־סם שבועון סיפרותי בשם עין, בעריכת ניסים אלוני, אורי סלע ואחרים.

בשלוש במות אלה פורסמו סדרות של מאמרים בעלי רקע מגמתי, שתקפו את מגמת ההתהדרות של קבוצת הסופרים־הפוליטרוקים שהתרכזה סביב משה שמיר. בסולם היה זה מרדכי שלו, בסידרה סיפ־רות המילחמה של מדינת ישראל שבה תקף את יצירות יגאל מוסינזון, משה שמיר, נתן שחם ואחרים. בכתב־העת אלף התרכזו יוצרים צעירים כבינמין תמוז, עמוס קינן, יעקב אשמן ואחרים — שערך יצירותיהם מאותה תקופה עדיין לא זכה בהערכה הראוייה, למרות שהם הצליחו להציג ביצירותיהם תמונה אחרת, ריא־ליסטית יותר, של מילחמת־השיחרור.

בסידרה שפירסם ניסים אלוני בשבועון עין, תחת הכותרת הדור והתרבות שלאחר המילחמה, הוא הצליח לאבחן את בעיות־היסוד של סיפרות דור־מילחמת־השיחרור, תוך הנחת האצבע על מוקדי העקרות העיקריים. במאמרו הנערים שהלכו למיל־חמה כתב אלוני: זוכר אני שפעם ישבתי בחברת אחד הכתבנים המצליחים ובא מכר אחד וישב לידנו. אמר לו אותו מכר לאותו כתבן־מצליח: „מה דעתך, ה־חבר׳ה אומרים שהסיפור שלך הוא זבל.” המצליח לא טרח אפילו להניע את ראשו. באותה בת־קול מנהמת, מזרחלת, דובית, האופיינית לו, אמר לו באיטיות שדרכה להדגיש כל מילה והברה: „אז מה איכ־פת לי?”.

טול „מה איכפת לי” ותלה אותו כשלט על פני הנוער של היום, ולא יימצא אדם שייצא מתוך הקהל בטענה שאין השלט כולל גם אותו. ספק, אומנם, אם יתן איש דעתו לשלט. עוד זאת, ספק אם תמצא לך הזדמנות לתת שלט — או כל דבר אחר — על־פני המונים של נוער, כי הללו, ההמונים, אינם קיימים, ומכאן — הנוער אינו קיים.

ארץ זו, מיוחמת־שירים־ללא־ספור, וצ־עירים אלה, לוהטים לאין־קצה, נתגלגלו במידרון התלול־מאד בטרם הגיעו לפיס־גה, או אפילו כדי מרחק הגון בדרך אליה. אשר לארץ, הריהי מצוייה בתקופה של פריחה: פריחה והתלהבות ופורחת הספסרות, פורח החזון ופורח הקלון, פר־חה המקוריות ופורחת הנוכריות...

ניסים אלוני אינו חוסך בהסבר תופעת העקרות התרבותית, המאפיינת את מייצ־גי סיפרות מילחמת־השיחרור האופיי־ניים, ומוצא את האשם העיקרי בכך שהם יוצרים סיפרות סטרילית, הנטולה את ה־עוקץ של מילחמת בנים באבות. וכותב ניסים אלוני:

מצוייה מילחמה נצחית, שאין דור נקי ממנה, והיא מילחמת הבנים באבות. היא־היא המילחמה המעלה את אבות־השד־שלת בישראל... היא־היא המילחמה ה־משאירה לבה רותחת ומפריאה בשדות תבל האנושית. מצויות מילחמות חריפות יותר וחריפות פחות, אך היעדרה של מילחמה זו אינו מעיד אלא על התנוו־נות, אם מוחלטת אם זמנית, של הדור. מצויים מישטרים ונוסחות־חיים המארי־כים ימים יותר או פחות, אך מילחמת הבנים באבות היא שמחדירה בנוסחות אלה רוח רעננה, חדשה, או שמכריתה אותן ומפילתן שכן, נמצא, עבר עליהם הכלח...

בהמשך מאמרו טוען אלוני, כי בני דור תש״ח פונקו, ונוונו תוך כדי כך, על־ידי דור־המייסדים. והוא מפרט: התפעלויות אלה שהתפעלו למישמע כל קוק־ריקו שנפלט מפיותינו, ובמילה אחת, תואר זה שלדידי לא מילא אלא שליחות מהרסת — „סברה” — כל אלה הינם חוליות לחוט־שדרה שמסביבו נת־לכד גוף קרתני, בור, שחצן. רע מזה, אנחנו, שמעולם לא ניסינו לפתח בנו כוח־שיפוט מבוסס, קיבלנו כל זאת ב־הנאה. נכון, גיחכנו, לעגנו להם, שמנו אותם — את המופחים־על־גב — לצחוק, אך בכל־זאת נהגינו הנאה שלמה ואפילו רישרשנו כהלכה בבוץ לאומני־גזעני זה: הקימונו במות שבהן פיארנו והיללנו עצ־מנו עד להקאה. „סברה” הפך שילת הסלי־חות לכל הווייתנו. האיצו בנו להאמין — אנחנו, השוטים, האמנו! — שאכן הנפ־לאים ביצורי־אנוש אנחנו, בלא שיהא בידינו שמץ־הוכחה לאמונה עצמית כפו־

רישום של שמואל כ״ץ

„משנתגייסה הרוח...”

---

* קציני תרבות ומוראל, ביטוי הלקוח מן הצבא הסובייטי.

** המחלקה־לתרבות.

*** „בשער” 3.2.49.

**** „בשער” 10.5.51.

* הכוונה ל„צברים”.

יית זו. ראינו עצמנו זכאים, לא לפרט זה או אחר, אלא פשוט, זכאים לכל. בתי־הספר שלנו, בדרך־כלל העמיקו בנו תחושה זו. מורינו ניסו לעודד את רוחנו ו„להדפיס" את דברינו משאך יצאו מכלל גימגום. הורינו קבעו על פניהם חיוך־הנאה־ניצחי, אפילו שהיו ביניהם כאלה, בדרך הטבע, שראו את כל ה„התפתחות" הזאת בעיניים מושפלות מבושה. העיתו־נות קפצה על כל חריקה שחרקנו... איני יודע אם אומנם ראו הורינו את העתיד בבהירות, כדי כך שעשויים היו לחזות מילחמה באופקו. אם אכן חזו זאת — הנחה שקשה לקבלה — הרי שידעו את אשר הם עושים, כי־על־כך — הכינו חיילים. חיילים — במובן הצר ביותר של המילה... בלא להתיר לכל עניין „מפלי" ו„צדדי" להיכנס אל מסכת־חיינו. במובן כללי, כאמור, לא חונכנו מעולם להיות בעלי כוח־שיפוט. מה שאמר המ־שורר „וכך, מתוך הגות, נהיה לפחד־נים", לא חל עלינו. כי הגות לא היתה בנו. אם ערכנו ויכוחים, התנבאנו בסיגנון ובתוכן עיתון־הבוקר של תנועתנו ; טע־נותינו היו הטענות שנישאו באחרונה מפיו של אחד המנהיגים ; דבריו ומישפטיו של המדריך הפכו ניכסי־צאן־ברזל של לשוננו...

את מאמרו מסיים ניסים אלוני בשא־לות ותהיות יסודיות, והוא כותב : אנחנו חזרנו לבתינו, ודברים ששם חיים גורי בפי גיבוריו „הן נקום והגחנו שנית כמו אז, ושכבנו שנית לתחייה, נדדה איומים וגדולים ואצים לעזרה, כי הכל בקירבנו עוד חי ושוצף בעורקים ולוהט" דברים אלה לא נשתיירו אלא, לפחות לדידי, כב־חינת תוחלת.

עייפנו. וכדרכם של עייפים, חיטטנו בערימות נושנות של סיסמאות וברר־נו לנו אחת. כינינו עצמנו „דור המידבר". אפילו היו אלה האבות שהדביקו בנו ובעצמם תואר זה, הרי אנו בשתיקתנו, ויותר מכך, באישור הסיסמה הלכה־למע־שה, כאילו נטלנו שלט זה והרימונו אותו כיד עצלה ומיואשת מעל לראשינו ! ובכך פתרנו את כל בעיותינו... *.

במאמר קודם באותה סידרה על הדור והתרבות שאחרי המילחמה, מביא ניסים אלוני תמונה מוגדת יותר של ערכי אותה סיפרות : והנוער — הפלא ופלא !

ניסים אלוני

„קיימת היתה סיפרות..."

— קרא את דיבריהם, קנה את סיפריהם, בא להאזין למוצא־פיותיהם. אך לפתע־פתאום, בטרם נתייצב הכיבוש כהוא־זה, בטרם ניתנה שהות לשקול ולהרהר ולה־הל ביצירה של ממש, באותה מהירות ופתאומיות שבה דרכו, ערקו... סבור אני שרובנו רחוקים אנו מלחשוב שהמיל־חמה — עד עתה — העלתה לנו יצירות גדולות־לתיפארת ויוצרים גאונים, אך גם בלעדי זאת, עובדה היא שקיימת היתה סיפרות, ולא היתה קיימת בתוך כתליה של אגודה פלונית לענייני סיפ־רות שמשיוצאים אנשיה אל הרחוב הרי הם מסתחררים מעוצמת השמש... לפתע־פיתאום נתכהר לסופרים הצעירים ששוב אין הם חשובים כלל ועיקר, ששוב אין איש נותן דעתו עליהם. בתוך המילחמה הגדולה היו הדברים הבודדים שזרקו מ־פיותיהם בכל יום־גנוסיה נבלעים ואוב־דים כבת־קול זו בסערה. דמו הסופרים לבעל שזנח אשה צעירה והיא, הגם ש־בוכה בלילות ראשונים, מתנחמת חיש־מהר ואינה נותנת עליו דעתה כלל ועיקר. סופה שהיא בזה לו וסופו הוא שבא ומתחנן, אלא היא עושה אותו לצחוק, ואפילו תרה אחר מאהבים אחרים.

וכלום חייב אני לבוא ולהעיד עלי את הבריות ? כלום חייב אני לשכנע את הקוראים ואת הכותבים כאחד עד כמה בזוים לה לסיפרות כיום, מתייחסים אליה כאל מעשה־משובה של נער ?

ג. סיפרות תש"ח האחרת

ערכם האפסי כיום של „מקצועני הסיפ־רות של תש"ח," בולט עשרת מונים, כא־שר יצירותיהם נמדדות ליד יצירות אח־רות העוסקות ב„דור האבוד של תש"ח," יצירות שלא חוברו בלהט קרבות ביטאוני־הסיפרות במהלך מילחמת־השיחרור, אלא ב־15 השנים הראשונות שחלפו מאז תמה לה המילחמה.

עלייתם של סופרי־האמת מדור תש"ח, כפינחס שדה בהחיים כמשל המציג באו־רח כן את ליבטי ההתבגרות של האמן בסוף שנות ה־40, וראשית שנות ה־50', תוך הצגה מזווית לא בומבאסטית, או מניפסטית, את מילחמת־השיחרור. שירתו של יהודה עמיחי העוסקת בצד האנושי של מילחמה זו, תוך בחינתה מהבחינה האינדיווידואלית, דרך מיכלול שירתו, ש־מילחמת תש"ח היא המוטיב החוזר־וניש־נה בה. מילחמה המעוררת במשורר את כל מיכלול השאלות הקיומיות.

סופר נוסף, העוסק במשמעויות של מילחמת־השיחרור, כבר קרוב לשלושים שנה, הוא עמוס קינן, הבוחן ושב ובוחן אותה מבעד לספריו ולמחזותיו, ללא־הרף. עיסוקו מתמקד לרוב בבחינת ה„חלום" של הלוחמים, חלום המדינה שלמענה הק־ריבו את עצמם, והחלום מול המציאות. באחד משיאי יצירתו, במחזה חברים מספ־רים על ישו שם הוא מוקיע על הצלב את כל בני־דורו, תוך שהוא עורך עם הצלוב שלו את חשבון־הנפש של הדור. בספריו בתחנה ושואה 2 מנהל קינן מעין דו־שיח עם עצמו, ואינו חדל מהניסיונות לפרש ולפענח לעצמו את המשמעויות של מילחמת תש"ח ואובדנן עבורו.

סופרים נוספים, בני דור תש"ח, שצמי־חתם הסיפרותית החלה שנים אחדות אחרי הידום תותחי הסיפרות של אותה המיל־חמה הינם יצחק אורפז, בספריו המוקד־מים, הסופרת עמליה כהנא־כרמון, שעו־סקת לעיתים במיבנים הלשוניים של בני־דורה, ועוד סופרים מעטים, שהשיבו את הצד האנושי והלא־מאניפסטי של מיל־חמת תש"ח אל מפת־הסיפרות, ללא סיוע הפוליטרוקים של אותה מילחמה.

אך כאשר מעמידים מול היצירות ה־בוסריות, השדופות, החלקלקות והמתיימ־רות של מיקצועני סיפרות תש"ח, כנתן שחם, משה שמיר, אהרון מגד, חנוך בר־טוב, יגאל מוסינזון ואחרים, את יצירות־האמת של תש"ח, ניתן ללמוד על אחד האבסורדים התרבותיים שאינו קיים בשום תרבות אחרת. כוונתי לדימוי־הכוזב, ש־בעדו ניתן להבין את הבילעדיות של כל אלה כמייצגי תש"ח. מול יצירות של פינחס שדה, עמוס קינן, אורפז, עמליה כהנא־כרמון ומידד שיף, יצירות סיפרות־תש"ח־מטעם נראות כיצירות־בוסריות. משוללות ערך כלשהי, שנכתבו על־ידי סופרים שמעודם לא הצליחו לעבור את מחסום־היצירה הכנה והישרה לשמה, והם מדשדשים זה כשלושים שנה במי־אפסיים, פרי פליטתם, ומוכרים לציבור את האש־לייה שהם שוחים בים הסיפרות והתרבות כדג־במים.

שיר החונקים

אנתולוגיה מודרנית

„שיר החונקים עניים באגרופים" הוא אחד מסידרת שירים שפירסם ע. הלל בתקופת מילחמת־השיחרור והזמן שלאחריה, ביניהם „דבר החיילים האפורים", ו„פקודת חיים". מלבד „שיר החונקים" שראה־אור ב„בשער" ב־5.1,1950, ראו אור שיריו האחרים ב„ארץ הצהריים". לאחרונה מתגבשת הדיעה, כי ע. הלל הוא מהבודדים הנמנים עם משוררי האמת של תש"ח, ושירו זה מעיד על כך.

אין מלחמה בישראל.
אך קברים יש אלפים המלבינים על ארץ השקטה.
כי בחורים לאלפים נפלו במלחמה.
ופרחים אדמים ולבנים וצוחקים עצים ונובטים מלבות הבחורים המתים
ומעפר גופותם המת.
כי נוראה־כח היא שמחת החיים.
אין מלחמה על ארץ השקטה.
וכבר קופצים הסוחרים הבהולים לקצור את פרחי המות
האדמים והלבנים והצוחקים.
ולמכרם בשוק־הכסף.
ואמהות יש הרבה הקונות ובוכות. ומוסיפות וקונות ואומרות זו אל זו:
„הנה פורח דם הבנים!"

יש. —
יש ויש חוש מסחרי לדם!
והסוחרים הזריזים עושים הון.
ואל זונותיהם שוחקים לאמר:
„הבלים. אין פורח הדם — כי נרקבו
וכמו כל זבל המצמיחים — גם הוא לנו סחורה."
אין מלחמה על ארץ השקטה.
אך רוח יש מהלכת —
רוח רעה על ישראל.

ואיש לא נזעק מעם לקרוא חמס נגד הזנות הסוחרת.
והסוחרים הפקחים אשר לא נלחמו נושאים אמרות אל זונותיהם:
„כל אלה הטילים המתנפחים עשו מלחמה
אשר הבינה ועשר הכבוד המתהוללו"
והזריזים שבהם מוכרים אמרותיהם — מלה כסף. מלה כסף.
והכסף משלמים אתנן נאופיהם
ויש מן הזונות שאחיהן נספה. והן לוקחות ובוכות.
אבל נפלצים מן הזונות־המוכרות־בשרן — אלה הקונים־הנואפים.
הסוחרים בבשר אנוש. ושמחים בו עד בועטים בו בסוליתם.

אין מלחמה על ארץ השקטה.
אך יש חכמת פנים וצבועים לטרוף כבשת־הרש ויונת־יתום.
ויש נחילי צרעות־המקח. לעקוץ ולהרעיל
ויש נוכלות לבלרי־רום. ומבריחי המשיש האלהי.
וחברות מפיצי הטכניקולור.
ויש מצעדי־פקס. וברק צילינדרים וחיוכים דפלומטיים
ותופסי־משרה, ושרים ורמי קרת וטיולי משפחות.
ושקט יש על הארץ השאננה.
ואיש לא נזעק מעם לקרוא חמס על השקט הזה הנפלץ.
והלא יש עולה בישראל: ובכי מרמים במזיד.
ודמעת גזולים וארורים וחונקי עניים באגרופים
הו. שתיקת נואשי־פם.
חס.
אל אלהים!
שלמה נהרגו האלפים במלחמה —
על מה זעק הדם!

קשקשת 2068

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת", ת.ד. 136, תל־אביב.

בין הזוכים יוגרלו פרסים: שתי מנות בשווי — 50 ל"י (חמישים לי־רות) כל אחת, באחד מסניפי רשת הפיצריות רימיני בתל־אביב.

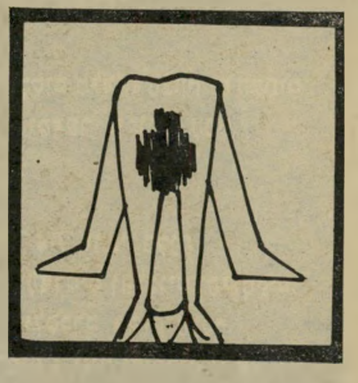

קשקשת 2065

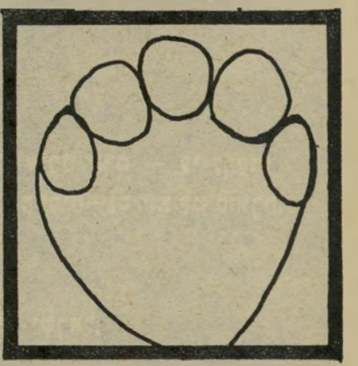

● מאפיונר שבגד, אחרי טיפול־שיניים.

ניר דרזין, רח' ירושלים פינת ביל"ו, כפר־סבא

● קלסתרו של כף־רגל.

אורית אילון, רח' הרצל 191, רחובות

● „האבנים המתגלגלות" על ראשו של פייר טרודו.

סמל יוסף קאופמן, ד.צ. 1215, צה"ל

● דריסת רגל עם פלטפוס.

שאול יהישלום, רח' אורלנסקי 7, פתח־תיקווה

PIZZERIA

RIMINI

מסעדות איטלקיות

תל־אביב, ככר אתרים טל. 288800

תל־אביב, ככר מלכי ישראל 4, טל. 263987

תל־אביב, רח' אבן־גבירול 24, טל. 266177

תל־אביב, דיזנגוף 93 טל. 221681

חיפה, רח' הנביאים 20, טל. 640201

חיפה, דרך רופין טל. 252654

ירושלים, רח' יפו 43 כשר

ירושלים, המלך ג'ורג' 15 כשר

רמל, רח' הרצל 102

אילת, מרכז התיירות החדש

תשבץ העולם הזה 2068

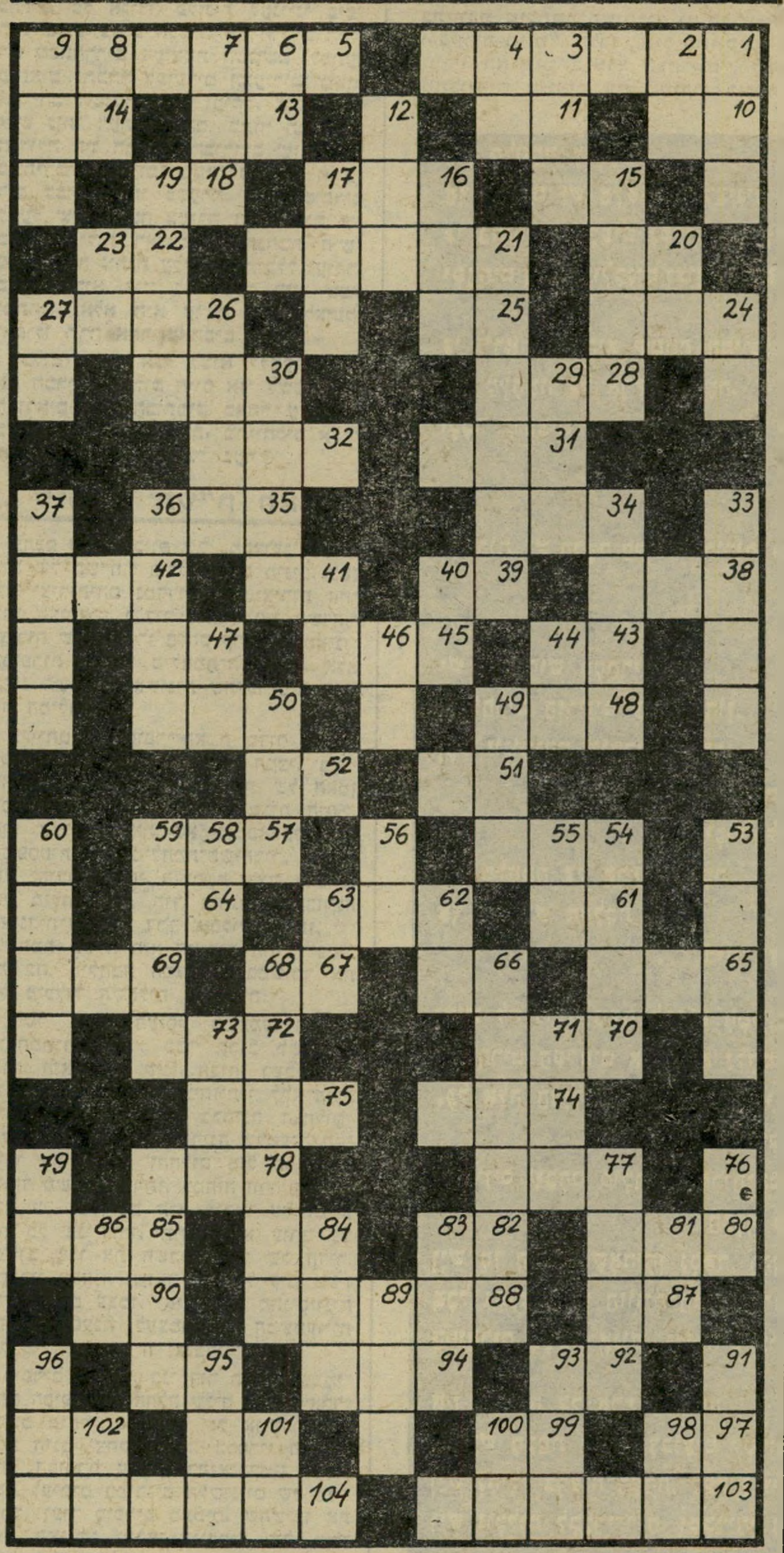

מאוזן:

1. יישוב ערבי בגליל; 5. ענבים רעים למאכל; 10. פרוסה; 11. ישן; 13. אם־הפנינה; 14. שליח־ציבור (ר"ת); 15. תיכ־לה; 16. רפואה; 18. עולץ; 20. זז ממקו־מו; 21. כלי־שייט קטן; 22. קידומת הולנ־דית; 24. פילוסוף גרמני; 25. שור בלי ראש; 26. קורה; 28. בין סוס לחמור; 30. מתאים; 31. הדר; 32. גופו; 34. עלייך להיות!; 35. רב־סמל פלוגתי (ר"ת); 38. בן־ישי; 39. שאין נשמה באפו; 41. מילת־שאלה; 42. יצהר; 43. מונח בתורת־החשמל; 45. ריבית שחורה; 47. יחידה בסולם־הצלילים; 48. מונרך; 50. טס; 51. מצבת־זיכרון; 52. אציל מיקראי; 54. יורשו של רבין (ש"מ); 57. ממקורות האנרגיה; 61. משתחווה; 62. עשירית הרבבה; 64. שנון; 65. לכי ממקום ל־מקום!; 66. רעוע; 67. אפס כוחו; 69. ערוץ נחל; 70. חומר־חיבור; 72. נשמה; 74. פנורמה; 75. עוף אגדי; 77. פנצ'ר; 78. יפה למדי; 80. מין אריג דק מובחר; 82. קריאת־יגון; 84. שנשמה באפו; 85. גץ; 87. תואר־כבוד ערבי; 88. צום; 90. מיכסה הבית; 92. חומת־מים; 94. נס; 95. קידומת צרפתית; 97. רשף; 99. סופו של נבון; 101. קפל בבגד; 102. חימה; 103. קיבוץ בעמק; 104. הפיכה לבינ־לאומי.

מאונך:

1. עולם ומלואו; 2. רמת־גן (ר"ת); 3. ילבלב; 4. מבני נוח; 6. הבל; 7. פרח־נוי; 8. הווייה; 9. מאכל המיוחד לפסח; 12. בד; 15. קצין־שלישות פיקודי (ר"ת); 16. עיר בלבנון; 17. משקה אלכוהולי קל; 19. דמות; 20. קוסם; 21. מן הצמדים הנודעים בארץ; 23. נרו יאיר (ר"ת); 24. דממה גמורה; 26. מבחיל; 27. רך בצאן; 29. תנועה שהתפצלה ממפא"י; 30. הגשם הראשון; 33. יחידה צבאית; 34. שרפרף; 36. ציפור זעירה; 37. בפעם נוספת; 40. הב!; 41. עלוב־נפש; 44. רסיסי־בוקר; 46. מיניסטר; 47. תווית; 49. מחלקי הבגד; 50. התקוממות; 53. צדייה, שלא־בכוונה; 54. לבלר; 55. בוא מלמעלה למטה!; 56. מילת־יחס נפוצה; 58. רטוב במיקצת; 59. לא־טמא; 60. מנהיג ד"ש (ש"מ); 62. באיטיות; 63. פרוסה; 66. מיפעל־המים לישראל; 68. סלע בים; 71. מוסד פיננסי; 73. נס; 76. במקום ההוא; 77. ג'וק; 79. רמס בעקבו; 81. חזר; 83. מסור עדות!; 84. רעדה; 86. שוטר־גדודי (ר"ת); 89. נטל מלוא פיו מן המזון; 91. צינה; 93. כלי־קיבול לנוזלים; 95. משופע כל טוב; 96. עיטור שעיר לפרצוף; 98. ארמדה; 100. מילת־זירוז; 101. מספיק!; 102. מי־לת־ברירה.

במדינה

(המשך מעמוד 43)

החברה קיבלה 10,000 לירות לחודש נטו ממישרד־הקליטה. לאן נעלם כל הכסף? למזכירה בחצי־מישרה? למישרדים, שהיו של שפריר עוד מתקופת חברת סיני שלו?"

מי שיחק את המישחק? מי ש־התחיל לשאול את השאלות המביכות היה ג'ים בקר, בעל תואר שני במדעי־החברה, שעסק במחקר פוליטי וגם חיבר ספר על קולומביה. הוא פנה למישטרה והגיש תביעה לבית הדין לעבודה בתל־אביב. ל־טענתו, הוא פוטר מן החברה אחרי סיכסוך עם ההנהלה, שעל־פי טענת מנהליה, לא יכלו להחזיקו. „באותה תקופה," סיפר דדלי, „התחלף מנהל המרכז לקליטת עו־לים. במקום הדוקטור אורי הורביץ מונה מנהל חדש, בשם שינער. הידיעות הרא־שונות שהגיעו לאוזנינו, באמצעות הבוסים שלנו, היו שהתמיכה בנו תורד ב־80 אחו־זים ושלא תהיה הצמדה ליוקר־המיחייה. ‚במצב כזה,' אמר לנו שפריר, ‚לא נוכל להמשיך להתקיים.' אנחנו התחלנו לפחד.

„ביקשנו שיחתמו איתנו על חוזה־עבו־דה, אבל שפריר ולוטן סירבו. המשכורות שלנו עוכבו. בנושא ההוצאות היו ויכוחים חריפים. היה אי־אמון. כשביקש ג'ים בקר

עודה קסל

חברה מיותרת לגמרי

שיפתחו את סיפרי־החשבונות של החברה, סירבו לכך שפריר ולוטן. הם רק גילו לנו שלא שילמו עבורנו את מס־ההכנסה.

„אותנו, המדענים, שלאט־לאט חדלו להתייחס אלינו בכלל, עניינה השאלה, לאן נעלמו 200,000 אלף הלירות שקיבלה ממל"ג עד כה ממישרד־הקליטה. אני לא יכולתי להמשיך לעבוד בתנאים כאלה. כשהייתי מגיע למישרדים בשעות־הבוקר, הרגשתי שלא רוצים אותי. שאין לי מה לעשות. תפקידם של שפריר ולוטן היה לדאוג לפרוייקטים — אבל פרוייקטים רציניים, לרמה שלנו, לא היו. העניינים התפוצצו, ואני התפטרתי ביולי 76'."

מי קולט מה? על־פי ההסכם שבעל־פה בין החברה לבין העובדים, בידיעת מישרד־הקליטה, חוייבו שפריר ולוטן ל־העסיק את המדענים־העולים במשך תיש־עה חודשים לפחות, ולאחר־מכן לדאוג להם למקום־עבודה נוסף, למשך תישעה חודשים נוספים. „אבל כשפניתי לממל"ג," אמר קסל, „לא הסכימו לדבר אתי. גם כשפניתי למישרד־הקליטה, לא התייחסו אלי." עתה הוא עובד עבור הלישכה המר־כזית לסטטיסטקה.

כיום מוסיפה חברת ממל"ג לפעול, לפי־חות באופן רישמי. „לפעול? זה מצחיק," מגיב קסל, „הם לא עושים כלום. כנראה ביגלל טעמים פוליטיים פנימיים הוחלט, לבסוף, לחדש את התמיכה בחברה בסכום של 10 אלפים לירות לכל עובד עולה־חדש. אבל למעשה, מי שעובד בחברה לא עושה כלום. נשארו שם ארבעה מדענים. החברה הזאת מייותרת לגמרי.

„הסיבה היחידה שהיא ממשיכה להת־קיים, היא רצונם של המנהלים לזכות בתמיכה ובמשכורת הגבוהה שמשלם להם מישרד־הקליטה. זאת נקראת קליטה, כש־הממונים על קליטת העולים־החדשים קול־טים רק מה שנוח להם?"

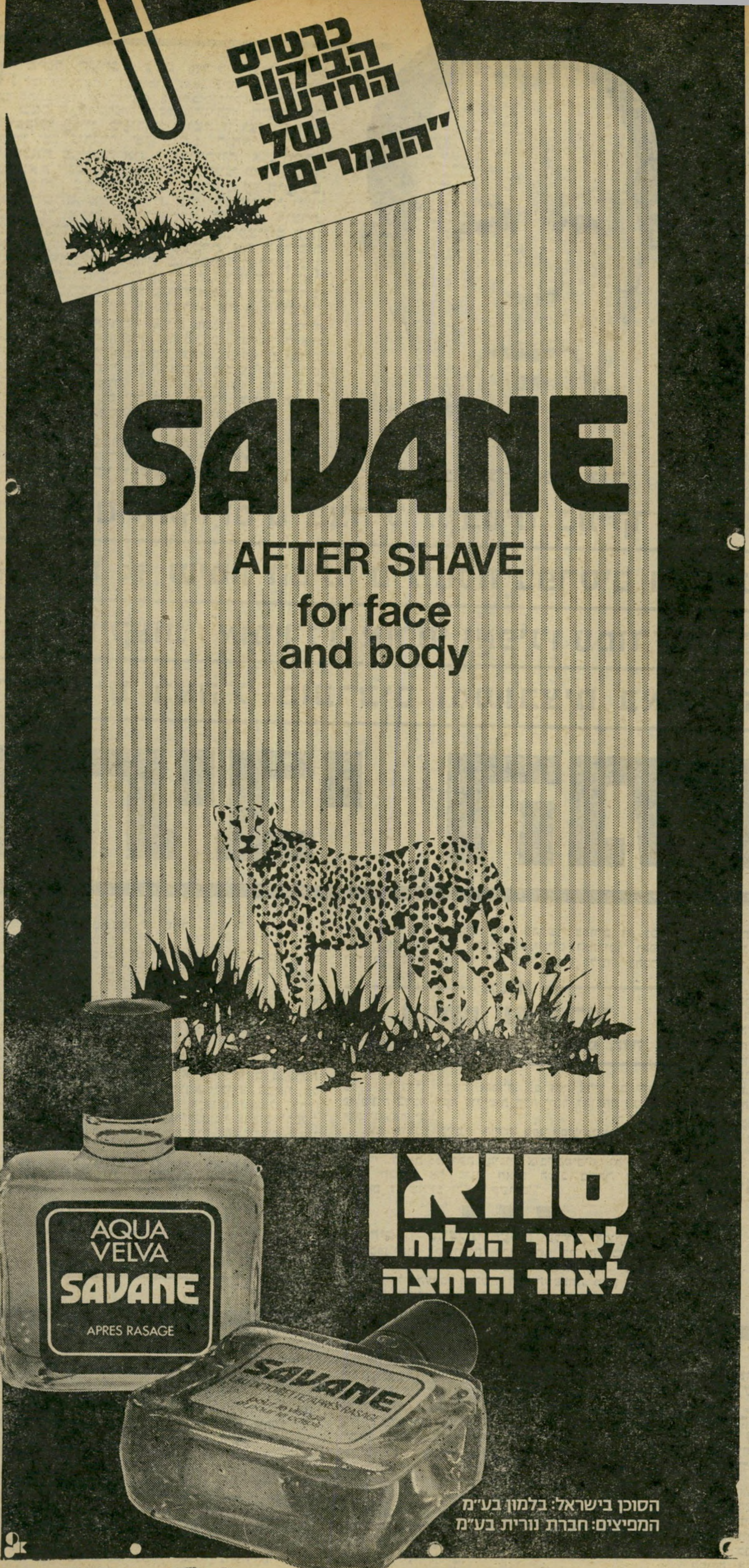

דרכי חיים

אלוהים מתוך הטלפון

מאחרי מודעה בעיתונות המתיימרת להציע עזרה לנזקקים, מסתתרים ציידי־נפשות

החוגים החרדיים מנסים להגיע אל שיכבות הציבור החילוני, באמצעות הטלפון. מודעות המתפרסמות לאחרונה בעיתונות מציעות לנמצאים במצוקה נפשית ובבעיות מישפחתיות לפנות לעדפון — שהם ראשי תיבות של עזרה־דתית־טלפונית.

אב שבתו יוצאת עם גבר נשוי ופנה לעדפון, קיבל את העצות הבאות: „הוציא את הטלוויזיה מהבית, כי הטלוויזיה היא מקור השחיתות. הבחורה ראתה תוכניות־טלוויזיה, וזה גרם לה להידרדרות המוסר. החלף את המזוזות בבית. המזוזה שומרת על הבית. מזוזה ישנה התקלקלה, ומזוזה חדשה תשמור על הבית יותר טוב.״

מדווחת כתבת „העולם הזה״:

מזה חמישה חודשים מתנהל מסע־ההתייהדות הנמרץ. מיספר בחורי־ישיבה מבני־ברק חברו יחד לייהד את היישוב מחדש. האיש שמאחרי עדפון, יעקב טישינגל, שאיתו נפגשתי בדירתו בבני־ברק, סיפר כי הפונים הם אנשים משיכבות־הציבור השונות.

„יש גם בעיות דתיות,״ אמר. „בקשר אליהן אנחנו מתייעצים עם רבנים. אבל רוב הפונים הם אנשים חילוניים, כדוגמת האב שבתו יוצאת עם גבר נשוי, וקיבל עצה להחליף את המזוזות.״

„והוא החליף?״ שאלתי.

„לא,״ השיב טישינגל. זוהי הוצאה של 600 ל״י, כי יש לו ארבע מזוזות וכל מזוזה עולה 200 ל״י. כשמדובר בכסף, האנשים הם עם קשה־עורף.״

„ועם הגבר הנשוי עצמו, נפגשת?״

„לא,״ אמר טישינגל. „לפי הסיפורים הבנתי שהוא גבר אלים, אז מה אני צריך להסתבך? אבל את הבחורה הזהרתי שהיא הורסת מישפחה. היא לא צריכה להסתכל בטלוויזיה, כי זה מקור החטא. והאבא שלה צריך להחליף את המזוזות. הוא לא רוצה? אז מה, אני יכול להכריח אותו?״

על השאלות מי מארגן את העניין, מי עומד מאחריו, אין מר טישינגל מוכן להשיב. „יש גדולים מאיתנו,״ הוא אומר. הוא, מכל מקום, אינו היוזם, הוא הגיע אל המוכן. מסרב בכל תוקף לגלות מיהם שולחיו.

טישינגל פועל בהתנדבות, כעדותו. אך יש אחרים המקבלים שכר. יש גם רבניות הנפגשות עם נשים. „היתה פנייה של אשה בגלל בעלה השותה לשוכרה,״ הוא מספר. „היפנו אליה רבנית, והרבנית אמרה לה שתשמור על טהרת המישפחה.״ ומר טישינגל מסביר, בפירוט ובאריכות, עד כמה חשוב שהאשה תשמור על טהרת המישפחה. „זה יעשה את החיים בין בני־הזוג מעניינים יותר,״ הוא מבטיח.

„והבעל, הפסיק לשתות?״ שאלתי.

„זה אני לא יודע,״ השיב טישינגל, „אני לא דיברתי איתו. הוא לא רוצה לדבר אתי. אני לא יכול להכריח אותו. גם יעצתי לו לבוא לשיעור שאנחנו עורכים כל שבוע, והוא לא רצה לבוא. גם אמרתי לאשה להחליף את המזוזה.״

„והיא החליפה?״

„לא, עוד לא החליפה. עברו רק שלושה שבועות מאז שפנתה אלינו.״

האחראי הנעלם. חמישים פניות טלפוניות הגיעו אליו במשך חמישה החודשים האחרונים. חלקם עם בעיות דתיות, אך רובם בעיות חילוניות. אלה מקבלות ייעוץ דומה, פחות או יותר: מזוזות, המלצה לשמירה על טוהר המישפחה והזמנה לשיעורי־דת.

ניסיתי לשוחח עם עוד אחד מאנשי עדפון, שהציג את עצמו בשם דויד, ונלהב מאד לרעיון של כתבה עיתונאית. עמדתי לקבוע פגישה איתו ועם רבנית. אך למחרת היום נעלם דויד. בשעות שבהן הוא אמור לענות למטלפנים, בין 10—8 בערב יצא בשליחות, לדיברי אשתו. „ומה קורה למטלפנים?״ שאלתי. „לא מטלפנים כימעט,״ אמרה האשה. „וחוץ מזה, שיפנו למישהו אחר. בעלי הוא לא היחידי. בעצם, זה לא אקטואלי. בעלי התייעץ עם גדולים ממנו והחליטו שלא.״

השיטה הנוהגת כיום בצה"ל בהערכת הקצין לצורכי מינויו וקידומו, היא שיטה פרימיטיבית, המושתתת על קריטריונים אישיים־סובייקטיביים.

בשם ה"הרמוניה", כקנה־מידה התנהגותי־תיפקודי עליון, מעודדת שיטה זו יצירתן וטיפוחן של נורמות שיליות; דוחה בעיקרון ומדכאת במעשה את הביקורתיות, את התסיסה ואת המאבק הלגיטימי והחיוני בין רעיונות ותפיסות; מחזקת וגומלת בפרסים על היעדרם, או חולשתם, של עצמיות, אומץ־לב אזרחי, יושר מיקצועי ואפילו עמוד־שדרה מוסרי; יוצרת, מדי סיבוב נוסף של מינויים, חבר־קצינים יותר אפרורי, בינוני ואחיד; ממסדת את הקליקות ואת ההיתלות והתלות ב"סוסים" חזקים; מעמידה את החינוך להעדפת ה"לויאליות" האישית־אינטרסנטית על־פני הנאמנות לעניין הכללי ופוחדת, הורסת או מנטרלת את ה"חריגים".

מובן כי הדברים הללו אמורים כהכללה — אך בהכללה הם, למירב הצער והסכנה, נכונים. לכן, במקביל להאטת המירוץ הפראי של ה"קידום" בצה"ל, הניזון מן הפולחן הכפול של ה"רוטציה" וה"הצערה" המוגזמים בכל מחיר (ראה מאמרנו הקודם, העולם הזה 2067), נחוץ לתקן עוד גורם טכני־מיסגרתי של "מערכת עיצוב הקצונה בצה"ל", והוא תהליך הנקרא "הערכת הקצין, מינויו וקידומו".

הדחיפות והחשיבות המיוחדות בעריכת שיפור מרכזי זה מקורן בכך, שכל השיפורים בתכנים לא יועילו, אם וכל עוד קריטריוני ההערכה והמינוי יוסיפו ויישארו

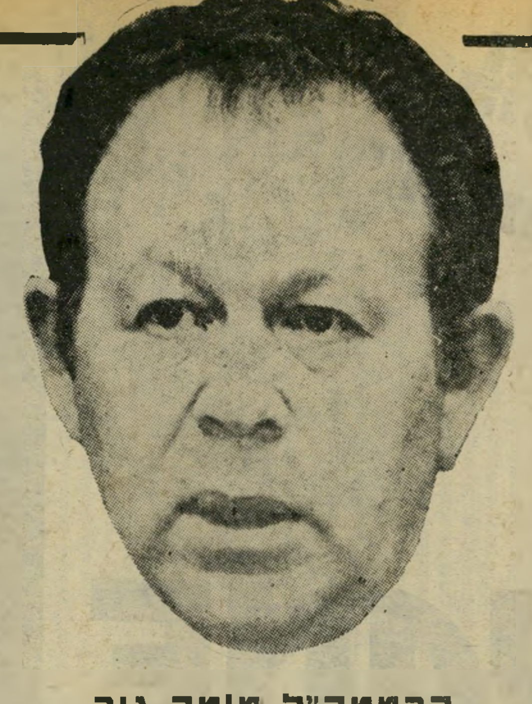

הרמטכ"ל מוטה גור

נקל לשער איזו מהומה היתה מתחוללת בציבור ובכלי־התיקשורת, אילו התברר כי מערכת כזו, המורכבת ופועלת כולה כאנטי־תיזה למושגי־היסוד של הערכה, קידום ושיבוץ במנגנונים המוניים ייעודיים מסוג הצבא, היא הנהוגה והקובעת בשירות המדינה, או בכל שירות ציבורי אחר. והרי, לעניין זה, הקשר ה"צבאיות" איננו מהותי. במישור העקרוני, חלים בצבא מושגים ניהוליים הזהים להללו החלים בכל אירגון ביורוקרטי אזרחי מאותו טיפוס כללי. לכן, המומחים בתחומי המינהל הציבורי, הנכונים לטחון לאבק, בביקורתם, כל ביורוקרטיה ממשלתית אזרחית, היו יכולים — וגם מחוייבים — לדוש בעקרביהם המיקצועיים, בתחומי התמחותם, גם את צה"ל.

פרטים על מרכיביה ואופן פעולתה של מערכת ההערכה והמינוי הצה"לית אינם חסרים. במיוחד מפורטות וגם מאלפות, לצורך זה, הסקירות הנרחבות בעיתונות, שכיסו את מערבולת הרוטציה וההצערה ב"מבער אחוריי", אשר לתוכה טילטל את צה"ל בשנים 3־1972 (קודם יום־הכיפורים) רב־אלוף אלעזר ז"ל.

אמצעי־ההערכה היחידי שמכיר צה"ל הוא "חוות־הדעת התקופתית", שאותה מכין כל מפקד על פקודיו הישירים, אחת לשישה חודשים. לפני שנים רבות היה מיסמך זה בעל ערך כלשהו, מפני שהמפקדים התייחסו אליו ברצינות יחסית והיו מקפידים, ככל שיכלו, לדייק בהערכות.

המכה החמורה על מוסד חוות־הדעת ניחתה, כנראה, מייד אחרי ששת־הימים. בעיקבות הניצחון החליט צה"ל לאבד את הראש, ולהציף את שורות עצמו בהעלאות

המינויים והקידומים בצה"ל נקבעים בעיקר על־פי שיקולים ולחצים אישיים ✱ שיטת המינויים גומלת בפרסים על היעדרם של עצמיות, יושר מיקצועי, אומץ־לב אזרחי ואפילו עמוד־שדרה מוסרי ✱ ממלאי־תפקידים בצה"ל מוערכים ומשובצים באופן הפרימיטיבי ביותר

נתיבי המינויים

"אישיים" מובהקים, כמו עד עתה.

מה המצב בשטח?

סמוך מאד לסיום המילחמה האחרונה, ועוד קודם שנדמה ה"התשה" שבעיקבותיה, פירסמה אלה כהן מרמת־השרון מיכתב במעריב (5.2.74), על "נתיב המינויים בצה"ל", וזה לשונו: "...למרות שצה"ל כבר אינו צבא קטן פועלת בו, במידה רבה, מערכת־הערכה המבוססת על חוות־דעת והיכרות אישית. במיקרה מקביל למינוי קצין לתפקיד חדש היה בשירות הציבורי מוצא מיכרז, תוך דרישת כשירויות מובהקות (אי־מילוי תנאי המיכרז לא בא להעיד אלא על ליקויים במערכת איוש־מישרות מחוץ לצה"ל). בצבא, יבוצע המינוי על סמך המלצות, הבטחות, קשרים אישיים (ואפילו לחץ) בין מפקדים... לא רק שנפוץ בצה"ל מינוי אנשים לתפקידים על סמך קשרים אישיים, ידידות והשתייכות ל,חוג

הקצין הממוצע בצה"ל רגיל להעדר ביקורת

הנכון'... אלא שלעיתים מתמנים אנשים אשר ידוע מראש, כי אינם מסוגלים לבצע את התפקיד שבו שובצו. הביטוי הצה"לי ,זה גדול עליו' לא נולד בחלל הריק.

"לפני שנים אחדות הוצע בצה"ל לעבור לשיטה מתוכנתת, אשר תאצור ב,זיכרונה' את כל הקצינים (והחיילים), על כל התכונות והכישורים האישיים שלהם. זו תוכל, ממילא, להציע את כל בעלי־הכישורים לתפקיד, כאשר תוזן בדרישות האובייקטיביות.

"שיטה זו לא ירשמה, ועד היום מוכרע מינוי בעיקר על סמך הסכמתו של המפקד היותר בכיר, שבתחום כפיפותו קיים התפקיד. האחריות על הצלחה או אי־הצלחה במילוי תפקיד נופלת, איפוא, לא רק על הנושא בו, אלא במידה רבה על האחראי למינוי.

"במישור של פיקוד בכיר, שעליו נתעוררה הטענה של פוליטיזציה (הערה שלי: בהקשר מסויים זה נכתב המיכתב) מעורבים שיקולים ענייניים ואחרים, ואפילו הרושם ששיקול פוליטי היה בעל מקום כלשהו בהכרעה

מאת
בנימין עמידרור
הפרשן הצבאי של העולם הזה

על מינוי צריך לשמש אזהרה. עם זאת צריך גם לזכור, כי טענה בדבר זיקה פוליטית קלה יותר להוכחה מגורמים אישיים אחרים...

"אם אומנם קיימת חרדה מפני פוליטיזציה בצה"ל, אפשר לסלק את הסדקים שדרכם היא יכולה להסתנן, על־ידי הקמת מערכת מינוי אובייקטיבית ומיקצועית, אשר תבטיח את מינוי האיש הטוב ביותר לתפקיד, בהתאם לכישורים ולא ל,קשרים'."

■ ■ ■

החיסרון בהצגת העניין על־ידי הכותבת הוא בפנייתה לקיצוניות הקוטבית, של הערכה ומינוי על־פי הנתונים האובייקטיביים לבדם, תוך שלילתה־למעשה של ההערכה האישית ושל השפעתה. מובן שתרופה זו תהיה גרועה מאד, אולי יותר מן המחלה:

אי־אפשר, אסור והאי־יעיל, לשלול את האלמנט האישי־הסובייקטיבי בהערכה ובשיבוץ; והטענה איננה נגד עצם קיומו בתהליכי ההערכה והמינוי בצה"ל — אלא נגד היותו האלמנט הדומיננטי, וכימעט היחידי, לעניין זה.

כיוון שהבאנו על איזונה את הביקורת של אלה כהן, נוכל להדגיש את הנקודה המרכזית בה: ממלאי־תפקידים ומועמדים בצה"ל, מוערכים ומשובצים באופן הפרימיטיבי ביותר האפשרי — ממש באותה דרך עקרונית שנקט כל ראש־שבט לשיבוץ אנשיו לתפקידים במערה. התרבויות העתיקות של מצריים ושל סין כבר הנהיגו שיטות הערכה ומינוי מתקדמות יותר. מעניין ומאלף לא פחות — אך ודאי לא מפתיע — ההיווכח, שצה"ל לא רק מפגר במושגיו ובתהליכיו האירגוניים הרבה אחרי השירותים האזרחיים.

מאסיביות בדרגה, במה שהיתה ה"שלכת" הראשונה. כדי שיינתן למוטט בצורה "חוקית" את תהליך הקידום הנורמלי — הוקרבה, בכוונה וביודעין, אמינות חוות־הדעת.

"שלכת" פירושה שכל מפקד קיבל, אוטומטית, את הדרגה התיקנית של התפקיד שבו מצא עצמו בסוף המילחמה — מיקרי או ארעי־בבירור ככל שהיה — בלא התחשבות בפז"מ (ראשית־תיבות: פרק־זמן מינימלי). אבל קיצור פז"מ היה כפוף לכללים, שדרשו קבלת חוות־דעת אחת (ואולי שתיים) עם ציונים מעולים והמלצות מייוחדות. אלה נתן המפקד הישיר, ואחר־כך אישר המפקד הממונה.

משנפלה החלטת ה"שלכת", אחרי ששת־הימים וכן אחרי יום־הכיפורים, נדרשו המפקדים לארגן — או לפברק — את חוות־הדעת, באופן שמתן הדרגות תוך ביטולו־למעשה של הפז"מ "יתנהל לפי הכללים". כך, פיתאום, הפכו כל קציני צה"ל "מצטיינים" — מה שכמובן הראה, אובייקטיבית שצה"ל של '67 הוא אכן המשובח בצבאות העולם, וכי זה של 1973 לא נפל מקודמו.

אריות מול האויב - שפנים מול המפקדים

כתוצאה ישירה והכרחית, איבדו הציונים בחוות־הדעת את משמעותם. כמו בסעיף "התנהגות" אשר בתעודות בתי־הספר, גם בחוות־הדעת של צה"ל הפך הציון "מצויין" (או "מעולה") שווה־ערך של "פחות־או־יותר־בסדר"; ו"טוב" כבר לא היה טוב, אלא ציון גרוע (שגם אפשר קטילה אלגנטית).

בסוף השנה שעברה החליט צה"ל להנהיג „שיטה חדשה" בהערכת־קצינים, משום שגם הרשויות הכירו (טוב מאוחר, אף בכמה שנים, מבכלל לא) כי „הדרך שבה מוערך הקצין בצה"ל מדי חצי־שנה, איבדה במשך הזמן את אמינותה ונפגם מעמדה של ,חוות־הדעת'."

החידוש הגדול התבטא בהנהגת ט ו פ ס לחוות־הדעת התקופתית. בטופס הישן נדרש המפקד־המעריך להציג את הערכתו. בין השאר, באמצעות תשובה על רשימת שלושים־וארבע (34) שאלות. שים עצמך בנעליו של מפקד עוצבה או בסיס, המעריך 10 קצינים — ולפעמים, הרבה יותר — כדי שתבין איך ימלא מגילות אלו; מה־גם שאת חוות־הדעת מסכמים ב„ציון מילולי" וב„הערכה מיספרית", ויש להניח לא רק ששני אלה ממצים את ההערכה, אלא גם שכל שימוש שפוי בחוות־הדעת יתייחס בעיקר אליהם.

■ ■ ■

אבל הנקודה החשובה באמת היא, שהשיקולים והקריטריונים, אשר על־פיהם נחתכים גורלות הקידום והמינוי, הם אישיים־סובייקטיביים מובהקים ובילבדיים — ובמובן הפחות־נעים של הביטוי. ההערכה המופיעה בכל חוות־דעת חסרה, כשלעצמה, כימעט כל ערך או מישקל: אם בעלי־הדיעה (הרמטכ"ל וה„דוכסים") החליטו לקדם את בחורנו, לא תעמוד בדרכם כל חוות־דעת בלתי־מחמיאה; ואם החליטו שלא לקדמו, לא ימצא הקצין הנוגע כל סעד או סיוע משמעותיים בחוות־דעת חיובית.

כדי שנבין את רוח השיטה ואת המניעים הקובעים־באמת הפועלים בה, או המפעילים אותה, נביא דברים שהשמיע, בנרשאים שלפנינו, רב־אלוף מוטה גור — ואם נסכים שאין להטיל ספק בטוהר מניעים ובתום־ליבו, רק נחדד את המשמעויות העולות מדבריו.

בהתייחסו לעניין קידום מפקדים אחרי המילחמה האחרונה (ידיעות אחרונות, 3.10.75) אמר גור, בין השאר: „...אני לא זוכר מפקד אחד, מאלה ש א נ י מ י נ י ת י אותם, שלא הניח על השולחן שלי את כל השגיאות

השיקולים והקריטריונים אשר על פיהם נחתכים גורלות־קידום הם אישיים

והטעויות שלו, לפני המילחמה ובמילחמה עצמה. בייחוד מדובר בדיונים שעשינו לגבי קביעת שיטת הלחימה להבא. כאן החבר'ה הרגישו שאין מה להסתתר, ואם הם לא יגלו את האמת, הרי שאנחנו יכולים לקבל החלטות לא־טובות לעתיד.

„אני רוצה לומר יותר מזה: היו מפקדים שהילכו לגביהם ה ש מ צ ו ת בצה"ל. בדקתי עד כמה המשמיצים אומנם נכחו באופן אישי וראו במו־עיניהם מה שהם מספרים. ברוב המיקרים זה לא היה כך. כדי להיות בטוח, איש לא קיבל א צ ל י תפקיד או דרגה בכירים יותר, אם היתה עליו ה ש מ צ ה כלשהי — בלי חקירה מדוקדקת. פה, במישרד ש ל י, ישבו כל מפקדי־המישנה שלו שעות ארוכות — ועברנו שלב אחר שלב במילחמה, ואם היה לי ספק הכי קטן לגבי נכונות פקודיו ללכת אחריו במילחמה — לא היה עולה כלל על ד ע ת י לתת ל ה ם תפקידים ודרגות (הערה שלי: צ"ל „לו"; „להם" הוא טעות פרוידיאנית קולעת). על קצין אחד סיפרו כל מיני ס י פ ו ר י ם. הבאתי לכאן את כל מפקדי־הגדודים שלו וחלק ממפקדי־הפלוגות, ועברנו על הקרבות. למחרת הוא קיבל דרגה, כי התברר שגרמנו לו עוול רציני מאד." (ההדגשות — שלי. ב.ע.)

שיחזור מהלך המאורעות בעניין אותו „קצין אחד", כפי שניתן להתרשם ממנו מתוך דברים אלה, עשוי להיראות בערך כך: שם הקצין הבכיר שבו מדובר ודאי הועלה לפני הרמטכ"ל בעניין קידומו, עם המלצות חמות של ה„סוס" (המפקד הבכיר המשתדל למען אותו קצין, או ה„סוס" שאליו הוא רתום).

שמעו כמה קצינים ונחרדו, משום שבמילחמה שירתו תחת הקצין המדובר, ודעתם ביזה כיזיונות חמורים שצריכים לגרום העונשתו — ולא קידומו. כאקט נדיר מאד בצה"ל, פנו אלה למי שפנו — ואולי דיברו ומישהו מסר דיבריהם — והאשמותיהם היו חמורות דיין, שלפחות בתקופה שמייד אחרי יום־הכיפורים לא ניתן להתעלם מהן.

אולי בתום־לב בוצע תרגיל, שהבטיח כי העוגה תיאכל וגם תישאר שלמה: הקצין יקבל את דרגתו בכל מיקרה, אבל ב„תיק" יימצא כיסוי מספיק, בצורת „תחקיר" שבו יכחישו המאשימים את דיברי עצמם.

לצורך זה זומנו אל הרמטכ"ל כל הכפופים למפקד המדובר (אגב, מה עם הממונים עליו?). הם הושבו — מוכי חלחלה מסויימת, ניתן לשער — ליד שולחנו. „ובכן, חבר'ה," פתח הרמטכ"ל (הציטוטים מדימיוני), „יש בדעתי להעלות בדרגה את איקס. מובן כי, בהיותי מפקד תבען וקפדן, בדקתי ומצאתי, בחקירות מדוקדקות ותוך התחשבות בכל הנתונים, הגורמים וחוות־הדעת (כולל כאלה אשר אינני רשאי לפרסם בפניכם), שאיקס המדובר הינו קצין נבון, אמיץ, מסור וכישרוני. להפתעתי הוברר לי כי אי־אלה משמיצים, או מספרי־סיפורים, מפריחים השמצות וסיפורים של רכילות וזוועה על איקס. נאמן לעקרונותי, אברר אפילו השמצות זדוניות מסוג זה, לפני שאתן דרגה למישהו; הגם שכאמור, לפי דעתי הברורה, במיקרהו של איקס אין לי ספק שהדרגה מגיעה לו במאה אחוזים. אבקש מכם, שתחושו עצמכם חופשיים ובינוחים, ללא כל לחץ או הפרעה; הרינו אפילו לצוותכם, שתתעלמו מחוות־דעתי החד־משמעית הנ"ל. ניגש, אם־כן, לבדוק את אירועי־המילחמה הנוגעים, על אף שהם כבר ידועים

ההחלטות הקובעות בדבר מינוי וקידום קצינים בכירים נופלות בידי הרמטכ"ל לבדו

לי היטב. ואין צל של ספק בליבי כי התנהגותו של איקס בם היתה ללא כל דופי, כדוגמת־מופת של מנהיגות בקרב. ועתה, השמיעוני־נא השקפתכם הכנה והבלתי־משוחדת."

מובן כי הדברים שיצאו מפי הרמטכ"ל, בהזדמנות

הרמטכ"ל בר־לב בודק מיסדר מסיימי קורס־קצינים

ההיא, היו שונים מן ה„ציטוטים" שלעיל — בצורתם: אולם, יכול אני להבטיח כי כך, בערך, הם צילצלו באוזני „מספרי־הסיפורים", כולם או חלקם, במשמעם. הם גם הרגישו — ולדעתי, במידה לא מבוטלת של צדק — כי אם יתעקשו ויעמדו על „סיפוריהם" (דבר כימעט בלתי־אפשרי לאיש צבא־הקבע שדרגתו זוטרת־ביחס, ואשר חש כי הרמטכ"ל יושב עליו באופן ישיר ובכל כובד מישקלו), קרוב לוודאי כי איקס יקבל, בסופו של דבר, את דרגתו בדרך אחרת, אם לא בזו, ואילו עליהם יושת מחיר אישי כבד. אתקשה להניח, שהדבר הזה לא היה ברור מלכתחילה גם לרמטכ"ל.

■ ■ ■

מחוץ לעניינו של אותו איקס, בולטת מאד התייחסות הרמטכ"ל לביקורת — ככלל, ובהקשר שבכאן, לעניין המינויים.

מדבריו שהובאו לעיל — וראה ההדגשות — אפשר להתרשם, שאין הוא מכיר כלל בעצם האפשרות שבצה"ל תיתכן „ביקורת", שהיא חוות־דעת עניינית. אלא, כל אי־הסכמה וכל הערכה שאיננה משבחת, אלא מתנגדת או מבקרת, הן תמיד „השמצה".

ההבחנה איננה רק סמנטית, כי המונח „ביקורת" חיובי, ואילו „השמצה" הינה תופעה זדונית ומאוסה. את ה„מבקר" יש לשמוע, לעודד ואף להתחשב בדבריו. ה„משמיץ", לעומתו, ראוי שייסכר לועו, שיידחה וינודה ושכל מילה ממילותיו, אם הצליחה לחדור לתוך אוזניהם של השומעים — הפקוקות בפניה — ראויה, לכל היותר, להתעלמות ולשיכחה; או, אם תיזכר וייעשה בה שימוש, הרי יהא זה רק נגד המשמיצן גופו.

הפוסל „ביקורת" כ„השמצה" — במומו פוסל. אבל מוטה גור, בעשותו כן, רק מעמיק ומרחיב תופעה פסולה, שנוצרה ופועלת כבר מקודם.

„הקצין הממוצע" בצה"ל, בעיקר בדרגים הבינוניים והבכירים — ובמיוחד בכוחות היבשה — רגיל מזמן לכך, שאין בנמצא כל „ביקורת" אלא קיימת רק „השמצה"; וכיו־כך העמיק הנגע, שתכופות אף הוא איננו רואה את עצמו „מבקר" תופעות, השקפות, אירועים, הצעות או הערכות של אחרים, שאינם נראים לו או מנוגדים לגירסותיו־שלו; אלא, בעשותו כך, נחשב גם בעיני־הוא כאילו „השמיץ" אישית את בעלי־ריבו. בוודאי שכך רואים זאת גם הללו, והם אינם טומנים ידם בצלחת ומשיבים לו באותה מטבע.

אי־אהבת־הביקורת היא תכונה אנושית, ושום גוף חברתי אינו נקי מהשמצות, גם בלא מרכאות. אבל בצה"ל הפכה התופעה משולית לעיקרית, ומרעה אנושית בלתי־נמנעת נעשתה תורת־חיים. היום, מוחות של קציני־צה"ל רבים מדי כבר מתוכנתים כך, שפשוט אינם מסוגלים לבחון יחסים, להשפיע עליהם, או להיות מושפעים על־ידם, אלא בתוך מערכת־מושגים של חשבונות, התחשבנויות וחישובים אישיים.

ההמחשה הגלויה המפורסמת ביותר למצב־עניינים חולני זה היא, כמובן, התנגשות שרון—בר־לב. עם סיום שירותו הסדיר, כמה חודשים ל פ נ י יום־הכיפורים, תיאר שרון את ההתפתחות: „לפני ארבע שנים (כבר) הייתי בעיצומו של קונפליקט עם חיים בר־לב. בעבר היינו ידידים... אבל הקונפליקט התחיל על נושא ענייני, נושא שיטת ההגנה (הערה שלי: „קו בר־לב", ששרון פסל בתכלית) ועבר לפסים אישיים, והרחיק לכת עד־כדי־כך, שהוחלט לשחרר אותי מהצבא, תוך ניצול העובדה שלא שמתי לב לזה שלא הייתי חתום על הארכת תקופת השירות." (!) במיקרה זה הגיב שרון, שהיה בקי באישים ובמנופים, בתרגיל־נגד משלו. על־ידי יצירת איום של הצטרפות לליכוד, הניע את פינחס ספיר ז"ל להתערב ביעילות לטובתו. כתוצאה הוחזר לשירות, ואף הועלה ונתמנה מפקד פיקוד־הדרום. היתה זו דוגמה מאירת־עיניים להמחשת אופן ומניעי ההערכה, הקידום והמינוי בצמרת צה"ל.

הטכניקה ה„פוליטית" של הפעלת לחצים בלתי־אמצעיים על מפקדים כפופים, כדי להשיג את „אישורם" או „תמיכתם" להחלטה כלשהי של דרג עליון הנוגעת לממונה הישיר עליהם — שאותה תיארנו קודם, בהקשר הקצין „איקס" ו„מספרי־הסיפורים" — גם היא לא הומצאה על־ידי גור. אורי דן, בסיפרו ראש־גשר, מתאר כיצד תורגלה בתוך המלחמה — שוב, על־ידי בר־לב נגד שרון (ולפי מיטב ידיעתי, ללא הכחשה): בתיאורו של

הרמטכ"ל נקט בשיטה של „מעין עיצומים"

דן התכוון שרון להציע התקפה מסויימת, ובר־לב התכוון להתנגד לכך. אבל כדי שלא ייראה כאילו הוא לבדו גרם לביטול ההצעה, חיווה בר־לב — בנוכחות מפקדי־המישנה של שרון — את דעתו, שראוי „לדחות" את מועד ההתקפה המוצעת. „ואז פונה בר־לב לפתע, ושואל את מפקדי־המישנה של אריק (שלושה מח"טים, כולם אנשי־קבע. ב.ע.) מה דעתם על העניין... (כשבכך) תובע מהם למעשה בר־לב לומר, בעמדת מי הם תומכים — בעמדתו, או בעמדת שרון. התשובה היא ברורה. הקצינים, המבחינים לאן נושבת הרוח של המפקד הבכיר יותר — מנסים שלא לנקוט עמדה, אומרים דברים דו־משמעותיים. ויש גם כאלה המביעים עמדה ברורה — כלומר, תמיכה בעמדתו של בר־לב."

■ ■ ■

איני יכול, כמובן, לערוב לדיוק הסיפור. אבל גם אני הייתי עד למיקרים דומים ואף שמעתי

(המשך מעמוד 53)

ממפקדים שונים — עוד הרבה לפני המילחמה — תיאורים זהים־בעיקרם. במצב זה, נדיר הדבר מאד־מאד, שיקום מפקד בצה"ל וישמיע באופן ברור את דעתו, אם היא מנוגדת ל„הערכתו" או „הצעתו" של המפקד הבכיר והקובע.

יש לקבוע בצער כי קציני צה"ל, גם כשמול האוייב כמוהם כאריות, רגילים מדי להיעשות כשפנים או אף גרוע מכך, בעימות עם מפקדיהם ובעמידה על דעתם, כאשר נראית סכנה שקידומם האישי ייפגע כלשהו. לפני שיבקש מישהו להכחיש קביעה לא־נעימה זו, ראוי שישים לב לצורך בהבחנה בין חוצפה — המצויה בשפע ואפילו זוכה בעידוד — לבין ביקורת של ממש, שאיננה חצופה אלא נימוסית, בדוקה ומבוססת, אולם יש בה הצגת עמדות יסודיות, הנוגדות מהותית את אלה של המפקד הבכיר, או של הפיקוד הגבוה, תוך השמעת ניתוח רציני שתכליתו להראות כי הבכירים והגבוהים טועים, או מטעים. המעטים הנועזים לבקר ואינם מסתפקים רק בהחצפת־פנים נוכחים, במוקדם או במאוחר, שלא זו בילבד שנטלו על עצמם סיכון אישי של עיכוב קידומם, אלא שסיכון זה תכופות אף מתממש.

עכשיו יכולים אנו לבחון ולהבין, מהו טיבה האמיתי של שיטת ההערכה, הקידום והמינוי, גם כאשר תיאורה מגיע אלינו בצורת כתבות נייטרליות, או אוהדות.

במעריב של 23.9.73 — שבועיים לפני המילחמה — מתאר יעקב ארז כך את „תהליך המינויים" לשלביו (מדובר, אומנם, בקצונה הבכירה, מסא"ל ומעלה, שבה עוסק המטכ"ל. אך בעיקרו דומה התהליך גם לגבי סג"מ־רס"ן, הממונים ומקודמים על־ידי מפקדי־הפיקודים וראשי־החילות):

● בשלב א' „בוחנים" ראש־מינהל־הסגל ואנשיו את רשימת מסיימי־שנתיים־בתפקיד ועורכים רשימת המועמדים לעלייה בדרגה, לפי: הכישורים, הכישרונות, התפקידים שהשלימו, פרק־הזמן מאז קבלת הדרגה הנוכחית ו„חוות־הדעת" התקופתיות.

הרמטכ"ל חייב להתחשב ב,דוכסים' למיניהם שבלעדיהם לא יוכל לנהל את צה"ל

● בשלב ב' נוטלים אנשי מינהל־הסגל רשימותיהם, ונפגשים עם אלופי־הפיקודים ומפקדי־החילות אשר „בדיון מוקדם" מוסרים את המלצותיהם לגבי המועמדים.

● שלב ג' מוקדש ל„בחינה ועיון על־ידי ראש אכ"א".

● השלב הרביעי הוא „התכנסות הישיבה הקובעת בלישכת הרמטכ"ל". נוכחים בה גם סגן־הרמטכ"ל (אם יש כזה), ראש־אכ"א וראש־מינהל־הסגל.

● בשלב האחרון מאשר שר־הביטחון את קביעותיו של השלב הקודם.

כבר בחינת המצב העובדתי מעוררת חשד מיידי, כי התהליך המתואר איננו יותר מאשר כסות חיצוניות ופורמלית לתהליכים האמיתיים, המתנהלים מתחת לפני השטח. אבל, אפילו מנקודת־הראות הפורמלית, נהיר מייד ובולט שהשיקולים הקובעים הם אישיים־סובייקטיביים ואין בנמצא — ולו אף ליכאורה — איזשהו גורם־משפיע מרכזי, שהוא יותר אובייקטיבי ופחות פרסונלי. כוונתי לגורם דוגמת מעבר מסלול הכרחי של תפקידים „עיקריים" ותפקידי־רוחב, בתי־ספר, קורסים והשתלמויות; ציוני־הגמר באלה; עמידה במיבחנים ובמיבדקים כלליים, עיתיים או צמודים (לקראת העלייה בדרגה), שהם אחידים בתוכנם, בציונים או בהערכות הכרוכים בם ובהשפעתם על הקידום והמינוי.

מעניין, וחשוב לא פחות, שאין נזכרת — בשום שלב ואף ברמז — לא בתיאור שהבאנו וגם לא בכל מקום או הזדמנות אחרים, קיומה או עריכתה של רשימת התפקידים הפנויים בצה"ל, כולל אלה העשויים להתפנות בטווח הרלוונטי לאותו סיבוב־מינויים; ורשימה שנייה, ובה תיאור מפורט, המעודכן בהתמדה, של מהות ואופי כל תפקיד ותפקיד וכן של הדרישות, שנחוץ כי המועמד לתפקיד יעמוד בו, או ימלא אחריהן.

■ ■ ■

רעיונות מהפכניים אלה, שהם היום נכס־צאן־ברזל עתיק בניהול כל מוסד ואירגון בעולם — ובישראל — עדיין אינם מוכרים בצה"ל; ואם מוכרים, אינם מיישמים בו.

כבר ראינו כי ההחלטות הקובעות בדבר המינוי והקידום של קצינים (מעל לדרגת סא"ל) נופלות בלישכת הרמטכ"ל ועל־ידי הרמטכ"ל לבדו. כלומר, יושב איש נכבד וכישרוני מאד, שלפניו אי־אלה מ א ו ת תפקידים ומאות רבות יותר של מועמדים להשתבץ בם (ולעלות בדרגה), והוא יושב ומחליט בכל אלה ל ב ד ו.

חלק קטן מן האנשים הוא מכיר באופן אישי. במיוחד את הבכירים. הערכתו האישית של הרמטכ"ל את המועמד תכריע, כשזה אמור לעבוד עימו ישירות; כלומר, בעיקר לגבי המיועדים לתפקידי אלוף. לגבי האחרים, הרמטכ"ל אומנם נשאר „המכריע", אך הקובע־למעשה הוא, כלשון הגברת אלה כהן, „המפקד היותר־בכיר, שבתחום שיפוטו קיים התפקיד" — כלומר, מפקד־הפיקוד או ראש החיל הנוגע.

„הסכמה" זו מגיעה אל הרמטכ"ל לרוב עוד קודם, במהלך מגעיו הרגילים עם המפקדים הבכירים. באופן רישמי יותר, ובמיסגרת תהליך המינוי והקידום, עולה ההסכמה על שולחנו באמצעות מינהל־הסגל. ראינו כי ב„שלב ב'" של התהליך הפורמלי נפגשים אנשי המינהל עם מפקדי הפיקודים וראשי החילות, לשמוע את „המלצותיהם לגבי המועמדים". הללו — שהם „הדוכסים הגדולים" (יש דירוג גם בדוכסיות, אך לא כאן נדון בו) — קובעים, את מי „אני רוצה", מיהו „האידיוט, אשר כל עוד אני בתפקיד לא יזכה להתקדם אצלי," איזהו „בחור טוב מאד, אבל לנאט"ו" (מייוחד לאינטליגנטים) וכיוצא באלה.

מועמד אשר אין לגביו חילוקי־הערכות בין הדוכסים, או בינם לבין הרמטכ"ל, הטיפול בו קצר ופשוט, והוא זוכה או נבעט מייד. לגבי האחרים, שבעניינם יש חילוקי־הערכות או לחצים נוגדים. יש גם בעיות — ולא תמיד ובהכרח למגינת־ליבו של הרמטכ"ל, על אף הטורח הנגרם לו.

ואין על מה לתמוה: זוהי אחת ההזדמנויות הטובות ביותר שניתנות לרמטכ"ל, לתפקד כ„בעל־הבית של צה"ל". יחידי בכל מערכת־הביטחון ויחידי בכל תהליך המינוי והקידום של הקצונה הבכירה שמורה רק לו לבדו, באורח ישיר ואישי, זכות ההחלטה.

רמטכ"ל אלעזר ושר־ביטחון דיין
צה"ל היה „זקן" לטעמם

אומנם נדרשת הסכמת שר־הביטחון לכל מינוי של הרמטכ"ל, ולראשון גם שמורה זכות־וטו. אבל זכות־וטו אינה זהה לזכות של עיצוב רשימת המועמדים. היא יכולה רק לפסול, או לאשר, שמות מתוך רשימה שהוכנה על־ידי אחר, לפי שיקולי האחר. במיקרה זה, שר־הביטחון בישראל — נכון יותר, ג ם במיקרה זה, ו ר ק בישראל — איננו הרבה יותר מאשר חותמת־גומי להחלטות הרמטכ"ל; ולו רק משום שאיננו יכול (בהיות מערכת־הביטחון אצלנו, ורק אצלנו, כמות שהיא) להורות לרמטכ"ל ולחייבו איך, או במי, למלא את מקום הפונקציונר שנפסל באמצעות הווטו.

בהקשר זה, זכור כי לפני זמן־מה פורסמו ידיעות כי „עוכבו מינויים" בצה"ל מחמת שהרמטכ"ל נקט מה שכלפי חוץ יכול להיראות כמעין־עיצומים. נטען, שהדבר נעשה כדי להזכיר — וגם לזרז — את ההחלטה בדבר מינויו לשנה רביעית.

ההצדקות ששמעתי היו אופייניות: כיוון וכל עוד שאין הרמטכ"ל הנוכחי יכול להיות בטוח שכהונתו תימשך, וייתכן שיבוא אחר תחתיו, אין הוא רשאי — מוסרית ועניינית — „לכפות" על יורשו האפשרי את „אנשיו" שלו — שהרי הבחירה, בעיקרה, איננה תיפקודית אלא, בפירוש, אישית. לכן, אין כאן כל עיצומים אלא, להיפך, דבקות בסדר הטוב. בכל המדינות המתוקנות בעולם, ללא יוצאת־מן־הכלל, החתימה הקובעת היא של הדרג המדיני, וחתימת הרמטכ"ל מחייבת רק כשהיא בשם הממונה האזרחי. בוודאי ובוודאי שבהן אין הרמטכ"ל מורשה לקבוע בעצמו ולעצמו, מתי ואיך יתתום.

■ ■ ■

משקף היטב את מעמדו הקובע של הרמטכ"ל, לעניין המינויים, שימושו הטוטאלי בגוף־ראשון (וראה ההדגשות בציטוט דבריו לעיל): „א נ י מיניתי... קיבל א צ ל י תפקיד או דרגה בכירים יותר... ואם היה ל י ספק הכי קטן... לא היה עולה כלל על ד ע ת י לתת להם תפקידים ודרגות..."

מערכת־הביטחון, ובוודאי המערכת הצבאית, משוללות לגמרי „בלימות ואיזונים" מוסדיים, מנגנוניים ובלתי־תלויים, לעומת הרמטכ"ל. המיגבלות היחידות המוטלות עליו, כל עוד לא פוטר מכהונתו — ולפחות לעניין המינויים — מתבטאות רק בלחצים אישיים מסוגים שונים. מחוץ לצבא מופעלים על הרמטכ"ל לחצים מן הסוג שהזכרנו קודם. יעילותם נובעת מכך שרמטכ"לינו, ברובם ובמייוחד האחרונים בהם, נוטים „להתקשר" עוד קודם לפרישתם.

בתוך הצבא, חייב הרמטכ"ל להתחשב ב„דוכסים" למיניהם, משום שבילעדי שיתוף־פעולתם לא יוכל לנהל את צה"ל"; וכמו שהרמטכ"ל סובר כי מינוי מסויים יהיה בגדר „טעות ממדרגה ראשונה לצה"ל" (גור על שרון); ובמשתמע, „מינוי זה — על גופתי, לא על אחריותי" — כך בדיוק טוענים או מתנים גם האלופים. לרמטכ"ל קשה, אפילו ירצה, להפעיל קריטריונים כפולים, אחד לו ואחר לכפופיו — בעיקר אם אלה הם מסוג „קדושת ההרמוניה", ובמייוחד אם מדובר באלוף, שמעמדו רם ותפקידו חשוב.

בכך עדיין לא מיצינו את מערכת הלחצים, החשבונות, החישובים וההתחשבנויות, מתום־לב או משיקולי נוחיות ואינטרסים אישיים, שהיא המניעה בצה"ל את גלגלי המינוי והקידום. ה„מערכת" איננה טוויה רק אנכית, אלא גם אופקית ובאלכסון. וכמו לרמטכ"ל, גם לכל אלוף יש כפופים, שביעילותם ובשיתוף־פעולתם הוא תלוי, וממילא גם עליו מופעלים לחצים והוא פגיע לדרישותיהם, בדבר קידום מומלציהם וחסימת התקדמותם של אלה שאינם נושאים חן מלפניהם.

שר־הביטחון איננו יותר מאשר חותמת־גומי להחלטות הרמטכ"ל

לחצי־הנגד האישיים, מחוץ לשאר מיגרעותיהם הישירות והעקיפות, גם אינם בלמים ומאזנים מוחלטים, אלא הם מותנים במצב. אם ובמידה שהרמטכ"ל — או אלוף־פיקוד, בגיבוי הרמטכ"ל — מרגישים שהם יכולים, או נחושים בהחלטה לחולל שינויים מפליגים, אין מי שימנעם או יעמוד בפניהם, מפני שלמעשה אינם חייבים לקבל הסכמה מוקדמת מאיש, אפילו כשהם יוזמים תחלופה נרחבת, העשוייה לשנות בזמן קצר ומעיקרם את דמותם של צה"ל כולו או של חלקים גדולים ממנו. גם הקריטריונים הם אישיים־ייחודיים מובהקים.

רב־אלוף דויד („דדו") אלעזר ז"ל, למשל, החליט כי צה"ל „זקן" מדי וגם הרוטציה איטית לטעמו. כתוצאה, בתוך שנתיים בילבד „הקיפו המינויים (החדשים) ש ל ו ש י ם א ח ו ז י ם (30%!) מן הקצינים בדרגות סא"ל ומעלה" — ורק המילחמה בלמה את המשך ה„טיהור".

שר־הביטחון דאז, משה דיין, ודאי ידע על מיבצעו של אלעזר — ולו רק משום שבוודאי קרא עיתונים. אבל לפי כל הפירסומים, כולל דיברי אלעזר עצמו, ברור שחלקו של שר־הביטחון הצטמצם למתן אישור או הסכמה בילבד. לא ממנו יצאה היוזמה וככל הנראה היה לו אך מעט מאד — אם בכלל — לומר או להשפיע בעניין.

מצב זה, שבו נקבעים המינויים והקידומים בצה"ל בעיקר על־פי שיקולים ולחצים אישיים, והכל נושק לפי מושגיו ותפיסתו התורניים של הרמטכ"ל שבתפקיד, הינו שלילי מאין־כמותו ובלתי־נסבל לחלוטין. רק הסינונו המופלגת של צה"ל — שמקורה בחששנותם ורתיעתם המסורתית של מומחים וממלאי־תפקידים אזרחיים מטיפול בצבא והתבטלותם (בתחומי הביטחון והצבא) בפני כל לובשי־מדים — היא לבדה איפשרה ומאפשרת את קיומה של מערכת הערכה, קידום ומינוי צה"לית שאין כמותה פרימיטיבית, לא־יעילה, הרת־נזקים־בכוח ומנוגדת בתכלית לכל מוסכמה רלוונטית בתחום המינהל התקין.

מובן שבביקורת בילבד אין די, ויש להציע גם דרכי־תיקון. אך לצורך זה יש לבחון קודם מערכת־מישנה נוספת ב„מערכת עיצוב הקצונה" הצה"לית, והיא זו של הכשרת הקצין. בכך נטפל במאמר הבא שבסידרה זו.

אנדרוגינוס 77
„ד"ש היא לא ימין ולא שמאל
לא "יונים" ולא "ניצים"''
(קטע קבוע בקונצרט המודעות של ד"ש)
בראוו, זה נפלא! קטע יוצא מהכלל!
ועכשיו, רוצים לשמוע
את היצירה המקורית במלואה? בבקשה:
ד"ש היא לא ימין ולא שמאל;
לא "יונים" ולא "ניצים";
לא שחור ולא לבן;
לא חם ולא קר;
לא זה ולא זה;
לא מניה ולא מקצתיה;
לא לעשן ולא לירוק
(איכות הסביבה);
לא כן ולא לא;
לא פה ולא שם
(נישט אהעהר אונד נישט אהין);
לא בשר ולא חלב;
לא דובים ולא יער;
לא ינום ולא יישן (לא שייך לכאן);
לא תה לא קפה;
לא לנשום ולא לזוז (עכשיו לנשום);
לא לי לא לך;
אז מה אתם כן, לעזאזל?
אמת המערך מפלגת העבודה · מפ"ם
המטה הצעיר

רחל מרחלת על כל העולם

גם זה מקצוע

אני לא יודעת כמה מביניכן מנהלות קטלוג ממויין וממוספר של מעריצים, אבל אצל הדוגמנית **מיקי דקל** זה הפך כבר למקצוע. היא אפילו הקימה חברה בע"מ שמנהלת לה את כל הכרטסת הזאת.

בטח עכשיו אתם נזכרים שראיתם אותה במדים של חיילת באחד הקטעים בסרט מיבצע יונתן של **מנחם גולן**, אבל הקאריירה שלה התחילה דווקא על מסלול הדיגמון. מיקי, בת ה־23, היא בת קיבוץ אשדות־יעקב, שם היה לה רומן ארוך עם קיבוצניק בעל בלורית שהחזיק בה חזק יותר מחמש שנים. במשך הזמן הבינה מיקי שבתור בחורה זוהרת, עם כל הנתונים הפיזיים שהטבע נתן לה, כדאי לעבור לגור בעיר.

היא עברה לרמת־גן, התחילה ללמוד דוגמנות אצל **לאה פלטשר** ואמרה מה שיהיה יהיה, ומי שבאה לעזרתה בעיר הגדולה היתה אחותה, **נורית דקל**, שהיא מזכירתו של מנחם גולן. נורית הכירה לה אנשים שאוהבים בחורות יפות, ותוך זמן קצר דרך כוכבה בשדה הדוגמנות.

יום אחד ביקרה מיקי אצל אחותה במישרדו של גולן ודווקא באותו יום חיפשו שם נערה לצוות ההסרטה. מיקי התקבלה לצוות והתחילה ללהק ניצבים. כשראו הניצבים במי המדובר, התחילו להתלהק סביבה בהמוניהם.

רק אז התברר שלמיקי יש חבר שקוראים לו **יורם**, גם הוא איש סרטים, שלא

מיקי דקל
התייצבות חובה

אהב כל־כך את העובדה שהחברה שלו נעשתה פתאום פופולרית. כי גם אחרי שנגמרה ההסרטה המשיכו הסטטיסטים להציף אותה בטלפונים ובמיכתבים. למיקי לא נותרה ברירה והיא המשיכה ללהק אותם לסרטים אחרים, כמו למשל לסרט הרשל'ה של הבמאי **יואל זילבר**, או לסרט חדש בשם חצי מיליון שחור שהסרטתו עומדת להתחיל בימים הקרובים.

בינתיים באו אל מיקי כל־כך הרבה סטטיסטים שהיא כבר לא יכלה לזכור אותם בעל־פה, עשתה כרטסת גדולה והקימה חברה לליהוק ניצבים ודוגמניות, עם מישרד משלה וטלפון ומזכירה וכל מה שצריך מישרד רציני.

אז מי שרוצה להיות ניצב — שיתייצב.

שלוש מי יודע?

הן יפות, הן צעירות והן יצאו בקול תרועה גדולה לכבוש את אמריקה. אבל, לפני שאספר לכם מה קורה מסביב לתרועה, אני חייבת התנצלות קטנה לאחת היפהפיות האלה, **פנינה'לה גולן**. מסתבר שפנינה הבלונדית איננה עובדת כמלצרית במסעדה לשירות־עצמי כפי שדווח בטעות, וזאת מהסיבה הפשוטה שבמסעדה לשירות־עצמי לא צריכים מלצריות.

פנינה החליטה להשקיע את כל מירצה בלימוד מישחק. היא הגיעה למסקנה שיופי טבעי וכישרון שירה, שני אלה מספיקים אולי בשביל לשחק באיזה מערבון המצולם ליד פתח־תקווה, אבל אם היא

אפרת לביא
מדיבורים בטלפון —

רוצה להגיע לאוסקר, היא מוכרחה ללמוד מישחק בצורה רצינית.

מי שמכיר את פנינה יודע שהיא לא צריכה היתה לחפש הרבה כדי למצוא מתנדבים שישמחו לעזור לה בצרתה. הידיד הנוכחי שלה הוא אמריקאי, בעל בית־חרושת לרהיטים, שרשם אותה במיפעלו כמעצבת־פנים ועכשיו יכולה פנינה להוסיף לרשימת התארים שלה גם את התואר אדריכלית־פנים, ולצפות בשקט לגרין־קארט.

בינתיים, עד שתהפוך לתגלית בינלאומית, גרה פנינה בדירה צנועה בת חדר אחד באיזור הישראלים והמקסיקנים בלוס־אנג'לס ומשתדלת לעצב אותו בצורה שלא תבייש את התואר החדש שלה.

היות ועיצוב פנים, זה כבר אמנות ואמנות זה השטח של הקונסול שלנו לענייני תרבות היושב בלוס־אנג'לס, **חיים חפר**, מה אתם חושבים היתה התגובה הדיפלומטית שלו, כשדווח לו על מיקצועה החדש של פנינה?

„מעצבת פנים? זה מיקצוע שמתאים לפנינה, כי אחרי הכל היא יודעת לסדר מיטה."

מי שדווקא כן עובדת כמלצרית היא השחקנית **אפרת לביא**, מי שכיכבה בקזבלן ובמיכאל שלי ושהחליטה כמו פנינה ללמוד מישחק בלוס־אנג'לס. אי אפשר להאשים את אפרת שהיא זנחה את המישחק למען הכלים במסעדה. באמת שהיא ניסתה להסתדר בלי זה, אבל אחרי שניתקו לה את הטלפון בבית בגלל אי תשלום, היא הבינה שאי־אפשר להמשיך ולצלצל כל פעם מהטלפון של חיים חפר.

ואם אתם סבורים שלא כדאי להיות מלצרית רק כדי לשלם את חשבון הטלפון, אז אתם טועים. בהוליווד כל שחקנית צריכה שיהיה לה מינימום טלפון בבית כדי שמפיקים ובמאים ידועים יוכלו להתקשר אליה.

שולי חנני
— לדיבורים על חתונה

היפהפייה הישראלית השלישית, העוסקת בכיבוש הוליווד, היא הדוגמנית **שולי חנני**. כזכור, עזבה אותנו שולי בעיצומו של רומן סוער עם ישראלי לשעבר, היושב בארצות־הברית. הוא ערך לכבודה מסיבת יומולדת אקסקלוסיבית בהילטון ואפילו היו דיבורים על חתונה. אלא שלא דין דיבורים על חתונה בארץ, כדין דיבורים על חתונה באמריקה. עד מהרה הסתבר לשולי שלכבוש את אמריקה זה קצת קשה והתואר מלכת תל־אביב 1972, בקושי עשה שם רושם, אפילו על היורדים.

כשנגמר הרומן הסוער עם איש העסקים, עברה שולי להתגורר בדירה של ישראלי לשעבר בשם **דני גוטפריד**, יבואן מוצרי אלקטרוניקה מיפאן. מפה לשם היא הכירה קצת אנשים וביניהם חתיך שעובד בציזר־פאלס המפואר שהזמין את שולי הרמת־גנית לסוף שבוע בלאס־ואגאס. היא הסתובבה בין שולחנות ההימורים ואחרי שראתה שרוב המהמרים מפסידים, היא הגיעה למסקנה המרעישה שהיא חוזרת לארץ, כי בשביל להפסיד לא צריך לנסוע עד לאס־ואגאס. את זה אפשר לעשות גם כאן.

שושן פורח בפאריס

אחרי שהזמר **גבי שושן** הגיע ארצה לביקור, בחברת אשתו **לאה** והצאצא האמריקאי שלהם, נזכרתי באח הגדול של גבי, גם הוא זמר, שהוותיקים שביניכם ודאי זוכרים אותו.

לאח של גבי קוראים **דני שושן**. הוא יצא מהארץ לפני שנים אחדות כשהיה חבר בלהקת־הקצב הנסיכים, ואחרי כן סולן להקת הצ'רצ'ילים הזכורה לטובה.

הוא יצא בשעתו לכבוש את לונדון עם הצ'רצ'ילים. את לונדון הם רק כמעט־כבשו, אבל בתור צ'רצ'יל בודד הוא דווקא הצליח לא רע בבריטניה. אבל לא כזמר, אחרי הכל זה לא כל־כך פשוט שם.

כמו כל ישראלי אחר, ניסה גם דני לפני הכל לצוד לו כלה, ובזה דווקא הלך לו בכלל לא רע. עובדה, הוא תפס לא אחרת מאשר בתו היפהפייה של אחד מעורכי העיתון הבריטי רב התפוצה הדיילי מירור, יפהפייה בריטית בשם **הלן**.

אז אם היא כזאת יפה ונשואה לזמר כמו דני, אז אתם יכולים להיות בטוחים שהיא מינימום דוגמנית, ולא טעיתם.

אבל שלא תחשבו שאם הוא תפס לו כלה כבדה הוא כבר מסודר בחיים. אחרי הכל, מי שמכיר את דני יודע שאצלו שירה זה בדם. בגלל המצב הכלכלי בלונדון, שהוא לא הכי הכי, ואם אתה לא **אלטון ג'ון** אז אין לך מה לחפש שם, החליט דני לעבור זמנית לפאריס ופתח אפילו במשא־ומתן להופעות באולימפיה, כמו שאומרים הצרפתים, סה פה מאל. אישתו היפה הלן עובדת כנערת־תסריט באיזה סרט שנמצא שם בשלבי הכנה, שחוץ ממנה ומהצוות אף אחד עוד לא מדבר עליו, העיקר שהיא מה שנקרא בעניינים.

עד שיסתיים המשא־והמתן עם **ברונו קוקטריס**, מנהל האולימפיה, הלחין דני שלאגר שיצא לשוק היפאני, יוצא להופעות בבלגיה, הולנד וגרמניה ומשתדל לשחק אותה.

„בסך הכל," אמר לי דני, „חיים רק פעם אחת, אז מי אני שלא אשחק אותה?"

ומי אני שלא אפרגן לו?

דני והלן שושן
בדרך לחתונה

העיקר: העקידה

עוד זוג המתקרב בקצב מהיר אל החופה, הם שניים מהרווקים הבולטים בפרובינציה של אקסודוס; רופא־השיניים הצעיר **שמשון שטרן** ובחירת ליבו, דיילת אל־על **אורה מלבן**.

כשסיפרתי לפני חודשים אחדים שהולך פה שידוך, אף אחד לא האמין לי, כולל שמשון עצמו. משום מה הוא ניסה להגיד לכולם שבכלל לא בראש שלו להתחתן ושאורה היא בסך הכל בחורה נחמדה ולא יותר מזה. אבל כמו שאתם ואני מכירים את האינטואיציה שלי, אתם יודעים שאפשר לסמוך. פירסמתי את הסיפור והיום אומרים לי שזה היה אחד הדברים ששיכנעו את שמשון. סוף־סוף זה היה כתוב בעיתון ואנשים לא יאמינו לו שהוא לא התכוון.

אחרי הכל, כמה זמן יכול הבן־אדם להמשיך לטפל בשיניים של הלקוחות שלו אחר הצהריים בקליניקה ולצאת איתן בערב לדיסקוטקים? (עם הלקוחות, לא עם השיניים). הגיע הזמן שהוא יהיה רציני גם בחיים הפרטיים.

בינתיים הם עוד לא קבעו את התאריך המדוייק של החתונה. אבל כל החתיכות שמחכות אצלו בתור לטיפול, יכולות להתאזר בסבלנות. שטרן עסוק עכשיו בטיפול שורש פרטי משלו. ומה שאני יכולה לאחל לו זה רק שתהיה לו עקירה נעימה.

המצטרפים לרשימת טיולי קמפינג עד ה־1 במאי יקבלו שק שינה חינם*

אנו גאים להציע זו השנה הרביעית מבחר טיולי קמפינג לאירופה, לדוגמא:

עד גיל 26 (סטודנטים 28)

✱ 32 יום אירופה - 5550 ל"י ועוד 390 $
✱ 32 יום סקנדינביה - 5550 ל"י ועוד 390 $
✱ 36 יום אירופה - 5725 ל"י ועוד 425 $
✱ 42 יום אירופה - 5750 ל"י ועוד 450 $

מיוחד לגילאי 30-40

✱ 36 יום אירופה - 7155 ל"י ועוד 425 $

כל המחירים נכונים ליום 22.3.77, וכוללים 2 ארוחות ליום.
פרט ללונדון (ארוחת בוקר בלבד)

✱ טיולים מיוחדים לתיכוניסטים
✱ טיולים נוספים ומגוונים-ראה חוברת "קמפינג 77"

דרוש את החוברת אצל סוכן הנסיעות שלך

*או שווה כסף

קמפינגטורס
Campingtours

פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות
ובמשרדי דיזנהויז

עם טיולי קמפינג-סימן שאתה צעיר

Merily
מְרִילִי

מְשַׁגַּעַת את הרגליים!

300 דגמים משגעים של נעלי נשים צעירות ואופנתיות "מְרִילִי" משגעות הקיץ את הרגליים.

משגע, משגע, משגע כשיש מבחר עצום ונפלא כזה במחירים כה נוחים ועוד באיכות המשגעת של "מרה".

מרילי, מיוצר ע"י Mera מֵרָה

רחל מרחלת על כל העולם

בלי עין הרע

כשהמחזאי־סופר־פסנטאי **יגאל מוסינזון** קם, לפני שנה, והתחתן כדת וכדין עם חברתו מזה 10 שנים, **חנה**, היו שלא האמינו שזה באמת קרה. אחרי הכל, מה פיתאום להתחתן אחרי כל־כך הרבה שנות אושר ?

אבל כשיגאל מחליט — הוא עושה, בדיוק כמו בפעמים הקודמות שלו, שמהן נולדו לו ארבעה בנים. ויש לו כבר גם נכדים, והכל.

לכן, אולי יהיה קשה לכם להאמין גם בבשורה המשמחת החדשה, אבל גם היא עובדה. זוג האמנים החליט להביא לעולם יצירה משותפת שתצא לאוויר העולם בעוד כמה חודשים, ואז אפילו החשדנים מביניכם יהיו מוכרחים להאמין שגם זה קרה.

ואל תבקשו ממני לפרט, כי יגאל מאמין באמונות תפלות והוא לא מרשה. ומי שעוד לא הבין — שימתין בסבלנות.

יגאל וחנה מוסינזון
הפתעה בתנור

אבו אל־בנאת – סבא

מי שמתכונן להיות סוף־סוף סבא הוא השחקן הפופולרי **שייקה אופיר**. ומי שמכיר את שייקה יודע, שאין היום, בכל עולם הבידור המבדר שלנו, בנאדם יותר נרגש ממנו. הוא כל־כך מבסוט מהעניין, עד שבמסיבת־הסיום של הסרט הרשלה הוא הרביץ כזאת הופעה ספונטנית, ש־אפילו ספונטניוס בעצמו לא היה מתבייש בה.

זו שעומדת לגרום לו את הנחת היא בתו, **עתליה**, השוהה כעת בלונדון עם בעלה, שהוא סטודנט־לקולנוע. מובן שכולם שאלו את שייקה מתי תהיה הברית, ומה אתם חושבים הוא ענה להם ? „אין ברירה, רבותי, זה עדיין לוקח תשעה חודשים. אין מה לעשות נגד זה.” את הילד תביא הבת לעולם בלונדון, וגם בקשר לזה אין לשייקה טענות: „מה זה רע ללדת ב־לונדון ? בלי כסף, על חשבון הממשלה ?”

הייתם רק צריכים לראות איך **פרד־ריקה סגל** קרנה כשנודע לה על השינוי הקרוב בסטטוס של שייקה, שהוא אחד החברים הקרובים שלה. היא שמחה כאילו היא הולכת להיות סבתא בעצמה. אחרי הכל, שייקה והיא הביאו זה את זה יחדיו עד הלום, ומגיע להם לתפוס מזל־טוב על וויסקי כפול על־הסלע. לבריאות, ושיהיה במזל.

שייקה אופיר
שינוי בסטאטוס

למתעניינים, א־פרופו, בבנו־בכורו של שייקה, **אלעד**, אז לפי מה שהבנתי זה כרגע לא בדיוק בראש שלו להתחתן. הוא עובד בצוות קידוחי־נפט בסיני, מרוויח כמה ת׳לפים לירות בחודש, משתזף בכיף וחוסך כסף לנסיעה לארצות־הברית, שם נמצאת אמו, **אוהלה הלוי**. בקיצור, כמו שאתם רואים, לא משעמם במישפחת אופיר.

ואם כבר בילדים־לעתיד עסקינן, אז מזל טוב יגיע בקרוב גם למצחיקן **דודו דותן**. אשתו הזמרת, **עירית**, החלה גם היא בספירה־לאחור, וזו בהחלט הפתעה. עירית תמיד ידעה לספר שהיא לא מתכ־ננת להביא ילדים לעולם, כי היא רוצה להיות חופשית ולפתח את הקאריירה שלה. אני באמת לא יודעת מה גרם למיפנה המפתיע, אבל דבר אחד בטוח: כשתהיה לידה, הם יעשו לנו קומזיץ לא־נורמלי, ורק בשביל זה שווה לחכות.

אשר בחור טוב

אם כל השיניים שלי עדיין שלמות, זה באמת בגלל שיש לי מזל. כי אחרי ש־סיפרתי לכם על החתונה של השחקן **אשר צרפתי** עם השחקנית **מלי גולד**, הוא לא־כל־כך שמח לפגוש אותי במסיבה, שנערכה השבוע.

לא שהוא נפגע מהסיפור, אלא שלדבריו, האמא של מלי לא קיבלה את הדברים באותה רוח שבה התכוונתי למסור אותם,

אשר צרפתי
בחור רציני

ולקחה יותר מדי ללב. אז ברצוני להרגיע את הגברת גולד. יש לה בת נחמדה והגונה בהחלט, שאפילו קיבלה השבוע תפקיד בולט לצידו של **שייקה אופיר**, בסרט חדש. הבעל של הבת, אשר, גם הוא כישרוני מאד וממשיך להעלות בהצלחה את המחזה שהפיק, קספר, של המחזאי האוסטרי **פיטר הנטקה**. הוא זכה בביקורות מצויינות ובעצם הוא אחד הבחורים הרציניים ביותר שאני מכירה.

אבל יש רצינות ויש רצינות. ולא צריך להתייחס ברצינות גדולה מדי לדברים לא־רציניים.

סחוג חריף במירשם לאושר

אורחת נחמדה נוספת שנחתה עלינו לביקור חגיגי היא הזמרת התימניה **מרים צעירי**, האחות הקטנה של זמרת תימניה אחרת, **כוכבה הררי**, שכולם קוראים לה „התגלית של **דז׳יגן**”, יען כי היא מפזמרת באידיש. מה לעשות ? התקלקלה.

כדאי לדעת שאם לא שומעים הרבה על מרים כאן, זה רק בגלל ששומעים עליה הרבה דווקא בהולנד, שם היא חיה בעשר השנים האחרונות. ולא זו בילבד שהיא גרה בקוטג׳ נחמד באמסטרדם ומבו־קשת כהוגן בכל מיני חלטורות מכובדות, היא גם תפסה לה בעל הולנדי בשם **פרדי**, כך שהיא מסודרת קומפלט.

כמה שהיא קטנה, אז הבעל שלה הוא בערך פי־שניים ממנה, אבל זה לא הפריע להם להביא לעולם צאצא חמוד בשם **אלון**. ואם אתם רוצים לדעת איך זמרת תימניה ששרה באידיש תופסת שידוך בהולנד, בבקשה. יום אחד, כשמרים הופיעה בחברת הקומיקאי **מאקס טאיור**, ניגש אליה בחור גבה־קומה, ושאל אותה איפה אפשר לפגוש אותה בימים שבהם היא לא מופיעה. היא אמרה לו. הוא בא, והעניין נתפס להם מהר מאד. כבר בפגישה הראשונה הוא גילה לה שהוא רוצה לשאת אותה לאשה, אבל כדי שמרים לא תחשוב שהוא מדבר סתם באוויר הוא לקח אותה אליו הביתה ושם, על מיטתו, היו מונחים כל קיטעי העיתונות שנכתבו על אודותיה ב־משך תקופה ארוכה. הבחור פשוט עקב במסירות אחר הקאריירה שלה.

מרים צעירי
קאריירה בהולנד

נו, בקיצור, להתחתן עם מעריץ לא היה כל־כך בתוכנית שלה. היא אמרה לו שהיא מוכרחה לנסוע לארץ, אבל פרדי לא התייאש ונסע בעיקבותיה. אחרי חוד־שיים הם העמידו חופה, והם מאושרים כמו שיודעים להיות מאושרים רק בהולנד. הבעל עוסק בענף־ההלבשה, האשה בענף הבידור, ומה אתם חושבים הבסיס שלהם לחיים מאושרים, אם לא הסחוג החריף והטוב ?

קלוז־אפ במיגרש הכדורגל

עכשיו כבר מותר לי לגלות לכם את הסוד השמור ביותר של הכדורגלן הגרמני **פרנץ בקנבאואר**, אשר ביקר אצלנו עם נבחרת באיירן־מינכן לפני חודשים אחדים.

מה שכבר לא־כל־כך בגדר סוד היום, הוא העובדה שהחתיכות הישראליות הת־נפלו על השחקנים הגרמניים כמו על חת־נים בפוטנציה, וכולם טוענים שהם הפסידו במישחק רק בגלל הבילויים שהלכו במלון בלילה שקדם לו.

מי ששיגע את החתיכות הישראליות יותר מכולם היה כמובן כוכב הקבוצה, בקנבאואר, שלא נתן להן צ׳אנס, והוא הרי ידוע בתור אחד שלא מהסס לבזבז כל רגע פנוי שלו על אשה יפה. והנה, מסתבר שבקנבאואר, הנשוי פלוס שלושה, הגיע ארצה בחברת ידידתו הקבועה, שהסתוותה בתור צלמת.

הצלמת הבלונדית הנאה, ששמה **הנ־רייטה**, נלווית לכל מסעות ואירועי ה־קבוצה הגרמנית כצלמת רישמית לכל דבר, אלא שרק חבריו המקורבים ביותר של פרנץ ידעו את הסוד הגדול, שהנרייטה מצלמת ביום, ופרנץ עוזר לה לפתח ב־לילה.

הסוד הזה לא היה מתגלה עד היום, לולא נסע פרנץ לחתום חוזה עם אלופת־הכדורגל של ארצות־הברית, נבחרת קוס־מוס ניו־יורק, שם הציעו לו סכום השווה ל־30 מיליון לירות ישראליות צנועות.

כשקיבל בקנבאואר את כרטיס הטיסה לארצות־הברית, הוא ביקש מייד כרטיס נוסף, ובשלב זה כבר לא היה קל לו להסתיר את בת־לווייתו הצלמת. אז הת־גלה כי הנרייטה ופרנץ מנהלים רומן ממו־שך מזה שש שנים, ואם הם הצליחו לשמור את זה מעיני העיתונאים והציבור במשך כל אותה תקופה, אז תסכימו איתי שמגיע להם איזשהו גביע.

ב' אייר תשל"ז, 20.4.77 שנה 41 מספר 2068

60 עמודים

המחיר: 8.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

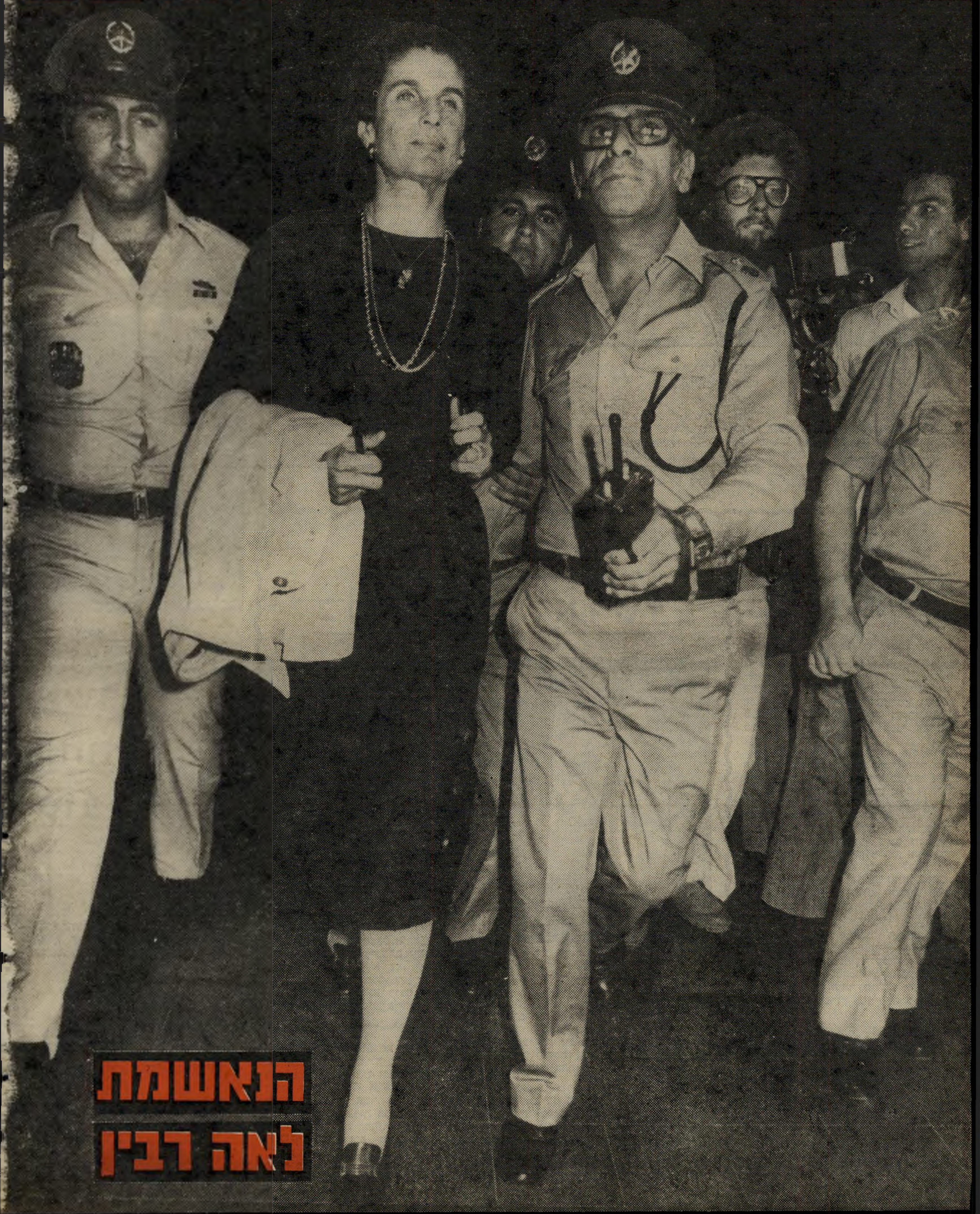

הנאשמת לאה רבין